

Naklar!

Erdbeeren
2 Schalen 4€

Kernlose
Clementinen

Himbeeren
Brombeeren
Heidelbeeren
Schale 1€

Persimon
3 Stk. 2⁹⁹ €

MAX

DUITS 1&2 DEEL A

VMBO-BK

NAAM EN KLAS

MALMBERG

Na klar!

Duits voor de onderbouw

A1 / A2

VMBO-BK

Eindredactie

Anke Poschmann

Auteurs

Zdena ten Veen

Maria Glybowskaja

Anke Poschmann

Met medewerking van

Elisabeth Lehrner-te Lindert

Rosa Schlimbach

*Scan de code voor
de grammatica-
animaties!*

Editie 5.0

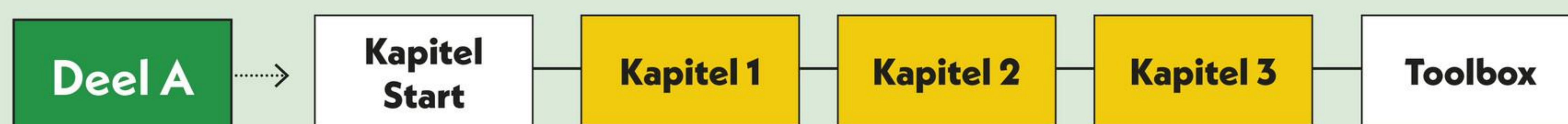
www.naklar-malmberg.nl

Malmberg, 's-Hertogenbosch

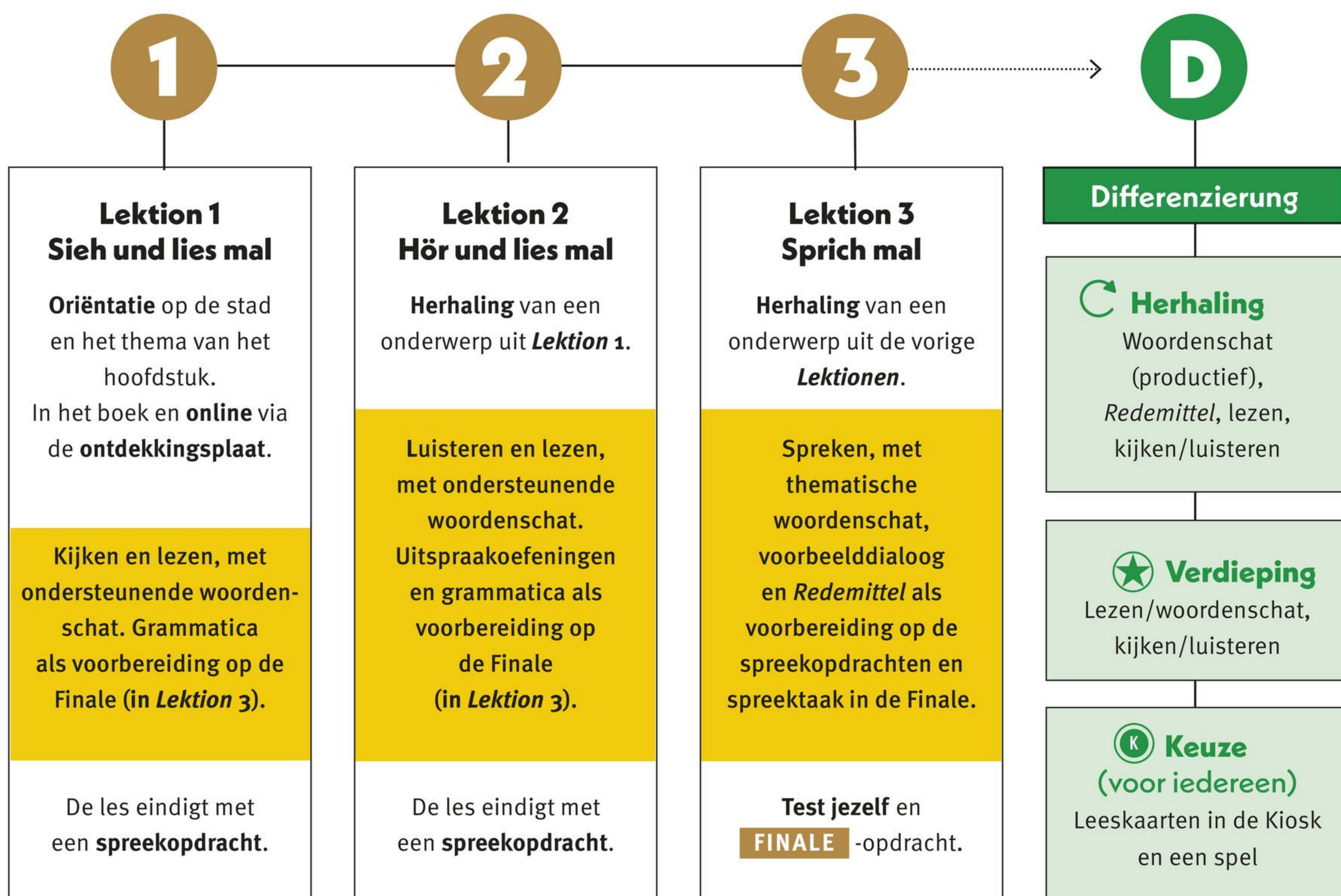

AAN DE SLAG met Na klar!

Na klar! voor leerjaar 1/2 bestaat uit *Kapitel Start* en zes *Kapitel*. In elk *Kapitel* staat een stad uit een van de Duitstalige landen centraal en een algemeen onderwerp, zoals kennismaken of hobby's. In *Kapitel 1* tot en met 5 komt **nieuwe leerstof** aan bod. Deze *Kapitel* bevatten elk zes *Lektionen*, tweemaal *Differenzierung* en een *Lernbox*. *Kapitel 6* is een **herhaalhoofdstuk**. Dit *Kapitel* bevat twee *Lektionen* en een *Lernbox*.

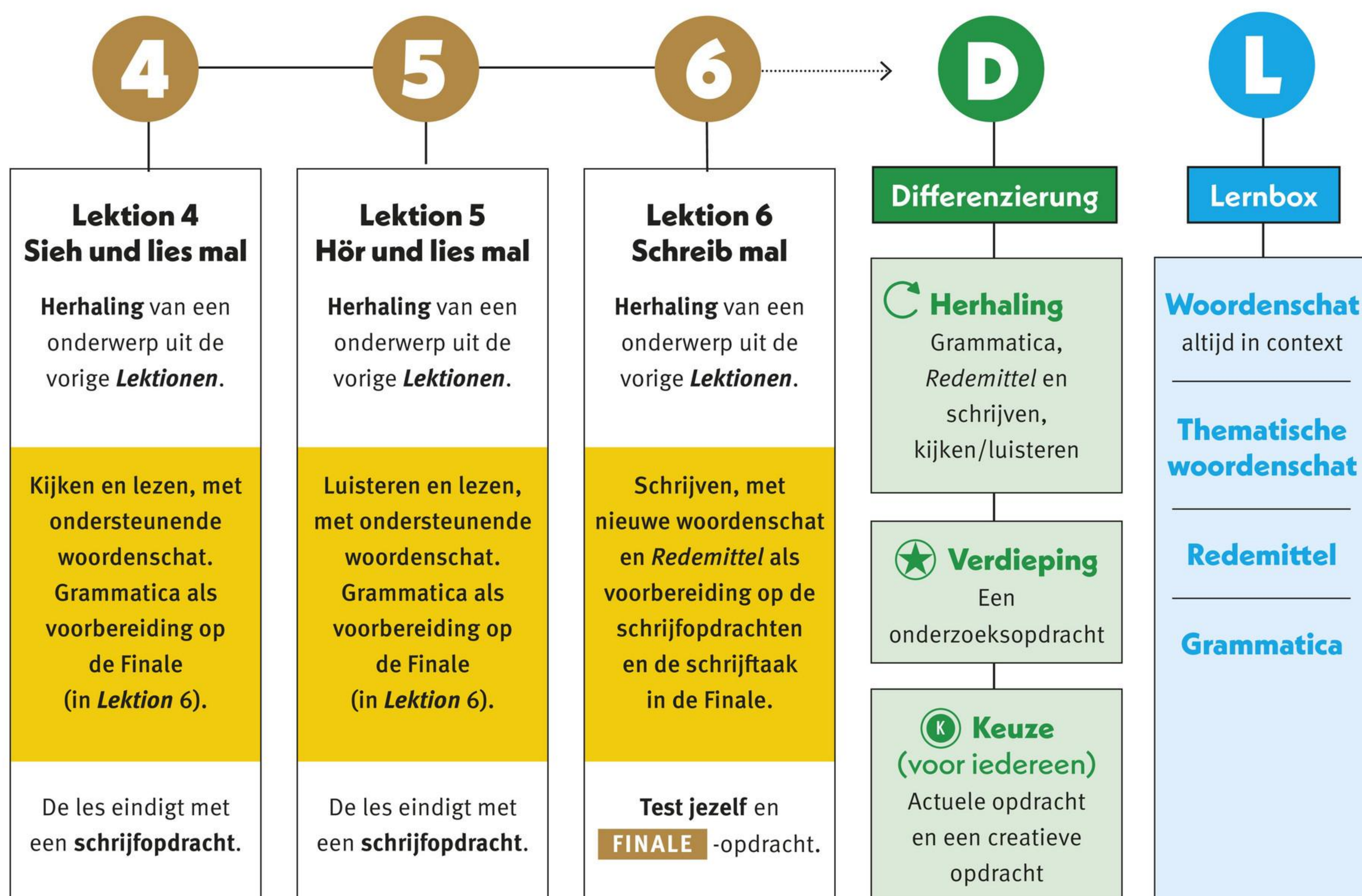
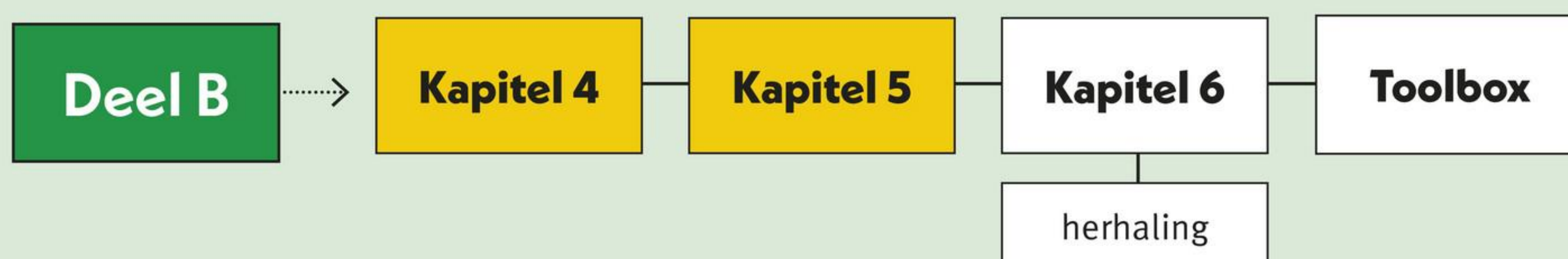
De opbouw van een *Kapitel*

Betekenis pictogrammen

- Online-opdracht
- Opdracht met een audio- of videofragment
- Opdracht die voorbereidt op het Goethe-Zertifikat
- Samenwerkopdracht
- Verdieping
- Herhaling
- Keuze

VERTROUWD en VERNIEUWD

Na klar!

In deze nieuwe release van *Na klar!* hebben we het goede behouden en nieuwe elementen toegevoegd. Je leest er meer over op deze twee pagina's.

Ontdekkingsplaat

Elk *Kapitel* begint met de introductie op de stad. Bij een aantal afbeeldingen op de openingsplaat staat een icoontje: . Online vind je op de ontdekkingsplaat een toelichting, een afbeelding, een video en/of een korte opdracht. Ga op reis met *Naklar!* en verrijk daarmee het beeld en de kennis van de Duitssprekende wereld bij je leerlingen.

Grammatica

Grammatica kan op verschillende manieren geleerd worden. Leerlingen kunnen de uitleg lezen in de *Lernbox* of een filmpje bekijken over de regels. Ze kunnen alleen de basisoefeningen in het leerwerkboek of online maken of oefenen verder met de grammartrainer online. Dit is aan jou als docent.

De Finale-opdracht

Aan het einde van *Lektion 3* en *Lektion 6* zit een Finale-opdracht. Na *Lektion 3* kunnen de leerlingen kiezen uit drie spreektaken, na *Lektion 6* uit drie schrijftaken. Vóór de Finale-opdracht zit de Test jezelf die hoort bij deze les, dan weten de leerlingen zeker dat ze de woorden, *Redemittel* en grammatica kennen die nodig zijn voor de opdracht.

Kiosk

In de online Kiosk vind je leeskaarten over verschillende onderwerpen. Laat leerlingen zelf kiezen voor extra motivatie. De opdrachten zijn anders dan in het boek.

Actualiteit

Regelmatig verschijnt er online een actuele opdracht. Deze vind je terug in de online leeromgeving of kijk eens op www.onderwijsvanmorgen.nl. De opdrachten zijn er op verschillende niveaus.

Darum Deutsch!

Meer dan 120 miljoen mensen spreken Duits.
Het is de officiële taal in Duitsland, Oostenrijk,
Zwitserland en Liechtenstein. In een deel van Italië
en België is Duits de spreektaal.

Kennis van het Duits en de Duitse cultuur helpt leerlingen de wereld om hen heen beter te begrijpen en daarmee hun eigen mogelijkheden te vergroten. Bekijk met je leerlingen de video's waarin jongeren vertellen waarom zij het handig vinden dat ze Duits begrijpen en spreken!

Formatief evalueren

Het resultaat op de Test jezelfs en de Finale-opdrachten kunnen de leerlingen gebruiken om te kijken of ze de leerdoelen van het *Kapitel* al beheersen. Ter voorbereiding op de toets kunnen de leerlingen ook gebruik maken van de checklist in de *Lernbox*.

Das kann ich schon!				
	-	-/+	+	++
woorden en Redemittel	☐ Ik gebruik regelmatig niet-Duitse woorden en zinnen.	☐ Ik kan veel woorden en zinnen in het Duits gebruiken.	☐ Ik kan bijna alle woorden en zinnen in het Duits gebruiken.	☐ Ik kan alle woorden en zinnen in het Duits gebruiken.
spelling	☐ Ik kan meer dan de helft van de woorden niet correct spellen.	☐ Ik kan de meeste woorden correct spellen.	☐ Ik kan bijna alle woorden correct spellen.	☐ Ik kan alle woorden correct spellen.
grammatica	☐ Ik kan meer dan de helft van de regelmatige werkwoorden en de vormen van <i>haben/sein</i> niet correct vervoegen.	☐ Ik kan de meeste regelmatige werkwoorden en de vormen van <i>haben/sein</i> juist vervoegen.	☐ Ik kan bijna alle regelmatige werkwoorden en de vormen van <i>haben/sein</i> juist vervoegen.	☐ Ik kan alle regelmatige werkwoorden en de vormen van <i>haben/sein</i> juist vervoegen.

D Differentenzierung

Voor leerlingen die wat extra oefening of uitdaging nodig hebben vind je extra opdrachten op de pagina *Differentenzierung*. Afhankelijk van wat leerlingen nodig hebben en het rooster, bepaal jij als docent welke opdrachten je leerlingen maken.

Bewezen effectieve didactiek

Na klar! is gebaseerd op bewezen effectieve didactiek voor moderne vreemde talen, zoals onder meer integratie van vaardigheden en keuzemogelijkheden voor leerlingen. Uitgebreide informatie hierover vind je in de handleiding. In het online docentenmateriaal vind je onder andere ook de antwoorden en toetsen.

Nieuw in het ERK

In deze nieuwe release van *Na klar!* vind je de nieuwste toevoegingen aan het ERK vanzelfsprekend terug in de inhoud. Het gaat dan bijvoorbeeld om Pre-A1 doelstellingen in de eerste hoofdstukken, maar ook om mediation, meertalige en pluriculturele competentie en taalbewustzijn.

De online leeromgeving

- ▶ alle opdrachten uit het leerwerkboek, met feedback en/ of voorbeeldantwoorden
- ▶ alle audio- en videofragmenten
- ▶ extra opdrachten
- ▶ woord- en grammaticatrainers
- ▶ flitskaarten om *Redemittel* te oefenen
- ▶ oefeningen om woorden en grammatica uit vorige lessen te herhalen
- ▶ Test jezelfs
- ▶ downloadbare werkbladen
- ▶ de Kiosk met leeskaarten
- ▶ extra docentmateriaal

Toolbox

Achterin het boek vind je:

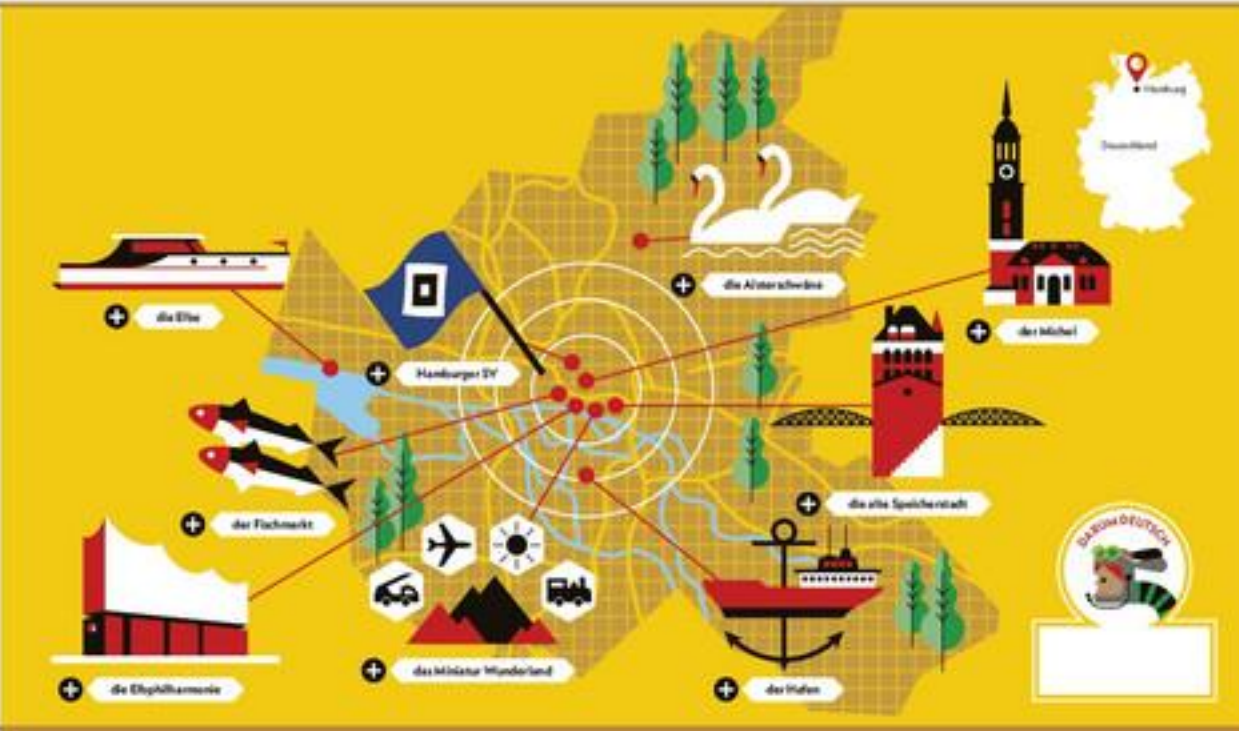
- ▶ een overzicht van Duitse taal in de klas
- ▶ een woordenlijst, gegroepeerd per thema
- ▶ een overzicht met handige zinnen
- ▶ een begrippenlijst grammatica: overzicht van grammaticabegrippen (stam van een werkwoord, lijdend voorwerp etc.) met korte uitleg in het Nederlands
- ▶ een kaart van Duitsland en Duitstalige landen

LEERSTOFOVERZICHT Na klar!

Deel A

	 KAPITEL 1 ► KÖLN	 KAPITEL 2 ► HAMBURG	 KAPITEL 3 ► MÜNCHEN
THEMA	Jezelf voorstellen, familie, vrienden, uiterlijk en eigenschappen	School, schoolspullen, schoolvakken, wonen en huisdieren	Sport, hobby's, mode, kleding en je verjaardag vieren
LEERDOELEN 	► Je kunt iemand begroeten en afscheid nemen ► Je kunt jezelf, je familie en vrienden voorstellen ► Je kunt vragen beantwoorden over jezelf, je familieleden en vrienden	► Je kunt je lesrooster en je vakken beschrijven ► Je kunt over je school en je docenten vertellen ► Je kunt korte teksten schrijven over wonen en huisdieren	► Je kunt vragen beantwoorden en vragen stellen over vrije tijd, hobby en sport ► Je kunt iemand feliciteren en een korte wenskaart of groet schrijven ► Je kunt een uitnodiging schrijven en erop reageren
WOORDEN-SCHAT	Vraagwoorden, getallen tot 20	Dagen van de week, getallen tot 100	Kloktijden, tijdsbepalingen, maanden, rangtelwoorden, datum
GRAMMATICA	► Tegenwoordige tijd van de regelmatige werkwoorden ► Het persoonlijk voornaamwoord ► Het bepaald lidwoord ► De belangrijkste geslachtsregels	► Tegenwoordige tijd van <i>haben</i> en <i>sein</i> ► Het onbepaald lidwoord en <i>kein</i> ► Het bezittelijk voornaamwoord	► Tegenwoordige tijd van regelmatige werkwoorden met een stam op <i>-d</i> of <i>-t</i> ► Tegenwoordige tijd van regelmatige werkwoorden met een s-klank in de stam ► Tegenwoordige tijd van <i>können</i>, <i>müssen</i> en <i>wollen</i>
UITSPRAAK	De letters <i>a/ä</i> , <i>o/ö</i> en <i>u/ü</i>	Woorden met <i>sch/st/sp</i>	De harde <i>-g</i> en de zachte <i>-g</i>
	Veel Nederlanders hebben Duitstalige familie of vrienden. Duits begrijpen en spreken maakt het contact gemakkelijker.	Een uitwisselingsproject met een school in Duitsland? Fijn om Duits te begrijpen en spreken!	Volg je de Duitse voetbalcompetitie? Handig als je dat via de Duitse televisie kunt doen.

ONLINE: opdrachten met **feedback**, **woordtrainers**, **Test jezelfs**, **leeskaarten** in de **Kiosk** en **actuele** opdrachten.

Deel B

	 KAPITEL 4 ► WIEN (A)	 KAPITEL 5 ► LEIPZIG	 KAPITEL 6 ► ZÜRICH (CH)
THEMA	Eten, drinken en levensmiddelen	Mode, kleding, muziek, film, kunst en evenementen	Landen, vakantieplannen, vervoersmiddelen en het weer
LEERDOELEN 	► Je kunt eten en drinken bestellen ► Je kunt een bestelling opnemen ► Je kunt vertellen wat je graag of vaak eet en drinkt ► Je kunt een menukaart opstellen	► Je kunt vragen over mode en uiterlijk stellen en beantwoorden ► Je kunt je kleding beschrijven ► Je kunt over muziek en films schrijven ► Je kunt je mening geven over films	► Je kunt over je vakantieplannen en het weer vertellen ► Je kunt over je activiteiten in de vakantie schrijven
WOORDEN-SCHAT	Getallen tot 1000, kleuren	Kleuren C , dagen van de week en tijden van de dag C , kloktijden C , eigenschappen	
GRAMMATICA	► Tegenwoordige tijd van de regelmatige werkwoorden C ► Tegenwoordige tijd van de modale hulpwerkwoorden <i>dürfen</i>, <i>möchten</i> en <i>mögen</i> ► Zelfstandig naamwoord vervangen door een persoonlijk voornaamwoord	► Tegenwoordige tijd en het voltooid deelwoord van <i>fahren</i>, <i>laufen</i> en <i>gehen</i> ► Tegenwoordige tijd van <i>haben</i> en <i>sein</i> C ► Het voltooid deelwoord van regelmatige werkwoorden	Toepassen van de grammatica uit <i>Kapitel 1</i> tot en met 5
UITSPRAAK	Korte en lange klinkers	Klinkercombinatie <i>au/äu/ei/eu</i>	
	Op vakantie in Oostenrijk? Handig als je in een restaurant of op een terras in het Duits kunt bestellen.	Je favoriete band speelt in een Duitse stad. Als je Duits begrijpt, kun je gemakkelijk een ticket voor het optreden kopen.	In de zomer naar een Duitstalig land? Als je Duits begrijpt, red je je gemakkelijk op de camping of het vakantiepark.

ONLINE: opdrachten met **feedback**, **woordtrainers**, **Test jezelfs**, **leeskaarten** in de **Kiosk** en **actuele** opdrachten.

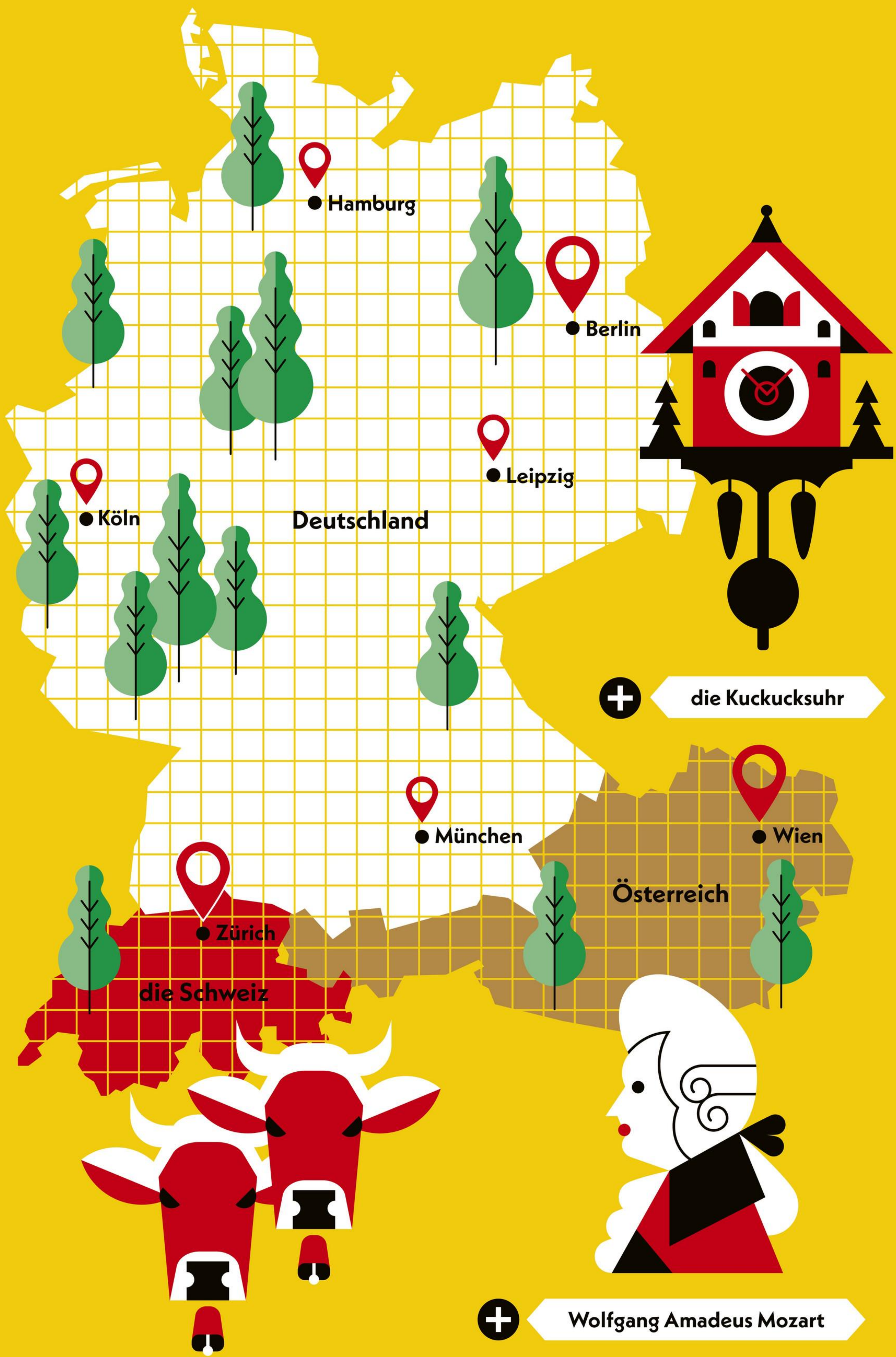

KAPITEL START

- 1 Ontdek de Duitse taal
- 2 Ontdek *Na klar!*
- 3 Ontdek de Duitstalige landen

+ die Kühe

+ Wolfgang Amadeus Mozart

+ die Kuckucksuhr

ONTDEK DE DUITSE TAAL

1 A Los geht's! Je gaat een nieuwe taal leren: Duits! Maak eerst de opdrachten van dit hoofdstuk voordat je met hoofdstuk 1 begint. Beantwoord de vragen.

1 Ben je weleens in een Duitstalig land geweest? Zo ja, in welk land? En wat heb je daar gedaan?

---

2 Welke Duitse woorden ken je al?

---

3 Ken je zelf iemand die goed Duits spreekt of Duits als moedertaal heeft? Zo ja, hoe heb je deze persoon leren kennen en wat is zijn of haar achtergrond?

B Bekijk de top 5 van de meest gesproken talen in de Europese Unie.

1 De meest gesproken taal is Engels, maar de meest gesproken moedertaal in Europa is Duits. Wat is jouw moedertaal?

---

2 Welke talen spreek je zelf?

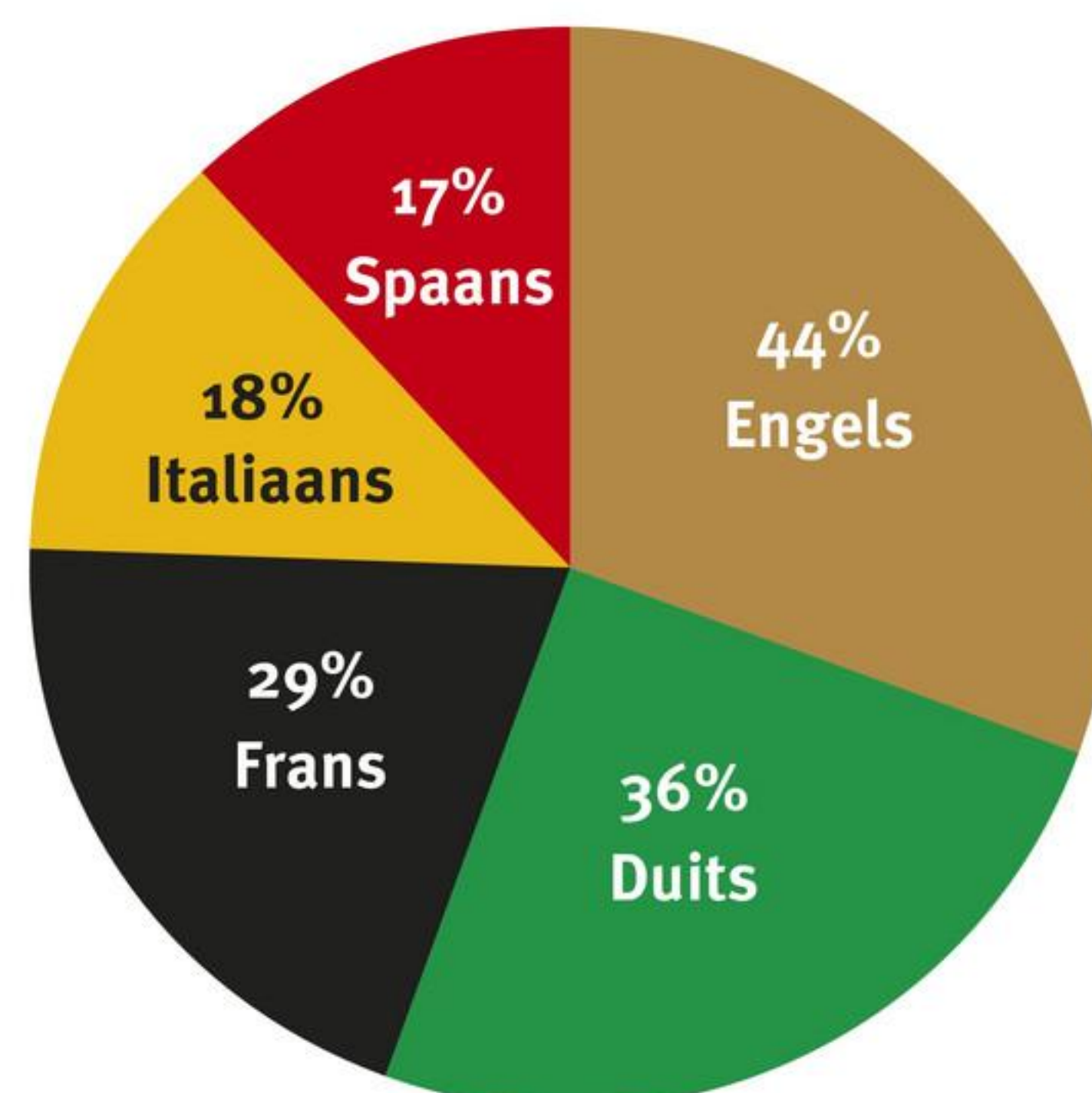
3 Welke taal zou je nog willen leren? Waarom deze? Licht je antwoord toe.

De top 5 van de meest gesproken talen in de EU (2019)

2 A Deze bekende Nederlanders werken in Duitsland en spreken Duits. Welke uitspraak past bij welke persoon?

A Chantal Janzen

B Vivianne Miedema

C Ilse de Lange

D André Rieu

E Nienke Latten

- 1 Ich bin Sängerin und nehme an deutschen TV-Shows teil, zum Beispiel (= *bijvoorbeeld*) *Deutschland sucht den Superstar*, *Sing meinen Song* und *Let's Dance*.

Foto: .....

- 2 Ich bin eine niederländische Fußballspielerin. Ich war bei FC Bayern München (2014-2017).

Foto: .....

- 3 Ich bin ein niederländischer Geiger. Ich reise mit meinem Johann Strauss Orchester um die Welt.

Foto: .....

- 4 Ich bin eine niederländische Moderatorin (= *presentatrice*) und Schauspielerin (= *actrice*).

Foto: .....

- 5 Ich bin ein niederländischer Musicalstar.

Foto: .....

B Bekijk eventueel de video's van deze bekende Nederlanders in de online omgeving. Je ziet dat je, als je Nederlands spreekt, best wel makkelijk Duits kunt leren.

C Lees de redenen waarom Nederlanders het belangrijk vinden om Duits te leren. Zet voor jezelf op een rijtje waarom jij denkt dat Duits een belangrijke taal is om te leren. Maak er een top 3 van.

- ☐ om Duitstalige toeristen in Nederland te kunnen begrijpen
- ☐ om een boek in het Duits te kunnen lezen
- ☐ om een film in het Duits te kunnen bekijken
- ☐ om een liedje in het Duits te kunnen begrijpen
- ☐ om in Oostenrijk of Zwitserland als skileraar te kunnen werken
- ☐ om in Duitsland boodschappen te kunnen doen en te winkelen
- ☐ om met Duitstalige mensen in het Duits te kunnen communiceren
- ☐ om op vakantie in het Duits te kunnen communiceren
- ☐ voor een baan waarbij je veel met Duitstalige mensen samenwerkt
- ☐ andere reden: .....

 3 Luister naar vijf fragmenten waarin vijf jongens zich in hun moedertaal voorstellen. Ze spreken Duits, Nederlands, Zweeds, Spaans en Turks. Beantwoord de vragen.

- 1 In welk fragment wordt Duits gesproken? Fragment .....
- 2 In welk fragment wordt welke taal gesproken? Noteer de juiste letters.

Deutsch .....

Niederländisch .....

Schwedisch .....

Spanisch .....

Türkisch .....

4 Hoe begroet je, neem je afscheid of vraag je hoe het met iemand is in het Engels, Duits en Frans? Gebruik de woordwolk. Noteer.

Au revoir!
Guten Morgen! Guten Abend!
Auf Wiedersehen! Hello! Good
Bonjour! Wie geht's? Salut! evening!
Hallo! Bonjour! Guten Tag!
How are you? Comment ça va? Goodbye!
Good Hello! Good night! Bonne soirée!
morning! Gute Nacht!
Bonne nuit!

NIEDERLÄNDISCH	DEUTSCH	ENGLISCH	FRANZÖSISCH
Hallo!	Hallo!		
Goedendag! / Goedemiddag!			
Goedemorgen!			
Goedenavond!			Bonne soirée!
Goedenacht!			
Tot ziens!			
Hoe gaat het?			

5 A Beantwoord de vraag.
Hoe begroet je elkaar in Nederland?

B Bekijk de afbeelding en beluister eventueel de eerste drie minuten van de video in de online omgeving. Beantwoord de vraag.

Je bent op vakantie in Duitsland, Oostenrijk of Zwitserland. Hoe word je begroet? Noteer de groet in het Duits.

– Je bent aan het strand in Noord-Duitsland.

– Je wandelt in de Zwitserse bergen.

– Je bent op wintersport in Oostenrijk.

6 Hoe begroet je en hoe neem je afscheid? Luister naar de drie gesprekken en lees mee. Vul de tabel in.

GESPRÄCH ▼

- 1

Jan: Guten Tag, Herr Müller. Ist Tom da?

Herr Müller: Guten Morgen, Jan. Na klar. Wie geht's?

Jan: Ganz gut, danke.

Herr Müller: Tom?!? Jan ist am Telefon. Tschüs, Jan!

Jan: Auf Wiederhören, Herr Müller.
- 2

Louis: Hi, Maj! Wie geht's?

Maj: Hallo, Louis. Danke, gut. Und dir?

Louis: Es geht so.

Maj: Was ist los?

Louis: Ich habe eine 6 in Biologie. Kannst du mir helfen?

Maj: Na klar. Morgen?

Louis: Ja, super. Bis morgen!

Maj: Tschüs!
- 3

Julia: Hi, wie heißt du?

Ben: Grüß dich! Ich heiße Ben. Und du?

Julia: Mein Name ist Julia. Woher kommst du?

Ben: Ich komme aus Österreich.

Julia: Ich komme aus Deutschland. Ah, mein Bus! Bis bald! Tschüs!

Ben: Ciao!

BEGRÜßUNG	ABSCHIED
Guten Tag!	Auf Wiedersehen! / Auf Wiederhören!

7 A Bekijk de video *Hallo, guten Tag!* van Muckemacher. Schrijf in het Nederlands op wat je ziet. Schrijf minstens tien woorden.

boom, stad, straat, televisietoren (Fernsehturm),

TIPP

WORTSCHATZ Het Duits, het Engels, het Fries en het Nederlands lijken veel op elkaar omdat ze tot de Germaanse taalfamilie behoren. Veel woorden in het Nederlands en Duits lijken op elkaar wat betekenis en vorm betreft. Kijk daarom vooral naar de overeenkomsten. Dit maakt het leren van woorden makkelijker!

B Lees de tip en de songtekst *Hallo, guten Tag*. Markeer alle woorden die je al kent. Schrijf ook de vertaling op.

SONG ▼

Hallo, guten Tag!

Im Park – wir sind im Park.
Mit dem Rad – wir fahren Rad.
Und dem Ball – wir spielen Ball.
Das macht Spaß,
1, 2, 3, 4!

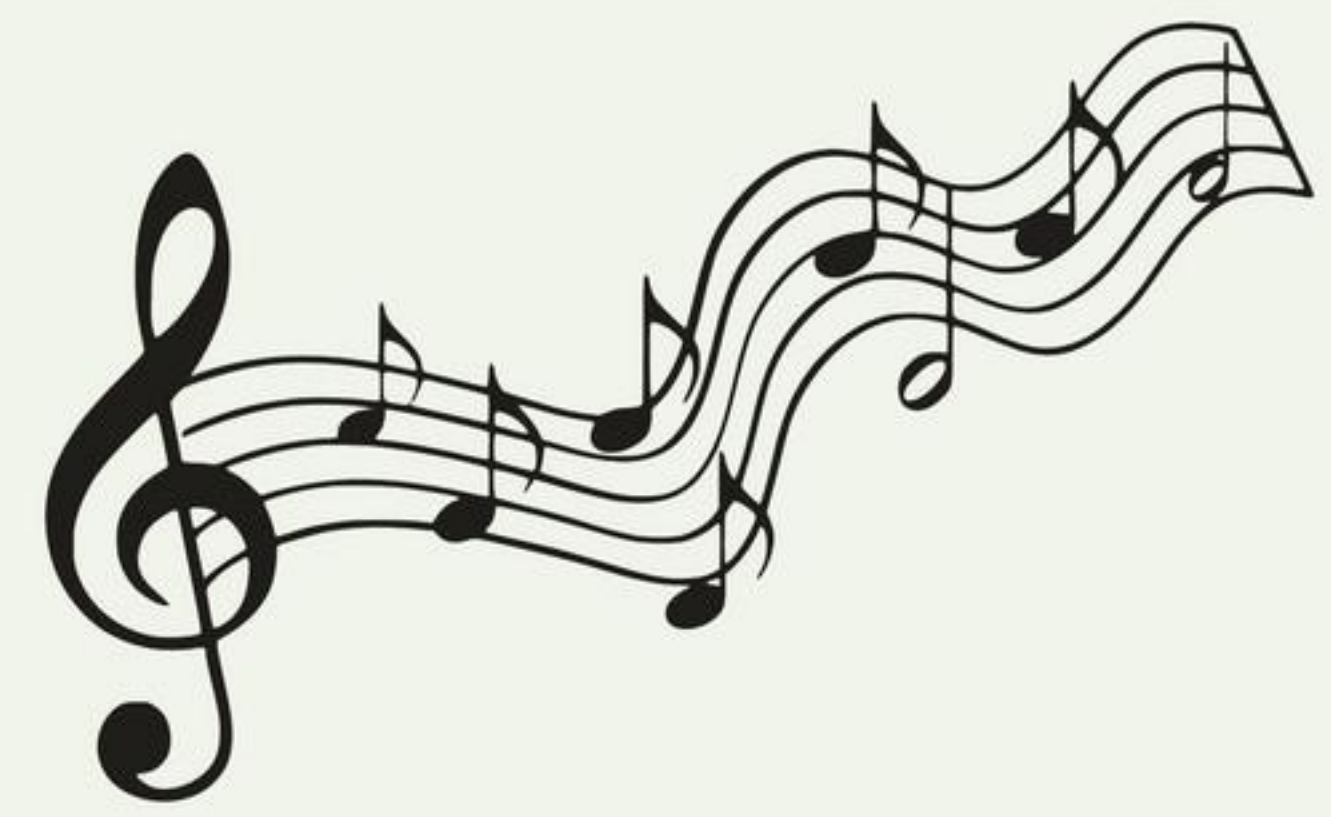
Hallo, guten Tag, wie geht es dir?
Schön, dich zu sehen, lass uns was unternehmen!

Auf dem Berg – auf dem hohen Berg. *berg*
Im Schnee – im weißen Schnee.
Mit den Ski – wir fahren Ski.
Aus der Bahn,
1, 2, 3, 4!

Hallo, guten Tag, wie geht es dir?
Schön, dich zu sehen, lass uns was unternehmen!

Hör mal her! Wir fahren ans Meer.
An den Strand, mit dem Eis in der Hand.
Wir wollen schwimmen – hin und her.
Wir wollen surfen – übers Meer.
Wir wollen tauchen – tief und hoch.
Jetzt geht's los,
1, 2, 3, 4!

Hallo, guten Tag, wie geht es dir?
Schön, dich zu sehen, lass uns was unternehmen!
Hallo, guten Tag, wie geht es dir?
Ja, das war schön! Und tschüs, auf Wiedersehen!

C Luister nog eens naar het lied *Hallo, guten Tag!* Beantwoord daarna de vragen.

- 1 Welke sportactiviteiten worden in het lied genoemd? Markeer.

Ball spielen	Ski fahren
Judo machen	Surfen
Rad fahren	Tauchen
Schwimmen	Tennis spielen

- 2 Zoek de juiste vertaling in de songtekst op en noteer.

naar het strand	<u>an den Strand</u>
Dat is leuk!	.....
Hoe gaat het met jou?	.....
op de berg	.....
We fietsen.	.....
We willen zwemmen.	.....
We zijn in het park.	.....

8 In het Nederlands gebruik je soms Engelse of Franse woorden, maar ook een aantal Duitse woorden. Markeer deze woorden en leg uit wat ze betekenen.

- 1 In de zomer drinken mijn ouders graag een Radler.

Dit is bier gemengd met limonade.

- 2 Ik eet graag vlees, het liefst schnitzel.

.....

- 3 Dit zijn wel kleine lettertjes. Kun je het überhaupt lezen?

.....

- 4 Gisteren waren we op de kermis. De band heeft veel Duitstalige schlagers gespeeld.

.....

- 5 Hij heeft niet veel vrienden. Hij is een echte einzelgänger.

.....

- 6 Ik weet niet wat ik wel ga doen, maar ik wil sowieso niet naar het zwembad.

.....

TIPP

BEGRIFFE Achter in het boek, op blz. 214, vind je een lijst met begrippen over grammatica. Als je bijvoorbeeld niet weet wat een zelfstandig naamwoord is, kun je daar uitleg vinden.

9 Lees de tip. Zelfstandige naamwoorden schrijf je in het Duits met een hoofdletter. Welke onderstreepte woorden in de zinnen uit opdracht 8 schrijf je in het Duits met een hoofdletter? Noteer deze woorden.

Radler,

10 A Veel woorden afkomstig uit het Engels worden ook in het Duits gebruikt. Vertaal ze in het Nederlands.
skypen, das Internet, surfen, die Maus, die Webseite, liken, googeln, der Computer, das Smartphone

skypen, ...

B Markeer de woorden bij A die in het Duits met een hoofdletter worden geschreven.

11 Luister naar de woorden en lees de woorden mee. Verbind het woord met het juiste plaatje.

das Bett

der Bär

der Fußball

die Gitarre

die Banane

der Apfel

das Haus

12 Lees eerst de tip. Vul daarna de Duitse woorden uit opdracht 11 in de tabel in.

TIPP

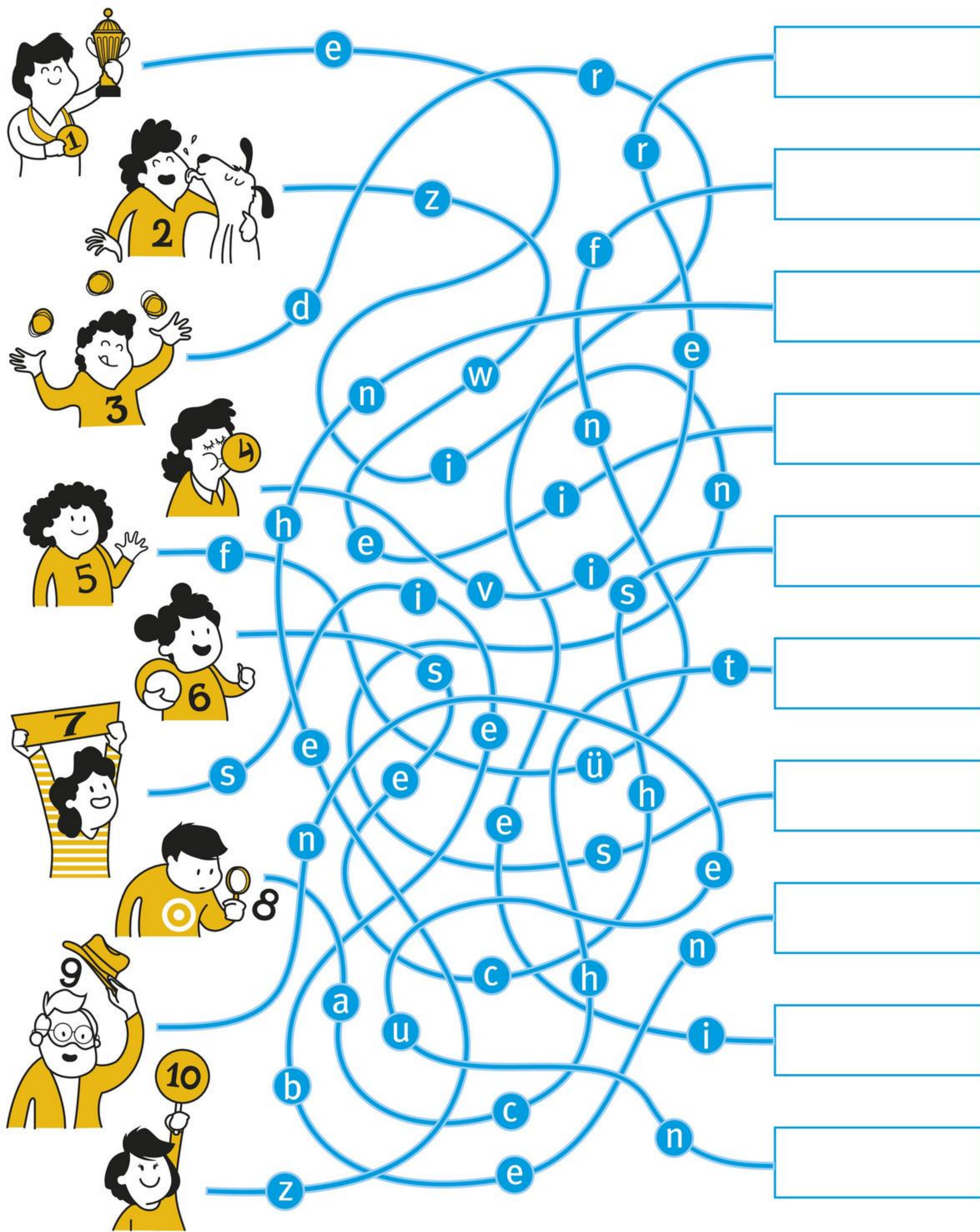
WORTSCHATZ In het Nederlands gebruik je het lidwoord **de** voor mannelijke én vrouwelijke woorden. Het lidwoord **het** gebruik je voor onzijdige woorden. In het Duits gebruik je drie verschillende lidwoorden (*Artikel*): **der** voor mannelijke woorden, **die** voor vrouwelijke woorden en **das** voor onzijdige woorden. Voor het meervoud gebruik je in het Duits altijd **die**. Een woord dat in het Nederlands het lidwoord 'de' heeft, krijgt in het Duits vaak het lidwoord **der** of **die**. Een het-woord krijgt vaak **das**.
Bijvoorbeeld:
de man > **der** Mann
de vrouw > **die** Frau
het boek > **das** Buch
de mannen, de vrouwen, de boeken > **die** Männer, **die** Frauen, **die** Bücher

DER	DIE	DAS
der Bär		

13 Noteer de getallen als woord.

14 Luister naar de Zahlen-Rap in de online omgeving en vul daarna het juiste getal in.

- 1 vier = 4
- 2 zwölf =
- 3 drei =
- 4 sieben =
- 5 neun =
- 6 elf =
- 7 zwei =
- 8 eins =

 15 Luister naar de audio *Kinderreime* en lees mee. Lees de drie rijmpjes daarna hardop voor.

KINDERREIME ▼

1

Eins, zwei, Polizei
Drei, vier, Offizier
Fünf, sechs, alte Hex
Sieben, acht – gute Nacht
Neun, zehn. Auf Wiedersehen!

2

Eins, zwei, drei, vier, fünf, sechs, sieben
eine alte Frau kocht Rüben,
eine alte Frau kocht Speck,
und du bist weg!

3

Eins, zwei, drei, vier, fünf, sechs, sieben,
wo ist nur mein Freund geblieben?
Ist nicht hier, ist nicht da,
ist wohl in Amerika!

 16 **A** Luister naar de audio *Das Alphabet*. Lees mee en spreek de letters na.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
U	V	W	X	Y	Z				

B Spel je voor- en je achternaam.

 17 **A** In het Duits heb je een bijzondere letter: de *ß* (de ringel-s of *Eszett*). Deze letter lijkt op een B, maar is een s-klank. Luister naar de woorden en lees mee.

- 1** dreißig

2 der Fußball

3 groß

4 grüßen

5 heißen

6 die Straße

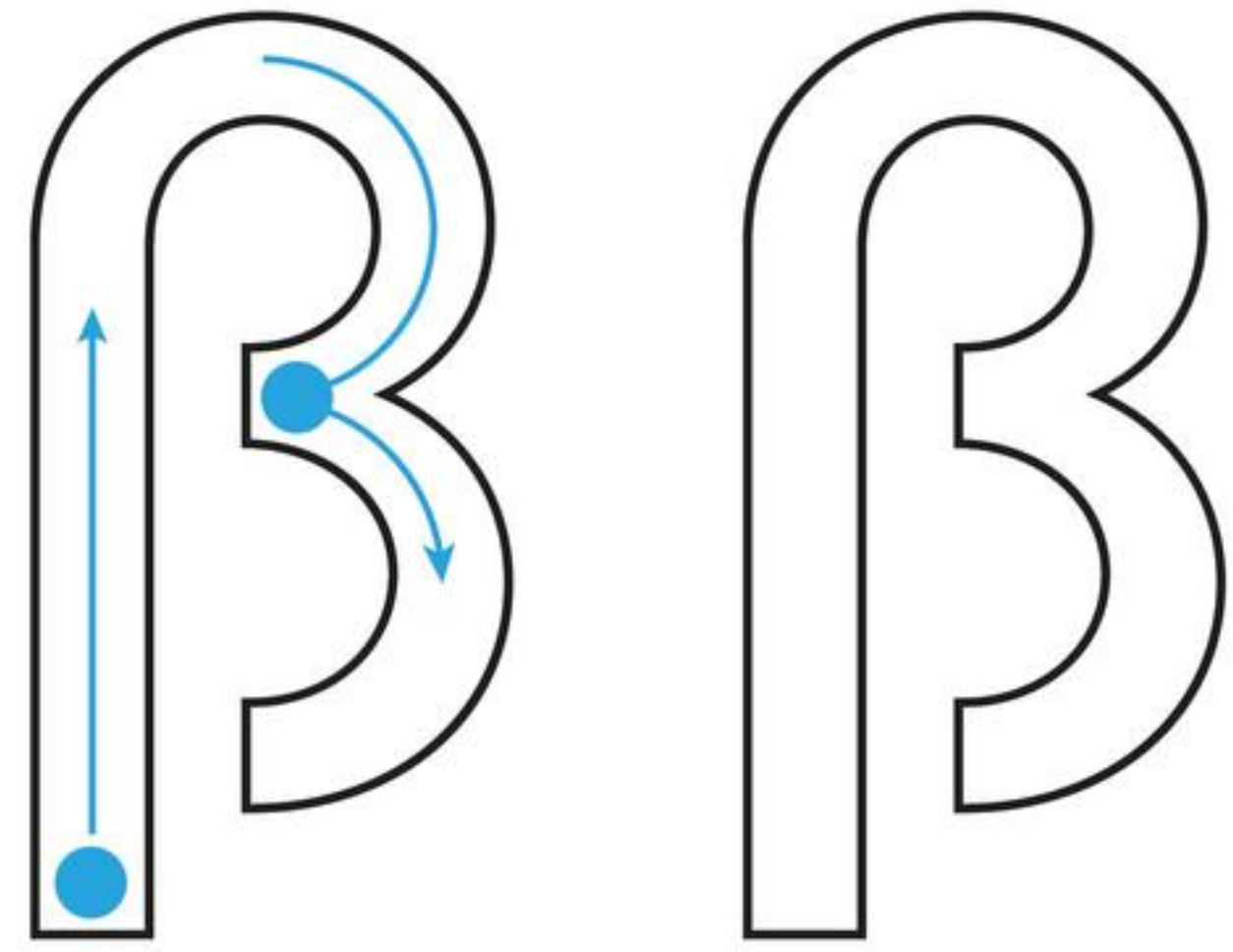
7 Viel Spaß!

8 weiß

B Schrijf een *ß* zoals in het voorbeeld en de twee woorden met *ß*.

groß

heiß

- 18 A** In het Duits heb je klinkers die we in het Nederlands niet kennen: de *Umlaute*. De klinkers *a*, *o* en *u* kunnen met puntjes tot *ä*, *ö* en *ü* worden. Deze klinkers noem je *Umlaute*. Je spreekt ze anders uit.

Luister naar de woorden en lees mee. Spreek de woorden na.

- 1 de bal: der Ball – die Bälle
- 2 het woord: das Wort – die Wörter
- 3 de koe: die Kuh – die Kühe

B Luister naar de woorden en lees mee. Spreek de woorden na. Noteer de woorden in de tabel.

- 1 der Bär
- 2 hören
- 3 der Käse
- 4 küssen
- 5 Österreich
- 6 üben

ä/Ä	ö/Ö	ü/Ü
a-Umlaut	o-Umlaut	u-Umlaut

TIPP

ONLINE De Duitse letters *ß* en *Umlaute* schrijf je zo op de computer:

Windows:

ß = alt gr + de letter s

ä = shift + ", loslaten, dan de letter a

ö = shift + ", loslaten, dan de letter o

ü = shift + ", loslaten, dan de letter u

Ä = shift + ", loslaten, dan shift + de letter a

Ö = shift + ", loslaten, dan shift + de letter o

Ü = shift + ", loslaten, dan shift + de letter u

alt gr is de alt-toets rechts van de spatiebalk

Apple:

ß = option + de letter s

ä = option + u, loslaten, dan de letter a

ö = option + u, loslaten, dan de letter o

ü = option + u, loslaten, dan de letter u

Ä = option + u, loslaten, dan shift + de letter a

Ö = option + u, loslaten, dan shift + de letter o

Ü = option + u, loslaten, dan shift + de letter u

Of zo:

Houd de letter s, a, o of u ingedrukt.

Er verschijnt een optielijst. Kies het nummer dat bij de Duitse letter staat.

ONTDEK NA KLAR!

In deze *Lektion* leer je hoe je met *Na klar!* werkt.

19 Beantwoord de vragen. Blader door het boek.

- 1 Hoeveel hoofdstukken heeft deel A? .....
- 2 Hoe zeg je *hoofdstuk* in het Duits? .....
- 3 Uit hoeveel *Lektionen* bestaat een hoofdstuk? .....
- 4 Om welke steden gaat het in de hoofdstukken? .....
- 5 Bekijk de ontdekkingsplaat van hoofdstuk 1 op blz. 28 en 29. Welke informatie vind je daar?
.....
.....
- 6 In een hoofdstuk gaat het over een stad, maar ook over bepaalde onderwerpen. Welke thema's worden in *Kapitel 1* behandeld? Bekijk de openingspagina en blader door het boek.
.....
.....
- 7 Waar kun je op een pagina zien in welk hoofdstuk en welke *Lektion* je bezig bent?
.....
.....
- 8 *Lektion 3* sluit je af met een spreektaak. Met welke taak sluit je *Lektion 6* af?
.....
- 9 In welke *Lektion* vind je uitspraak oefeningen? .....
- 10 Je bent bezig met een woordenschatopdracht. Je zoekt de *Lernbox* van *Lektion 1*. Waar staat de verwijzing naar de bladzijde? .....
- 11 Bekijk de *Lernbox*. Van welke *Lektionen* leer je de woorden Nederlands–Duits?
.....
- 12 Bekijk de *Lernbox*. Hoe moet je de woorden van *Lektion 1, 2, 4* en *5* leren? .....
- 13 Bekijk nog eens de *Lernbox*. Je leert ook de getallen en bijvoorbeeld de dagen van de week. Hoe leer je deze woorden?
.....
- 14 Wat zijn *Redemittel* en waar vind je die? .....
- 15 Het oog – das Auge | die Augen – zo staat het in de *Lernbox*. Wat betekent *die Augen*? .....
- 16 Je zoekt de uitleg van de grammatica. Waar vind je het grammatica-overzicht?
.....

17 Je bent al klaar met het hoofdstuk of je wilt nog meer oefenen. Welke oefeningen kun je dan doen?

18 Je ziet het icoontje voor video of audio bij een opdracht staan. Waar vind je de video of het audiofragment?

- 20 **A** Ga naar de online leeromgeving en log in. Je docent kan je hierbij helpen. Kijk bij 'Mijn lessen'. Je ziet dezelfde *Kapitel* als in het boek. Zoek deze opdracht 20 online op.
- B** Open *Kapitel 1* online. Open een *Lektion* en kijk eens welke onderdelen een *Lektion* heeft. Noteer drie dingen die anders zijn dan in het boek.
- C** Hoe zou je zelf graag werken met de online omgeving?
- D** Je ziet ook een *Kapitel* dat niet in het boek staat. Hoe heet dat *Kapitel*?
- E** Wat vind je in dat extra *Kapitel*?

TIPP

ONLINE Een opdracht die je online gemaakt hebt, kun je zelf nakijken door op de volgende knop te klikken.

Nakijken

Als je een opdracht hebt gemaakt en hebt laten nakijken, kun je zien welke antwoorden goed zijn. Je kunt ook zien waarom een antwoord niet goed was. Je klikt op het uitroepteken in het blauwe bolletje, dan krijg je uitleg die je verder kan helpen.

Lees voor

Sieh dir das Video

Feedback

Het juiste antwoord vind je in de zin na 01:22: "Viele Menschen gehen sogar mindestens einmal im Monat shoppen."

Fragment 1

1 Duitsers hebben

2 Duitsers dragen graag kleurige/ praktische kleding.

3 Veel mensen gaan minstens 1 keer per maand/ week winkelen.

ONTDEK DE DUITSTALIGE LANDEN

In deze *Lektion* maak je kennis met de Duitstalige landen.

21 Duitsland is in zestien deelstaten (*Bundesländer*) ingedeeld. In Nederland hebben we provincies. Beantwoord de vragen.

1 Welke Duitse deelstaten ken je al?

.....

2 Welke Duitse steden ken je al?

.....

3 Hoe heten de zestien deelstaten en hun hoofdsteden? Vul de ontbrekende deelstaten en hoofdsteden aan. Gebruik de kaart achter in het boek op blz. 217. Bekijk eventueel het lied *Die 16 Bundesländer* in de online omgeving. Kies uit:

~~Baden-Württemberg~~ – Berlin – Brandenburg – Bremen – Dresden – Hamburg – Hannover – Hessen – Kiel – Mainz – München – Nordrhein-Westfalen – Saarland – Sachsen-Anhalt – Thüringen

BUNDESLAND (deelstaat)	HAUPTSTADT (hoofdstad van de deelstaat)	BUNDESLAND (deelstaat)	HAUPTSTADT (hoofdstad van de deelstaat)
Baden-Württemberg	Stuttgart	Niedersachsen	
Bayern			Düsseldorf
	Berlin	Rheinland-Pfalz	
	Potsdam		Saarbrücken
Bremen		Sachsen	
Hamburg			Magdeburg
	Wiesbaden	Schleswig-Holstein	
Mecklenburg-Vorpommern	Schwerin		Erfurt

4 Negen landen grenzen aan Duitsland. Welk land is geen buurland van Duitsland? Bekijk eventueel de video *Deutschlands Nachbarländer* in de online leeromgeving.

- ☐ A België
- ☐ B Italië
- ☐ C Polen
- ☐ D Schweiz

5 Welke landen zijn buurlanden van Nederland?

.....

22 Wat weet je al over het Duits en Duitstalige landen? Wat weet je over Nederland? Beantwoord de vragen.**1** Hoeveel mensen hebben Duits als moedertaal?

- ☐ A 80 miljoen
☐ B 100 miljoen
☐ C 130 miljoen
☐ D 180 miljoen

2 Hoeveel mensen hebben Nederlands als moedertaal?

- ☐ A 18 miljoen
☐ B 20 miljoen
☐ C 23 miljoen
☐ D 28 miljoen

3 In welke Europese landen is Duits (ook) een officiële taal? Kies de juiste landen.

☐ A België	☐ F Luxemburg
☐ B Duitsland	☐ G Oostenrijk
☐ C Frankrijk	☐ H Polen
☐ D Hongarije	☐ I Zweden
☐ E Liechtenstein	☐ J Zwitserland

4 In welke landen is Nederlands een officiële taal?

.....

.....

TIPP**KULTUR** Als je wilt weten uit welk land een auto komt, dan kun je naar de afkorting kijken. Hiervoor moet je weten waarvoor de letters staan.

D = Deutschland

A = Austria

CH = Zwitserland

FL = Liechtenstein

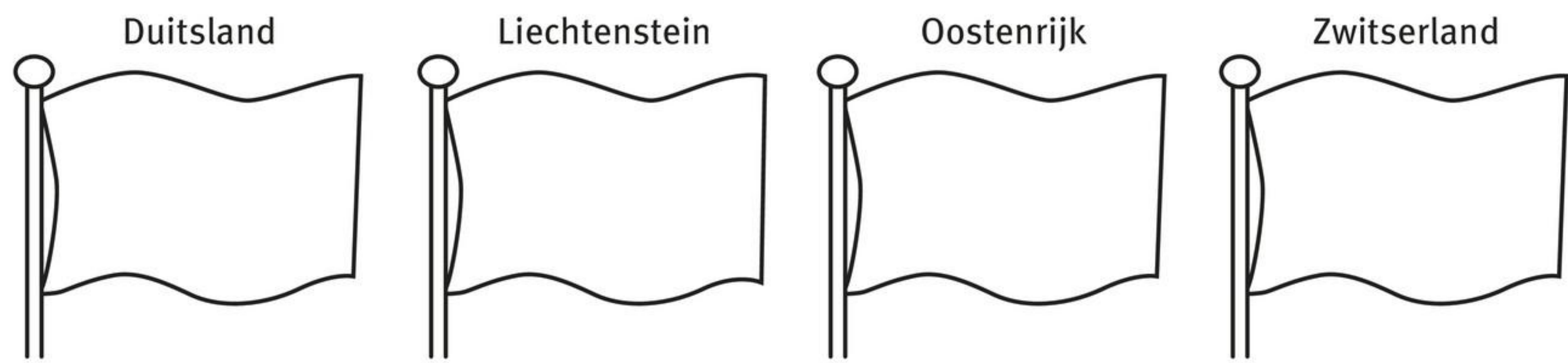
23 Uit welk Duitstalig land komen deze kentekenplaten? Noteer de Duitse woorden bij de juiste kentekenplaat.**Kies uit:***Deutschland – (Fürstentum) Liechtenstein – ~~Österreich~~ – Schweiz*

..... Österreich .....

.....

24 Welke kleuren hebben de vlaggen van Duitsland, Liechtenstein, Oostenrijk en Zwitserland? Teken de vlag en kleur deze in.

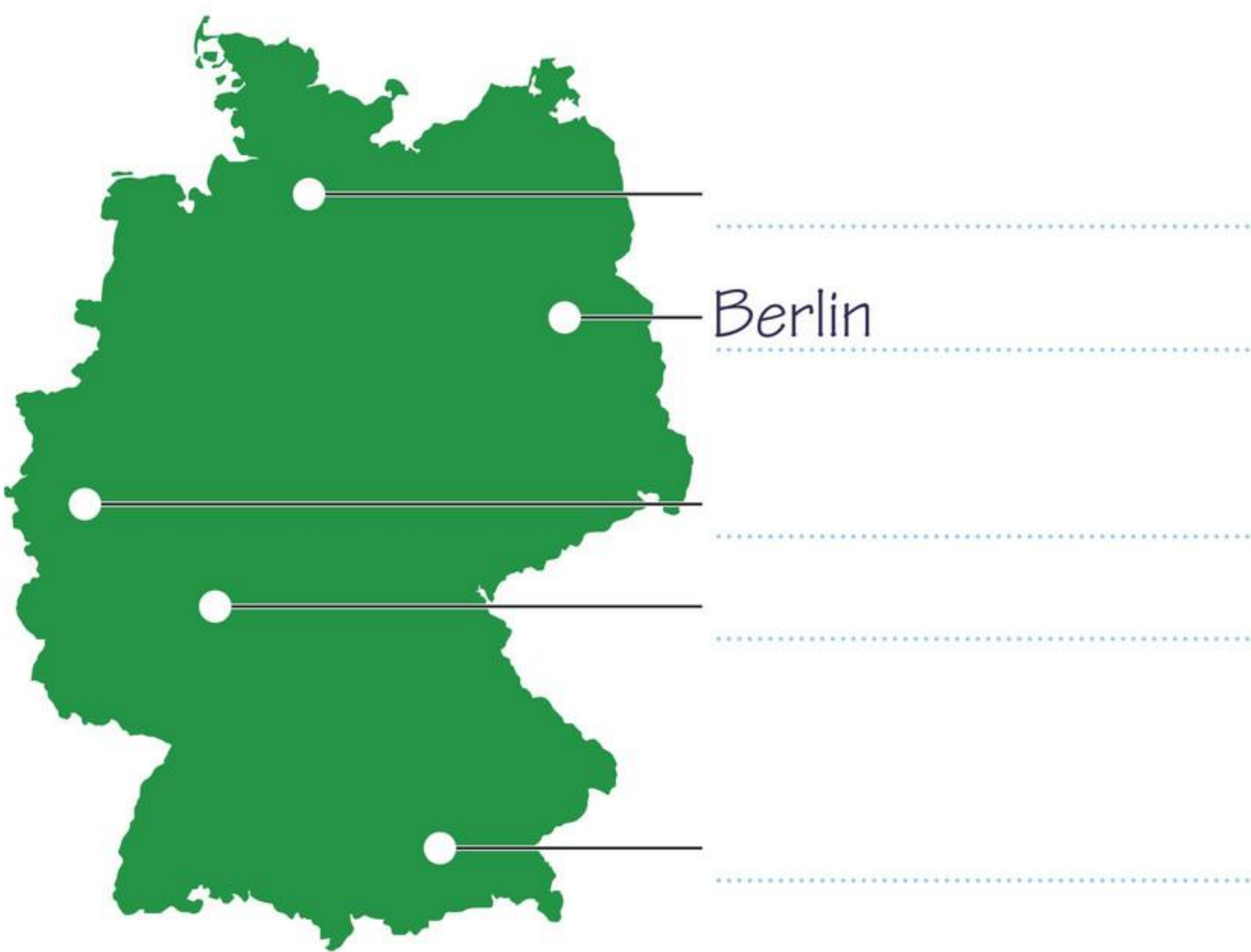
25 Hoe heten de hoofdsteden en hoeveel inwoners hebben de landen? Vul in en kies uit:
Berlin – Bern – Vaduz – Wien – 83 Millionen – 9 Millionen – ~~8,9 Millionen~~ – 38 000

OOSTENRIJK	DUITSLAND
Hoofdstad:	Hoofdstad: .....
Aantal inwoners Oostenrijk:	Aantal inwoners Duitsland: .....

ZWITSERLAND	LIECHTENSTEIN
Hoofdstad:	Hoofdstad: .....
Aantal inwoners Zwitserland: 8,9 Millionen	Aantal inwoners Liechtenstein: .....

26 Duitsland heeft een aantal grote steden. Beantwoord de vragen.
A Waar liggen de vijf grootste steden van Duitsland? Vul de namen van de steden op de juiste puntjes op de kaart in. Gebruik de kaart achter in het boek op blz. 217. Kies uit:
~~Berlin~~ – Frankfurt am Main – Hamburg – Köln – München

B Hoeveel inwoners heeft welke stad? Verbind. Zoek dit eventueel op op internet.

A Berlin	☐	☒ 1	1,5 Millionen Einwohner*innen
B Hamburg	☐	☐ 2	750.000 Einwohner*innen
C München	☒	☐ 3	1,8 Millionen Einwohner*innen
D Köln	☐	☐ 4	3,6 Millionen Einwohner*innen
E Frankfurt am Main	☐	☐ 5	1,1 Millionen Einwohner*innen

C Nederland heeft ook een aantal grote steden. Welke vijf steden hebben de meeste inwoners?

---

27 A Dit is de Brandenburger Tor. In welke stad bevindt zich deze bezienswaardigheid?

- ☐ A Berlin
☐ B Bremen
☐ C Hamburg
☐ D Potsdam

das Brandenburger Tor

B Welke bezienswaardigheid zou je toeristen aanraden die naar Amsterdam of naar je eigen woonplaats komen? Noem er minstens twee.

---

28 A Welke drie merken komen niet uit Duitstalige landen?

☐ A Adidas	☐ E Miele	☐ I Porsche	☐ M Siemens
☐ B BMW	☐ F Milka	☐ J Puma	☐ N Volkswagen
☐ C Haribo	☐ G Nike	☐ K Renault	
☐ D Hugo Boss	☐ H Nivea	☐ L Samsung	

B Welke Nederlandse merken en internationaal bekende Nederlandse bedrijven ken je? Noem er drie.

---

29 Uit welk land komt deze specialiteit? Kies:

Deutschland – Österreich – Schweiz

Röstli

Apfelstrudel

Currywurst

---

30 A Ken je deze gerechten? Welk woord hoort waar? Kies uit de volgende woorden:
der Berliner – die Brezel - der Knödel – die Sachertorte – die Schwarzwälder Kirschtorte – das Wiener Schnitzel

1

.....

.....

2

.....

.....

3

.....

.....

4

.....

.....

5

.....

.....

6

.....

.....

B Noem drie typisch Nederlandse gerechten of eetwaren.

.....

.....

.....

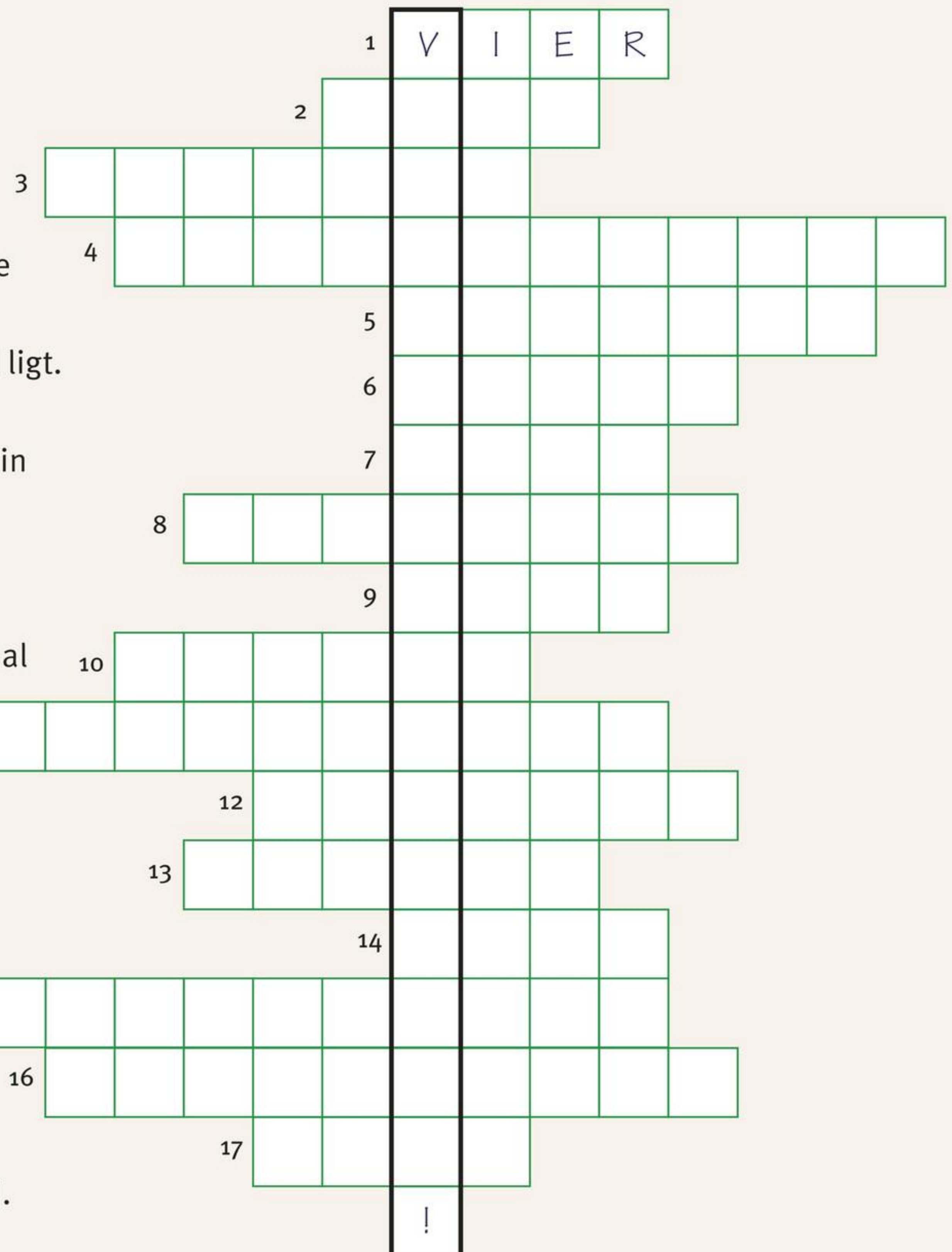

FINALE

A Afsluiting. Je eerste lessen Duits zitten erop. Wat heb je allemaal onthouden? Beantwoord de vragen in het Duits. Vul de antwoorden in de puzzel in.

- 1 De Duitse vertaling van het getal vier.
- 2 De hoofdstad van Oostenrijk in het Duits.
- 3 Het Duitse woord voor *hoofdstuk*.
- 4 Een typisch Oostenrijks nagerecht met appels.
- 5 Dresden is de provinciehoofdstad van deze deelstaat.
- 6 Het buurland dat ten oosten van Duitsland ligt.
- 7 Het getal 8 in het Duits.
- 8 Begroeting in het zuiden van Duitsland en in Oostenrijk.
- 9 Begroeting in het noorden van Duitsland.
- 10 De hoofdstad van Duitsland.
- 11 Het kleinste land waar Duits als officiële taal wordt gesproken.
- 12 De provinciehoofdstad van de deelstaat Beieren.
- 13 Zo noem je het teken op de letters ü, ö, ä.
- 14 De op vier na grootste stad Duitsland.
- 15 De vertaling van *deelstaat*.
- 16 Zo zeg je *goedenavond* in het Duits.
- 17 De bondsstad (hoofdstad) van Zwitserland.

B Welke zin kun je van boven naar beneden lezen? Vertaal de zin.

.....

KAPITEL 1

KÖLN

der Karneval

das Dufthaus 4711

Halver Hahn

das Schokoladenmuseum

1 2 3 D 4 5 6 D L

Köln

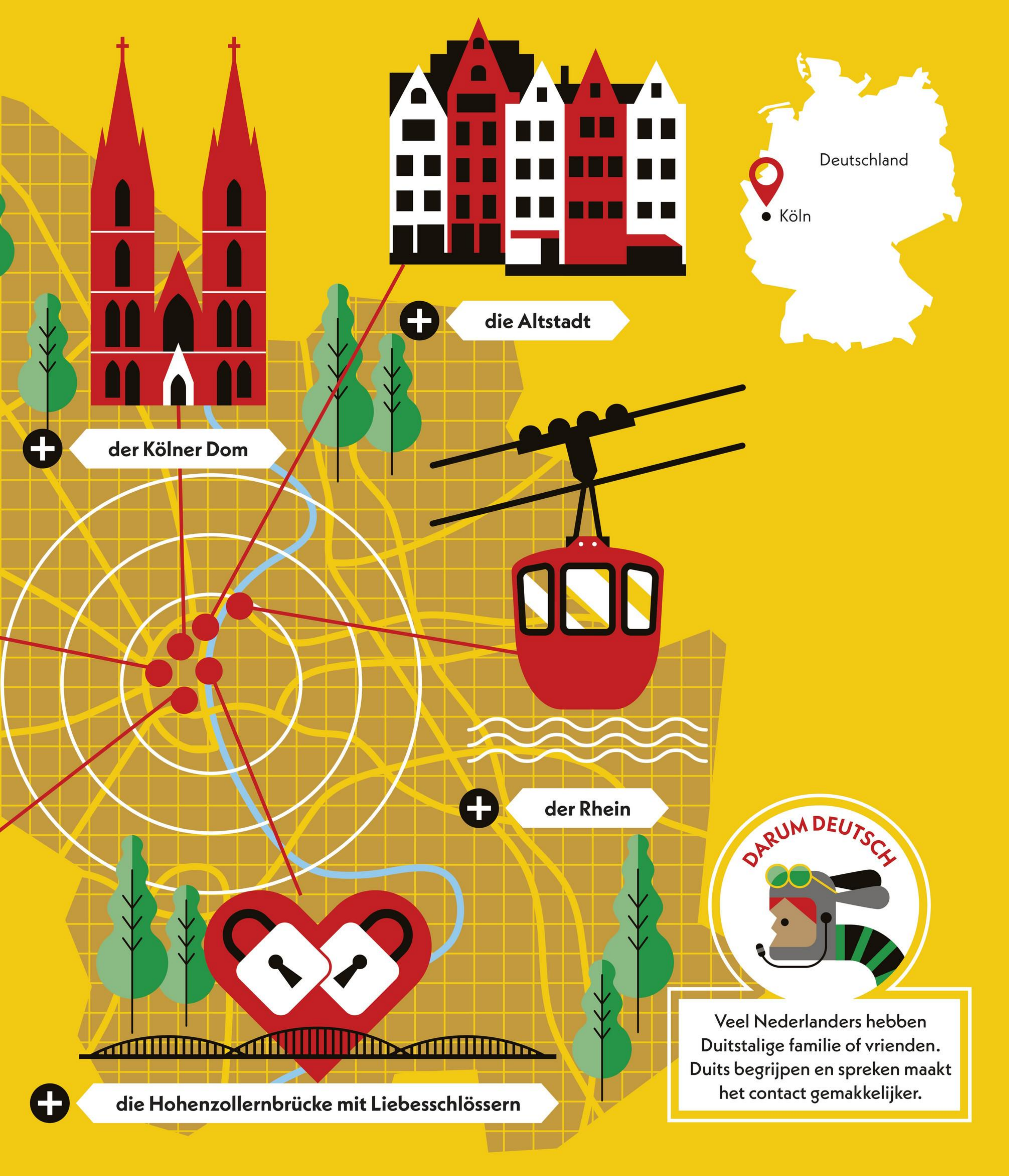
Dit hoofdstuk gaat over de Duitse stad Keulen, over familieleden, vrienden en over eigenschappen.

Lernziele Kapitel

- ▶ Je kunt iemand begroeten en afscheid nemen.
- ▶ Je kunt jezelf, je familie en vrienden voorstellen.
- ▶ Je kunt vragen beantwoorden over jezelf, je familieleden en vrienden.

Finale Lektion 3

- Je houdt een interview, maakt een film of een vlog over jezelf en je familie.

Finale Lektion 6

- Je schrijft een e-mail of maakt een poster over je beste vriend/vriendin of een familielid.

LEKTION 1 Sieh und lies mal

LERNZIELE ERK

SEHEN

- Je kunt namen en bekende woorden herkennen in een video over Keulen.

LESEN

- Je kunt informatie over personen en plaatsen in Keulen begrijpen.

LERNZIELE

WORTSCHATZ

- Je kent de vraagwoorden in het Duits.

GRAMMATIK

- Je kent de persoonlijke voornaamwoorden in het Duits.

ORIENTIERUNG

TIPP

KULTUR

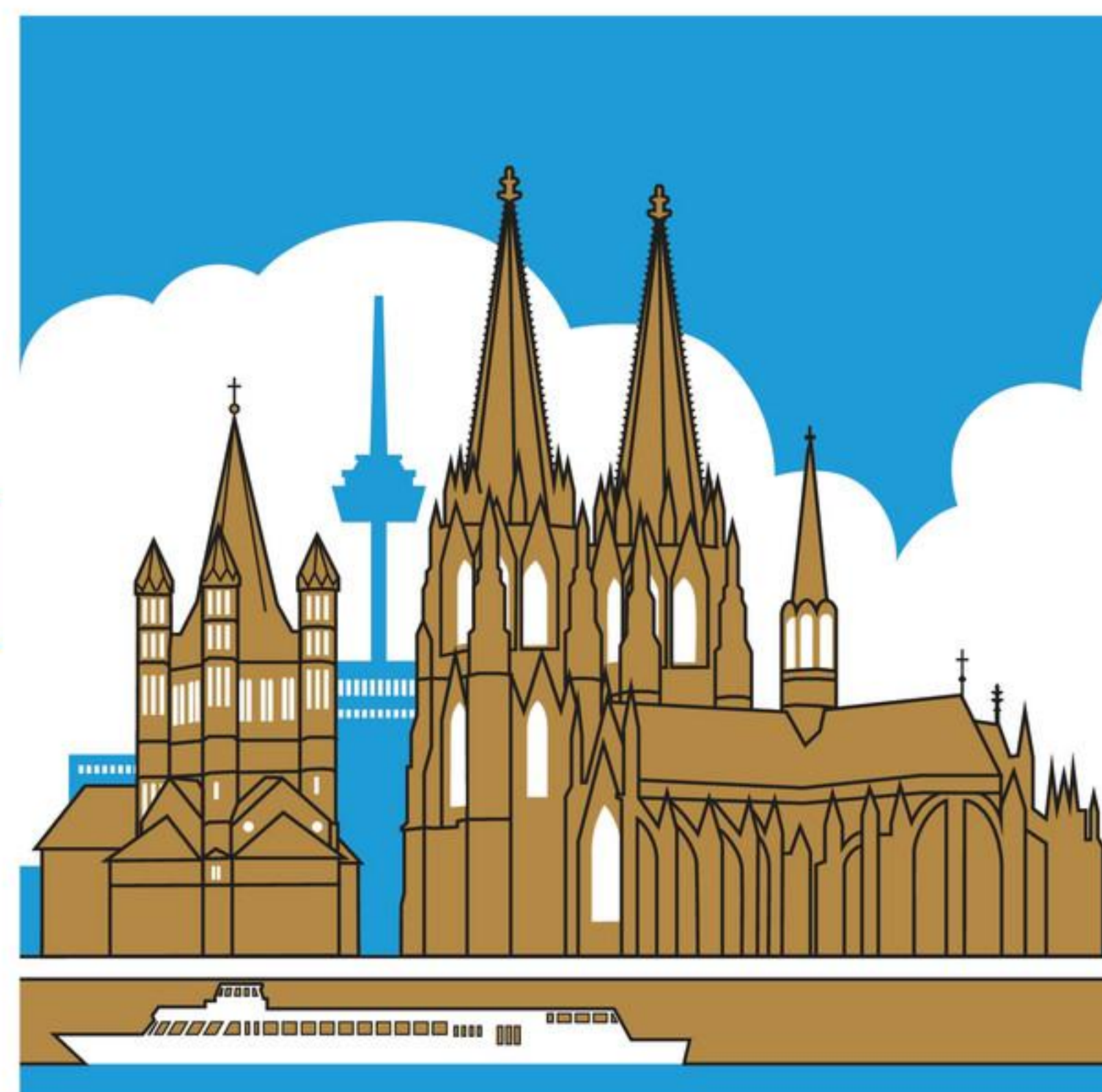
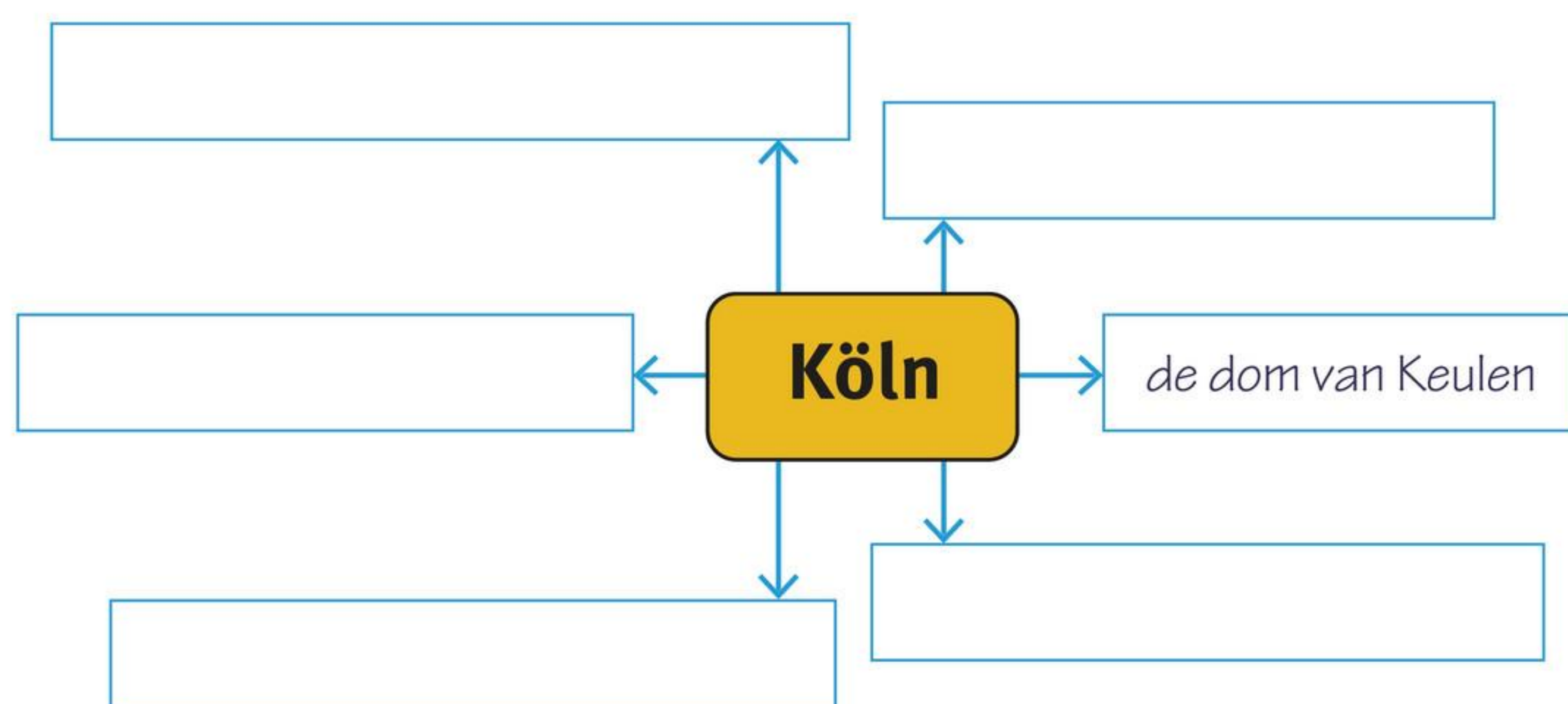
Wist je dat Amsterdam een stedenband met onder andere Berlijn en New York heeft?

Vraag na of zoek op internet op of jouw woonplaats ook een *Partnerstadt* in Duitsland, Oostenrijk of Zwitserland heeft.

1 A Bekijk de ontdekkingsplaat van *Kapitel 1* op blz. 28 en 29. Beantwoord de vragen.

- 1 Lees de tekst in het vakje *Darum Deutsch* en bekijk het filmpje. Heb jij Duitstalige familie of vrienden? Zo ja, heb je al een paar woordjes Duits met hen gepraat?
- 2 Lees de tip. Heeft je woonplaats een partnerstad in Duitsland, Oostenrijk of Zwitserland? Zo ja, welke stad?
- 3 Het eerste hoofdstuk gaat over de Duitse stad *Köln* (Keulen). Ben je al een keer in Keulen geweest? Zo ja, wat heb je allemaal gezien?
- 4 Bekijk nogmaals de ontdekkingsplaat van *Kapitel 1* op blz. 28 en 29. Vul vijf dingen in die je in Keulen kunt zien.

5 Hoe heet de rivier die de stad in twee delen verdeelt? .....

6 Zoek op internet op wat een *Halver Hahn* is. ....

B Bekijk de ontdekkingsplaat online. Klik op de icoontjes en maak de opdrachten.

2 **FINALE** Bekijk de Finale-opdrachten en beantwoord de vragen.

1 Aan het einde van *Lektion 3* kies je een Finale-opdracht. In de *Lektionen 1* tot en met 3 werk je naar deze opdracht toe. Lees de drie keuzeopdrachten van *Lektion 3* op blz. 49. Als je nu een keuze zou maken, welke opdracht kies je dan? Leg kort uit waarom.

2 Over wie wil je spreken in de eindopdracht?

WORTSCHATZ LERNBOX LEKTION 1, SEITE 76

3 **A** Vul de woorden aan.

1 de stad die *stadt* .....

2 de naam der N .....

3 de brug die B .....

4 door d .....

5 het water das W .....

B Vertaal de Nederlandse woorden in het Duits.

1 Das sind Emma (en) *und* Sabine.

2 Ich bin 1,60 cm (*groot*) .....

3 Die Kinder (*heten*) ..... Sam und Lena.

4 Der Rhein ist ein (*rivier*) .....

5 Marcus ist zwölf Jahre (*oud*) .....

TIPP

WORTSCHATZ Het Nederlands en het Duits lijken veel op elkaar. Maar soms heeft een woord net een andere betekenis. Dat soort woorden noem je *valse vrienden*. Ze klinken (bijna) hetzelfde, maar hebben een andere betekenis. Leer deze woorden daarom goed.

Bijvoorbeeld:

Wie is hij?

Hoe gaat het met jou?

Wer ist er?

Wie geht es dir?

Wie?

Hoe?

Wer?

Wie?

4 A Lees eerst de tip. Verbind daarna de Nederlandse vraagwoorden met de bijpassende Duitse woorden.

wie

wat

waar

wanneer

hoe

waarom

waarvandaan

wann

was

wie

wer

woher

wo

warum

B Vertaal de vetgedrukte woorden in het Nederlands.

- 1

Wer ist das? – Das ist eine deutsche Sängerin.
- 2

Wie heißt sie? – Sie heißt Sarah Engels.
- 3

Woher kommt sie? – Sie kommt aus Köln.
- 4

Wo wohnt sie? – Sie wohnt in Köln.
- 5

Wann ist sie geboren? – Sie ist 1992 geboren.

Sie heißt Sarah Engels.

SEHEN

Die Stadt Köln

Köln ist eine alte Stadt in Deutschland. Die Stadt ist groß. Hier leben eine Million Menschen. Köln liegt am Wasser. Mitten durch Köln **fließt** der Fluss Rhein. In Köln gibt es acht Brücken. Die bekannteste Brücke ist die Hohenzollernbrücke. Sie ist 410 Meter lang und 30 Meter breit. An dieser Brücke hängen viele **Schlösser**. Man nennt sie die Liebesschlösser. Verliebte Paare können hier ein Schloss aufhängen. Den Schlüssel **werfen** sie in den Rhein. Ihre Liebe soll dann **für immer** halten. ❤️

die Liebesschlösser an der Hohenzollernbrücke

WORTHILFE	
fließt	stroomt
Schlösser	sloten
werfen	gooien
immer	altijd

das Liebesschloss und der Schlüssel

5 A Lees eerst de titel van de tekst. Bekijk ook de afbeeldingen. Beantwoord dan de vraag.

- 1 Waar gaat deze tekst over, denk je? .....

B Lees de tekst *Die Stadt Köln*. Beantwoord de vragen.

- 1 Hoeveel mensen wonen er in Keulen? .....
- 2 Welke rivier stroomt er door de stad? .....
- 3 Welke mensen hangen een slot aan de *Hohenzollernbrücke*? .....
- 4 Waarom hangen ze een slot aan de brug? .....
- 5 Wat doen ze met de sleutel van het slot? .....

6 Lees eerst de vragen en antwoorden. Bekijk dan de video *Köln in 48 Stunden*. Kies de juiste uitspraken.

Fragment 1

- 1 Hoe heet de grote kerk in Keulen?
- ☐ A Kölner Basilika
  - ☐ B Kölner Dom
  - ☐ C Kölner Kirche
- 2 Hoeveel mensen bezoeken deze grote kerk per jaar?
- ☐ A zeshonderd
  - ☐ B zesduizend
  - ☐ C zes miljoen
- 3 Hoeveel kost een kaartje om naar boven te gaan?
- ☐ A één euro
  - ☐ B vier euro
  - ☐ C zes euro

Fragment 2

- 4 Hoe heet het hoge gebouw aan het einde van de *Hohenzollernbrücke*?
- ☐ A Hohenzollernhaus
  - ☐ B Kölntriangle
  - ☐ C Panorama

Fragment 3

- 5 Wat kun je in de Schildergasse doen?
- ☐ A een museum bezoeken
  - ☐ B lekker eten
  - ☐ C winkelen

STRATEGIE

LESEN Bekijk voordat je gaat lezen altijd de titel en de afbeeldingen. Probeer de titel te vertalen. Zo kun je raden waar de tekst over gaat.

LESEN

Ich komme aus Köln

Hallo, ich heiße Asha. Ich bin zwölf Jahre alt und ich komme aus Köln. Ich wohne in der Hansestraße 15. Meine Hobbys sind Basketball spielen und Musik hören. Ich habe eine Freundin. Sie heißt Leonie. Leonie ist zwölf Jahre alt.

Hi! Mein Name ist Emil und ich bin dreizehn Jahre alt. Ich wohne in Köln. Ich habe viele Hobbys. Ich spiele Fußball und ich game gern. Mein bester Freund wohnt auch in Köln. Er heißt Mirac. Mirac ist dreizehn Jahre alt.

7 Lees eerst de *Strategie Lesen* op blz. 33. Bekijk dan de tekst *Ich komme aus Köln*. Beantwoord de vragen.

1 Vertaal de titel.

.....

2 Waarover gaat de tekst, denk je?

.....

8 Lees nu de tekst *Ich komme aus Köln*. Vul in het Nederlands de gegevens van Asha en Emil in.

Asha

Leeftijd: 12 jaar

Woonplaats: .....

Naam vriendin: .....

Leeftijd vriendin: .....

Hobby's: .....

Emil

Leeftijd: .....

Woonplaats: .....

Naam vriend: .....

Leeftijd vriend: .....

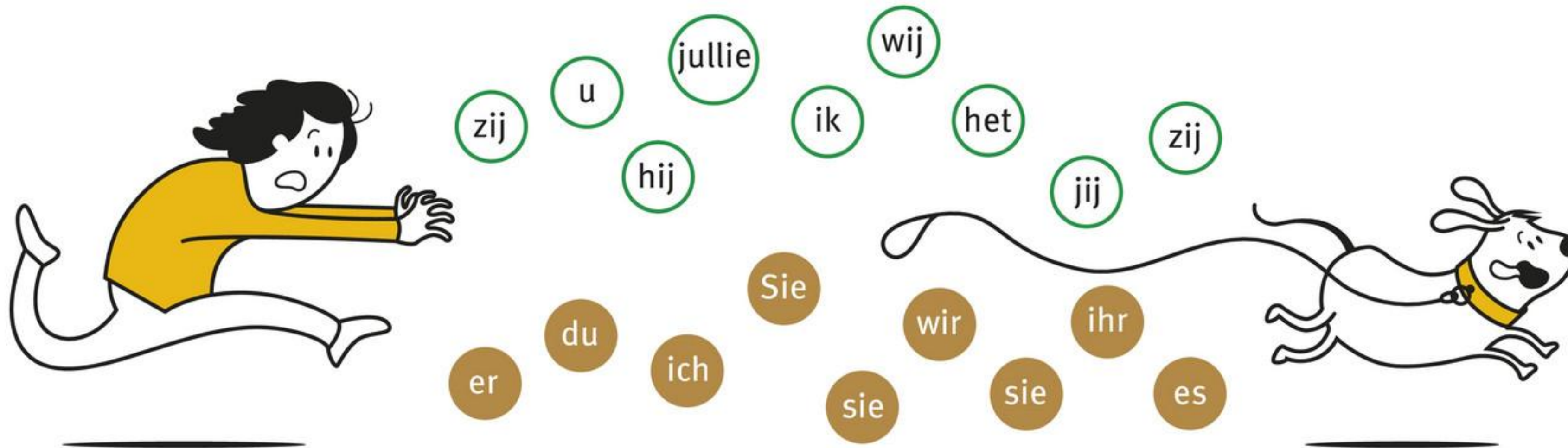
Hobby's: .....

GRAMMATIK A LERNBOX, SEITE 80

Het persoonlijk voornaamwoord: ich – du – er/sie/es – wir – ihr – sie – Sie

9 A Verbind de Nederlandse woorden met de Duitse vertaling.

B Hoe vertaal je 'zij' in het Duits?

- 1 (enkelvoud) .....
- 2 (meervoud) .....

10 Vertaal de vetgedrukte woorden in het Nederlands.

- 1 **Ich** wohne in den Niederlanden. ik
- 2 Wohnst **du** in Deutschland? .....
- 3 **Wir** sprechen Deutsch. ....
- 4 Sprechen **Sie** Niederländisch, Frau Müller? .....
- 5 Peter? **Er** ist elf Jahre alt. ....
- 6 Das ist Lia. **Sie** ist meine Freundin. ....

TIPP

WORTSCHATZ Zelfstandige naamwoorden schrijf je in het Duits altijd met een hoofdletter.

Bijvoorbeeld:

der **F**reund – de vriend
 die **F**rau – de vrouw
 das **H**aus – het huis

11 A Lees de tip. Kies de juiste vertaling van de Nederlandse woorden.

- 1 Wij *Wir* / ~~Ich~~ gehen zusammen zur Schule.
- 2 Zij (ev) *Meine Freundin? Er / Sie* heißt Tabea.
- 3 Hij *Mein Freund? Er / Ihr* heißt Thijs.
- 4 Ik *Ich / Ihr* habe zwei gute Freunde: Tim und Tommy.
- 5 jij *Hast du / wir* eine beste Freundin?
- 6 jullie *Habt ihr / Sie* viele Freundinnen?

B Vertaal de vetgedrukte woorden in het Duits. Gebruik de *Lernbox* bij *Lektion 1* op blz. 76. Let op de hoofdletters.

- 1 De stad heet Keulen.

Die Stadt heißt Köln.
- 2 Zij (mv) lopen **door** de Raabestraße.

..... laufen ..... die Raabestraße.
- 3 De Rijn is een **rivier**.

Der Rhein ist ein .....
- 4 Mijn **naam** is Leanne.

Mein ..... ist Leanne.
- 5 Haroun? **Hij** drinkt **water**.

Haroun? ..... trinkt .....
- 6 De brug is oud.

..... ist .....

GESPRÄCHE FÜHREN

STRATEGIE

GESPRÄCHE FÜHREN (gesprekken voeren)

Luister goed naar de vraag. Vaak kun je een deel van de vraag in je antwoord gebruiken.

Bijvoorbeeld: Wie heißt du? Ich heiße Luca.

12 A Lees eerst de *Strategie Gespräche führen*. Gebruik de *Fragewörter* (vraagwoorden) in de *Lernbox* bij *Lektion 1* op blz. 76. Gebruik ook de getallen in het kader.

Werk in tweetallen. Lees de vragen voor aan je klasgenoot. Vul de antwoorden van je klasgenoot in. Wissel daarna van rol.

- 1 Wie heißt du? – Ich heiße ...
- 2 Wie alt bist du? – Ich bin ... Jahre alt.
- 3 Wo wohnst du? – Ich wohne in ... [woonplaats].

12 = zwölf   13 = dreizehn   14 = vierzehn

B Werk nu met iemand anders samen. Herhaal de opdracht.

TRAINERS	Leer de woorden en grammatica van <i>Lektion 1</i> met behulp van de trainers.	
Ik heb geoefend met	☐ Woordtrainer	☐ Grammaticatrainer

LEKTION 2 Hör und lies mal

LERNZIELE

HÖREN

- Je kunt namen, getallen en bekende woorden verstaan.

LESEN

- Je kunt in korte teksten informatie over personen begrijpen.

LERNZIELE

AUSSPRACHE

- Je kunt de letters *a, ä, o, ö, u, ü* uitspreken.

WORTSCHATZ

- Je kent de getallen tot 20 in het Duits.

GRAMMATIK

- Je kunt de tegenwoordige tijd van zwakke werkwoorden gebruiken.

WIEDERHOLUNG LERNBOX LEKTION 1 UND GRAMMATIK A, SEITE 76 UND 80

13 A Markeer het woord dat in de zin past. Vertaal daarna het woord in het Nederlands.

- 1 Köln hat acht *Brücken* / *Städte*. *bruggen*
- 2 Die Menschen laufen *durch* / *und* den Park. ....
- 3 Düsseldorf ist *eine Stadt* / *ein Fluss*. *een*
- 4 Marine ist elf Jahre *alt* / *groß*. ....
- 5 Mein *Name* / *Wasser* ist Paul Schmidt. ....
- 6 Ich wohne in Deutschland *groß* / *und* du? .....

B Vertaal de Nederlandse woorden in het Duits. Let op de hoofdletters.

- 1 zij (mv) Wo sind die Kinder? *Sie* sind in der Schule.
- 2 Hij ..... sucht einen Job im Supermarkt.
- 3 Ik ..... reise nach Deutschland.
- 4 jullie In welcher Stadt wohnt .....?
- 5 jij Was lernst .....?
- 6 u Wo wohnen ....., Herr Bachmann?

AUSSPRACHE

TIPP

AUSSPRACHE In het Duits kunnen er op de klinkers *a, o* en *u* puntjes staan. Dit noemen we een *Umlaut*. De klinker mét *Umlaut* wordt anders uitgesproken dan de klinker zónder *Umlaut*.

Let op: door een *Umlaut* kan een woord iets heel anders betekenen.

schön – mooi

schon – al

14 Lees de tip. Luister naar het fragment *Aussprache 1.1*. Spreek mee en lees voor.

a – ä

- 1 lachen – lächeln
2 backen – Bäcker

o – ö

- 3 Tochter – Töchter
4 schon – schön

u – ü

- 5 Mutter – Mütter
6 Bruder – Brüder

15 Luister naar het fragment *Aussprache 1.2*. Wat hoor je? Markeer.

1 Herr Müller	Herr Muller	4 Herr Förster	Herr Fürster
2 Frau Backer	Frau Bäcker	5 Frau Lammer	Frau Lämmer
3 Herr Rüssler	Herr Rössler	6 Herr Kohnert	Herr Köhnert

16 A Luister naar het *fragment Aussprache 1.3* en lees mee.

1 Hörst du das Mädchen?	😊 😞	5 Die Tür ist zu.	😊 😞
2 Wohnst du in der Türkei?	😊 😞	6 Im Büro steht ein großer Stuhl.	😊 😞
3 Ich komme später. Tschüs!	😊 😞	7 Super! Ich bin schon zwölf Jahre alt.	😊 😞
4 Französisch ist eine schöne Sprache.	😊 😞	8 Fünfzehn Schüler aus Zürich sind Langschläfer.	😊 😞

B De een leest de zinnen uit 16A voor, de ander let op de uitspraak. Wat ging goed? Wat ging nog niet goed? Kies de juiste smiley. Wissel dan van rol.

WORTSCHATZ LERNBOX LEKTION 2, SEITE 76

17 A Zoek de Duitse woorden in de woordzoeker. Zoek in alle richtingen. Streep ze door.

aber	gerne
auch	nicht
gut	oft
danke	toll

A	K	T	O	L	L
Ö	U	G	U	T	E
N	I	C	H	T	N
O	F	T	H	L	R
N	A	B	E	R	E
D	A	N	K	E	G

B In de woordzoeker zijn een paar letters overgebleven. Deze letters vormen een woord. Schrijf dat woord op.

.....

C Vertaal de vetgedrukte woorden in het Nederlands.

1 Ich komme aus Leverkusen, aber ich wohne in Brühl.	<u>maar</u>
2 Kommst du auch ?	.....
3 Es geht mir gut .	.....
4 Danke !	.....
5 Wir spielen gerne Fußball.	.....
6 Ich kann nicht .	.....
7 Wie oft hast du Fußballtraining?	.....
8 Das ist toll !	.....

18 A Luister naar het fragment *Die Zahlen bis 20* en lees de getallen mee.

0 null	6 sechs	12 zwölf	18 achtzehn
1 eins	7 sieben	13 dreizehn	19 neunzehn
2 zwei	8 acht	14 vierzehn	20 zwanzig
3 drei	9 neun	15 fünfzehn	
4 vier	10 zehn	16 sechzehn	
5 fünf	11 elf	17 siebzehn	

B Luister naar het fragment *Wie alt?* Verbind de namen met de juiste getallen.
Twee getallen blijven over.

A	Elena	☐	☐	11
B	Charly	☐	☐	12
C	Lizzy	☐	☐	13
D	Bryan	☐	☐	14
E	Sarya	☐	☐	15
		☐	☐	16
		☐	☐	17

C Luister naar het fragment *Handynummer*. Schrijf het juiste mobiele nummer op.

- Die Handynummer von Mila ist 01.
- Die Handynummer von Timo ist .....
- Die Handynummer von Jamilla ist .....

D Bekijk de afbeeldingen. Tel de dingen, dieren of personen. Schrijf de getallen onder de juiste afbeelding. Twee getallen blijven over. Kies uit:

zwei – drei – ~~fünf~~ – neun – zehn – zwölf – sechzehn – zwanzig

1 Das sind ..... Freunde

2 Das sind ..... Herzen.

3 Das sind ..... Bälle.

4 Das sind ..... Blumen.

5 Das sind ..... Buntstifte.

6 Das sind ..... Hunde.

HÖREN

STRATEGIE

HÖREN Lees de vragen en antwoorden door voordat je naar de audio gaat luisteren. Dan weet je precies waar je tijdens het luisteren op moet letten. Dit helpt je bij het kiezen van het juiste antwoord.

19 **A Lees eerst de Strategie Hören. Lees dan de vragen en de antwoorden.**
Luister nu twee keer naar het fragment *Noah aus Köln*. Onderstreep de juiste antwoorden.

- 1 Welke drie namen hoor je? Benny – Clara – Sarah – Luis
- 2 Welke drie getallen hoor je? 5 – 9 – 12 – 13
- 3 Welke drie plaatsen hoor je? Duisburg – Düsseldorf – Köln – Leverkusen

B Luister nog een keer naar het fragment Noah aus Köln. Kies *richtig* of *falsch*.

	richtig	falsch
1 Noah heeft drie beste vrienden.	☐	☐
2 Noahs vriendin werkt in het chocolademuseum.	☐	☐
3 Noah gaat naar voetbalwedstrijden.	☐	☐
4 Noah en zijn vrienden zijn graag bij de Rijn.	☐	☐

C Bekijk de foto's. Op welke foto zie je een 'Seilbahn'? Kies de juiste foto.

☐ A

☐ B

☐ C

LESEN

CHATNACHRICHT ▼

Hallo! Wie geht es dir?

Hallo Sarah! Wie geht es dir? ✓✓

Es geht. Sag mal, wer ist das neue Mädchen in deiner Klasse? 🤔 ✓✓

Hallo Jens. Es geht mir gut, danke. 😊
Und wie geht es dir?

Aha und woher kommt sie? ✓✓

Und wie heißt sie? ✓✓

Wie alt ist sie denn? ✓✓

Wie lange wohnt sie in Köln? ✓✓

Ja! 😊 Können wir morgen nach der Schule etwas zusammen machen? ✓✓

Tschüs! 🙋 ✓✓

Das ist meine Nachbarin.

Sie kommt aus Österreich.

Sie heißt Zeyneb Müller.

Sie ist dreizehn Jahre alt.

Fünf Wochen, aber sie kennt hier noch nicht viele Menschen.
Du stellst viele Fragen, Jens. Möchtest du Zeyneb kennenlernen? 😊

Das ist eine tolle Idee! 😊 Aber jetzt muss ich gehen. Tschüs. Bis später!

20 A Lees de tekst *Hallo! Wie geht es dir?* Kies het juiste antwoord.

1 Bij wie zit Zeyneb in de klas?	– Zeyneb zit bij <i>Jens</i> / <i>Sarah</i> in de klas.
2 Waar komt Zeyneb vandaan?	– Zeyneb komt uit <i>Nederland</i> / <i>Oostenrijk</i> .
3 Hoe oud is Zeyneb?	– Zeyneb is <i>12</i> / <i>13</i> jaar.
4 Hoelang woont Zeyneb in Keulen?	– Zeyneb woont <i>5 weken</i> / <i>15 dagen</i> in Keulen.
5 Wat zegt Jens?	– Jens wil Zeyneb <i>wel</i> / <i>niet</i> leren kennen.

B Lees de tekst *Hallo! Wie geht es dir?* nog een keer. Verbind de Duitse zinnen met de juiste Nederlandse vertaling.

A Wie geht es dir?	☐	☐ 1 Doei!
B Es geht mir gut, danke.	☐	☐ 2 Tot later!
C Es geht.	☐	☐ 3 Hoe gaat het met je?
D Tschüs!	☐	☐ 4 Met mij gaat het goed, dank je.
E Bis später!	☐	☐ 5 Het gaat.

C Werk in tweetallen. Verdeel de rollen en speel het gesprek na. Wissel daarna van rol. Let op de uitspraak.

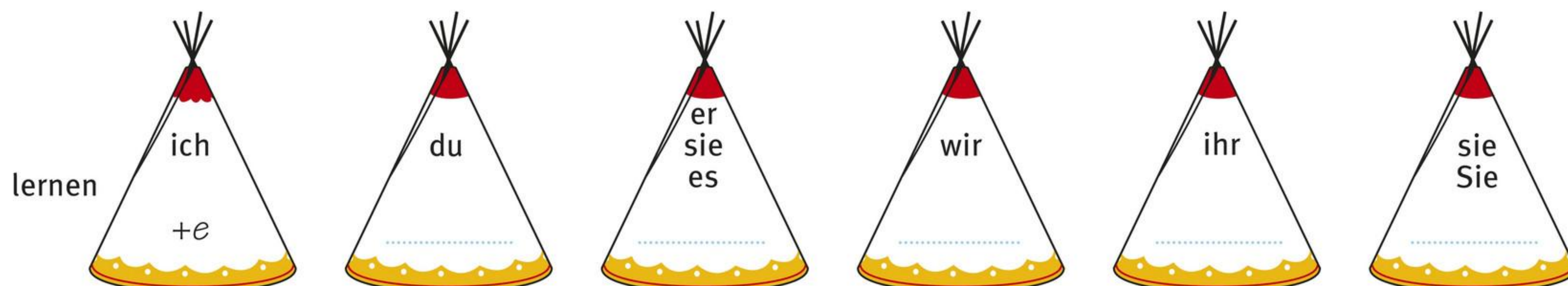

GRAMMATIK B LERNBOX, SEITE 81

Het regelmatig werkwoord: ich wohne – du wohnst – er/sie/es wohnt – wir wohnen – ihr wohnt – sie/Sie wohnen

21 Beantwoord de vragen. Gebruik ook *Grammatik A* op blz. 80.

- 1 Wat is de stam van het werkwoord *lernen*? .....
- 2 Vul in de tentjes de juiste uitgang van het werkwoord *lernen* in.

TIPP**GRAMMATIK**

Uitleg over woordsoorten en andere grammaticabegrippen vind je in het overzicht op blz. 214.

22 Lees de tip. Gebruik het stappenplan van *Grammatik B* op blz. 81. Onderstreep eerst het onderwerp in de zin. Vul dan de juiste uitgang in.

- 1 lernen Er lernt Deutsch.
- 2 kochen Was koch _____ ihr heute zum Abendessen?
- 3 kaufen Kauf _____ du bitte Brot?
- 4 hören Wir hör _____ gerne Musik.
- 5 machen Frau Müller, Sie mach _____ schöne Fotos.
- 6 wohnen Ich wohn _____ in der Keplerstraße.
- 7 spielen Was macht Tamara? Sie spiel _____ Gitarre.
- 8 wohnen Meine Freunde? Sie wohn _____ alle in Köln.

23 A Vul de stam van de werkwoorden in.

1 machen <u>mach</u>	3 sagen	5 wohnen .....
2 spielen	4 fragen	6 hören .....

B Onderstreep eerst het onderwerp in de zin. Vul dan de juiste vorm van het werkwoord in. Gebruik opdracht A.

- 1 Ich mach _____ meine Hausaufgaben.
- 2 Wir _____ Fußball.
- 3 Er _____: „Guten Tag!“
- 4 Warum _____ ihr das?
- 5 _____ du in Deutschland?
- 6 Alexandra? Sie _____ Musik in ihrem Zimmer.

★ 24 A Onderstreep eerst het onderwerp in de zin. Vul dan de juiste vorm van het werkwoord in.

- 1 hören Ich ..... gerne Musik.
- 2 besuchen Tom und Jan ..... Köln.
- 3 wohnen Frau Neumann ..... in diesem Haus.
- 4 gamen Wir ..... gerne zusammen.
- 5 fragen Lukas ..... die Lehrerin.
- 6 lernen Arnold, ... du Niederländisch?

B Vertaal de Nederlandse woorden in het Duits. Let op de juiste vorm van het werkwoord. Gebruik ook Grammatik A op blz. 80.

- 1 Hij woont Er woont ..... in den Niederlanden.
- 2 Ik kook ..... gerne.
- 3 Wij spelen ..... Hockey.
- 4 zeggen jullie Was ..... ?
- 5 Luister jij ..... Spotify?
- 6 woont u Wo ..... , Herr Niebaum?

GESPRÄCHE FÜHREN

25 A Lees de woorden in het kader en het voorbeeld.

der Mann / der Tag → er
 die Frau / die Stadt → sie
 das Kind / das Land → es

Bijvoorbeeld:

(Waar) Wo steht **der Kölner Dom**?

→ (Hij) **Er** steht im Zentrum von Köln.

B Vertaal de Nederlandse woorden in het Duits. Vul de zinnen aan. Gebruik de afbeelding.

- 1 (Wie) ..... ist der Junge? – Das ist .....
- 2 (Hoe) ..... alt ist der Junge? – (Hij) ..... ist ..... Jahre alt.
- 3 (Hoe heet) ..... der Hund? – (Hij) ..... (heet) .....
- 4 (Waar) ..... wohnen (zij) .....? – (Zij) ..... wohnen in .....

👥 C Werk nu in tweetallen. De een leest de vragen van B, de ander geeft antwoord. Wissel van rol.

TRAINERS

Leer de woorden en grammatica van Lektion 2 met behulp van de trainers.

Ik heb geoefend met

☐ Wordtrainer

☐ Grammaticatrainer

LEKTION 3 Sprich mal

LERNZIELE

SPRECHEN

- Je kunt jezelf en je familieleden voorstellen.

GESPRÄCHE FÜHREN

- Je kunt iemand begroeten en vragen hoe het gaat.
- Je kunt vragen stellen en beantwoorden over naam, leeftijd, telefoonnummer en gezinssituatie.

LERNZIELE

WORTSCHATZ

- Je kent de woorden voor familieleden.
- Je kunt vertellen hoe de leden van een familie met elkaar verwant zijn.

WIEDERHOLUNG LERNBOX LEKTION 2, GRAMMATIK A UND B, SEITE 76, 80, 81

26 A Vertaal de woorden in het Duits.

- 1 woont hij   Wie lange ..... in den Niederlanden?
- 2 speel jij   Wie lange ..... Fußball?
- 3 koken jullie   Wann ..... am Abend?
- 4 Bezoeken wij   ..... morgen Bea?
- 5 Leert zij   ..... Deutsch?
- 6 woont u   Wo ....., Frau Emmerich?

B Schrijf de getallen voluit in letters.

- 1 13   Tom wohnt seit ..... Jahren in den Niederlanden.
- 2 5   Ich spiele seit ..... Jahren Fußball.
- 3 7   Wir kochen abends um ..... Uhr.
- 4 2   Nein, ihr schreibt morgen ..... Tests.
- 5 15   Ja, Cleo muss noch ..... Minuten lernen.
- 6 16   Ich wohne in der Emmastraße .....

C Voer nu een gesprek. De een leest de vragen van A. De ander leest de antwoorden van B. Wissel van rol.

WORTSCHATZ

LERNBOX LEKTION 3, SEITE 77

27

Bekijk het *Bildwörterbuch* en lees de *Lernbox* bij *Lektion 3* op blz. 77.
 Vul het juiste woord in. Let op de hoofdletters.

- 1

Der Vater und die Mutter

4

Die Tante und der
- 2

Der Bruder und die

5

Die Großmutter und der
- 3

Das Mädchen und der

6

Der Freund und die

Das ist meine Mutter.

Das ist mein Vater.

Das ist mein Bruder.

Das ist meine Schwester.

Das ist meine Großmutter.

Das ist mein Großvater.

Das sind meine Eltern.

Das sind meine Geschwister.

Das sind meine Großeltern.

Das ist meine Familie.

GESPRÄCHE FÜHREN

▶

28

A

Luister naar de audio *Woher kommst du?* Lees de tekst op blz. 46 mee.

B

Lees de tekst nog een keer. Lees ook de uitspraken. Kies de juiste naam.

	Andreas	Nikola
1 Deze persoon komt uit Kroatië.	☐	☐
2 Deze persoon heeft een Duitse oom.	☐	☐
3 Deze persoon kan Nederlands.	☐	☐
4 Deze persoon heeft een zus.	☐	☐
5 Deze persoon heeft voetbaltraining.	☐	☐

👥

C

Werk in tweetallen. Verdeel de rollen en speel het gesprek na. Wissel daarna van rol.

GESPRÄCH ▼

Woher kommst du?

Woher kommst du?
Ich komme aus **den** Niederlanden / **der** Türkei / **der** Ukraine.
Ich komme aus Deutschland / Marokko / Polen / Syrien.

- Andreas:** Hallo! Wie geht es dir? Du bist Nikola, oder?
Nikola: Hallo! Ja. Es geht mir gut, danke. Wie heißt du?
Andreas: Ich heiße Andreas. Du bist in meiner Klasse. Ich sitze **hinter** dir.
Nikola: Ah, ja.
Andreas: Woher kommst du?
Nikola: Ich komme aus Kroatien.
Andreas: Echt? Du sprichst aber gut Deutsch.
Nikola: Danke. Mein Onkel kommt aus Deutschland. Er und seine Familie wohnen hier in Köln.
Andreas: Du kannst **also** zwei **Sprachen:** Deutsch und Kroatisch. Das ist cool. Ich spreche auch zwei **Sprachen:** Deutsch und Niederländisch.
Nikola: Kommst du aus den Niederlanden?
Andreas: Nein, aber meine Mutter kommt aus den Niederlanden. Warum bist du nach Deutschland **umgezogen**?
Nikola: Meine Eltern arbeiten hier jetzt.
Andreas: Alles klar. Hast du Geschwister?
Nikola: Ja, ich habe eine Schwester.
Andreas: Wie alt ist deine Schwester? Geht sie auch in diese Schule?
Nikola: Nein. Sie ist schon achtzehn Jahre alt.
Andreas: Okay. Ich muss **jetzt** zum Fußballtraining. Wollen wir danach etwas zusammen machen? Wie ist deine Handynummer?
Nikola: Ja, das ist eine gute Idee. Meine Handynummer ist 0160 82 69 215.
Andreas: Super, danke! Bis später!

WORTHILFE	
hinter	achter
also	dus
Sprachen	talen
umgezogen	verhuisd
jetzt	nu

REDEMittel LERNBOX LEKTION 3, SEITE 78

29 Luister naar de audio *Redemittel*. Lees de *Redemittel* in de *Lernbox* bij *Lektion 3* op blz. 78 mee.

30 A Vertaal de vragen. Gebruik ook de tekst *Woher kommst du?* op blz. 46. Let op de hoofdletters.

1 Hallo, hoe gaat het met jou?

Hallo,

2 Hoe heet je?

3 Waar kom je vandaan?

4 Heb je broers en zussen?

5 Hoe oud is zij?

6 Wat is je mobiele nummer?

B Beantwoord de vragen van A met je eigen gegevens.

1 Hallo, es geht mir

2 Ich heiße

3

4

5

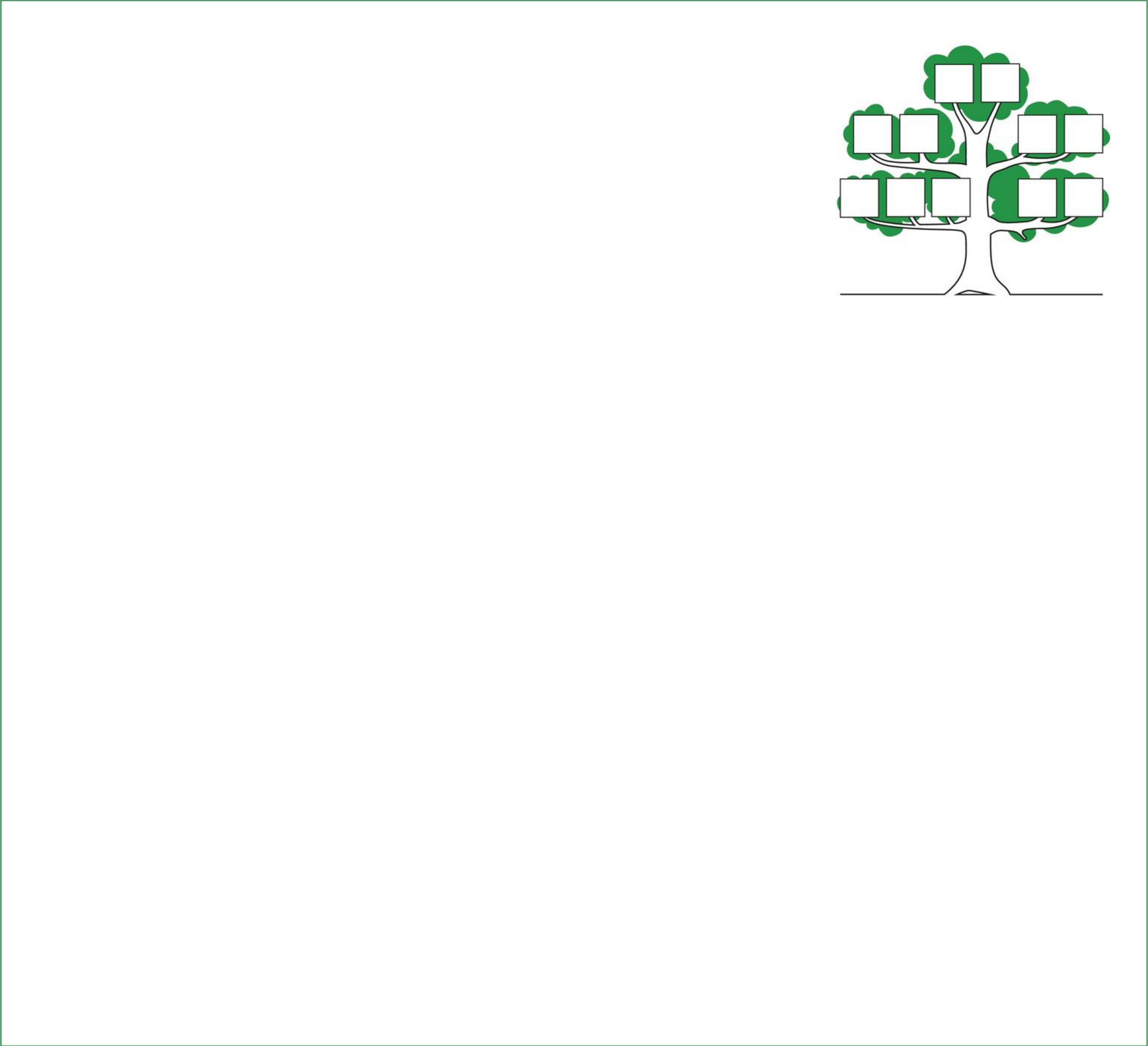
6

C Voer het gesprek. De een leest de vragen, de ander geeft antwoord. Wissel van rol.**TIPP****SPRECHEN**

Bereid je spreekbeurt voor door goed te oefenen wat je gaat zeggen. Probeer zo vrij mogelijk te spreken.

31 A Je gaat straks over jezelf en je familie vertellen. Lees eerst de tip.**B Teken op blz. 48 een stamboom van je familie. Gebruik het *Bildwörterbuch* op blz. 45. Schrijf bij elke persoon wie het is.**

C Bereid nu je spreekbeurt voor. Beantwoord onderstaande vier vragen in hele zinnen. Gebruik ook de tekst *Woher kommst du?* op blz. 46 en gebruik opdracht 30.

- 1 Wer ist das? *Das ist mein Vater.*
- 2 Wie heißt er/sie?
- 3 Wie alt ist er/sie?
- 4 Wo wohnt er/sie?

D Stel nu jezelf en je familie voor. Neem je spreekopdracht op.

	TRAINERS			Leer de woorden en Redemittel van Lektion 3 met behulp van de trainers.	
	Ik heb geoefend met	☐ Woordtrainer	☐ Flitskaarten (Redemittel)		

	TEST JEZELF					Leer de woorden, Redemittel en grammatica van Lektion 1, 2 en 3 en maak de Test jezelf online.				
		Woorden	Redemittel	Grammatica	Lezen	Kijken-luisteren				
	Dit kan ik al									

FINALE

Lees eerst alle opdrachten en kies dan de opdracht die jij gaat maken. Lees de Duitse zinnen niet voor, maar spreek vrij. Controleer of je alle punten hebt verwerkt en lever de opdracht in. Vink daarna aan wat je al kunt in *Das kann ich schon!*

INTERVIEW Je houdt in tweetallen een interview over jezelf en je familie.

- Bereid samen minstens zes verschillende vragen in het Duits voor.
- Voer het gesprek twee keer: de een stelt de vragen, de ander antwoordt. Wissel van rol. Jullie mogen PowerPoint en foto's van jezelf en van familieleden gebruiken.
- Neem de interviews op (filmpje) of presenteer voor de klas.

FILM Je maakt in tweetallen een film waarin je jezelf en je familie voorstelt.

- Maak een kort script met minstens drie scènes. Stel minstens zes vragen in het Duits.
- Voer een gesprek: je stelt afwisselend vragen en geeft antwoord.
- Neem de film op.

VLOG Je maakt een vlog waarin je jezelf en je familie voorstelt.

- Maak een kort script:
  - Wat ga je vertellen?
  - In welke volgorde?
  - Welke achtergronden wil je gebruiken?
  - Wat wil je verder nog gebruiken?
  - Wees creatief!
- Gebruik minstens acht verschillende zinnen in het Duits.
- Neem de vlog op.

Das kann ich schon!

	-	-/+	+	++
woorden en Redemittel	☐ Ik gebruik soms niet-Duitse woorden en zinnen.	☐ Ik kan veel woorden en zinnen in het Duits gebruiken.	☐ Ik kan bijna alle woorden en zinnen in het Duits gebruiken.	☐ Ik kan alle woorden en zinnen in het Duits gebruiken.
uitspraak en spreektempo	☐ Ik kan veel woorden nog niet goed uitspreken. Ik spreek nog erg langzaam.	☐ Ik kan veel woorden goed uitspreken. Ik spreek soms nog wat langzaam in het Duits.	☐ Ik kan de meeste woorden goed uitspreken. Ik kan best wel snel in het Duits spreken.	☐ Ik kan alle woorden goed uitspreken. Ik kan snel in het Duits spreken.
gesprek voeren	☐ Ik vind het nog moeilijk om in het Duits te reageren. Ik reageer vaak heel kort.	☐ Ik kan meestal in het Duits reageren. Ik wacht af tot iemand anders wat zegt.	☐ Ik kan al goed in het Duits reageren. Ik begin steeds vaker uit mezelf een gesprek.	☐ Ik kan al heel goed in het Duits reageren. Ik neem meestal de leiding in het gesprek.

Kijk naar je antwoorden bij opdracht 2 van dit hoofdstuk. Heeft het je bij het leren geholpen dat je weet wat je eindopdracht is? Waarom wel/niet?

LESEN

Interview mit Lukas Podolski

Guten Tag. Wie geht es Ihnen?

Mir geht es gut, danke.

Wie heißen Sie?

Ich bin Lukas Podolski. Ich bin in Polen geboren. Auf Polnisch ist mein Name Łukasz.

Wann sind Sie geboren?

Ich bin am 4. Juni 1984 in Gliwice geboren.

Was machen Sie beruflich?

Ich bin Fußballspieler.

Was verbindet Sie mit der Stadt Köln?

Köln ist eine sehr schöne Stadt. Ich habe sehr lange beim 1. FC Köln gespielt. Das war echt toll!

Worauf sind Sie stolz?

Ich habe im Leben viele **Chancen** bekommen. Ich habe tolle Sachen gemacht. Bei der **WM** im Jahr 2014 wurde die **Nationalmannschaft** Weltmeister. Bei der **EM** 2008 waren wir auf Platz zwei. Bei den Weltmeisterschaften 2006 und 2010 haben wir nicht gewonnen, aber wir waren auf Platz drei!

Was machen Sie jetzt gern?

Ich bin Influencer. Ich habe mein eigenes Modelabel und ich habe mehrere Dönerläden in Köln. 2016 hatte ich auch einen Hit! Das Lied heißt „Liebe deine Stadt“. In der Hauptrolle: die Stadt Köln!

WORTHILFE

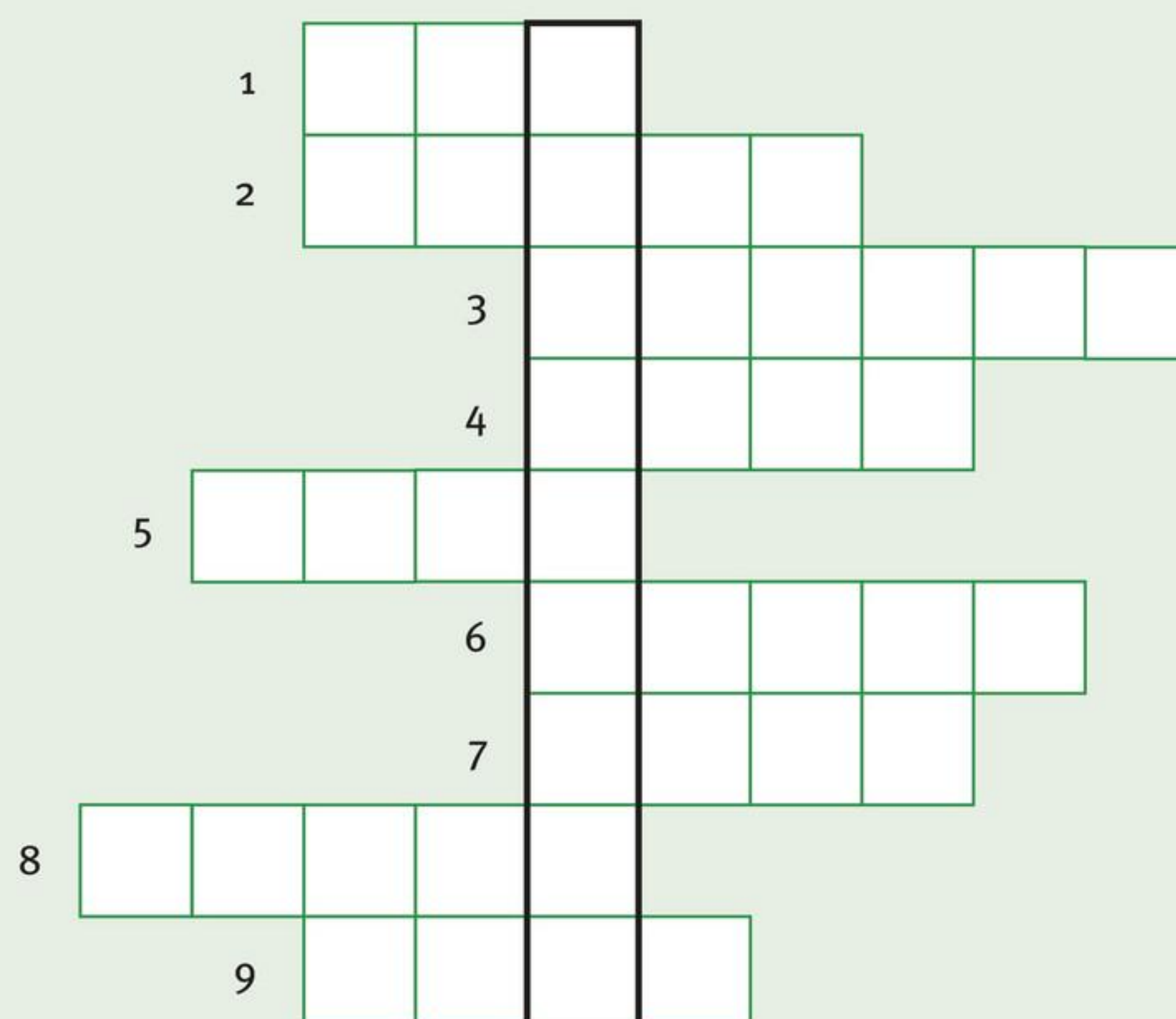
stolz	trots
Chancen	kansen
WM (Weltmeisterschaft)	WK (wereldkampioenschap)
Nationalmannschaft	nationaal elftal
EM (Europameisterschaft)	EK (Europees kampioenschap)

1 A Lees de zinnen. Zoek het ontbrekende woord in het interview. Het gaat om een van de onderstreepte woorden uit de tekst. Schrijf het woord in de puzzel.

- ... machst du in deiner Freizeit?
- Köln ist ... die Hauptstadt von Deutschland.
- Meine Kaninchen ... Bibi und Bobbie.
- ... hast du Geburtstag?
- Er heißt Lukas. Das ist sein ...
- Köln ist eine ... in Nordrhein-Westfalen.
- Er mag Fußball. Er findet es sehr ...
- ... für deine Hilfe!
- Wir besuchen ... unsere Großeltern.

B Wat lees je van boven naar beneden? Schrijf het ontbrekende woord in de zin.

Lukas Podolski hat eine .....

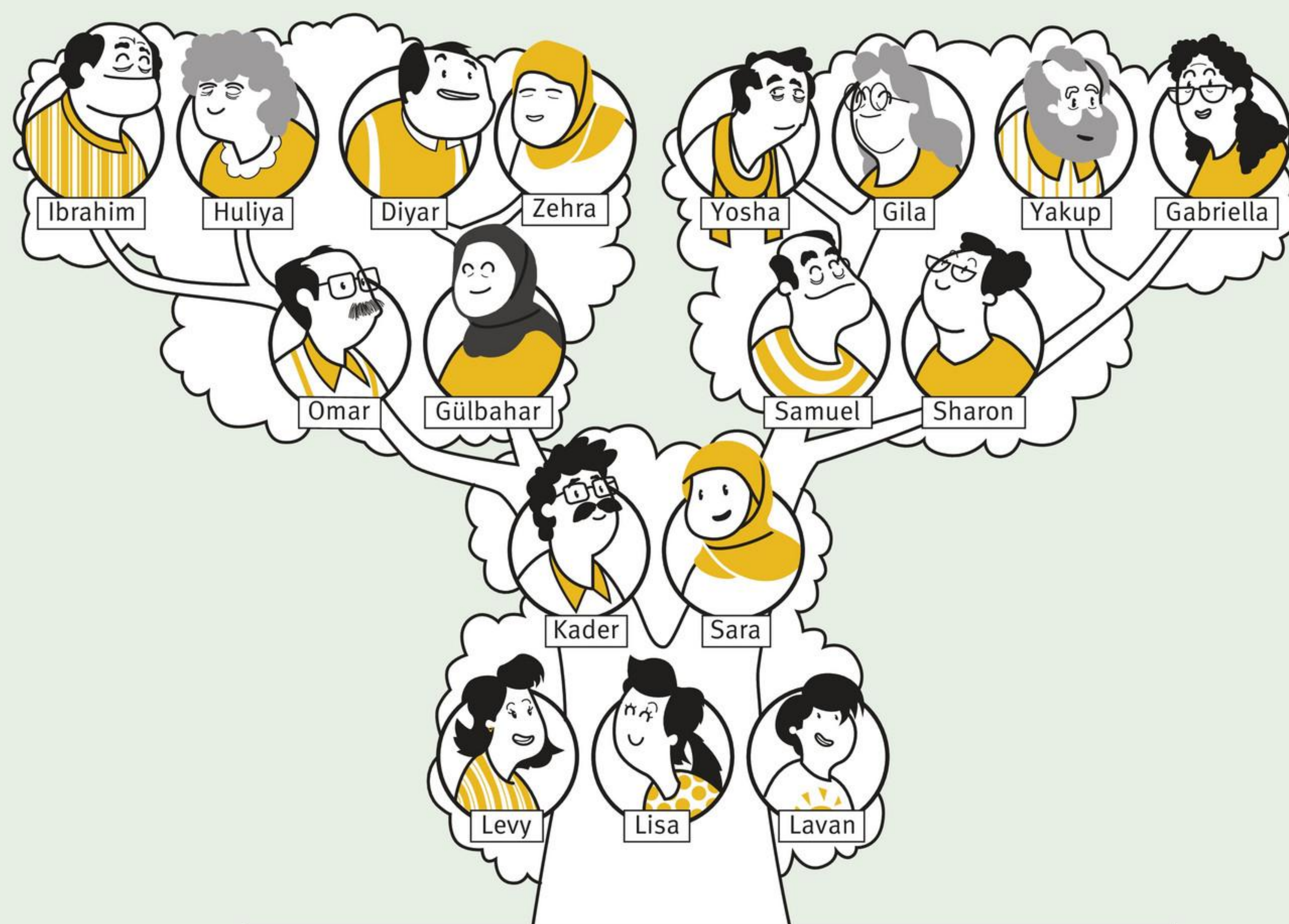

2 A Ken je Lukas Podolski? Kijk naar de afbeelding bij de tekst. Waar denk je dat hij bekend van is?

B Lees het interview. Beantwoord de vragen over Lukas Podolski in het Nederlands.

- 1 Hoe oud is hij nu? .....
- 2 Wat is zijn beroep? .....
- 3 Waar is hij trots op? .....
- 4 Wat doet hij tegenwoordig? .....

WORTSCHATZ

3 Bekijk de stamboom. Levy stelt haar familie voor. Vul de ontbrekende woorden in.

Ich bin Levy, vierzehn Jahre alt. Das hier ist mein Stammbaum. Auf dem Bild seht ihr meine (1) Familie.

Lisa ist meine (2) ..... Sie ist zwölf Jahre alt. Mein (3) ..... heißt Lavan und ist

erst acht Jahre alt. Unsere (4) ..... sind Kader und Sara. Gülbahar und Sharon sind unsere

(5) ..... Unsere (6) ..... heißen Omar und Samuel. Mein

(6) ..... Kader hat keine Geschwister. Die (8) ..... von meiner (9) .....

heißen Yosha, Gila, Yakup und Gabriella. Meine Mutter hat auch noch eine Schwester, Anna, und einen

Bruder, Boaz. Sie sind nicht auf diesem Bild. Anna ist also meine (10) ..... und Boaz mein

(11) .....

SPRECHEN

4 A Maak een zin. Zet de woorden in de goede volgorde. Het begin van de zin is vetgedrukt.

1 ist – **Mein Bruder** – Jahre alt – dreizehn.

Mein Bruder ist dreizehn Jahre alt.

2 Franziska – **Meine Schwester** – heißt.

3 wohne – Den Bosch – **Ich** – in.

4 zwölf Jahre alt – bin – **Ich**.

5 keine Geschwister – **Er** – hat.

6 in Ede – **Meine Großeltern** – wohnen.

B Bij opdracht 31 heb je je eigen stamboom getekend. Presenteer je stamboom in een vlog. Vertel bij iedereen wat hij/zij van jou is (zus, broer, vader, moeder, opa, oma enzovoort).

HÖREN

5 Lukas Podolski heeft samen met de band Cat Ballou een lied gemaakt. Het lied heet *Liebe deine Stadt* en gaat over de stad Keulen. Maak de opdrachten bij het lied online.

TANDEMSPRACHE

6 Wereldwijd zijn er projecten waarbij mensen elkaars taal leren. Deze projecten heten 'Tandem'. Jij leert de moedertaal (*Muttersprache*) van de ander en die persoon leert jouw taal.

A Lees de blog en de zinnen. Noteer de juiste naam bij de zinnen.

1 Heeft een Nederlandse vriend. ....

2 Heeft altijd in Keulen gewoond. ....

3 Wil later in Nederland studeren. ....

4 Is voor een deel Pools. ....

5 Spreekt verschillende talen. ....

6 Wil later misschien leraar worden. ....

B Welke persoon spreekt jou het meest aan en waarom?

BLOG ▼

Name: Halina
Wohnort: Köln
Muttersprache: Deutsch
Zielsprache: Niederländisch

Hi! Mein Name ist Halina. Ich bin fünfzehn Jahre alt. Ich bin in Polen geboren, aber in Köln aufgewachsen. Mein Vater ist polnisch und meine Mutter ist deutsch. Die Familie meiner Mutter kommt aus den Niederlanden. Wir sprechen Deutsch, aber ich möchte Niederländisch lernen.

Name: Hussein
Wohnort: Köln
Muttersprache: Arabisch/Deutsch
Zielsprache: Niederländisch

Hallo! Ich bin Hussein und wohne seit einem Jahr in Köln. Meine Familie und ich kommen aus Syrien. Ich bin fünfzehn Jahre alt. Ich lerne gern Sprachen. Ich spreche Arabisch, Englisch, Deutsch und ein bisschen Dänisch. Nach der Schule möchte ich etwas mit Sprachen machen. Vielleicht werde ich mal Lehrer!

Name: Maxim
Wohnort: Köln
Muttersprache: Deutsch
Zielsprache: Niederländisch

Guten Tag! Ich bin Maxim. Meine Freunde nennen mich Max. Ich wohne schon mein ganzes Leben in Köln. Es ist eine sehr freundliche Stadt. Ich möchte später in Amsterdam studieren. Darum will ich gern Niederländisch lernen. Hilfst du mir?

Name: David
Wohnort: Köln
Muttersprache: Deutsch
Zielsprache: Niederländisch

Hallo zusammen! Ich heiße David. Ich bin 13 Jahre alt. Ich spiele gern Gitarre. Ich liebe Tiere. Früher haben wir in einem großen Haus in Overath bei Köln gewohnt. Wir haben jetzt zu Hause drei Hunde. Ich spiele gern mit ihnen. Mein Stiefvater ist Niederländer. Er wohnt bei uns in Köln. Ich möchte gern seine Sprache lernen.

★ HÖREN

7 Ga naar de online leeromgeving. Bekijk de video en maak de opdrachten daarbij.

K KIOSK

8 Kies online uit de Kiosk een leeskaart die je leuk vindt. Maak de opdrachten. Welke leeskaart heb je gekozen? Wat vond je ervan? Kies zoveel kaarten als je wilt.

K SPIELE

9 Speel het werkwoordenspel. Van je docent krijg je het materiaal en de spelregels. Of je downloadt dit zelf bij deze opdracht in de online leeromgeving.

LEKTION 4 Sieh und lies mal

LERNZIELE

SEHEN

- Je kunt het onderwerp van een korte video begrijpen.

LESEN

- Je kunt namen, woorden en korte zinnen in teksten begrijpen.

LERNZIELE

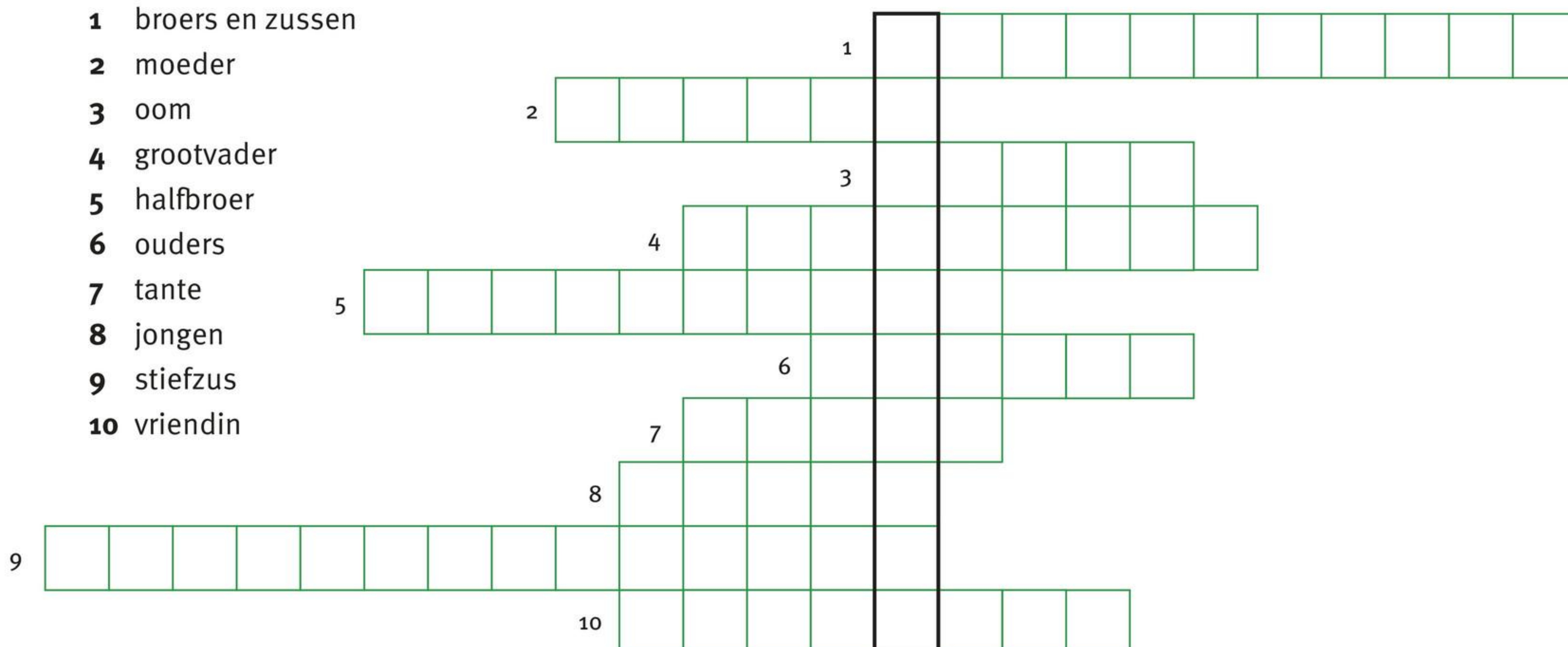
GRAMMATIK

- Je kent het bepaald lidwoord.

WIEDERHOLUNG LERNBOX LEKTION 3, SEITE 77

32 A Vertaal de Nederlandse woorden in het Duits. Vul de Duitse woorden in de puzzel in.

- 1 broers en zussen
- 2 moeder
- 3 oom
- 4 grootvader
- 5 halfbroer
- 6 ouders
- 7 tante
- 8 jongen
- 9 stiefzus
- 10 vriendin

B Schrijf het Duitse woord op dat in de gekleurde vakjes staat. Schrijf ook de Nederlandse vertaling op.

Het Duitse woord is: die

In het Nederlands betekent dat: de

C Schrijf de woorden in de juiste volgorde. Let op de hoofdletters en leestekens.

1 heißt – wie – du – ?

Wie heißt du?

2 dir – geht – wie – es – ?

3 du – alt – wie – bist – ?

4 wohnst – du – wo – ?

5 deine – Handynummer – wie – ist – ?

6 später – bis – !

D Voer nu een gesprek. De een leest de vragen van C. De ander geeft antwoord met eigen gegevens. Wissel ook van rol.

33 FINALE Bekijk de Finale-opdrachten en beantwoord de vragen.

- 1 Aan het einde van *Lektion 6* kies je een Finale-opdracht. In de *Lektionen 4* tot en met 6 werk je naar deze opdracht toe. Lees de drie keuzeopdrachten van *Lektion 6* op blz. 71. Als je nu een keuze zou maken, welke opdracht kies je dan? Licht ook toe waarom.

- 2 Over wie wil je in de eindopdracht schrijven?

WORTSCHATZ LERNBOX LEKTION 4, SEITE 78**34 A** Lees de zinnen. Kies het juiste antwoord.

- 1 Wohnt deine Tante in Köln *oder* / ~~nur~~ in Berlin?
- 2 Der Tag beginnt *immer* / *wichtig* morgens.
- 3 Ich habe *nur* / *wenn* noch zehn Euro.
- 4 Mein Bruder ist heute *krank* / *immer*.
- 5 Wir *glücklich* / *verstehen* nicht, was Sie sagen.
- 6 Gute Freunde sind *schon* / *wichtig*.
- 7 Ich tanze, *aber* / *wenn* ich Musik höre.
- 8 Wohnen Iris und Mohamed *oder* / *schon* zusammen?

of

B Vertaal de woorden van A in het Nederlands.**SEHEN**

Freundschaften

Hast du eine oder einen BFF (*best friend forever*)? Dann weißt du, dass **Freundschaften** glücklich machen. Aber nicht nur das! Freund*innen sind auch gut für deine Gesundheit! **Zum Beispiel** wenn du krank bist, kann eine gute Freundschaft helfen. Du fühlst dich dann wieder besser. Musst du eine schwierige Prüfung machen? Oder hast du Probleme mit deiner Familie? Auch dann können Gespräche mit deinen besten Freund*innen helfen.

WORTHILFE

Freundschaften

vriendschappen

zum Beispiel

bijvoorbeeld

TIPP

WORTSCHATZ Woorden voor mannelijke en vrouwelijke personen hebben in het Duits verschillende vormen. In het Nederlands is dat vaak ook zo.
Bijvoorbeeld:
der Freund – die Freundin (de vriend – de vriendin)
die Freunde – die Freundinnen (de vrienden – de vriendinnen)
Soms zie je een * in een woord, zoals in Freund*in. Dat betekent dat je ook non-binaire en intersekse personen bedoelt:
Freund*in (enkelvoud) Freund*innen (meervoud)
Het sterretje spreek je niet uit, maar je pauzeert wel even.

35 A Bekijk de tekst *Freundschaften*. Beantwoord de vraag.

Waar gaat de tekst over, denk je? .....

B Lees de tekst *Freundschaften*. Wanneer zijn vriendschappen goed voor je gezondheid? Markeer de drie situaties.

- ☐ A Als je een moeilijke toets moet maken.
- ☐ B Als je gelukkig bent.
- ☐ C Als je problemen hebt met je familie.
- ☐ D Als je ziek bent.

C Beantwoord de vragen.

- 1 Wie is jouw beste vriend of vriendin? .....
- 2 Hoelang zijn jullie al bevriend? .....

36 Lees eerst de uitspraken. Bekijk dan de video *Freundschaft*. Kies *richtig* of *falsch*.

	richtig	falsch
1 Vriendschappen maken je gelukkig.	☐	☐
2 Vrienden helpen je tegen de stress.	☐	☐
3 Een bff helpt je met het maken van een toets.	☐	☐
4 Met een bff voel je je niet alleen.	☐	☐
5 Een bff zorgt voor je als je ziek bent.	☐	☐
6 Met een bff voel je je meteen beter als je ziek bent.	☐	☐
7 Bff's zorgen voor een gezonder leven.	☐	☐

LESEN

Beste Freund*innen für immer

Deine Familie ist wichtig, aber deine Freund*innen sind das auch.

Woran erkennst du echte Freund*innen?

- (1) Beste Freund*innen haben oft dieselben Interessen. Sport, Musik hören, Gamen oder Shoppen macht dann doppelt so viel **Spaß**. Echte Freund*innen teilen auch viel miteinander.
- (2) Dir geht es nicht gut? Du hast Probleme und **brauchst** Hilfe? Echte Freund*innen **sind** immer **für dich da**. Sie hören dir zu und interessieren sich wirklich für dich. Sie sind immer erreichbar, auch wenn es mitten in der Nacht ist.
- (3) Echte Freund*innen sagen dir immer die Wahrheit, auch wenn es **wehtut**. Sie akzeptieren aber auch, wenn du eine andere Meinung hast.
- (4) Vertrauen ist sehr wichtig. In echten Freund*innenschaften sind deine Geheimnisse sicher. Echte Freund*innen verstehen sich sehr gut und halten zusammen.

WORTHILFE

Spaß	plezier
brauchst	(jij) hebt nodig
sind für dich da	zijn er voor jou
wehtut	pijn doet

37 A Lees de tekst *Beste Freund*innen für immer*. Verbind de Duitse woorden met de juiste vertaling.

A	Geheimnisse	☐	☐ 1	met elkaar
B	Musik hören	☐	☐ 2	de waarheid
C	sicher	☐	☐ 3	geheimen
D	es macht Spaß	☐	☐ 4	veilig
E	die Wahrheit	☐	☐ 5	naar muziek luisteren
F	miteinander	☐	☐ 6	het is leuk

B Hoe herken je een bff? Lees de uitspraken. Schrijf op bij welke alinea de uitspraken horen.

1	Bff's hebben altijd tijd voor elkaar.	Alinea .....
2	Bff's kunnen elkaar vertrouwen.	Alinea .....
3	Bff's liegen niet tegen elkaar.	Alinea .....
4	Bff's vinden dezelfde dingen leuk.	Alinea .....

C Wat vind jij het belangrijkste in een vriendschap?

.....

.....

.....

Meine beste Freundin und ich

Hallo, ich bin Katja! Und das bin ich zusammen mit meiner besten Freundin Caroline. Ich habe Caroline in der **Grundschule** kennengelernt. Jetzt kennen wir uns schon sechs Jahre. Wir gehen in dieselbe Klasse und wir sitzen **nebeneinander**. Nach der Schule machen wir zusammen **Hausaufgaben** und hören Musik. Mit Caroline lache ich viel. Sie ist immer für mich da. Am 30. Juli **feiern** wir immer den Tag der Freundschaft. An diesem Tag **zeigen** wir unseren Freundinnen und Freunden, dass sie wichtig für uns sind. Diesen Tag feiern Menschen auf der ganzen Welt. Ich habe schon ein Geschenk für Caroline: ein Freundschaftsbuch!

WORTHILFE	
Grundschule	basisschool
nebeneinander	naast elkaar
Hausaufgaben	huiswerk
feiern	vieren
zeigen	laten zien

38 Lees de tekst *Meine beste Freundin und ich*. Beantwoord de vragen in het Nederlands.

- 1 Waar heeft Katja haar beste vriendin leren kennen? .....
- 2 Hoelang kennen de vriendinnen elkaar? .....
- 3 Welke twee dingen doen ze samen na school? .....
- 4 Wat vierden ze samen op 30 juli? .....
- 5 Wat laat je op 30 juli aan je vrienden zien? Vul aan.
Je laat aan je vrienden zien dat ze ..... voor je zijn.
- 6 Waar wordt deze dag gevierd? .....

GRAMMATIK C LERNBOX, SEITE 82

Het bepaald lidwoord: **der** Mann – **die** Frau – **das** Kind – **die** Kinder

39 A Welk bepaald lidwoord krijgen de volgende woorden? Verbind de woorden met het juiste lidwoord.

A	onzijdige woorden	☐	1	die
B	woorden in het meervoud	☐	2	das
C	vrouwelijke woorden	☐	3	der
D	mannelijke woorden	☐		

B Beantwoord de vraag. Wat betekenen de afkortingen?

m = ... , v = ... , o = ... , mv = ...

40 A Kruis het juiste lidwoord voor de woorden in het enkelvoud aan.

	der	die	das
1 Bruder	☒	☐	☐
2 Schwester	☐	☐	☐
3 Vater	☐	☐	☐
4 Mutter	☐	☐	☐
5 Kind	☐	☐	☐
6 Mädchen	☐	☐	☐
7 Onkel	☐	☐	☐
8 Freund	☐	☐	☐

★ B Vul eerst de juiste lidwoorden in. Onderstreep dan de woorden in het meervoud.

- 1 die Brüder   3 ..... Eltern   5 ..... Name
 2 ..... Familie   4 ..... Geschwister   6 ..... Freunde

★ 41 A Vul eerst de juiste bepaalde lidwoorden in.

- 1 der Mann   – ..... Onkel (ev)   – ..... Name   – ..... Pferd (ev)
 2 ..... Stadt   – ..... Cousine   – ..... Fluss   – ..... Freundin
 3 ..... Brücke   – ..... Kind   – ..... Geschenk   – ..... Mädchen (ev)
 4 ..... Schwester   – ..... Vater   – ..... Tante   – ..... Stiefmutter

B Onderstreep nu in elke rij het zelfstandig naamwoord dat een ander lidwoord heeft.**42** Online vind je nog een grammatica-opdracht met persoonlijke voornaamwoorden en regelmatige werkwoorden.**SCHREIBEN****43** Schrijf over je beste vriend of vriendin. Kies eerst *er* of *sie*. Zet dan de woorden in de juiste volgorde. Vul ook de informatie over jouw vriend of vriendin in. Let op de hoofdletters.

- 1 Wie heißt er/sie?   heißt – Er/Sie – .....
 2 Wie alt ist er/sie?   ist – Er/Sie ..... Jahre alt.
 3 Woher kommt er/sie?   kommt – Er/Sie – aus .....
 4 Wo wohnt er/sie?   wohnt – Er/Sie – in .....
 5 Hat er/sie Geschwister?   hat – Er/Sie .....
 6 Was macht ihr gerne zusammen? Wir .....

TRAINERS

Leer de woorden en grammatica van Lektion 4 met behulp van de trainers.

Ik heb geoefend met

☐ Woordtrainer☐ Grammaticatrainer

LEKTION 5 Hör und lies mal

LERNZIELE ERK

HÖREN

- Je kunt een interview op de radio begrijpen.
- Je kunt een songtekst over vriendschap begrijpen.

LESEN

- Je kunt informatie in een *Steckbrief* opzoeken.

LERNZIELE

GRAMMATIK

- Je kent de basisregels voor het geslacht van zelfstandige naamwoorden.

WIEDERHOLUNG LERNBOX LEKTION 4, SEITE 78

44 A In elk vetgedrukt woord staat een verkeerde letter. Streep deze letter door. Schrijf ook de vertaling van het vetgedrukte woord op.

- 1 Du lachst. Bist du **glücklgich**?
- 2 Morgen haben wir **nure** Deutsch und Sport.
- 3 Sophie und ich **verstehesn** uns sehr gut.
- 4 Ich lerne, **wecnn** ich in der Schule bin.
- 5 Ich kann Sasha **imhmer** alles sagen.
- 6 Du bist **wichtieg** für mich.
- 7 Connie bleibt zu Hause. Sie ist **knrank**.
- 8 Wir wohnen hier **schkon** drei Jahre.

gelukkig

B Schrijf de doorgestrepte letters achter elkaar. Welk Duits woord krijg je? Schrijf ook de Nederlandse vertaling op.

Woord: das

Vertaling:

WORTSCHATZ LERNBOX LEKTION 5, SEITE 79**45 A** Lees de zinnen. Het vetgedrukte woord in elke zin is fout. Vul het juiste woord in. Kies uit:Beruf – ein bisschen – Katze – manchmal – ~~singen~~ – Spaß – sportlich – Streit

1	Thijs kann gut klar ! Er kennt viele Lieder.	singen	zingen
2	Welchen Fluss haben Sie, Herr Soyly? – Ich bin Lehrer.		
3	Ich bin denn . Ich spiele Basketball und Handball.		
4	Die Geschwister haben Stadt . Sie sprechen nicht miteinander.		
5	Diese Party ist toll! Alle Menschen haben wichtig .		
6	Wir sprechen nicht viel Deutsch. Nur krank .		
7	Du hast einen Hund? Ich habe eine Brücke .		
8	Am Freitag besuchen wir danke meine Oma.		

B Vertaal nu de juiste woorden van A in het Nederlands.**HÖREN****46** Eva Jentsche van Radio *Eins Live* heeft twee jongeren aan de lijn.

Lees eerst de uitspraken. Luister dan naar de audio **Radio-Interview**. Kies tijdens het luisteren het juiste alternatief.

Fragment 1

- In het programma gaat het over *familie* / *vrienden*.
- Birgit heeft *twee* / *drie* / *vijf* beste vriendinnen.
- Birgit heeft ongeveer *100* / *200* vrienden en vriendinnen op Instagram.

Fragment 2

- Leander komt uit *Brühl* / *Köln*.
- Leander heeft in totaal *12* / *15* / *27* vrienden.
- Leander heeft *wel* / *geen* TikTok.

TIPP

WORTSCHATZ Een samengesteld woord bestaat uit twee of meer losse woorden. Als je de betekenis van een samengesteld Duits woord niet kent, kun je het 'lange' woord splitsen in deelwoorden. Deze deelwoorden vertaal je in het Nederlands. Van deze 'korte' woorden maak je dan weer één woord.

Bijvoorbeeld:

Himbeersaft → Himbeer(e) + Saft
 framboos + sap → frambozensap

Das Freundschaftslied

Geht es dir mal nicht so gut,
dann mache ich dir wieder Mut.
Freundschaft! – Freundschaft!
Ich teile deine Last, wenn du mal **Kummer** hast.
Freundschaft! – Freundschaft!

Freunde sind wie süßer Reis – mit Zucker drauf und Zimt.
Gemeinsam sind wir **unschlagbar**,
gehören zusammen, ist doch klar!
Freunde sind wie Schokocreme – auf Bananenbrot
Bist du nicht da, dann fehlt mir was.
Mit dir macht alles **doppelt** Spaß!
Oh yeah!

Es macht viel mehr Spaß zu zweien,
Denn wer lacht schon gern allein?
Freundschaft! – Freundschaft!
Und gibt es auch manchmal Streit
Dann dauert das nicht lange und dann tut das uns leid.
Freundschaft!
Schnabbeldi-babbeldi-babbeldi-babbeldi
Freundschaft!

Freunde sind wie süßer Reis – mit Zucker drauf und Zimt.
Gemeinsam sind wir unschlagbar,
gehören zusammen, ist doch klar!
Freunde sind wie Schokocreme – auf Bananenbrot
Bist du nicht da, dann fehlt mir was.
Mit dir macht alles doppelt Spaß!
Ooh yeeeeaaaah!

Bei einer Kissenschlacht
Da wird **getobt** und laut gelacht
Freundschaft! – Freundschaft!
Zwischendurch ein Himbeersaft
Denn zum Toben braucht man Kraft!
Freundschaft! – Freundschaft!

Freunde sind wie süßer Reis – mit Zucker drauf und Zimt.
Bist du nicht da, dann fehlt mir was.
Mit dir macht alles doppelt Spaß!
Freunde sind wie Schokocreme – auf Bananenbrot
Gemeinsam sind wir unschlagbar,
gehören zusammen, ist doch klar!

Wir beide
ich und du

mit Zucker drauf und Zimt

Kissenschlacht

Himbeersaft

zwischendurch → zwischen + durch

WORTHILFE	
Kummer	verdriet
gemeinsam	samen
unschlagbar	onverslaanbaar
doppelt	dubbel
getobt	gestoeid

47 A Lees eerst de tip op blz. 61. Lees dan de tekst *Das Freundschaftslied*. Luister eventueel naar de song via de online omgeving.

B Verbind de Nederlandse woorden met de Duitse vertaling.

A Het spijt ons.	☐	1 Manchmal gibt es Streit.
B Wij horen bij elkaar.	☐	2 Wir lachen laut.
C Wij lachen hardop.	☐	3 Zu zweien macht es mehr Spaß.
D Met zijn tweeën is het leuker.	☐	4 Es tut uns leid.
E Soms hebben we ruzie.	☐	5 Wir gehören zusammen.
F Als je er niet bent, dan mis ik iets.	☐	6 Bist du nicht da, dann fehlt mir was.

C Beantwoord de vragen.

- Wat gebeurt er als de twee vrienden ruzie hebben?
  - ☐ A Ze drinken daarna samen sap.
  - ☐ B Ze hebben snel spijt van de ruzie.
  - ☐ C Ze vechten de ruzie uit.
- Waarmee worden de vrienden vergeleken? Twee antwoorden zijn juist.
  - ☐ A Ze zijn als chocoladepasta op bananenbrood.
  - ☐ B Ze zijn als frambozensap.
  - ☐ C Ze zijn als zoete rijst met suiker en kaneel.

D Waarmee zou jij je beste vriend/vriendin kunnen vergelijken? .....

LESEN

Wir kommen aus Köln

DAMIAN HARDUNG

Name: Damian Hardung

Beruf: **Schauspieler**

Geburtsdatum: 7. September 1998

Geburtsort: Köln

Geschwister: zwei Brüder

Eigenschaften: musikalisch und sportlich

Hobbys: Fußball, Basketball, Singen und

Klavier

Sprachen: Englisch, Französisch und ein bisschen Chinesisch

Filme: *Club der roten Bänder*, *Das schönste Mädchen der Welt*, *Maxton Hall – Die Welt zwischen uns*

MAVIE NOELLE

Name: Mavie Noelle

Beruf: YouTuberin

Geburtsdatum: 14. Dezember 2007

Geburtsort: Köln

Geschwister: zwei Brüder

Eigenschaften: sportlich

Haustier: eine Katze

Hobbys: *Trampolin, Videos über Schule, Freunde, Hobbys und Sport*

Sprachen: Englisch und ein bisschen Spanisch

WORTHILFE

Schauspieler

acteur

Klavier

piano

48 Lees de tekst *Wir kommen aus Köln*.

A Beantwoord de vragen over Damian Hardung. Let op de hoofdletters.

- 1 Welchen Beruf hat Damian? Er ist Schauspieler.
- 2 Wann ist er geboren? Er ist am ..... geboren.
- 3 Hat er Geschwister? Ja, er hat .....
- 4 Was sind seine zwei Eigenschaften? Er ist ..... und .....
- 5 Welche vier Hobbys hat er? ..... und .....
- 6 Welche drei Sprachen kann er? Er kann ..... und ein bisschen .....

B Beantwoord de vragen over Mavie Noelle. Let op de hoofdletters.

- 1 Welchen Beruf hat Mavie? Sie ist YouTuberin.
- 2 Wann ist sie geboren? Sie ist am ..... geboren.
- 3 Hat sie Geschwister? Ja, sie hat .....
- 4 Was ist ihre Eigenschaft? Sie ist .....
- 5 Welche zwei Hobbys hat sie? ..... und .....
- 6 Welche zwei Sprachen kann sie? Sie kann ..... und ein bisschen .....

C Welke informatie staat bij Damian en ook bij Mavie? Noem minstens twee dingen.

- Ze komen allebei uit Keulen.
- .....
- .....
- .....

49 Kijk nog eens naar *Kapitel Start* op blz. 15 over het gebruik van hoofdletters in het Duits.

In de tekst missen er hoofdletters. Onderstreep eerst de letters die je met een hoofdletter moet schrijven. Schrijf dan alle zinnen in je schrift op. Schrijf de hoofdletters op de juiste plekken.

die musikband *Cat Ballou* kommt aus köln. die band besteht aus fünf personen.

der sänger und gitarrist heißt oliver niesen. er ist in Bergisch Gladbach

geboren. das ist eine stadt bei köln.

erst war die musik nur ein hobby. dann machten die musiker ihr hobby zum beruf. mit dem lied *Liebe deine stadt* wurden sie alle berühmt.

GRAMMATIK D LERNBOX, SEITE 82

De basisregels voor het geslacht van zelfstandige naamwoorden: **der** Mann – **die** Frau – **das** Kind – **die** Kinder

50 Beantwoord de vragen.

- 1 Welk lidwoord krijgen 'het'-woorden? .....
- 2 Welk lidwoord krijgen vrouwelijke woorden? .....
- 3 Welk lidwoord krijgen mannelijke woorden? .....

51 Kies het juiste lidwoord. Gebruik eventueel de *Lernbox* bij *Lektion 3* op blz. 77.

		DER (M)	DIE (V)	DAS (O)	DIE (MV)
1	Familie		X		
2	Mutter				
3	Mädchen				
4	Onkel				
5	Brüder				
6	Junge				
7	Großeltern				
8	Geschenk				

52 Vul in: *der, die of das*.

- 1 Wie heißt der Mann?
- 2 Ist ..... Mädchen deine Freundin?
- 3 Wann sind ..... Geschwister zu Hause?
- 4 Wohin geht ..... Schwester von Luca?
- 5 Wie ist ..... Name von deinem Freund?
- 6 Ich kaufe Hannah ..... Geschenk.

SCHREIBEN

53 Vul de *Steckbrief* in met je eigen gegevens. Gebruik de tekst *Wir kommen aus Köln* op blz. 63.

STECKBRIEF

Name:

Geburtsdatum:

Geburtsort:

Geschwister:

Eigenschaften:

Hobbys:

Beste Freundin / Bester Freund:

	TRAINERS		Leer de woorden en grammatica van Lektion 5 met behulp van de trainers.
	Ik heb geoefend met	☐ Woordtrainer	☐ Grammaticatrainer

LEKTION 6 Schreib mal

LERNZIELE

SCHREIBEN

- Je kunt persoonlijke informatie over jezelf en anderen opschrijven.
- Je kunt eenvoudige zinnen over jezelf en over anderen schrijven.

LERNZIELE

WORTSCHATZ

- Je kunt eigenschappen van mensen beschrijven.

WIEDERHOLUNG LERNBOX LEKTION 5, SEITE 79

54 Vertaal de Nederlandse woorden in het Duits. Let op het juiste lidwoord en op de hoofdletters.

- het beroep Der Beruf von Jarne ist Bäcker.
- de kat ..... von Tom ist braun.
- soms ..... gehe ich schon um neun Uhr schlafen.
- want Ich habe viele Freunde, ... Freundschaften sind wichtig.
- zingen Auf der Party ..... wir tolle Lieder!
- sportief Felix ist sehr ..... Er spielt Fußball und Tennis.
- hebben plezier Mein bester Freund und ich ..... miteinander.
- een beetje Paul kann ..... Niederländisch.

WORTSCHATZ LERNBOX LEKTION 6, SEITE 79

55 A Zet de letters van de Duitse woorden in de goede volgorde. Schrijf ook de Nederlandse vertalingen erbij. Kies uit: ~~aardig~~ – erg – grappig – ijverig – lui – muzikaal – netjes – verdrietig

1	tt - ne	nett	aardig
2	ul - fa		
3	ig - st - lu		
4	rig - au - tr		
5	mm - li - sch		
6	lisch - si - ka - mu		
7	ßig - fl - ei		
8	nt - lich - or - de		

B Welke eigenschappen van de *Lernbox* van *Lektion 6* passen het best bij jou? Welke helemaal niet? Maak een top 3 met de Duitse woorden.

EIGENSCHAFTEN, DIE ZU MIR (BIJ MIJ) PASSEN	EIGENSCHAFTEN, DIE <u>NICHT</u> ZU MIR PASSEN
1	1
2	2
3	3

 C Vergelijk jouw top 3-lijsten met die van een klasgenoot.

REDEMittel LERNBOX LEKTION 6, SEITE 79

 56 Luister naar de audio *Redemittel*. Lees de *Redemittel* in de *Lernbox* bij *Lektion 6* op blz. 79 mee.

57 Vertaal de zinnen.

- 1 Hij is mijn beste vriend.

2 Zij is vriendelijk en grappig.

3 Talia is nooit verdrietig.

4 Ralf is altijd vrolijk.

5 Ik vind hem aardig.

6 Mijn vriendin is soms lui.

7 Defne is mijn beste vriendin.

8 Zij is sportief en muzikaal.
- Er ist mein bester Freund.

SCHREIBEN

Meine Freundinnen und Freunde

BLOG ▼

Hallo!

Heute schreibe ich **über** meine beste Freundin Jasmin. Jasmin ist zwölf Jahre alt. Sie geht in meine Schule. Ich finde Jasmin nett. Aber manchmal ist sie ein bisschen faul. Das finde ich nicht schlimm. Jasmin ist nie traurig. Sie ist immer fröhlich. Sie ist auch musikalisch. Sie spielt Gitarre und sie singt. Wir machen viel zusammen, zum Beispiel Musik hören oder singen.

Tschüs!

Anne

E-MAIL ▼

Von: lucas.scholte@gmail.com

Betreff: Mein Freund Jaspal

Liebe Tante Sonja,

wie geht es dir? Mir geht es gut.

Ich habe einen neuen Freund. Er heißt Jaspal und er ist vierzehn Jahre alt. Jaspal geht in meine Schule. Er ist sehr sportlich. Er spielt Basketball und er schwimmt. Nach der Schule gamen wir oder wir spielen Fußball. Ich finde ihn freundlich. Er ist auch immer sehr lustig! Das finde ich wichtig.

Viele Grüße

Lucas

WORTHILFE

über

over

TIPP

E-MAIL

Begin met: Hallo! / Liebe Tante, / Lieber Onkel,

Sluit af met: Tschüs! / Viele Grüße

Let op: achter *Viele Grüße* komt **géén komma**.

58 A Lees de tip. Beantwoord de vragen.

1 Hoe begin je een e-mail die je naar je tante stuurt?

.....

2 Hoe sluit je een e-mail af?

.....

B Lees de tekst *Meine Freundinnen und Freunde*. Beantwoord de vragen.

1 Over wie schrijft Anne?

.....

2 Over wie schrijft Lucas?

.....

3 Aan wie schrijft Lucas?

.....

C Lees de uitspraken. Kies *richtig* of *falsch*.

richtig falsch

1 Jasmin is soms verdrietig.

☐ ☐

2 Jasmin is lui.

☐ ☐

3 Anne en Jasmin zingen samen.

☐ ☐

4 Jaspal is muzikaal.

☐ ☐

5 Jaspal is soms grappig.

☐ ☐

6 Lucas en Jaspal voetballen samen.

☐ ☐

 59 Kies Jasmin of Jaspal uit de tekst *Meine Freundinnen und Freunde*. Beschrijf deze persoon in het Nederlands aan een klasgenoot.

60 Gebruik de *Lernbox* bij *Lektion 3* en *6* op blz. 77 en 79. Bekijk de twee *Steckbriefe*. Kies één van de twee. Schrijf in het Duits een *Steckbrief* over je vriend/vriendin. Of schrijf een *Steckbrief* over een familielid (*Person aus deiner Familie*). Gebruik eventueel een woordenboek of internet.

STECKBRIEF FREUND*IN

Name:

Alter (leeftijd):

Wohnort (woonplaats):

Geschwister:

Eigenschaften:

Hobbys:

STECKBRIEF PERSON AUS DEINER FAMILIE

Name:

Alter (leeftijd):

Wohnort (woonplaats):

Geschwister:

Eigenschaften:

Hobbys:

TRAINERS

Leer de woorden en Redemittel van Lektion 6 met behulp van de trainers.

Ik heb geoefend met

☐ Woordtrainer

☐ Flitskaarten (Redemittel)

TEST JEZELF

Leer de woorden, Redemittel en grammatica van Lektion 4, 5 en 6 en maak de Test jezelf online.

	Woorden	Redemittel	Grammatica	Lezen	Kijken-luisteren
Dit kan ik al					

FINALE

Lees eerst alle opdrachten en kies dan de opdracht die jij gaat maken. Controleer of je alle punten hebt verwerkt. Lever dan de opdracht in. Vink daarna aan wat je al kunt in *Das kann ich schon!*

E-MAIL Je schrijft een e-mail over je beste vriend/vriendin.

- ▶ Je schrijft over je vriend/vriendin: naam, leeftijd, woonplaats, hobby's, aantal broers en zussen, twee eigenschappen.
- ▶ Schrijf ten minste 20 woorden.

POSTER Je maakt een poster over jezelf en over een familielid.

- ▶ Je schrijft over jezelf en je familielid: naam, leeftijd, woonplaats, hobby's, aantal broers en zussen, twee eigenschappen.
- ▶ Gebruik foto's van beide personen. Schrijf over jezelf ten minste 10 woorden. Schrijf over je familielid ook ten minste 10 woorden.
- ▶ Lever je poster in.

POSTER Je maakt in tweetallen een poster over twee vrienden/vriendinnen of twee familieleden.

- ▶ Je schrijft over deze personen: naam, leeftijd, woonplaats, hobby's, aantal broers en zussen, twee eigenschappen.
- ▶ Gebruik foto's van deze personen. Schrijf over elke persoon een tekst van ten minste 10 woorden.
- ▶ Lever je infographic (uitgeprint) in.

Das kann ich schon!

	-	-/+	+	++
woorden en Redemittel	☐ Ik gebruik regelmatig niet-Duitse woorden en zinnen.	☐ Ik kan veel woorden en zinnen in het Duits gebruiken.	☐ Ik kan bijna alle woorden en zinnen in het Duits gebruiken.	☐ Ik kan alle woorden en zinnen in het Duits gebruiken.
spelling	☐ Ik kan meer dan de helft van de woorden niet correct spellen.	☐ Ik kan de meeste woorden correct spellen.	☐ Ik kan bijna alle woorden correct spellen.	☐ Ik kan alle woorden correct spellen.
grammatica	☐ Ik kan meer dan de helft van de regelmatige werkwoorden en de vormen van <i>haben/sein</i> niet correct vervoegen.	☐ Ik kan de meeste regelmatige werkwoorden en de vormen van <i>haben/sein</i> juist vervoegen.	☐ Ik kan bijna alle regelmatige werkwoorden en de vormen van <i>haben/sein</i> juist vervoegen.	☐ Ik kan alle regelmatige werkwoorden en de vormen van <i>haben/sein</i> juist vervoegen.

Welke opdrachten uit *Lektion 4* en *5* hebben je geholpen om de Finale goed te kunnen maken?

GRAMMATIK

1 Lees de tekst van Denisha. Vertaal de woorden tussen haakjes.

A Hallo Leute,

(1 *ik*) ich bin Denisha, fünfzehn Jahre alt. Mein Bruder (2 *heet*)

Denzell. (3 *De*) Hund (m) auf dem Foto ist Lenox.

(4 *Hij*) ist total süß! Meine Eltern (5 *heten*) Sharik

und Simone. Wir (6 *wonen*) in Köln.

B Ich bin nicht sehr musikalisch. Aber zu Hause (1 *luisteren*)

wir gern Musik. (2 *De*) Musik (v) von Dua Lipa gefällt

mir sehr gut. Was (3 *luister*) du gern?

Mein Bruder Denzell ist sehr kreativ. Er (4 *maakt*) gern Fotos.

Manchmal (5 *maken*) wir zusammen schöne Fotos für

Instagram. (6 *Het*) Foto (o) mit dem Skateboard ist von gestern.

C Auf dem letzten Bild bin ich mit meiner besten Freundin.

(1 *Zij*) heißt Lisa. Lisa und ich (2 *gaan*) in dieselbe

Schule. (3 *De*) Schule (4 *heet*) Kurt-Tucholsky-Schule.

Liebe Grüße

Denisha

SCHREIBEN

2 Vertaal de zinnen.

CHATNACHRICHT ▼

Beste Denisha,

Liebe Denisha,

Ik ben niet muzikaal.

Ik ben ijverig.

- Begroet de persoon.
- Schrijf hoe het met je gaat.
- Vraag hoe het met hem/haar gaat.
- Beantwoord zijn/haar vragen.
- Schrijf een groet.

E-MAIL ▼

Von: l.mara@gmail.com

Betreff: Tandempartner?

Hi!

Schön, dass du Deutsch lernen willst!

Ich werde mich kurz vorstellen. Ich heiße Imara. Ich bin vierzehn Jahre alt. Ich wohne in Köln mit meinen Eltern und meinem Bruder. Mein Bruder ist zwölf Jahre alt und heißt Kenyi.

Ich mag Bouldern und Klettern. Kennst du das?

Ich bin sehr sportlich. Ich bin gern draußen. Ich mag die Natur. In den Ferien **zelten** wir oft.

Was machst du in deiner Freizeit?

Liebe Grüße
Imara

Klettern

Von: CarlosCologne@gmail.com

Betreff: Tandempartner gesucht

Hallo!

Wie geht es dir? Ich bin der Carlos. Mein Vater kommt aus Brasilien und meine Mutter aus Deutschland. Wir wohnen in Köln. Mit meinem Vater spreche ich Portugiesisch. Meine Eltern sprechen Englisch miteinander. Bei uns zu Hause sind Sprachen sehr wichtig. Welche Sprachen sprichst du?

Ich habe eine Schwester. Sie heißt Marcia. Wir sind beide musikalisch. Marcia singt sehr schön. Ich spiele Schlagzeug. Im Moment lerne ich auch noch Gitarre.

Bist du musikalisch? Was machst du gern in deiner Freizeit?

Liebe Grüße aus Köln
Carlos

Schlagzeug

WORTHILFE

zelten

kamperen

HÖREN

- 4 Luister online naar het lied *Freundschaft ist mein Lieblingsfach*. Maak de opdrachten.
- 5 Online vind je nog een opdracht bij een songtekst.

★ FORSCHUNG

- **6** **A De stad Keulen is heel oud. Zij is gesticht door de Romeinen. De Romeinen kwamen uit Rome. Zij wilden hun Romeinse Rijk heel groot maken. Daarom veroverden ze andere delen van Europa.**
Je gaat uitzoeken hoe Keulen er in de Romeinse tijd uitzag. Zoek eerst de volgende informatie op internet op:
- 1** Wanneer waren de Romeinen in Keulen?
  - 2** Hoe heette Keulen in de tijd van de Romeinen?
  - 3** Hoe heetten de inwoners van de stad?
  - 4** Wat is er nu nog in Keulen te zien uit de Romeinse tijd?
- B Maak nu een poster. Volg de stappen:**
- Schrijf de informatie uit de vorige opdrachten op je poster.
  - Zoek plaatjes van Keulen uit de Romeinse tijd.
  - Zoek plaatjes van hoe Keulen er nu uit ziet.
  - Schrijf bij elk plaatje in het Nederlands op wat erop te zien is.

K AKTUELL

- **7** **Vraag je docent naar de actuele opdracht en maak die opdracht alleen of met een groepje.**
A Welke opdracht heb je gemaakt?

- B Wat heb je geleerd over Duitsland, Oostenrijk of Zwitserland dat je hiervoor nog niet wist?**

K KREATIV

- **8** **Je houdt een spreekbeurt over je familie. Deze familie ga je zelf bedenken. Jullie werken in viertallen. Je hebt voor deze opdracht nodig: tijdschriften met plaatjes van personen, een schaar, vier vellen A4-papier en lijm. Hoe ga je te werk?**

Stap 1: Bedenk samen met je groepje hoe jullie familie eruit ziet. Bijvoorbeeld: vader, moeder, kind, opa. Of: moeder, twee kinderen, oma. Pak de tijdschriften. Knip vier grote plaatjes van personen uit die passen bij jullie familieleden. Plak elk plaatje op een vel A4-papier.

Stap 2: Beschrijf de familieleden in korte zinnen in het Duits. Bedenk voor elk familielid:

- hoe hij/zij heet;
- hoe oud hij/zij is;
- in welk dorp / welke stad hij/zij woont;
- welke hobby's hij/zij heeft;
- wat voor eigenschappen hij/zij heeft;
- wat zijn/haar lievelingsdier is.

Stap 3: Jullie gaan jullie familie presenteren aan de klas. Verdeel de familieleden, zodat iedereen één familielid heeft. Je gaat jezelf aan de klas voorstellen als dat familielid. Spreek in de ik-vorm. Gebruik de informatie uit stap 2 om jezelf te presenteren.

Stap 4: Iedereen presenteert één familielid aan de klas. Laat de afbeelding van het familielid zien en vertel. Begin met: *Das ist unsere Familie. Ich bin der Vater / die Mutter / das Kind / ...*

LEKTION 1 DU ► NL

Satz (zin)	Deutsch	Niederländisch
Ich bin zwölfjahre alt .	alt	oud
Die Brücke ist 140 Meter lang.	die Brücke die Brücken	de brug
Ich laufe durch die Straßen.	durch	door
Der Rhein ist ein Fluss .	der Fluss die Flüsse	de rivier
Ich bin 1,65 m groß .	groß	groot
Wir heißen beide Helena.	heißen	heten
Mein Name ist Julius Müller.	der Name die Namen	de naam
Köln ist eine Stadt .	die Stadt die Städte	de stad
Lisa und Cem sind in meiner Klasse.	und	en
Die Stadt Köln liegt am Wasser .	das Wasser	het water

FRAGEWÖRTER (VRAAGWOORDEN) NL ◀ ► DU

De Duitse vraagwoorden beginnen met de letter **W**. Vragen met deze vraagwoorden noem je daarom ook **W**-vragen. **W**-vragen helpen je om een tekst beter te begrijpen. Leer de vraagwoorden Nederlands → Duits én Duits → Nederlands.

Wie?		Wer?	
Wat?		Was?	
Waar?		Wo?	
Wanneer?		Wann?	

Hoe?		Wie?	
Waarom?		Warum?	
Waarvandaan?		Woher?	

LEKTION 2 DU ► NL

Satz	Deutsch	Niederländisch
Frankfurt ist schön, aber Köln finde ich schöner.	aber	maar
Ich habe einen Bruder und auch eine Schwester.	auch	ook
Danke für die Blumen.	danke	dank je (wel)
Er wohnt sehr gern in Köln.	gern, gerne	graag
Mir geht's gut , danke!	gut	goed
Das Mädchen heißt Zeyneb.	das Mädchen die Mädchen	het meisje
Wer ist die Frau? Ich kenne sie nicht .	nicht	niet
Wie oft hast du Fußballtraining?	oft	vaak
Ich liebe Köln! Die Stadt ist toll !	toll	leuk
Jolie und Lena gehen zusammen zur Schule.	zusammen	samen

DIE ZAHLEN VON 0 BIS 20 (DE GETALLEN VAN 0 TOT 20) NL ◀ ▶ DU

In het Duits worden telwoorden als één woord geschreven.

0	null
1	eins
2	zwei
3	drei
4	vier
5	fünf
6	sechs
7	sieben
8	acht
9	neun
10	zehn

11	elf
12	zwölf
13	dreizehn
14	vierzehn
15	fünfzehn
16	sechzehn
17	siebzehn
18	achtzehn
19	neunzehn
20	zwanzig

LEKTION 3 NL ▶ DU

Niederländisch	Deutsch	Satz
de broer	der Bruder die Brüder	Ich habe einen Bruder .
de neef	der Cousin die Cousins	Mein Cousin kommt aus Marokko.
de nicht	die Cousine die Cousinen	Meine Cousine geht in meine Klasse.
de ouders	die Eltern	Meine Eltern und ich wohnen in Köln.
de familie	die Familie die Familien	Ich liebe meine Familie .
de vriend	der Freund die Freunde	Ich habe viele Freunde .
de vriendin	die Freundin die Freundinnen	Das sind meine Freundinnen .
broers en zussen	die Geschwister	Ich habe keine Geschwister .
de grootouders	die Großeltern	Die Großeltern sind schon über 70.
de grootmoeder	die Großmutter die Großmütter	Meine Großmutter lebt in Köln.
de grootvader	der Großvater die Großväter	Mein Großvater lebt nicht mehr.
de jongen	der Junge die Jungen	Der Junge kommt aus Köln.
de moeder	die Mutter die Mütter	Wo arbeitet deine Mutter ?
de oom	der Onkel die Onkel	Mein Onkel wohnt in Deutschland.
de zus	die Schwester die Schwestern	Ich habe einen Bruder und eine Schwester .
de tante	die Tante die Tanten	Meine Tante spielt gut Fußball.
de vader	der Vater die Väter	Wo arbeitet dein Vater ?

Redemittel • Gespräche führen / Sprechen

Niederländisch	Deutsch
Hallo, hoe heet je? - Ik heet Anna. - Mijn naam is Ben.	Hallo, wie heißt du? - Ich heiße Anna. - Mein Name ist Ben.
Hoe gaat het met jou? Het gaat goed / niet zo goed met mij.	Wie geht es dir? Es geht mir gut / nicht so gut.
Hoe oud ben je? Ik ben twaalf jaar oud.	Wie alt bist du? Ich bin zwölf Jahre alt.
Waar kom je vandaan? Ik kom uit Nederland.	Woher kommst du? Ich komme aus den Niederlanden.
Waar woon je? Ik woon in Utrecht.	Wo wohnst du? Ich wohne in Utrecht.
Heb je broers en zussen? - Ja, ik heb een boer en een zus. - Ja, ik heb twee broers en drie zussen. - Nee, ik heb geen broers en zussen.	Hast du Geschwister? - Ja, ich habe einen Bruder und eine Schwester. - Ja, ich habe zwei Brüder und drei Schwestern. - Nein, ich habe keine Geschwister.
Hoe heet jouw vader/oom/opa? Mijn vader / Hij heet Milan.	Wie heißt dein Vater/Onkel/Opa? Mein Vater / Er heißt Milan.
Hoe heet jouw moeder/tante/oma? Mijn moeder / Zij heet Lida.	Wie heißt deine Mutter/Tante/Oma? Meine Mutter / Sie heißt Lida.
Hoe oud is je broer / je zus? Hij/Zij is dertien jaar oud.	Wie alt ist dein Bruder / deine Schwester? Er/Sie ist dreizehn Jahre alt.
Wat is jouw mobiele nummer? Mijn mobiele nummer is 06 123 456 78.	Wie ist deine Handynummer? Meine Handynummer ist 06 123 456 78.
Tot later! / Doe!	Bis später! / Tschüs!

LEKTION 4 DU ► NL

Satz	Deutsch	Niederländisch
Ich habe ein Geschenk für Clara. Sie ist heute zwölf geworden.	das Geschenk die Geschenke	het cadeau
Mein Freund und ich sind sehr glücklich .	glücklich	gelukkig
Nachts ist es immer dunkel.	immer	altijd
Lukas liegt im Bett. Er ist krank .	krank	ziek
Ich habe heute nur bis zwölf Uhr Schule.	nur	(alleen) maar, slechts
Hast du zwei oder drei Brüder?	oder	of
Mein Opa ist schon siebzig Jahre alt.	schon	al
Wir verstehen nicht , was du sagst.	verstehen	begrijpen
Wenn ich Leonie sehe, geht es mir gut.	wenn	als
Echte Freundschaft ist wichtig .	wichtig	belangrijk

LEKTION 5 DU ► NL

Satz	Deutsch	Niederländisch
Meine Tante ist Ingenieurin von Beruf .	der Beruf die Berufe	het beroep
Wir treffen uns alle, denn wer will schon allein sein?	denn	want
Ich spreche Niederländisch und ein bisschen Deutsch.	ein bisschen	een beetje
Ich habe eine Katze und einen Hund.	die Katze die Katzen	de kat
Ist alles klar ?	klar	duidelijk
Ich sehe meine Großeltern nur manchmal . Sie wohnen in Deutschland.	manchmal	soms
Die Kinder singen ein Lied.	singen	zingen
Die Freunde haben Spaß miteinander.	Spaß haben	plezier hebben
Miriam spielt Volleyball. Sie ist sehr sportlich .	sportlich	sportief
Hast du Streit mit deinen Eltern?	der Streit	de ruzie

LEKTION 6 NL ► DU

Niederländisch	Deutsch	Satz
lui	faul	Manche Menschen sind faul . Sie tun nichts.
ijverig	fleißig	Florine ist fleißig . Sie macht alle Aufgaben.
vriendelijk	freundlich	Frido ist zu allen immer freundlich .
creatief	kreativ	Kristof ist kreativ . Er ist gut in Kunst.
grappig	lustig	Luna ist lustig . Alle müssen lachen.
muzikaal	musikalisch	Muriel ist musikalisch . Sie singt und spielt Gitarre.
aardig	nett	Netty ist sehr nett . Alle mögen sie.
netjes	ordentlich	Oskar ist ordentlich . Er findet alles wieder.
erg	schlimm	Lea ist faul, aber das ist nicht schlimm .
verdrietig	traurig	Tracy ist manchmal traurig , aber nicht lange.

Redemittel • Schreiben

Niederländisch	Deutsch
Zo kun je een vriend/vriendin beschrijven	
Rafid is mijn beste vriend. / Yara is mijn beste vriendin.	Rafid ist mein bester Freund. / Yara ist meine beste Freundin.
Hij/Zij is vriendelijk en grappig.	Er/Sie ist freundlich und lustig.
Hij/Zij is nooit verdrietig / altijd vrolijk.	Er/Sie ist nie traurig / immer fröhlich.
Ik vind hem/haar aardig.	Ich finde ihn/sie nett.
Mijn vriend / Mijn vriendin is ook sportief en muzikaal.	Mein Freund / Meine Freundin ist auch sportlich und musikalisch.
Soms is hij/zij lui.	Manchmal ist er/sie faul.
Zo kun je een e-mail beginnen en afsluiten	
Beste tante Anna, / Beste oom Max,	Liebe Tante Anna, / Lieber Onkel Max,
Groetjes,	Viele Grüße

De woorden 'ik', 'jij', 'hij', 'zij' enzovoort noem je persoonlijke voornaamwoorden. In het Duits gebruik je het persoonlijk voornaamwoord op dezelfde manier als in het Nederlands.

Het persoonlijk voornaamwoord 'u' schrijf je in het Duits met een hoofdletter: **Sie**. In het Duits hoort de u-vorm (**Sie**) bij de derde persoon meervoud.

ich du er sie es

wir ihr sie

GRAMMATIK B HET REGELMATIGE WERKWOORD

Net als in het Nederlands past het werkwoord zich aan aan het onderwerp in een zin. Achter de stam van het werkwoord komen een of meer letters. Deze extra letters noem je de **uitgangen**.

De **stam** van een werkwoord maak je door de laatste **-en** van het hele werkwoord af te halen. Achter de stam zet je dan de uitgang die bij het onderwerp past. In het schema zijn de uitgangen vetgedrukt.

Uitleg over woordsoorten en andere grammaticabegrippen vind je in het overzicht op blz. 214.

Stappenplan

Stap 1 Bepaal de stam van het werkwoord. Dit doe je door **-en** van het hele werkwoord af te halen.

Stap 2 Plaats achter de stam een uitgang. De uitgang hoort bij het onderwerp van de zin.

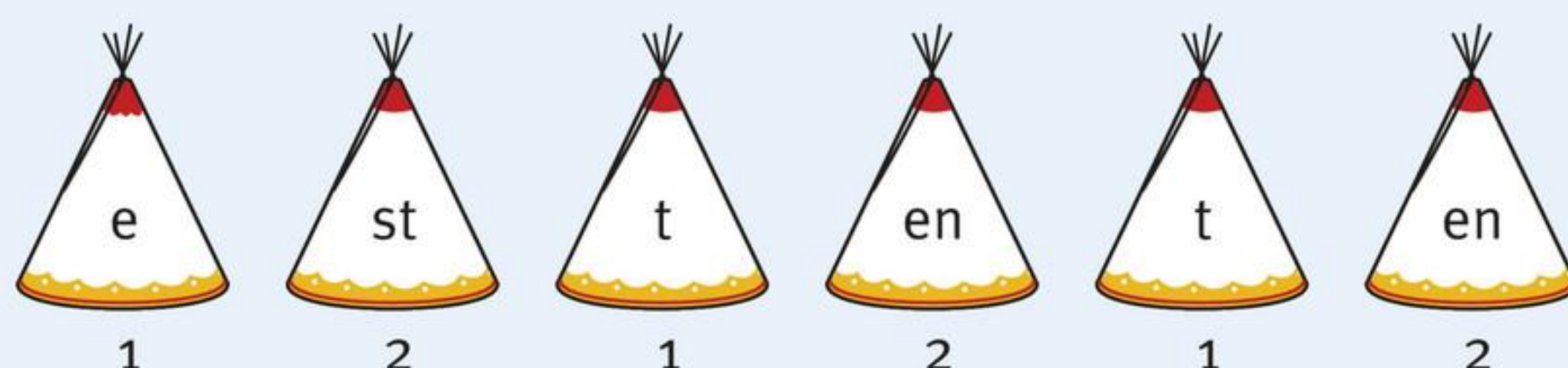
hele werkwoord → **stam** → **basisregel**
 wohnen   wohn-   wohn + **uitgang**

		wohnen
ik	ich	woh ne
jij	du	wohn st
hij/zij/het	er/sie/es	wohn t
wij	wir	wohn en
jullie	ihr	wohn t
zij/u	sie/Sie	wohn en

De vetgedrukte letters **e-st-t-en-t-en** zijn de vaste **uitgangen**. Deze uitgangen plaats je achter de meeste werkwoorden. Daarom heet dit ook de **basisregel**.

Ezelsbruggetje

De uitgangen van werkwoorden kun je ook als een woord onthouden: (fe) **e-st-t-en-t-en**. Aan de getallen kun je zien hoeveel letters je achter de stam moet plaatsen.

Veel Duitse werkwoorden hebben vaste uitgangen volgens de basisregel. Leer alvast deze tien werkwoorden en leer ze Nederlands → Duits én Duits → Nederlands.

Regelmatige werkwoorden

vragen		fragen	
gaan		gehen	
luisteren (naar)		hören	
komen		kommen	
leren		lernen	

doen/maken		machen	
zeggen		sagen	
schrijven		schreiben	
spelen		spielen	
wonen		wohnen	

GRAMMATIK C HET BEPAALD LIDWOORD

Een lidwoord staat voor een zelfstandig naamwoord. Er zijn bepaalde en onbepaalde lidwoorden.

Bijvoorbeeld: **de** man, **de** vrouw, **het** kind → **de** en **het** zijn bepaalde lidwoorden
een man, **een** vrouw, een kind → **een** is een onbepaald lidwoord

Het bepaald lidwoord

In het Nederlands zijn er dus twee bepaalde lidwoorden: **de** **het**
In het Duits zijn er drie bepaalde lidwoorden: **der** **die** **das**

De Duitse lidwoorden *der*, *die* en *das* geven aan of het zelfstandig naamwoord mannelijk (m), vrouwelijk (v) of onzijdig (o) is. Alle zelfstandige naamwoorden (mannelijke, vrouwelijke én onzijdige woorden) krijgen in het meervoud (mv) het lidwoord *die*.

der-woorden mannelijk (m) ♂	die-woorden vrouwelijk (v) ♀	das-woorden onzijdig (o) ♂	woorden in het meervoud (mv) ∞
der Mann	die Frau	das Kind	die Kinder
de man	de vrouw	het kind	de kinderen

Ezelsbruggetje: De laatste letters van de lidwoorden vormen samen het woord R-E-S-E.
der Mann   die Frau   das Kind   die Kinder

GRAMMATIK D BASISREGELS GESLACHT ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN

Er zijn enkele regels waarmee je het geslacht van een zelfstandig naamwoord kunt bepalen.

der-woorden mannelijk (m) ♂	die-woorden vrouwelijk (v) ♀	das-woorden onzijdig (o) ♂	woorden in het meervoud (mv) ∞
– mannelijke personen – mannelijke dieren	– vrouwelijke personen – vrouwelijke dieren – de meeste woorden op -e	– vaak ‘het’-woorden; – verkleinwoorden op <i>-chen</i>	altijd die (in het Nederlands altijd ‘de’)
der Mann de man	die Frau de vrouw	das Kind het kind	die Männer
der Hahn de haan	die Katze de kat	das Pferd het paard	die Frauen
der Tag de dag	die Brücke de brug	das Mädchen het meisje	die Kinder

Leer het bijbehorende lidwoord altijd samen met het zelfstandig naamwoord. Niet altijd kun je aan het zelfstandig naamwoord zien of het mannelijk, vrouwelijk of onzijdig is.

Voorbeelden: **der** Name (m)   de naam
der Beruf (m)   het beroep
der Spaß (m)   het plezier

CHECKLIST

Ben ik klaar voor de toets?

- ☐ Ik ken de woorden van *Lektion 1* tot en met 6.
  - ☐ Ik heb de woorden geleerd met de *Lernbox*.
  - ☐ Ik heb geoefend met de online woordtrainer.
  - ☐ Ik heb geoefend met een ander online programma, namelijk ...

- ☐ Ik kan de grammatica van *Lektion 1, 2, 4* en *5* gebruiken in zinnen.
  - ☐ Ik heb de grammatica geleerd met de *Lernbox*.
  - ☐ Ik heb geoefend met de online grammaticatrainer.

- ☐ Ik kan de *Redemittel* gebruiken in een gesprek of als ik iets opschrijf.
- ☐ Ik kan teksten en gesprekken over Keulen, familie en vrienden begrijpen.
- ☐ Ik heb de Test jezelfs online gemaakt.
- ☐ Ik heb de Finale-opdrachten voldoende afgerond.
- ☐ Ik heb de volgende extra's gedaan uit de *Differenzierung*:

- ☐ Ik heb goed meegedaan in de lessen.

KAPITEL 2

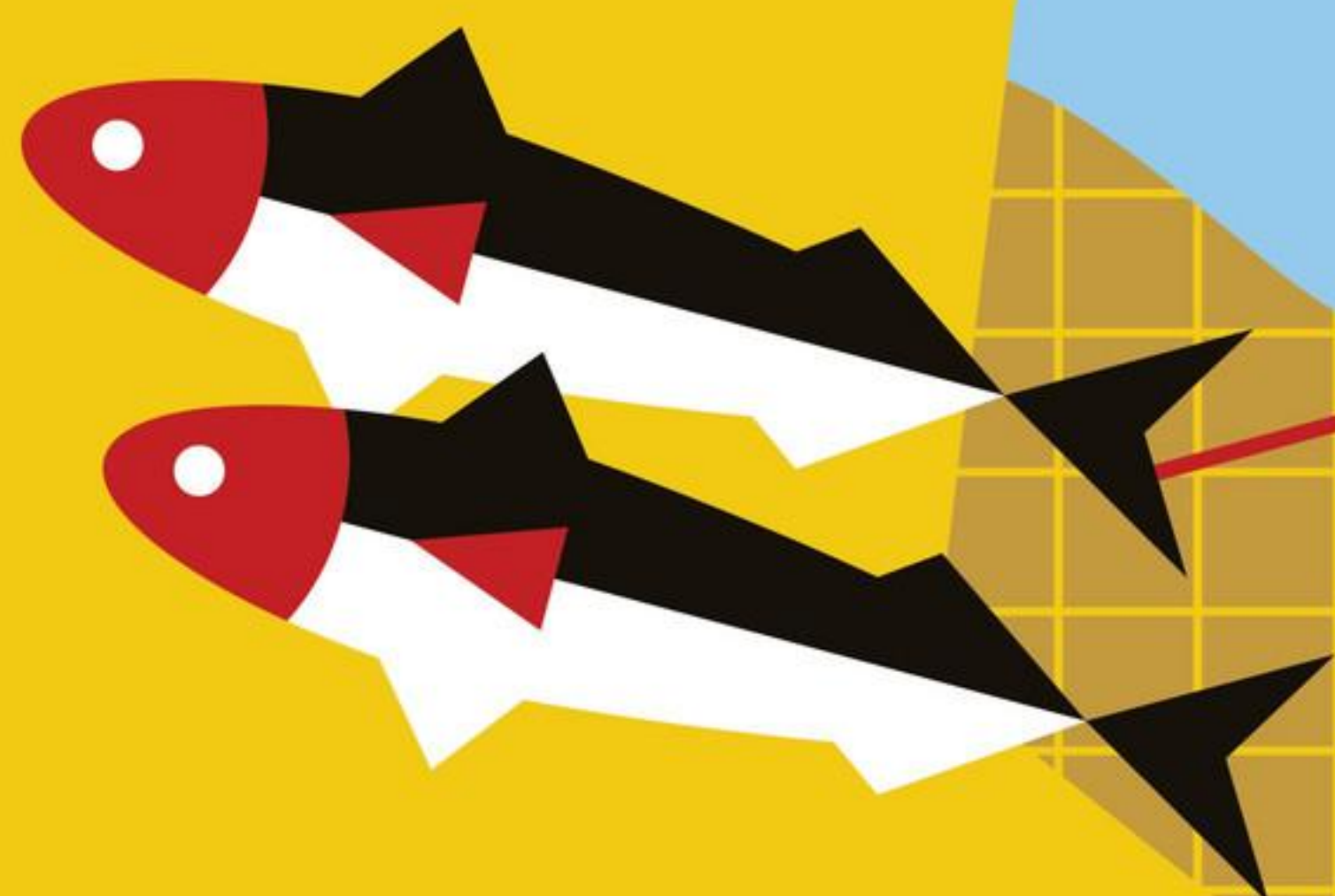
HAMBURG

die Elbe

Hamburger SV

der Fischmarkt

die Elbphilharmonie

das Miniatur Wunderland

1 2 3 D 4 5 6 D L

Hamburg

Dit hoofdstuk gaat over de Duitse stad Hamburg, over school, wonen en huisdieren.

Lernziele Kapitel

- ▶ Je kunt je lesrooster en je vakken beschrijven.
- ▶ Je kunt over je school en je docenten vertellen.
- ▶ Je kunt korte teksten schrijven over wonen en huisdieren.

Finale Lektion 3

- Je geeft een rondleiding op je school, maakt een film over je school of presenteert een Duitse school.

Finale Lektion 6

- Je schrijft een bericht voor de schoolkrant over je stad en hoe je woont, je schrijft over huisdieren of je maakt twee quizzen over huizen en huisdieren.

LEKTION 1 Sieh und lies mal

LERNZIELE ERK

SEHEN

- Je begrijpt woorden en zinnen in een video over school.

LESEN

- Je kunt een korte tekst over schoolvakken begrijpen.

LERNZIELE

GRAMMATIK

- Je kent de tegenwoordige tijd van de werkwoorden *haben* en *sein*.

ORIENTIERUNG

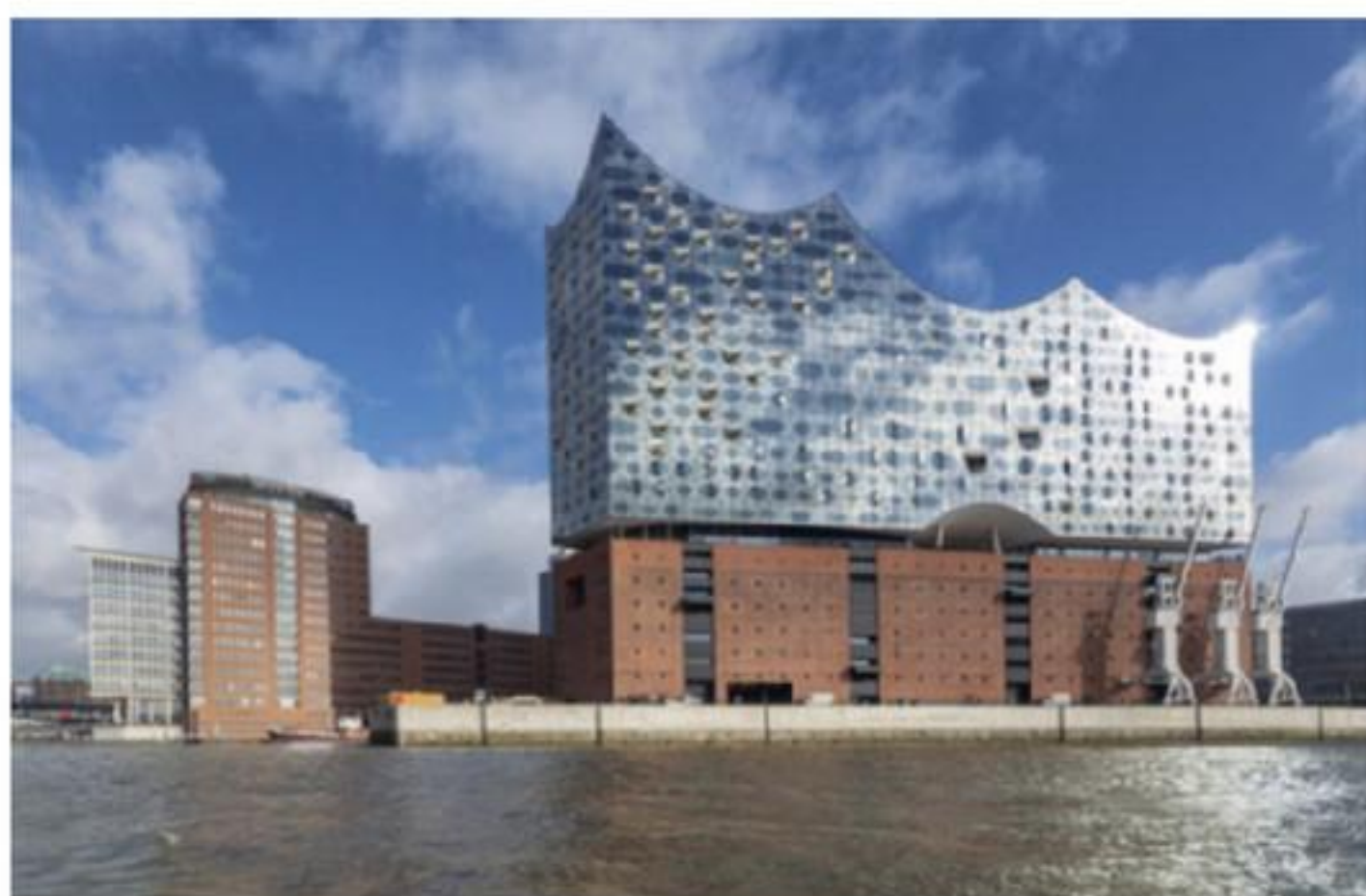

- 1 A** Lees de tekst in het vakje *Darum Deutsch* en bekijk het filmpje dat erbij hoort. Er zijn nog meer situaties waarin Duits handig is. Stel, je hebt een bijbaantje. In welke situaties vind je het handig om Duits te kunnen? Kruis aan.

- ☐ Je werkt in een café. Duitstalige toeristen bestellen drinken bij jou.
- ☐ Je werkt in een supermarkt. Een Duitstalige klant vraagt je om hulp.
- ☐ Je werkt op een camping in Nederland waar veel Duitstalige toeristen komen.
- ☐ Je werkt bij een bakkerij. Duitstalige klanten kopen gebakjes bij jou.

- B** Bekijk de ontdekkingsplaat van *Kapitel 2* op blz. 84 en 85. Beantwoord de vragen.

- 1 Het tweede hoofdstuk gaat over de Duitse stad *Hamburg*. Ben je al een keer in Hamburg geweest? Zo ja, wat heb je allemaal gezien? .....
- 2 Hoe heten de twee rivieren in Hamburg? .....
- 3 Wat zie je op de foto's? Schrijf de naam onder de foto's. Gebruik de ontdekkingsplaat.

- 4 Wat is de *Hamburger SV (HSV)*? .....

- C** Kijk naar de woordwolk en de ontdekkingsplaat. Welke woorden horen bij Hamburg? Markeer de woorden in de woordwolk. Gebruik eventueel het internet.

- D** Je gaat vier dagen op schoolreis naar Hamburg. Plan je reis.

Gebruik de ontdekkingsplaat en blader door het hoofdstuk. Vul de tabel in het Nederlands in.

- Noem een activiteit die je kunt doen in Hamburg.
- Noem een typisch gerecht uit Hamburg.
- Noteer hoe jullie erheen gaan (trein, bus, vliegtuig).
- Zoek op internet op wat de reistijd van jouw woonplaats naar Hamburg is.

ACTIVITEIT IN HAMBURG	TYPISCH ETEN	VERVOER	REISTIJD

- E** Zoek op internet op wat je in het Miniatur Wunderland kunt zien.

- F** Bekijk de ontdekkingsplaat online. Klik op de icoontjes en maak de opdrachten.

2 **FINALE** Bekijk de Finale-opdrachten op blz. 111. Beantwoord de vragen.

- 1** Aan het einde van *Lektion 3* kies je een Finale-opdracht. In de *Lektionen 1* tot en met *3* werk je naar deze opdracht toe. Als je nu een keuze zou maken, welke opdracht kies je dan? Leg ook uit waarom.

- 2** Wat lijkt je leuk of makkelijk aan deze opdracht?

leuk:

---

makkelijk:

- 3** Met wie wil je deze opdracht samen doen?

---

3 Wat zeggen de personen op de foto's? Verbind de foto's met de juiste zinnen.

A	B	C	D	E
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5
Lies den Text.	Darf ich auf die Toilette gehen?	Ich weiß es nicht.	Notiert die Hausaufgaben.	Tschüs!

WORTSCHATZ LERNBOX LEKTION 1, SEITE 136

4 A Lees de zinnen. Vertaal de vetgedrukte woorden in het Nederlands.

1 Es gibt viele Schüler an unserer Schule.	Er zijn .....
2 Unsere Schule heißt Otto-Hahn-Schule.	.....
3 Die erste Stunde beginnt um 8:30 Uhr.	.....
4 Heute fahren wir nach Hamburg.	.....
5 Biologie ist ein tolles Schulfach .	.....
6 In welche Klasse gehst du?	.....
7 Morgen bekommen wir einen neuen Lehrer.	.....
8 Silke ist gerne in Deutschland .	.....

B Lees de zinnen. Streep het onjuiste woord door.

1 Viele ~~Deutschland~~ / Schulen haben frei.	scholen .....
2 Sport ist ein Schüler / Schulfach.	.....
3 Mein Bruder hat heute / lustig frei!	.....
4 Deutschland / Die Schule beginnt um 8:30 Uhr.	.....
5 Die Hauptstadt von Deutschland / Klasse ist Berlin.	.....
6 Ida und Sven bekommen / es gibt eine gute Note.	.....
7 Der Schüler / Die Schülerin heißt Yara.	.....
8 In meiner Klasse gibt es / immer dreißig Schüler*innen.	.....

C Vertaal nu het juiste woord van B in het Nederlands.

TIPP

WORTSCHATZ Alle dagen van de week krijgen in het Duits het lidwoord **der**. Dit betekent dat deze woorden mannelijk zijn:

der Montag de maandag

Als je bijvoorbeeld wilt zeggen dat je op maandag moet voetballen, zeg je:

Am Montag habe ich Fußballtraining. **Op maandag** heb ik voetbaltraining.

Je zet dan het woord **am** (op) voor de dag.

5 A Lees de letters van achteren naar voren. Schrijf de dagen van de week op. Luister eventueel naar *Das Lied der Wochentage* via de online omgeving.

1 GATNOM	Montag	5 GATNNOS	
2 HCOWTTIM		6 GATSRENNOD	
3 GATIERF		7 GATSNEID	
4 GATSMAS			

B Lees de tip. Schrijf nu de dagen van de week in de juiste volgorde.

der Montag - - - - -
- - - - -

C Verbind de dagdelen met de juiste Nederlandse vertaling.

A	abends / am Abend	☐	☐ 1	's middags (na 12 uur)
B	mittags / am Mittag	☐	☐ 2	's nachts
C	nachts / in der Nacht	☐	☐ 3	's avonds
D	nachmittags / am Nachmittag	☐	☐ 4	's middags (12 uur)

D Zet nu de dagdelen in de juiste volgorde. Schrijf voor de dagdelen de getallen 2 tot en met 5.

abends / am Abend
1 morgens / am Morgen
nachmittags / am Nachmittag
nachts / in der Nacht
mittags / am Mittag

E Lees nog een keer de tip. Vertaal de woorden in het Duits.

Eine Woche hat sieben Tage. Der erste Tag in der Woche ist (1 *de maandag*) der Montag.

(2 *Op dinsdag*) habe ich einen langen Schultag.

(3 *De woensdag*) ist in der Mitte der Woche.

(4 *'s Middags*) nach der Schule spiele ich noch Fußball.

(5 *Op donderdag*) habe ich einen Test in Englisch.

Der letzte Schultag ist (6 *de vrijdag*).

(7 *Op zaterdag*) habe ich ein Fußballspiel.

Und (8 *op zondag*) schlafe ich lange aus.

SEHEN

Noten für Lehrer*innen

An den meisten Schulen bekommen die Schüler*innen **Noten** von Eins bis Sechs. Eine Eins ist die beste Note, eine Sechs die schlechteste.

Lehrer*innen bekommen in Deutschland keine Noten. Aber an der Robert-Bosch-Schule in Hildesheim ist das anders. Hier geben die Schüler*innen ihren Lehrer*innen eine Note. Und wie geht das? Und was ist wichtig für einen guten **Unterricht**? In einem Video beantworten Schüler*innen aus einer **7. Klasse** und ihr Lehrer Herr Müller diese Fragen.

Sehr gute Lehrer*innen können den deutschen ‚Lehrerpreis‘ gewinnen. Das ist **etwas wie** ein **Oscar** für Lehrer*innen. Frau Wilfert hat diesen Preis gewonnen. In einem Interview beantwortet sie Fragen.

WORTHILFE	
Noten	cijfers
Unterricht	les, onderwijs
7. Klasse	1e klas (in Nederland)
etwas wie	zoiets als
Oscar	Oscar (de bekendste filmprijs in de VS)

6 Lees de tekst *Noten für Lehrer*innen*. Beantwoord de vragen.

1 Vertaal de titel in het Nederlands.

.....

2 Wat is anders aan de Robert-Bosch-Schule in Hildesheim?

.....

3 Wat heeft mevrouw Wilfert gewonnen?

.....

4 Mag je op jouw school jouw leraren feedback geven? Hoe doe je dat?

.....

.....

.....

7 A Bekijk de video *Noten für Lehrer*innen*. Kies tijdens het luisteren *richtig* of *falsch*.

Fragment 1

- 1 Jana is op school om zelf een dagje voor de klas te staan.
- 2 De leerlingen geven de docenten cijfers.
- 3 Als je een goede leraar hebt, heb je zin om te leren.

richtig falsch

☐ ☐
☐ ☐
☐ ☐

Fragment 2

- 4 Sommige leerlingen vinden meneer Müller niet grappig.
- 5 Meneer Müller wil zijn onderwijs verbeteren.
- 6 Meneer Müller is tevreden over een les als leerlingen graag naar school gaan.

☐ ☐
☐ ☐
☐ ☐

Fragment 3

- 7 Volgens John Hattie leren kinderen in kleine klassen beter.
- 8 Een goede docent past de les aan de groep aan.
- 9 Mevrouw Wilfert doet een spelletje met haar klas.

☐ ☐
☐ ☐
☐ ☐

B Bekijk het laatste fragment van de video *Noten für Lehrer*innen*. Waarom is mevrouw Wilfert een goede lerares? Kruis aan.

- ☐ Ze legt alles duidelijk uit.
- ☐ Ze leest alle opdrachten voor.
- ☐ Ze zorgt ervoor dat iedereen meedoet.
- ☐ Ze geeft alleen maar goede cijfers.
- ☐ Ze maakt de lessen spannend.
- ☐ Ze zorgt voor een goede sfeer.

LESEN

Diese Schulfächer gibt es echt!

Wie findest du deine Schulfächer in der Schule? Magst du **Mathe**, Deutsch und Sport? Oder möchtest du lieber andere Fächer haben?

Es gibt Ideen für neue Schulfächer. Diese Schulfächer sollen Schüler*innen besser auf das Leben nach der Schule vorbereiten. Expert*innen denken **zum Beispiel**, dass viele Kinder ungesund essen. Ein neues Schulfach kann das ändern. Auch über **Finanzen** als **Pflichtfach** sprechen Expert*innen. Hier können Schüler*innen lernen, wie sie mit Geld umgehen. Aber in Deutschland gibt es schon genug Schulen mit besonderen Fächern.

(1) .....

An mehr als 100 Schulen in Deutschland und Österreich gibt es das Schulfach Glück! Hier lernen die Schüler*innen, was Glück ist. Was macht uns glücklich? Familie, Freunde, Geld oder Sport?

(2) .....

In den **Bundesländern** Sachsen-Anhalt, Mecklenburg-Vorpommern und Thüringen haben die Schüler*innen das Fach Astronomie. Hier lernen sie über die Planeten, Sterne, die Sonne und den Mond.

(3) .....

An der Ida-Ehre-Schule in Hamburg gibt es Hip-Hop als Schulfach! Die Schülerinnen und Schüler lernen über Graffiti, Breakdance, Beatboxing und Rap. Sie schreiben auch eigene Texte. Dann macht die Schule Spaß!

WORTHILFE	
Mathe	wiskunde
zum Beispiel	bijvoorbeeld
Finanzen	financiën, geldmiddelen
Pflichtfach	verplicht vak
Bundesländern	Duitse deelstaten

8 A Lees de titel van de tekst *Diese Schulfächer gibt es echt!* Vertaal de titel in het Nederlands.

.....

B In de tekst zijn de tussenkopjes weggelaten. Bekijk de afbeeldingen. Welke vakken zie je op de foto's? Schrijf de tussenkopjes bij de juiste foto. Twee tussenkopjes blijven over. Kies uit:
Astronomie – Glück – Hip-Hop – Mode – Pferdesport

9 A Lees nu de tekst *Diese Schulfächer gibt es echt!* Wat leer je bij elk vak?

Alinea 1 .....

Alinea 2 .....

Alinea 3 .....

B Beantwoord de vragen.

1 Over welke twee nieuwe schoolvakken denken experts na?

.....

2 In welke twee landen krijgen leerlingen het vak 'geluk'?

3 In hoeveel deelstaten hebben leerlingen het vak 'astronomie'? Schrijf de deelstaten op.

.....

4 In welke Duitse stad leren leerlingen breakdancen?

C Welk nieuw vak lijkt jou leuk? Waarom?

.....

.....

GRAMMATIK A LERNBOX, SEITE 140

Onregelmatige werkwoorden

haben:	ich habe	du hast	er/sie/es hat	wir haben	ihr habt	sie/Sie haben
sein:	ich bin	du bist	er/sie/es ist	wir sind	ihr seid	sie/Sie sind

TIPP

GRAMMATIK Algemene uitleg over de grammatica vind je in het overzicht op blz. 214.

10 A Wat hoort bij elkaar? Verbind.

A	ich	☐	☐	1	haben
B	wir	☐	☐	2	hast
C	du	☐	☐	3	habe
D	sie/Sie	☐	☐	4	hat
E	er/sie/es	☐	☐	5	habt
F	ihr	☐	☐	6	haben

B Vertaal de vetgedrukte woorden in het Nederlands.

1 Du hast einen Bruder. Jij hebt

2 Ich habe eine Schwester. ....

3 Wir haben Geschwister. ....

4 Er hat heute Deutsch. ....

5 Hat sie heute Sport? ....

6 Haben Sie heute frei? ....

C **Onderstreep eerst het onderwerp. Vul daarna de juiste vorm van *haben* in.**

- 1 Wir haben heute keine Schule.
- 2 Ihr _____ viele Hobbys.
- 3 Du _____ wirklich Glück.
- 4 Hamburg _____ viele Brücken.
- 5 Ich _____ einen Freund in Hamburg.
- 6 Ella und Finn _____ eine neue Klassenlehrerin.

11 A **Wat hoort bij elkaar? Verbind.**

A	du	☐	☐	1	ist
B	ich	☐	☐	2	sind
C	ihr	☐	☐	3	bin
D	wir	☐	☐	4	seid
E	er/sie/es	☐	☐	5	sind
F	sie/Sie	☐	☐	6	bist

B **Vertaal de vetgedrukte woorden in het Nederlands.**

- 1 **Ich bin** Nicole. Ik ben
- 2 **Er ist** dreizehn Jahre alt. _____
- 3 **Ihr seid** Schüler. _____
- 4 **Sind Sie** Herr Meyer? _____
- 5 **Sind sie** auf dem Hamburger Fischmarkt? _____
- 6 **Du bist** toll! _____

C **Onderstreep eerst het onderwerp. Vul dan de juiste vorm van *sein* in.**

- 1 Tom und ich (*zijn*) sind Schüler in der 8b.
- 2 (*Zijn*) _____ ihr Brüder?
- 3 Du (*bent*) _____ die beste Schülerin.
- 4 Hamburg (*is*) _____ eine Hafenstadt.
- 5 Ich (*ben*) _____ in Hamburg geboren.
- 6 Im Sommer (*zijn*) _____ Murat und Lisa oft an der Elbe.

D **Onderstreep eerst het onderwerp. Vul dan de juiste vorm van *haben* of *sein* in.**

- 1 *sein* Ich bin gut in Englisch.
- 2 *sein* Frau Schmidt, _____ Sie musikalisch?
- 3 *sein* Er _____ in Hamburg geboren.
- 4 *haben* Ihr _____ heute Sport.
- 5 *haben* Im Urlaub _____ wir viel Spaß.
- 6 *sein* Du _____ so fleißig!

12 A Vertaal de Nederlandse woorden. Gebruik de juiste vorm van *haben*.

- 1 Zij heeft Sie hat Astronomie in der Schule.
- 2 heeft u Herr Albert, viele Schüler*innen in der Klasse?
- 3 Hij heeft heute Biologie.
- 4 Heb jij ein Ticket für das Miniatur Wunderland?
- 5 Ik heb heute viel Glück!
- 6 Wij hebben viel Spaß am Hamburger Hafen.

B Vertaal de Nederlandse woorden. Gebruik de juiste vorm van *sein*.

- 1 Jullie zijn die besten Freundinnen.
- 2 Wij zijn den ganzen Tag am Strand.
- 3 Hij is mit einem Freund in Norddeutschland.
- 4 Ik ben am Montag bei meiner Oma.
- 5 Ben jij Fan vom HSV?
- 6 Bent u oft in Hamburg?

C Online vind je nog een opdracht met *haben* en *sein*.

GESPRÄCHE FÜHREN

13 A Vertaal de woorden tussen haakjes in het Duits. Gebruik de juiste vorm van *haben* of *sein*.

Anastasia

- (1 *Ben jij*) Bist du aus Deutschland?
- (3 *Zijn jullie*) am in Hamburg?
- (5 *Heb jij*) morgen Deutsch?
- (7 *Is*) Frau El Mandoudi deine Lehrerin?
- (9 *Hebben jullie*) auch so viele Hausaufgaben?
- (11 *Heeft*) die Stadt Hamburg einen Hafen?

Elif

- Ja, (2 *ik ben*) aus Hamburg.
- Nein, (4 *wij zijn*) am Samstag in den Niederlanden.
- Nein, (6 *ik heb*) am Mittwoch kein Deutsch.
- Nein, (8 *zij is*) die Lehrerin von meiner Schwester.
- Nein, (10 *wij hebben*) nicht so viele Hausaufgaben.
- Ja, (12 *zij heeft*) einen sehr großen Hafen.

B Speel het gesprek. De een stelt vragen, de ander geeft antwoord. Wissel daarna van rol.

TRAINERS		
Leer de woorden en grammatica van Lektion 1 met behulp van de trainers.		
Ik heb geoefend met	☐ Woordtrainer	☐ Grammaticatrainer

LEKTION 2 Hör und lies mal

LERNZIELE

HÖREN

- Je kunt woorden en korte zinnen begrijpen in gesprekken over een klassenuitje en over school.

LESEN

- Je kunt eenvoudige, belangrijke informatie vinden in folders.

LERNZIELE

GRAMMATIK

- Je kunt het lidwoord *ein* en het woord *kein* toepassen.

WORTSCHATZ

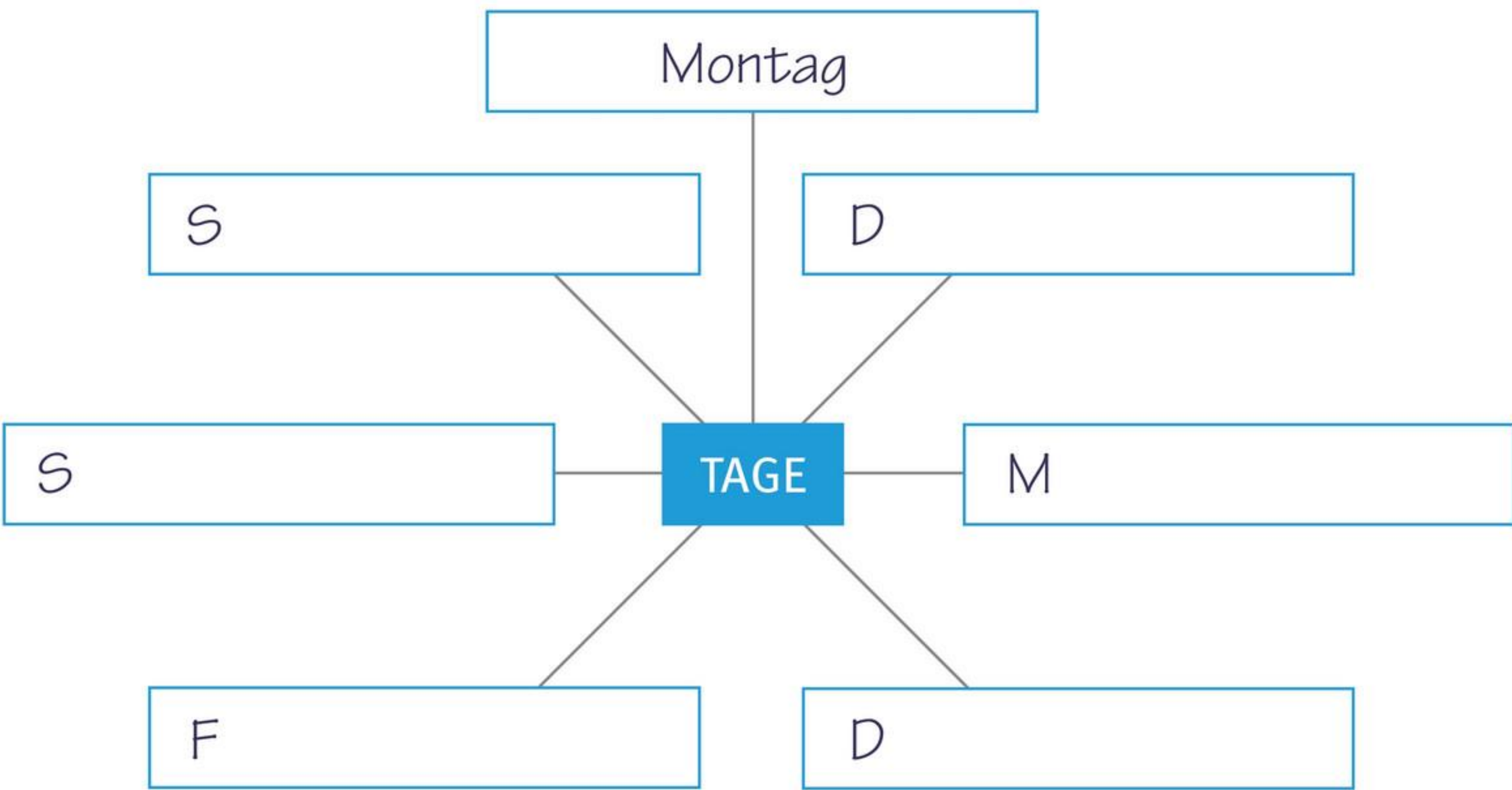
- Je kent de getallen tot en met 100.

AUSSPRACHE

- Je kunt de letters *sp*, *st* en *sch* uitspreken.

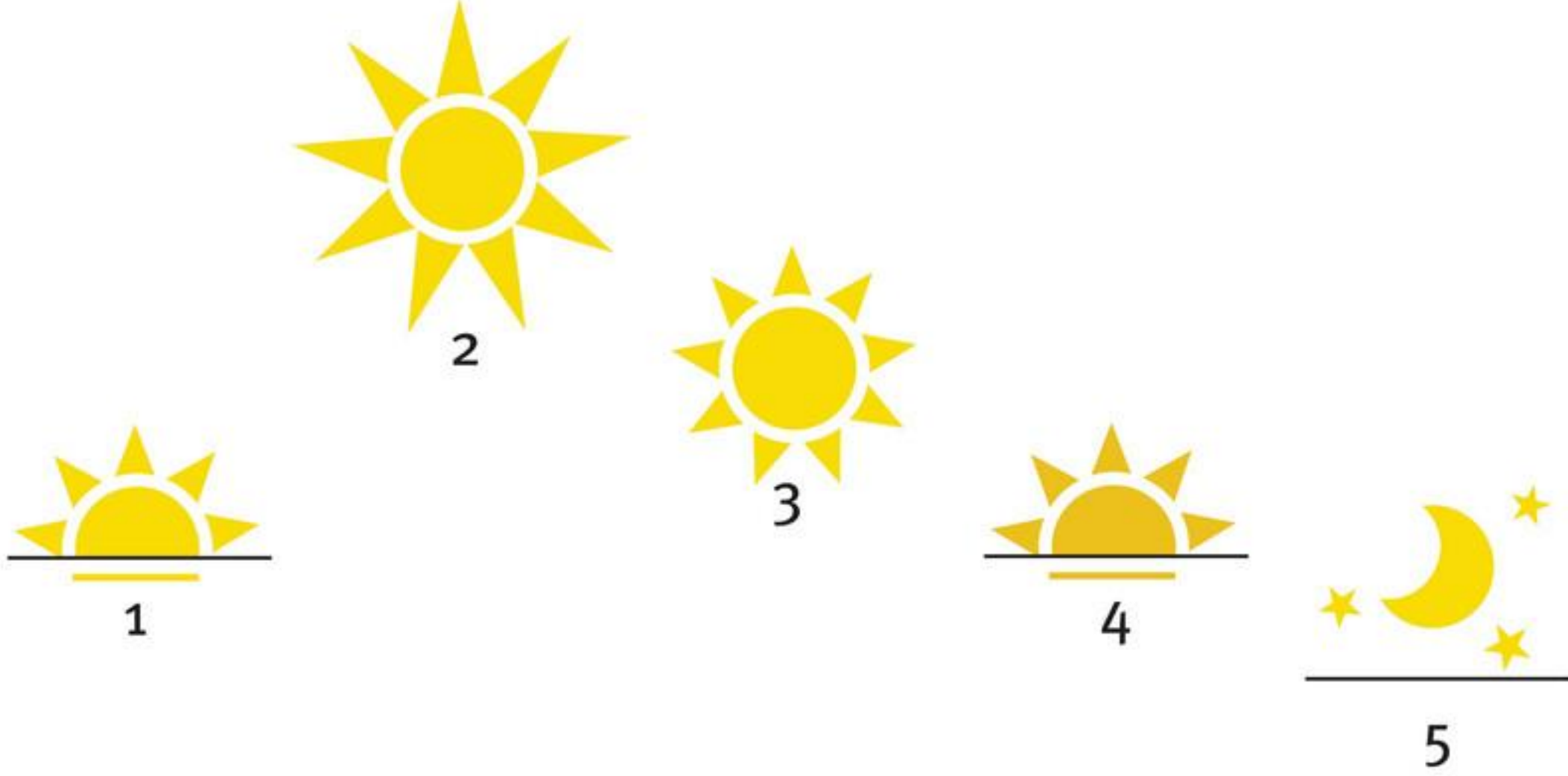
WIEDERHOLUNG LERNBOX LEKTION 1, SEITE 136

14 A Schrijf de dagen van de week in het woordweb.

B Schrijf de dagdelen bij de juiste tekening op. Vertaal ze eerst in het Duits. Kies uit:
's avonds – 's middags (12 uur) – 's nachts – 's middags (na 12 uur) – 's ochtends

- 1 am Morgen / morgens
- 2
- 3
- 4
- 5

AUSSPRACHE

15 A Luister naar de audio *Aussprache 2.1*. Spreek de woorden na.

- 1 st Stadt

3 sch Schule

5 sp spielen
- 2 s satt

4 s suchen

6 sch schwimmen

B Luister naar de audio *Aussprache 2.2* en lees mee. Spreek de woorden na.**1** Woorden met *sch*:

1 Schule	4 schön	6 schwierig	8 Geschichte
2 Schülerin	5 Deutsch	7 schicken	9 Niederländisch
3 schreiben			

2 Woorden met *st*:

1 Stadt	3 Stunde	5 stehen	7 Stundenplan
2 Stefan	4 Start	6 Stift	8 Straße

3 Woorden met *sp*:

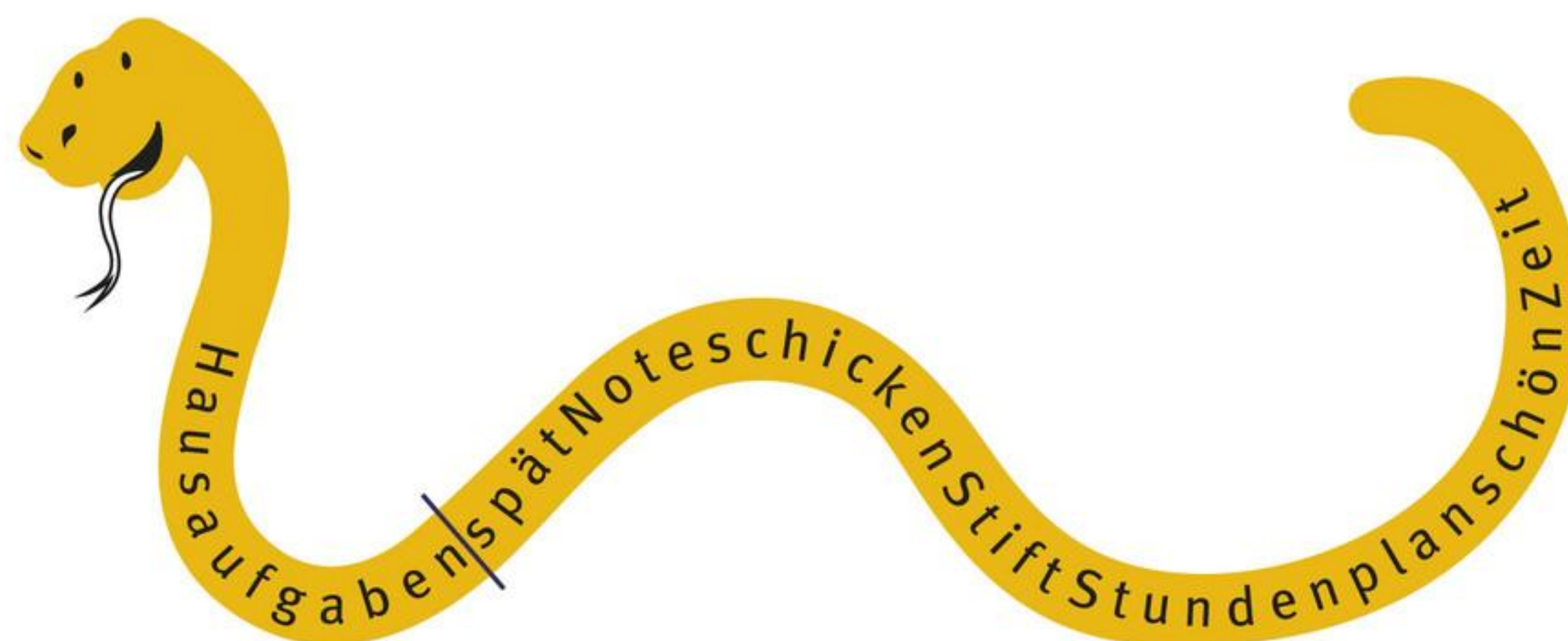
1 Sport	3 spät	5 Spanisch	7 sprechen
2 Beispiel	4 Spaß	6 Speicherstadt	8 spazieren

C Luister naar de audio *Aussprache 2.3* en lees mee. Spreek de zinnen na.

- 1 Sport und Spiel machen Spaß.
- 2 Im Stundenplan stehen alle Stunden.
- 3 In der Schule schreiben die Schüler schöne Stücke.
- 4 Spontan spazieren in der Speicherstadt viele sportliche Touristen.
- 5 Später bestellen wir ein spezielles Menü mit Schnitzel oder Spaghetti.

WORTSCHATZ LERNBOX LEKTION 2, SEITE 136

- 16 A** Zoek de zeven Duitse woorden in de woordslang. Zet een streep waar een nieuw woord begint. Vertaal dan de woorden in het Nederlands.

Hausaufgaben,

huiswerk,

B Vul het juiste woord uit de woordslang in. Eén woord blijft over.

- 1 Der Film über Hamburg ist wirklich .....
- 2 Hast du in Deutsch eine gute .....?
- 3 Ich muss heute noch meine ..... machen.
- 4 Hast du am Sonntag .....? Wir können schwimmen gehen.
- 5 Welches Fach haben wir jetzt? Was steht auf dem .....?
- 6 Meine Tante und mein Onkel ..... ein Paket nach Österreich.
- 7 Es ist schon ..... Wir müssen schnell zur Schule.

Welk woord blijft er over? .....

17 Luister naar de audio *Die Zahlen bis 100*. Lees mee in de *Lernbox* van *Lektion 2* op blz. 137.

18 A Lees de sommen. Schrijf de getallen op.

1 fünfzig + fünfundvierzig = fünfundneunzig

$$50 + 45 = 95$$

2 dreiunddreißig + vierunddreißig = siebenundsechzig

$$+ =$$

3 zehn + zwölf = zweiundzwanzig

$$+ =$$

4 zwanzig + fünfzehn = fünfunddreißig

$$+ =$$

5 vierzig + neunundvierzig = neunundachtzig

$$+ =$$

6 neunzig – dreiundsechzig = siebenundzwanzig

$$- =$$

B Hoeveel kosten de schoolspullen? Schrijf de prijzen in het Duits voluit.

1 Das Buch kostet ..... Euro.

2 Der Kugelschreiber kostet ..... Euro.

3 Das Heft kostet ..... Cent.

C Schrijf de getallen in het Duits voluit.

Wie weit ist es bis ...

1 Hamburg? ..... km

2 Elshorn? ..... km

3 Bremen? ..... km

4 Bremerhaven? ..... km

19 Bekijk de afbeeldingen en lees de tekst *Auf Klassenfahrt nach Hamburg* op blz. 99. Beantwoord de vragen in het Nederlands.

1 Wat is er zo bijzonder aan Berlijn, Bremen en Hamburg?

.....

2 Wat vind je in de wijk *Speicherstadt*?

.....

3 Wat verbindt de *Alter Elbtunnel*?

.....

4 Waar kun je in een paar uur de hele stad zien?

.....

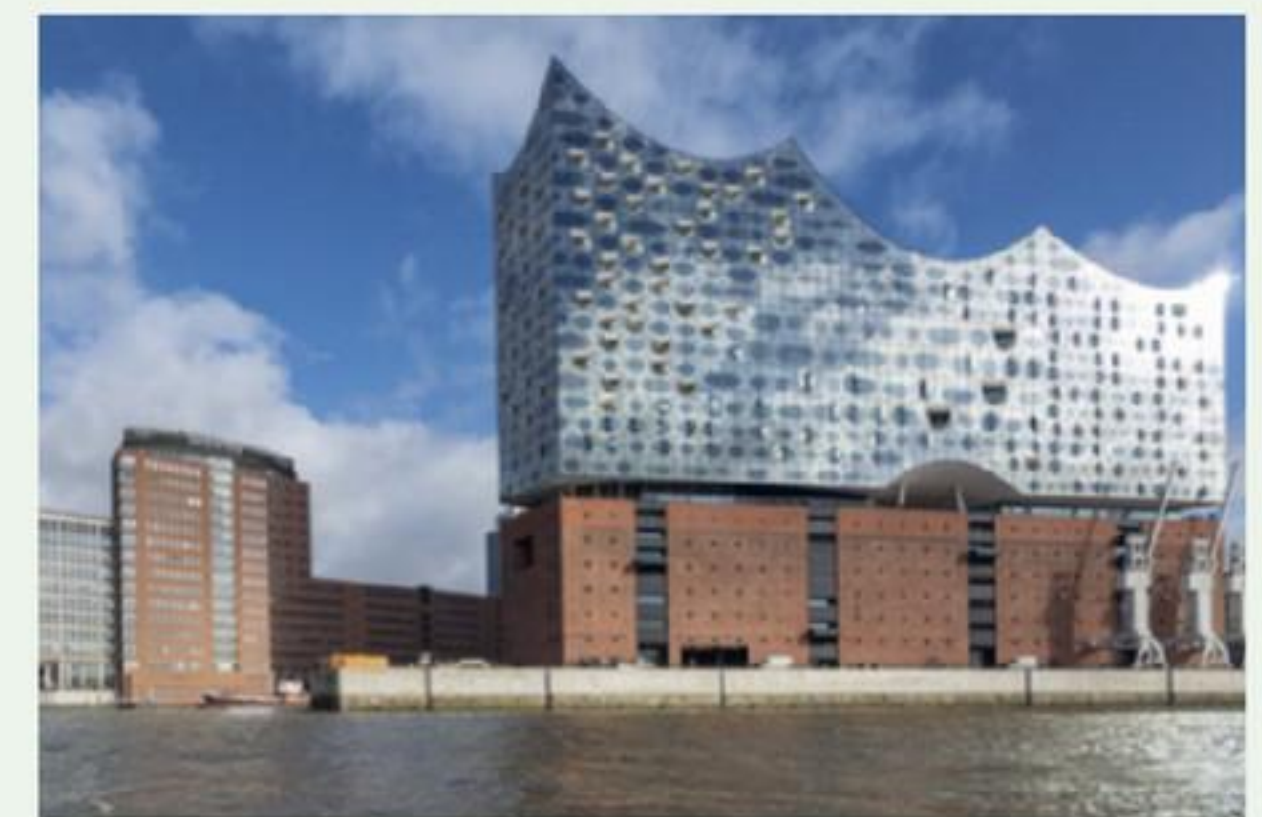
HÖREN

Auf Klassenfahrt nach Hamburg

Jedes Jahr besuchen viele Tourist*innen die Stadt Hamburg. Auch viele Schulklassen aus Deutschland und aus den Niederlanden kommen gern in die Stadt. Hamburg ist nicht nur eine Stadt, es ist auch ein Bundesland. Das ist auch bei Bremen und Berlin so.

Durch Hamburg fließt der Fluss Elbe. An der Elbe liegt die Speicherstadt. In diesem **Viertel** stehen viele schöne, alte **Lagerhäuser**. So viele Lagerhäuser gibt es nur in Hamburg. Interessant ist auch der Alte Elbtunnel. Er verbindet das Zentrum von Hamburg mit dem Hafen. Viele Tourist*innen machen auch Bootstouren durch den Hafen.

Wollt ihr gern die ganze Stadt in ein paar Stunden sehen? Das geht im Miniatur Wunderland. Dort steht auch die größte **Modelleisenbahn** der Welt.

Die Speicherstadt an der Elbe

Der Alte Elbtunnel

Das Miniatur Wunderland

WORTHILFE

Klassenfahrt	schoolreis
Viertel	wijk
Lagerhäuser	pakhuizen (een gebouw dat vroeger diende voor opslag van goederen zoals thee of koffie)
Modelleisenbahn	modelspoorbaan

20 **A** Lees eerst de zinnen. Luister dan naar de audio *Auf Klassenfahrt*. Streep de onjuiste woorden en getallen door.

- 1 Maja is in Hamburg met haar *klas* / *ouders*.
- 2 Zij blijft daar *drie* / *vier* / *vijf* dagen.
- 3 Maja is *drie* / *vier* / *vijf* uur geleden aangekomen.
- 4 De *broer* / *oom* van Arnav woont in Hamburg.
- 5 Het reuzenrad is *55* / *66* meter hoog.
- 6 De achtbaan Höllenblitz gaat *80* / *140* kilometer per uur.
- 7 Arnav en Maja zien elkaar op *donderdag* / *zondag*.

B Lees eerst de zinnen. Luister nog een keer naar de audio *Auf Klassenfahrt*. Kies *richtig* of *falsch*.

	richtig	falsch
1 Arnav verheugt zich op zijn schoolreis.	☐	☐
2 Maja's schoolreis is van maandag tot woensdag.	☐	☐
3 Maja gaat vandaag nog naar het <i>Miniatur Wunderland</i> .	☐	☐
4 De Hamburger Dom is een kermis.	☐	☐
5 Arnav heeft morgen een wiskundetoets.	☐	☐
6 Arnav vertrekt vrijdag naar Darmstadt.	☐	☐

- **C** Maja vertelt wat ze allemaal gaat doen en heeft gedaan in Hamburg. Welke dingen noemt ze?
- ☐ A die Elbphilharmonie
  - ☐ B der Hamburger Dom
  - ☐ C der Hamburger Hafen
  - ☐ D das Miniatur Wunderland
  - ☐ E der Michel
  - ☐ F die Speicherstadt

Schulnoten

Welche Schulnoten bekommen Schüler*innen in Deutschland?

Noten in Deutschland	1	2	3	4	5	6
Cijfers in Nederland	10/9	8	7	6	5	4/3/2/1

21 **A** Vul eerst je eigen Nederlandse cijfers voor de schoolvakken in. Gebruik hele getallen.

SCHULFACH	NEDERLANDSE CIJFERS	DUITSE CIJFERS
Duits		
Nederlands		
Engels		
wiskunde		
geschiedenis		
gym		

B Lees nu de tekst *Schulnoten*. Reken je Nederlandse cijfers om naar Duitse cijfers. Gebruik hele getallen.

- 22 **A** Lees eerst de zinnen. Luister dan naar de audio *Unser Schul-Podcast*. Je hoort een interview met een lerares. Streep het onjuiste getal of woord door.
- 1 Ilona zit in klas 8 / 9.
  - 2 Ilona vindt de leraren op haar school *wel* / *niet* aardig.
  - 3 Ilona wil vandaag over *cijfers* / *school* praten.
  - 4 Mevrouw König geeft *biologie* / *Duits* / *Engels*.
  - 5 Een 3 is *altijd* / *niet altijd* slecht.
  - 6 Het is *goed* / *niet goed* om samen te leren.
- ★ **B** Mevrouw König zegt dat één ding belangrijk is als je je cijfer krijgt. Wat is dat? Luister eventueel nog een keer naar de audio *Unser Schul-Podcast*.

STRATEGIE

LESEN Lees eerst de vragen bij een tekst. Je ziet aan de vraag of het nodig is om de tekst in detail te lezen of dat je deze kunt scannen. Scannen houdt in dat je de tekst snel en vluchtig doorleest op zoek naar specifieke informatie, bijvoorbeeld een getal of een begrip.

LESEN**FLYER** ▼

Mit der Klasse zum Hamburger Dom

Willst du den Hamburger Dom mit deiner Klasse besuchen? Das geht! Auf dieser Kirmes gibt es Spaß für die ganze Klasse! Wir haben mehr als 260 Attraktionen. Die Attraktionen kosten **zwischen** 4 und 10 Euro. Beliebte Attraktionen sind:

- Evolution: 66 Meter hoch und 40 km/h schnell.
- Das Riesenrad: 55 Meter hoch. Von oben kannst du die ganze Stadt sehen.
- Jekyll & Hyde: 41 Meter hoch und 125 km/h schnell.
- Die Achterbahn Höllenblitz: 80 km/h schnell.

Auf dem Dom gibt es nicht nur Attraktionen. Hier könnt ihr auch bei mehr als 100 **Geschäften** Essen, **Süßigkeiten** und Trinken kaufen.

Der Dom ist dreimal im Jahr geöffnet (Juli-August, November-Dezember, März-April).

Wann ist deine Klasse willkommen?

- Montag bis Donnerstag von 15:00 bis 23:00 Uhr
- Freitag und Samstag von 15:00 bis 24:00 Uhr
- Sonntag von 14:00 bis 23:00 Uhr

WORTHILFE

zwischen	tussen
Geschäfte	winkels
Süßigkeiten	snoep

23 Lees eerst de strategie op blz. 101 en dan de tekst *Mit der Klasse zum Hamburger Dom*. Beantwoord de vragen.

- 1

Hoeveel perioden per jaar is de *Hamburger Dom* voor bezoekers geopend?
- 2

Hoe laat gaat de *Hamburger Dom* op dinsdag open?
- 3

Hoeveel kosten de attracties?
- 4

Welke attractie is de snelste? Streep de foute antwoorden door.
das Riesenrad / Evolution / Höllenblitz / Jekyll & Hyde
- 5

Stel je voor: je gaat naar de *Hamburger Dom*. Moet je je eigen eten meenemen?
- 6

Stel je voor: jouw klas gaat in mei naar Hamburg. Kunnen jullie dan naar de *Hamburger Dom*?

GRAMMATIK B LERNBOX, SEITE 140

Het onbepaald lidwoord en *kein*: *ein/eine* en *kein/keine*

TIPP

GRAMMATIK

Aan de volgende symbolen en de letters **v**, **m** en **o** kun je zien wat het ‘**geslacht**’ van **zelfstandige naamwoorden in het enkelvoud** is. Er hoort dan een bepaalde vorm van het lidwoord of van het woord *kein* bij. Let op: woorden in het **meervoud (mv)** hebben geen onbepaald lidwoord.

♀ / **v** = vrouwelijke woorden → *die, eine, keine*

♂ / **m** = mannelijke woorden → *der, ein, kein*

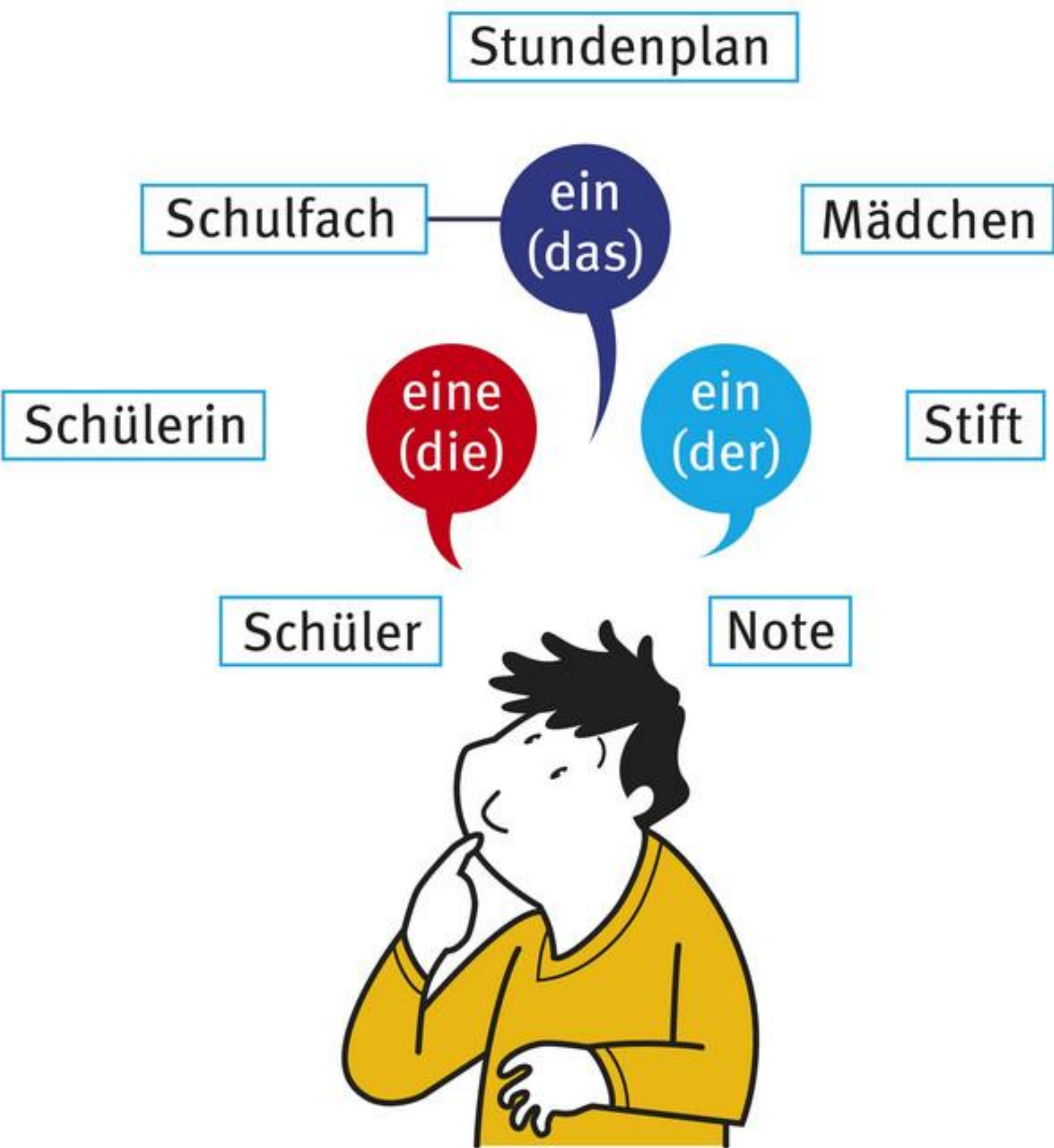
ø / **o** = onzijdige woorden → *das, ein, kein*

∞ / **mv** = woorden in het meervoud → *die, keine*

24 **A** Lees eerst de tip. Schrijf het onbepaald lidwoord in de tabel. Let op de juiste uitgang.

	DER BRUDER ♂	DIE SCHWESTER ♀	DAS KIND ø	DIE ELTERN ∞
een	Bruder	Schwester	Kind	X

B Verbind de woorden met het juiste onbepaald lidwoord. Let op het juiste geslacht.

C Lees eerst de zin en kijk naar de afkortingen m, v, o of mv achter het zelfstandig naamwoord. Onderstreep dat zelfstandig naamwoord. Vul dan *ein* of *eine* in.

- 1 Ist das ein Schulfach (o)?
- 2 Er ist ..... Schüler (m).
- 3 ..... Stadt (v) ist meistens sehr groß.
- 4 ..... Lehrer (m) kommt auch mit.
- 5 Lina ist ..... Schülerin (v).
- 6 Das ist ..... Geschenk (o).

25 A Schrijf *kein* of *keine* in de tabel.

	DER BRUDER ♂	DIE SCHWESTER ♀	DAS KIND Ø	DIE ELTERN ∞
geen	<u>kein</u> Bruder	..... Schwester	..... Kind	..... Eltern

B Vul *kein* of *keine* in.

- 1 Ich habe keine Schwester (v).
- 2 Ronald schreibt ..... E-Mail (v).
- 3 Das ist ..... Fluss (m)!
- 4 Wir haben heute ..... Hausaufgaben (mv).
- 5 Ich habe ..... Buch (o).
- 6 Unser Dorf hat ..... Geschäfte (mv).

C Vertaal het Nederlandse woord. Let op de juiste vorm.

- 1 geen Das ist kein Problem (o).
- 2 een Vor der Schule steht ..... Mädchen (o).
- 3 geen Ich habe heute ..... Zeit (v)!
- 4 geen Hamburg ist doch ..... Dorf (o)!
- 5 een Er ist ..... Freund (m) von uns!
- 6 geen In unserem Dorf gibt es ..... Schulen (mv).

D Vertaal het Nederlandse woord. Let op de juiste vorm.

- 1 een Hamburg ist eine große Stadt (v).
- 2 een Hamburg ist auch ..... Bundesland (o).
- 3 een Wir machen ..... Klassenfahrt (v) nach Hamburg.
- 4 een In Hamburg esse ich ..... Brötchen (o).
- 5 een Ich esse auch Labskaus. Das ist ..... Gericht (o).
- 6 geen Hamburg hat ..... Berge (mv).

Hamburger Labskaus

- ★ **26** Lees de tekst. Vul de juiste woorden in. Let op hoofdletters aan het begin van een zin. Kies uit:
ein (3x) – eine – haben (2x) – ist – keine

WEBTEXT ▼

Auf Klassenfahrt nach Hamburg?

Wir bieten

- ..... fantastisches Programm (*o*)
- ..... extra Kosten (*mv*)
- ..... zentrales Hostel (*o*)

Die Hansestadt Hamburg ..... ein ideales Ziel für ..... Klassenfahrt (*v*)! Wir ..... viele interessante Angebote für Sie!

..... Sie noch Fragen? ..... Mitarbeiter (*m*) hilft Ihnen gerne weiter.

klassenfahrt@hamburg.de

GESPRÄCHE FÜHREN

- 27 A** Lees de vragen en de antwoorden. Kies *ein* of *eine*.

Mona

Lily

1 Was ist der HSV?	Das ist <i>ein</i> / <i>eine</i> Fußballteam (<i>o</i>).
2 Was ist der Alte Michel?	Das ist <i>ein</i> / <i>eine</i> Kirche (<i>v</i>).
3 Was ist die Elbe?	Das ist <i>ein</i> / <i>eine</i> Fluss (<i>m</i>).
4 Was ist die Elbphilharmonie?	Das ist <i>ein</i> / <i>eine</i> Konzerthaus (<i>o</i>).
5 Was ist Biologie?	Das ist <i>ein</i> / <i>eine</i> Schulfach (<i>o</i>).
6 Was ist Kiel?	Das ist <i>ein</i> / <i>eine</i> Stadt (<i>v</i>) im Norden von Hamburg.

- 👥 **B** Controleer eerst je antwoorden. Gebruik *Grammatik B* op blz. 140.

Speel dan het gesprek. De een stelt de vragen, de ander geeft antwoord. Wissel daarna van rol.

TRAINERS

Leer de woorden en grammatica van **Lektion 2** met behulp van de trainers.

Ik heb geoefend met

☐ Woordtrainer

☐ Grammaticatrainer

ERK

- Je kunt in eenvoudige zinnen over school en schoolvakken praten.

- Je kunt deelnemen aan een eenvoudig gesprek over school.

- Je kent de woorden voor schoolvakken in het Duits.

WIEDERHOLUNG LERNBOX LEKTION 2, SEITE 136

- **28** **A** Bekijk eerst de getallen op de bingokaart. Luister dan naar de audio *Bingo*. Markeer de getallen die je hoort. Wie heeft als eerste bingo?

25	35	44
53	68	76
89	90	98

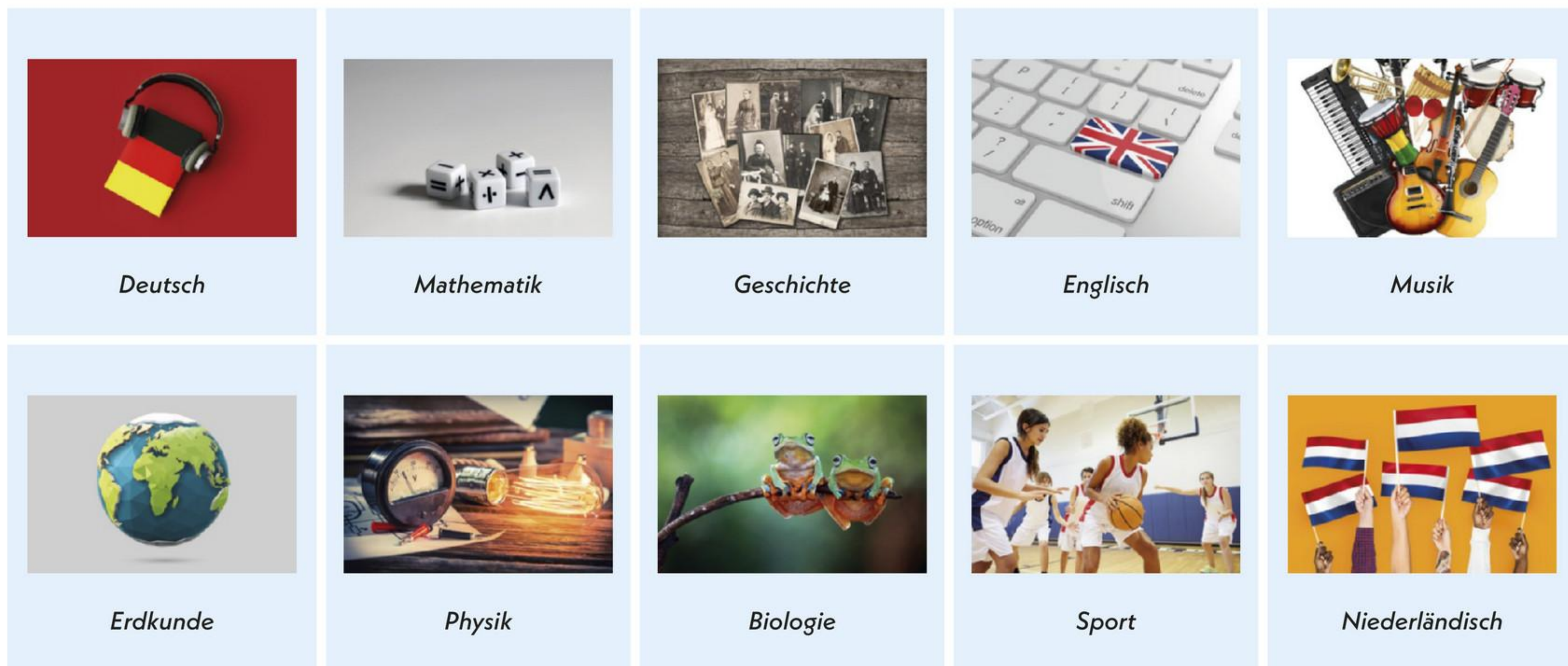
BINGO

B Lees de zinnen. Schrijf de vetgedrukte woorden in het Nederlands.

- 1 Wir **schreiben** eine E-Mail an Oma Emma.
- 2 Ich habe noch viele **Hausaufgaben**.
- 3 Im Sommer **fahren** wir nach Österreich.
- 4 Ich gehe **spät** ins Bett.
- 5 Was steht heute auf dem **Stundenplan**?
- 6 Habt ihr am Samstag **Zeit**?
- 7 Kannst du mir bitte deinen **Stift** geben?
- 8 Wir **schicken** dir Fotos aus Hamburg.

WORTSCHATZ LERNBOX LEKTION 3, SEITE 137

29 Bekijk het *Bildwörterbuch*. Wat betekenen de afkortingen in het Duits?

1 D = <u>Deutsch</u>	5 Bio = ...
2 En = ...	6 Ma = ...
3 Ek = ...	7 Ge = ...
4 Nl = ...	8 Sp = ...

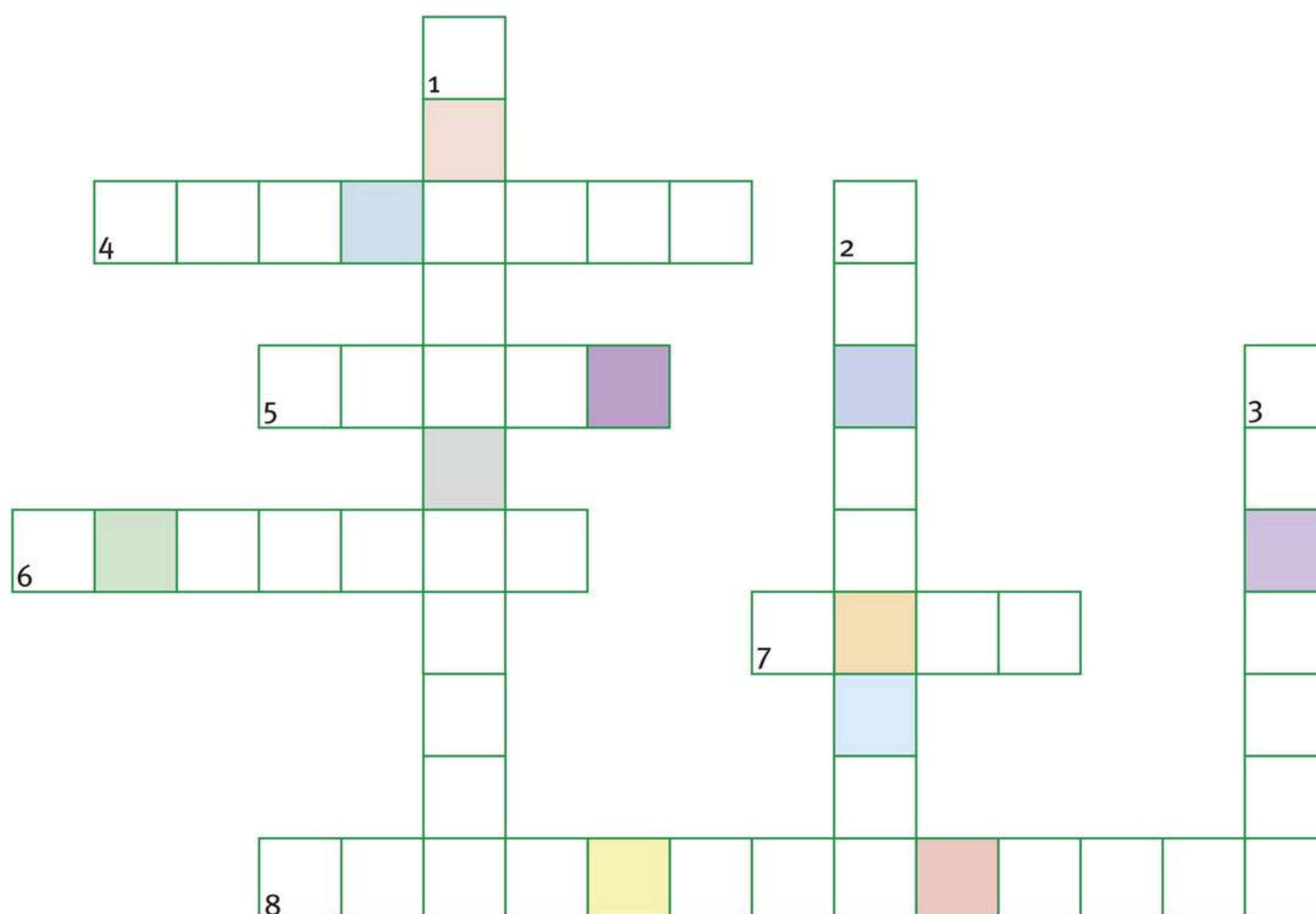
30 A Vul de Duitse vertalingen in.

verticaal ↓

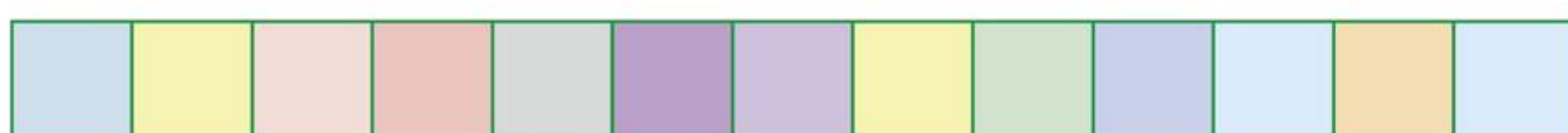
- 1 vmbo
- 2 moeilijk
- 3 makkelijk

horizontaal →

- 4 aardrijkskunde
- 5 wiskunde
- 6 Duits
- 7 schrift
- 8 lievelingsvak

B Vul nu letters van de gekleurde vakjes in. Welk woord ontstaat er?

C Wat betekent dit woord in het Nederlands? Schrijf de vertaling op. ....

REDEMITTEL LERNBOX LEKTION 3, SEITE 138

 31 A Luister naar de audio *Redemittel*. Lees mee in de *Lernbox* van *Lektion 3* op blz. 138.

B Zet de woorden in de juiste volgorde. Het eerste woord is vetgedrukt.

1 Fächer – **Welche** – du – am Dienstag? – hast

Welche Fächer hast du am Dienstag?

2 Lieblingsfach? – dein – **Was** – ist

3 Deutsch? – du – **Wann** – hast

4 Sport? – du – **Wie** – findest

5 du? – **In** – gehst – welche – Klasse

6 Schule – **Auf** – welche – du? – gehst

C Vertaal de zinnen van B in het Nederlands.

1 Welche vakken heb jij op dinsdag?

2

3

4

5

6

D Beantwoord de vragen van B met je eigen gegevens.

1 Am Dienstag habe ich

2 Mein Lieblingsfach ist

3 Ich habe Deutsch am

4 Sport ist / finde ich

5 Ich gehe in die

6 Ich gehe auf die

E Voer het gesprek. De een leest de vragen van B. De ander leest het antwoord van D. Wissel van rol.

GESPRÄCHE FÜHREN

GESPRÄCH ▼

Die neue Schule

Mara: Hallo Ben. Wie geht es dir?

Ben: Hallo Mara. Danke, mir geht es gut. Wie gefällt es dir auf der neuen Schule?

Mara: Gut! Meine neue Schule ist wirklich toll!

Ben: Das freut mich. Auf welche Schule gehst du jetzt?

Mara: Ich gehe auf die Hauptschule. Sie heißt Rio Lyceum.
Wie war dein Schultag heute?

Ben: Ja, ganz gut.

Mara: In welche Klasse gehst du eigentlich?

Ben: In die 8b.

Mara: Und wie heißt deine Klassenlehrerin? Oder hast du einen Klassenlehrer?

Ben: Meine Klassenlehrerin ist Frau Hoffmann. Sie ist total nett und auch lustig!

Mara: Ah! Das klingt gut. Was ist dein Lieblingsfach? Mathe?

Ben: Nein! Mathe finde ich schwierig. Ich mag Sport.

Mara: Ja, Sport macht Spaß. Und wie findest du Deutsch?

Ben: Deutsch ist ganz okay. Nicht so schwierig wie Mathe.

Mara: Wann hast du Deutsch?

Ben: Am Montag, Mittwoch und Freitag.

Mara: Und welche Fächer hast du am Dienstag?

Ben: Am Dienstag habe ich Englisch, Biologie und Mathe. Und du? Wie ist dein Stundenplan?

Mara: Mein Stundenplan ist okay. Am Dienstag habe ich nur Musik, Erdkunde und Mathe.

Ben: Hast du viele Hausaufgaben?

Mara: Nein, nicht so viel.

Ben: Das ist cool, dann können wir jetzt etwas zusammen machen.

Mara: Ja, gerne!

WORTHILFE

Das freut mich.	Daar ben ik blij om.
jetzt	nu

- 32

A

Luister naar de audio *Die neue Schule*. Lees de tekst mee.

B

Lees en luister nog een keer. Kies *richtig* of *falsch*.

	richtig	falsch
1 Mara vindt haar nieuwe school prima.	☐	☐
2 Ben gaat naar het vmbo.	☐	☐
3 Meneer Hoffmann is de mentor van Ben.	☐	☐
4 Bens lievelingsvak is wiskunde.	☐	☐
5 Ben vindt Duits niet zo moeilijk.	☐	☐
6 Ben heeft elke dag Duits.	☐	☐
7 Mara heeft op dinsdag drie vakken.	☐	☐
8 Mara heeft veel huiswerk.	☐	☐

TIPP

LANDESKUNDE

In Nederland ga je op je vierde of vijfde naar de basisschool. In Duitsland is dit pas met zes of zeven jaar. In sommige Duitse deelstaten duurt de basisschool zes jaar, maar in de meeste Duitse deelstaten vier jaar.

Na de (vierjarige) basisschool ben je tien of elf jaar oud. Daarna ga je naar de middelbare school. De klasnummers tellen in Duitsland door: klas 7 in Duitsland is dus klas 1 in Nederland, en klas 8 in Duitsland is klas 2 in Nederland.

The diagram illustrates the German school system as a multi-story building with different levels representing different educational stages:

- Kindergarten:** Located at the bottom, labeled "Kindergarten" and "3 - 6 Jahre alt".
- Grundschule:** The first floor above kindergarten, labeled "Grundschule" and "1. - 4. Klasse".
- Realschule:** The second floor, labeled "Realschule" and "5. - 10. Klasse".
- Hauptschule:** The third floor, labeled "Hauptschule" and "5. - 9. Klasse".
- Gymnasium:** The fourth floor, labeled "Gymnasium" and "5. - 12. oder 13. Klasse".
- Universität:** The top section, labeled "Universität" and "19+ Jahre alt".

Age ranges are also indicated for some levels: "10 - 15 Jahre alt" for the transition between Grundschule and Realschule/Hauptschule, and "10 - 16 Jahre alt" for the transition between Realschule and Gymnasium.

hundertneun

► 109

33 **A** Gebruik het *Bildwörterbuch* op blz. 106. Gebruik ook de *Lernbox* van *Lektion 3* op blz. 137. Schrijf je eigen lesrooster in het Duits.

Mein Stundenplan

Stunde	Montag	Dienstag	Mittwoch	Donnerstag	Freitag
erste (1.)					
zweite (2.)					
dritte (3.)					
vierte (4.)					
fünfte (5.)					
sechste (6.)					
siebte (7.)					

B Voer in tweetallen een gesprek over je lesrooster. Gebruik het voorbeeld. Vervang de vetgedrukte schoolvakken door je eigen schoolvakken. Wissel dan van rol.

Voorbeeld:

- 1 Welche Fächer hast du am Montag? – Am Montag habe ich **Deutsch, Mathe** und **Sport**.
- 2 Welche Fächer hast du am Dienstag? – Am Dienstag habe ich **Biologie, Niederländisch** und **Erdkunde**.
- 3 Wie findest du **Mathe**? – **Mathe** finde ich schwierig.
- 4 Wie findest du **Deutsch**? – **Deutsch** finde ich einfach.
- 5 Was hast du am Donnerstagmorgen? – Am Donnerstagmorgen habe ich **Englisch**.
- 6 Was hast du am Mittwoch die erste Stunde? – Dann habe ich **Biologie**.
- 7 Was dein Lieblingsfach? – Mein Lieblingsfach ist **Deutsch**.

TRAINERS	Leer de woorden en Redemittel van Lektion 3 met behulp van de trainers.	
Ik heb geoefend met	☐ Wordtrainer	☐ Flitskaarten (Redemittel)

TEST JEZELF	Leer de woorden, Redemittel en grammatica van Lektion 1, 2 en 3 en maak de Test jezelf online.				
	Woorden	Redemittel	Grammatica	Lezen	Kijken-luisteren
Dit kan ik al					

FINALE

Lees eerst alle opdrachten. Kies dan de opdracht die jij gaat maken. Lees de Duitse zinnen niet voor, maar spreek vrij. Controleer of je alle punten hebt verwerkt. Lever de opdracht in. Vink daarna aan wat je al kunt in *Das kann ich schon!*

RONDLEIDING Je doet in tweetallen een rondleiding op school voor de open dag.

- ▶ Een van jullie leidt rond. De ander bezoekt de school.
- ▶ De bezoeker stelt vragen over jullie school, over de klas, het rooster, de vakken en de docenten.
- ▶ De rondleider beantwoordt de vragen.
- ▶ Jullie maken een audio-opname van de rondleiding.

INTERVIEW Je maakt in tweetallen een reclamespot over school.

- ▶ Jullie interviewen elkaar: de een stelt vragen, de ander antwoordt. Wissel ook regelmatig van rol.
- ▶ Jullie vertellen in het interview:
  - hoe jullie school heet en waar de school staat,
  - welke vakken jullie hebben en welke vakken jullie het leukst vinden.
- ▶ Neem het interview als video op.

PRESENTATIE Je houdt een presentatie over een Duitse school.

- ▶ Je zoekt het rooster van een tweede klas in Duitsland op. Let op! Klas 2 noem je in het Duits *die achte Klasse*.
- ▶ Vertel daarna:
  - hoe die school en de klas heten,
  - waar de school zich bevindt,
  - welke vakken de leerlingen hebben.
- ▶ Je kunt voor je presentatie ook foto's van deze school op internet zoeken.
- ▶ Je filmt je presentatie of maakt een audio-opname hiervan.

Das kann ich schon!

	-	-/+	+	++
woorden en Redemittel	☐ Ik gebruik regelmatig niet-Duitse woorden en zinnen.	☐ Ik kan veel woorden en zinnen in het Duits gebruiken.	☐ Ik kan bijna alle woorden en zinnen in het Duits gebruiken.	☐ Ik kan alle woorden en zinnen in het Duits gebruiken.
uitspraak en spreektempo	☐ Ik kan veel woorden nog niet goed uitspreken. Ik spreek nog erg langzaam.	☐ Ik kan veel woorden goed uitspreken. Ik spreek soms nog wat langzaam in het Duits.	☐ Ik kan de meeste woorden goed uitspreken. Ik kan redelijk snel in het Duits spreken.	☐ Ik kan de Duitse woorden goed uitspreken. Ik kan snel in het Duits spreken.
gesprek voeren	☐ Ik heb nog moeite om in het Duits te reageren. Ik reageer vaak nog heel kort.	☐ Ik kan meestal al goed in het Duits reageren. Ik wacht af tot iemand anders wat zegt.	☐ Ik kan al goed in het Duits reageren. Ik begin steeds vaker uit mezelf een gesprek.	☐ Ik kan al heel goed in het Duits reageren. Ik neem meestal de leiding in een gesprek.

Kijk naar je antwoorden bij opdracht 2 van dit hoofdstuk. Heeft het je bij het leren geholpen dat je weet wat je eindopdracht is? Waarom wel/niet?

LESEN

Wasserlichtspiele im Hamburger Park *Planten un Blomen*

Der Park *Planten un Blomen* ist 47 **Hektar** groß. Von Mai bis September **finden** hier täglich die Wasserlichtspiele **statt**. Viele Menschen fahren darum nach Hamburg. Der **Eintritt** ist frei.

Bei den Wasserlichtspielen gibt es Livemusik. Eine Person spielt auf der Wasserlichtorgel. Eine andere Person regelt die Fontänen. Die Orgel hat 95 **Tasten**. Die Fontänen bewegen sich zur Musik. Das Wasser kommt 36 Meter hoch! Dazu gibt es bunte Lichter. Die Vorstellung dauert 30 Minuten.

Die Wasserlichtspiele finden in der Nacht um 22 Uhr statt. Für **manche** Besucher ist das zu spät. Sie können die Wasserlichtspiele am Nachmittag und am Abend sehen: um 14, 16 und 18 Uhr. Dann aber ohne Licht und Musik. An Sonntagen gibt es um 14 Uhr ein Wasserspiel mit Musik.

WORTHILFE	
Hektar	hectare
finden ... statt	vinden ... plaats
Eintritt	entree
Tasten	toetsen
manche	sommige

1 A Vul de onderstreepte woorden uit de tekst in de juiste zin in.

- 1

In Hamburg gibt es viele Parks.

zijn er
- 2

Viele Touristen ..... jedes Jahr nach Hamburg.
- 3

Auch ..... am Abend kann man den Park noch besuchen.
- 4

Die Wasserlichtspiele beginnen ..... um 22 Uhr.
- 5

Eine Vorstellung beginnt auch ....., um 18 Uhr.
- 6

....., um 14 und 16 Uhr, gibt es kein Licht und keine Musik.

B Vertaal nu de woorden. Schrijf de vertaling achter de zin.

2 A Lees de tekst en vul de tabel in.

	GETAL UIT DE TEKST	GETAL UITGESCHREVEN
Zo hoog komt het water.	..... meter	
Zo groot is het park <i>Planten un Blomen</i> .	..... hectare	
Zoveel toetsen heeft het lichtorgel.	..... toetsen	
Zoveel kost de entree.	..... euro	
Zo lang duurt de voorstelling.	..... minuten	

 B Bekijk een video van de *Wasserlichtspiele* in Hamburg in de online omgeving.
Zou jij de *Wasserlichtspiele* willen zien? Leg uit waarom (niet).

.....

 WORTSCHATZ

3 A Bekijk de plaatjes. Vul het Duitse woord in de puzzel in.

1

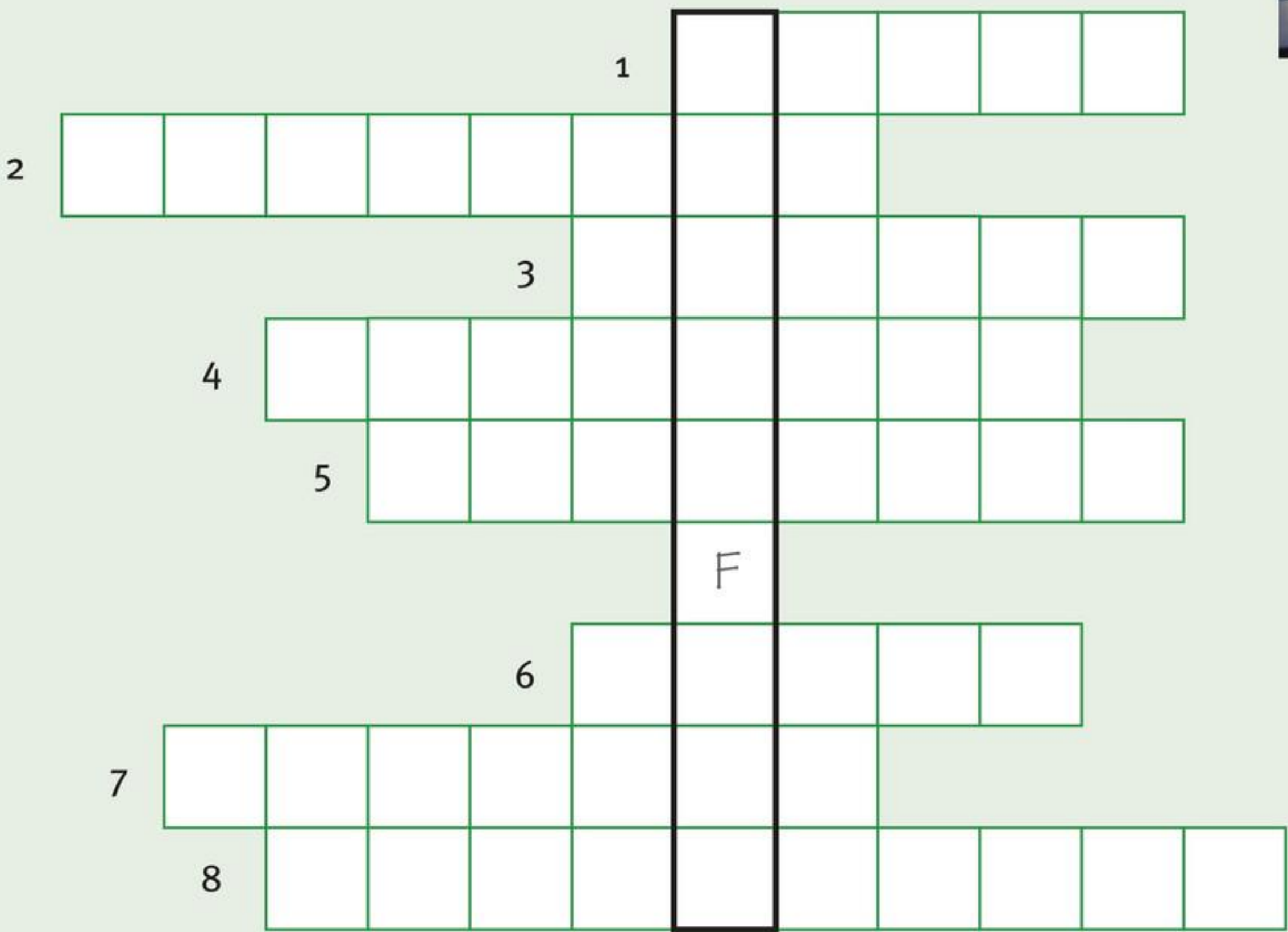
2

3

8

4

7

6

5

B Welk woord lees je van boven naar beneden?

.....

SPRECHEN

4 Je gaat je ideale lesrooster ontwerpen.

A Kijk in je eigen lesrooster welke vakken je hebt.

B Teken een *Stundenplan* in je schrift. Zie opdracht 33 in dit hoofdstuk voor een voorbeeld.

C Noteer alle vakken in het Duits in het *Stundenplan*.

D Vertaal de zinnen. Vul ze aan met de informatie uit jouw *Stundenplan*.

1	Dit is mijn rooster.	<i>Dies ist mein Stundenplan.</i>
2	Mijn school heet ...	Meine Schule heißt .....
3	Op maandag heb ik ...	.....
4	Op dinsdag heb ik ...	.....
5	Op woensdag heb ik ...	.....
6	Op donderdag heb ik ...	.....
7	Op vrijdag heb ik ...	.....
8	Ik vind de beste dag	.....
	van de week de ...	.....

E Presenteer je *Stundenplan*. Overtuig je klas ervan dat dit het ideale lesrooster is.

HÖREN

 5 Maak online de luisteropdracht.

LESEN

Mein Wochenende

Am **Wochenende** schlafe ich morgens am liebsten aus. Danach frühstücke ich mit meinen Eltern. Ich bin Einzelkind, also habe ich keine Geschwister. Am Samstag nach dem Frühstück helfe ich meinem Vater im Haushalt. Meine Mutter muss zu ihrer Arbeit. Sie ist **Krankenpflegerin**.

Mein Vater und ich essen um 13 Uhr zu Mittag. Dann **trage** ich **Zeitungen aus**. Das ist mein **Nebenjob**. Das mache ich ungefähr zwei Stunden. Am Nachmittag spiele ich gern Tennis. Meine Mutter kocht abends. Wir essen gemeinsam. Am Abend **treffe ich mich** mit Freunden.

Am Sonntag sind wir gern zu Hause. Wir schlafen am Morgen aus. Wir spielen am Nachmittag oft ein Spiel. Ich liebe *Catan* und *Carcassonne*. Dann lesen wir meistens noch. Ich lese gern. Abends, nach dem Essen, gehe ich auf mein Zimmer. Ich höre gern Musik.

- 1 houdt van *uitslapen* / *vroeg opstaan*.
- 2 heeft *een broer en een zus* / *geen broers of zussen*.
- 3 ontbijt op zaterdag *alleen* / *met beide ouders*.
- 4 heeft *een* / *geen* bijbaantje.
- 5 tennist op *zaterdagmiddag* / *zondagmiddag*.
- 6 *luistert* / *maakt* op zondagavond muziek.

 7 Luister online naar het lied *Schule aus* en lees de songtekst mee. De zanger Ah Nice is klaar met school. Wat is hij nu allemaal van plan? Kies de juiste zinnen.

- ☐ Hij gaat naar huis.
  - ☐ Hij gaat naar de kapper.
  - ☐ Hij gaat een reis maken.
  - ☐ Hij gaat feesten.
  - ☐ Hij gaat gamen.
  - ☐ Hij gaat de hele nacht eten en drinken.
  - ☐ Hij gaat zijn grootouders bellen.

K KIOSK

 8 Kies online uit de Kiosk een leeskaart die je leuk vindt. Maak de opdrachten.
Welke leeskaart heb je gekozen? Wat vond je ervan? Kies zoveel kaarten als je wilt.

K SPIELE

  9 Download de dominokaartjes in de online leeromgeving. Knip de kaartjes uit. Speel het spel in tweetallen. Verdeel de dominokaartjes. Bekijk om de beurt wie er wat kan aanleggen. Leg de vertaling van de woorden bij elkaar.

LEKTION 4 Sieh und lies mal

LERNZIELE ERK

SEHEN

- Je kunt bekende woorden herkennen in een video over huisdieren.

LESEN

- Je kunt woorden en zinsdelen in een tekst over huisdieren herkennen.
- Je kunt informatie over huisdieren vinden in een tekst.

LERNZIELE

GRAMMATIK

- Je kent de bezittelijke voornaamwoorden in het Duits.

WIEDERHOLUNG LERNBOX LEKTION 1 UND 2, SEITE 136

34 Vertaal de woorden in het Duits.

In Hamburg (1 *rijden*) fahren seit 2010 mehrere besondere Busse (2 *door*) die Straßen: die Bücherbusse. (3 *Er zijn*) in Hamburg schon 150 Bücherbusse. In diesen Bussen stehen viele Bücher. Ist die Busfahrt lang? Dann hast du genug (4 *tijd*) , um ein Buch zu lesen. Willst du das Buch zu Ende lesen? Dann kannst du es (5 *al*) mitnehmen. Ist das nicht (6 *mooi*) ?

35 **FINALE** Aan het eind van *Lektion 6* schrijf je in het Duits over huizen, wonen en huisdieren.

- 1 Kijk naar de Finale-opdracht van *Lektion 6* op blz. 131. Als je nu een keuze zou maken, welke opdracht kies je dan?

.....

- 2 Waarover zou je dan graag in de afsluitende opdracht willen schrijven?

.....

WORTSCHATZ LERNBOX LEKTION 4, SEITE 138**36** Vertaal de vetgedrukte woorden in het Nederlands.

- 1 Die Katzen haben kein **Futter**.
- 2 Was machst du, **wenn** du nach Hause kommst?
- 3 Die Kinder **möchten** sehr gerne einen Hund haben.
- 4 Die Tiere **brauchen** jeden Tag viel Wasser.
- 5 Kannst du hier bitte **sauber machen**?
- 6 Wir **kaufen** Hafer für die Tiere.
- 7 Der Hund will heute nicht **spazieren gehen**.
- 8 Wie viele **Haustiere** hast du?

voer

SEHEN

Welches Haustier möchtest du?

Viele Kinder und Jugendliche möchten ein Haustier: einen Hund, eine Katze, ein Kaninchen oder einen Vogel. Vivian hat fünf eigene Haustiere und dann versorgt sie noch drei Katzen. Diese Katzen wohnen nicht für immer bei Vivian zu Hause. Es sind Pflegekatzen. Vivian pflegt die Tiere, bis sie ein neues **Zuhause** gefunden haben. Jana von *neuneinhalb* hat Vivian und ihre Tiere besucht. Jana will wissen: Macht ein Haustier viel Arbeit? Und was ist wichtig, wenn man ein Haustier haben will?

der Hund

die Katze und der Kratzbaum

das Kaninchen

WORTHILFE

Zuhause

thuis

37 Lees de tekst *Welches Haustier möchtest du?* Beantwoord de vragen.

- 1 Vertaal de titel in het Nederlands. ....
- 2 Hoeveel dieren heeft Vivian in totaal? .....
- 3 Wat wil Jana weten van Vivian? Schrijf nog een ding op.
Jana wil weten *of een huisdier veel werk is*.
Jana wil weten .....

38 Lees eerst de zinnen per fragment. Bekijk dan de video *Hund, Katze, Nagetier* (knaagdier). Kies het juiste antwoord.

Fragment 1

- 1 De honden heten *Frieda en Mona / Polly en Penny*.
- 2 De kater kan niet *drinken / eten*.

Fragment 2

- 3 De drie kleine katten zijn *wel / geen* broers en zussen.
- 4 Als je een kat wilt, moet je *een grote familie / speelgoed* hebben.

Fragment 3

- 5 Een hond heeft *een groot huis / weinig tijd* nodig.
- 6 Konijnen en vogels knuffelen *wel / niet* graag.

Fragment 4

- 7 Vivian heeft meegemaakt dat mensen *geen kattenbak / geen voer* hadden.
- 8 De nieuwe familie heeft al *twee / vier* andere katten van Vivian.

LESEN

Haustiere in Deutschland

In Deutschland leben viele Haustiere. Am beliebtesten sind Katzen und Hunde. Danach folgen Kleintiere. Das sind Hamster, **Meerschweinchen** und Kaninchen. Vor allem bei Familien mit Kindern sind Haustiere beliebt: Hier haben rund 70 Prozent ein Haustier. Haustiere kosten Geld und machen viel Arbeit. Wer kauft das Futter? Wer macht alles sauber? Haustiere brauchen Platz und auch viel Zeit und **Aufmerksamkeit**. Das ist wichtig, **damit** die Tiere nicht unglücklich oder krank werden. Warum haben dann so viele Leute ein Haustier oder mehrere Haustiere? Viele sagen, dass man durch ein Haustier glücklicher wird. Wer zum Beispiel täglich zwei- bis dreimal mit einem Hund spazieren geht, bleibt fit. Für Menschen, die alleine wohnen, hilft ein Haustier gegen Einsamkeit. In Familien mit Kindern lernen die Kinder **Verantwortung** für ein Tier zu **übernehmen**.

der Hamster

das Meerschweinchen

WORTHILFE	
Meerschweinchen	cavia's
Aufmerksamkeit	aandacht
damit	zodat
Verantwortung übernehmen	verantwoordelijkheid nemen

39 **A** Lees de tekst *Haustiere in Deutschland*. Kijk ook naar de afbeeldingen. Beantwoord de vragen.

- 1 Welke huisdieren zijn in Duitsland het meest geliefd? .....
- 2 Welke dieren horen bij de *Kleintiere*? .....
- 3 Hoe vaak per dag moet je met een hond gaan wandelen als je fit wilt blijven? .....

B Het hebben van huisdieren heeft voor- en nadelen.

Bedenk zelf één voordeel en één nadeel en schrijf ze op.

Voordeel: .....

Nadeel: .....

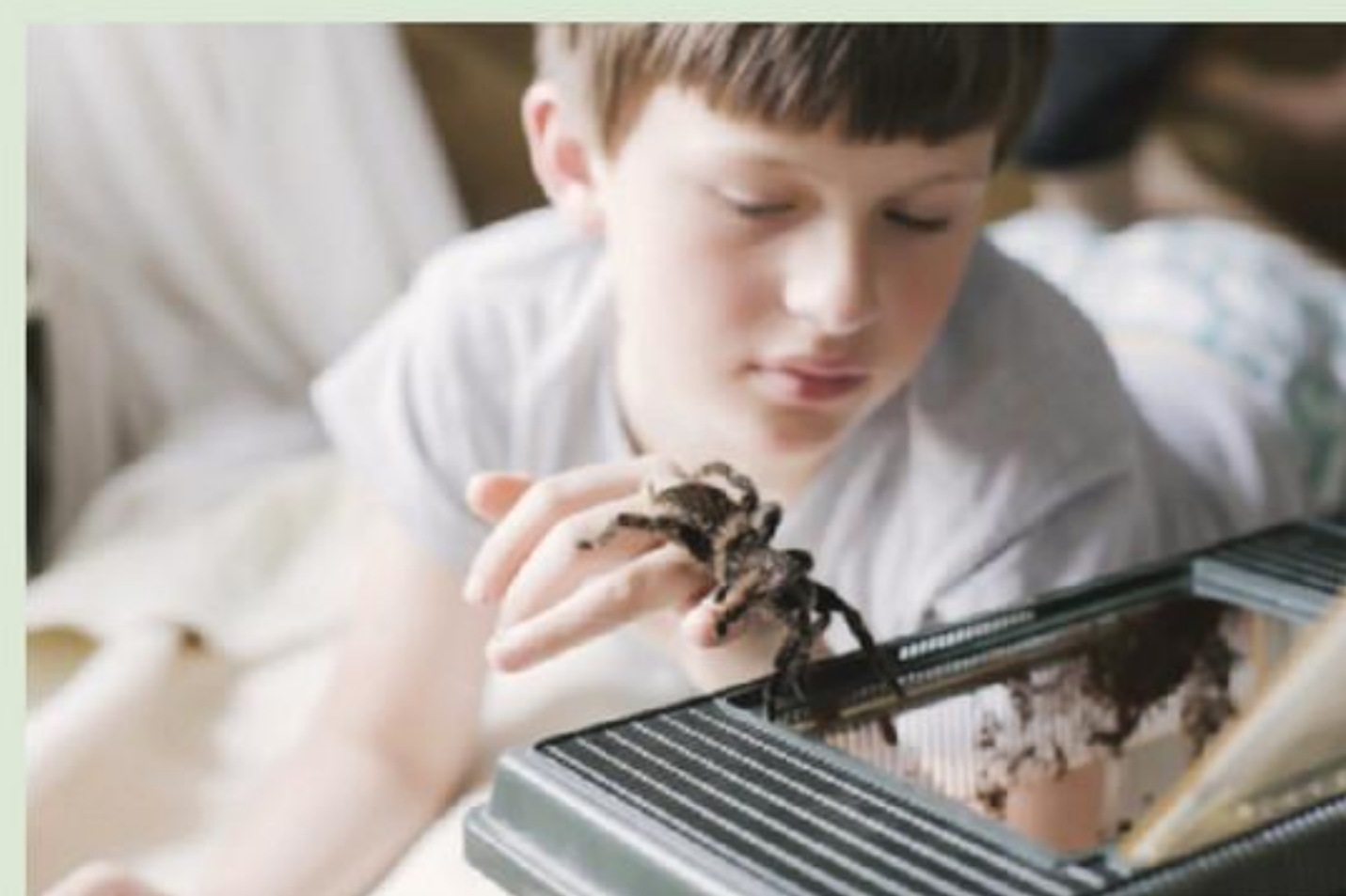
Mein besonderes Haustier

Eva hat ein besonderes Haustier. Es ist ein Esel und er heißt Bart. Bart lebt im Stall. Esel können 40 bis 50 Jahre alt werden. Bart ist erst zwei Jahre alt. Evas Esel ist auch noch klein. Er ist 85 Zentimeter groß und 80 Kilogramm schwer. Esel brauchen wenig zu fressen. Sie fressen gerne Gras, Stroh oder Hafer. Eva liebt ihr Haustier, **weil** es so **süß** ist. Sie verstehen sich gut. Bart ist ihr bester Freund.

Eva und Bart der Esel

Auch Jacob hat ein besonderes Haustier: eine Vogelspinne. Die Spinne heißt Emma. Später möchte Jacob auch noch eine Schlange. Andere Haustiere findet er **langweilig**. Zu Hause haben sie noch eine Katze und einen Hund. Jacob findet es lustig, wie Emma frisst. Sie bekommt einmal in zwei Wochen lebendes Futter: kleine **Heuschrecken**. Eine Vogelspinne kann 37 Jahre alt werden.

Jacob und Emma die Vogelspinne

WORTHILFE

weil	omdat
süß	schattig
langweilig	saai
Heuschrecken	sprinkhanen

-

40 A Lees de tekst *Mein besonderes Haustier* op blz. 119. Kijk ook naar de afbeeldingen. Schrijf de informatie op de juiste plek. Kies uit:

2 jaar – 37 jaar – 40 tot 50 jaar – 80 kg – 85 cm – Bart – een slang – Emma – ezel – gras, stro, haver – kat, hond, paard – sprinkhanen – vogelspin

EVA	JACOB
Huisdier:	Huisdier:
Naam:	Naam:
Leeftijd nu:	Leeftijd maximaal:
Leeftijd maximaal:	Voer:
Hoe groot?	Andere huisdieren:
Hoe zwaar?	Jacob wil graag nog:
Voer:	

- B** Welk bijzonder huisdier zou jij willen? En waarom wil je juist dat huisdier? Beantwoord de vragen in het Nederlands.

GRAMMATIK C LERNBOX, SEITE 141

Het bezittelijk voornaamwoord

mein – dein – sein – ihr – unser – euer/eure – ihr/Ihr

- 41 A** Wanneer krijgt het bezittelijk voornaamwoord de uitgang -e?

☐ A bij vrouwelijke woorden (*die*-woorden)

☐ B bij mannelijke woorden (*der*-woorden)

☐ C bij onzijdige woorden (*das*-woorden)

☐ D bij woorden in het meervoud (*die*-woorden)
- B** Wat betekent het woord *euer*?

☐ A ons/onze

☐ B jullie

☐ C hun
- C** Welke betekenissen hebben de bezittelijke voornaamwoorden *ihr* en *Ihr*? Kies de juiste woorden.

haar / zijn / ons/onze / jullie / hun / uw
- D** Vul *euer* of *eure* in.

1

Esel (*m*)

2

Spinne (*v*)

3

Haus (*o*)

4

Haustiere (*mv*)

42 A Vul de juiste uitgang in. Bij geen uitgang vul je een streepje (–) in.

- 1 Sie hat ihr ..... Bücher (*mv*) in der Schule.
- 2 Ist das Ihr ..... Haus (*o*), Frau Bauer?
- 3 Sein ..... Katze (*v*) heißt Milou.
- 4 Ihr ..... Hund (*m*) ist schon fünf Jahre alt.
- 5 Wo ist euer ..... Kaninchen (*o*)?
- 6 Habt ihr eur ..... Hefte (*mv*) mitgenommen?

B Vertaal het bezittelijk voornaamwoord in het Duits. Let op de juiste uitgang.

- 1 mijn Das ist mein Lehrer (*m*).
- 2 onze Haben Sie schon ..... Noten (*mv*)?
- 3 haar ..... Kaninchen (*o*) heißt Mimmi.
- 4 jullie ..... Katze (*v*) ist schon alt.
- 5 hun Bello und Rudi? Das sind ..... Haustiere (*mv*).
- 6 uw Ist das ..... Hund (*m*), Herr Federov?

C Vertaal de woorden in het Duits. Let op de juiste uitgang.

- 1 Ist das (*jullie huis*) euer Haus ..... ? – Ja, das ist (*ons huis*) .....
- 2 Ist das (*zijn voer*) ..... ? – Nein, das ist (*haar voer*) .....
- 3 Wie heißt (*jouw kat*) ..... ? – (*Mijn kat*) ..... heißt Karlchen.
- 4 Ist das (*uw hond*) ..... ? – Ja, das ist (*mijn hond*) .....

43 Vertaal de woorden in het Duits. Let op de juiste uitgang.

(1 *Mijn*) Mein Kater (*m*) Jan braucht viel Pflege, denn er ist krank. Er frisst oft
 (2 *zijn*) ..... Futter (*o*) nicht auf. (3 *Mijn*) ..... Brüder (*mv*) helfen mir.
 Ich habe auch noch andere Tiere. (4 *Mijn*) ..... Katze (*v*) heißt Bella. Dann
 haben wir noch (5 *onze*) ..... Kaninchen (*mv*) Naseweis und Cookie. Heute
 besuche ich Lena. Sie ist (6 *mijn*) ..... Freundin (*v*). Sie wohnt mit Julius
 zusammen. Julius ist (7 *haar*) ..... Freund (*m*). Lena und Julius haben
 auch Haustiere. (8 *Hun*) ..... Hund (*m*) heißt Karl. Und (9 *hun*) .....
 Meerschweinchen (*o*) heißt Sam. Wie heißen (10 *jullie*) ..... Haustiere (*mv*)?

Die Katze

44 Gebruik *Grammatik A, B en C* van *Kapitel 2* op blz. 140 en 141.
A Vertaal de woorden in het Duits. Let op de juiste vorm.

- 1 (Heb) Hast du (een) _____ Katze (v)?
– Ja, das hier (is) _____ (mijn) _____ Katze (v)!
- 2 (Hebben) _____ ihr Hunde?
– Ja, das hier (zijn) _____ (mijn) _____ Hunde (mv).
- 3 (Heeft) _____ (jouw) _____ Bruder (m) Fische?
– Nein, er (heeft) _____ (geen) _____ Fische (mv)! Aber
wir (hebben) _____ (een) _____ Schildkröte (v)!

die Schildkröte

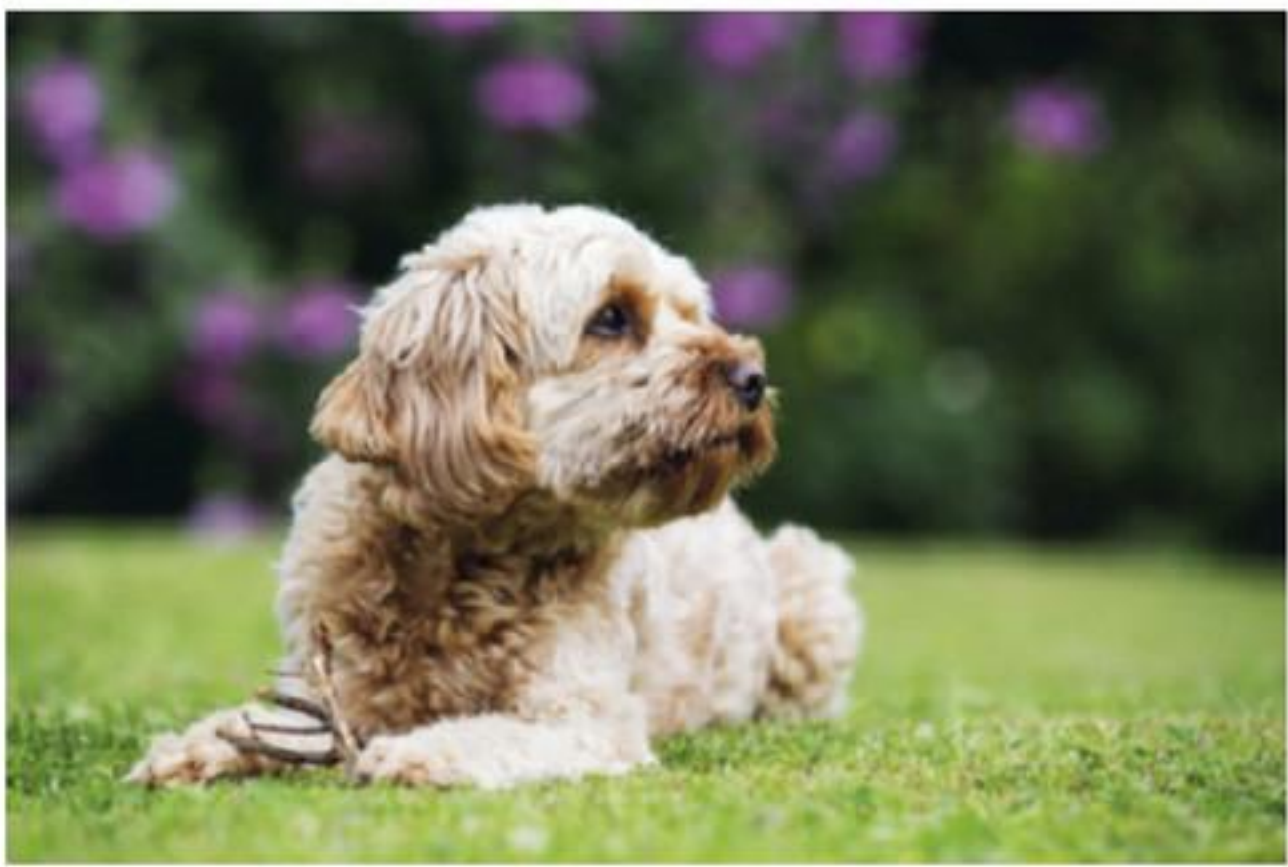
B Controleer eerst jullie antwoorden. Lees de zinnen voor. De een leest de vraag. De ander geeft antwoord.
Wissel ook van rol.

SCHREIBEN

45 A Gebruik *Grammatik B* van *Kapitel 1* op blz. 81. Gebruik ook *Grammatik A, B en C* van *Kapitel 2* op blz. 140 en 141.

Lees de woorden in de tabel. Schrijf met deze woorden vier hele zinnen.
Let op de volgende dingen:

- Gebruik de juiste vorm van het bezittelijk voornaamwoord.
- Kies een werkwoord dat past.
- Zet het werkwoord in de juiste vorm.

~~Mein~~ / Meine	Fische (mv)	brauchen	im Wasser.
Dein / Deine	Haustier(o)	~~gehen~~	~~gern spazieren.~~
Sein / Seine	~~Hund (m)~~	sein	oft zusammen.
Unser / Unsere	Kaninchen (o)	spielen	sehr schön.
Euer / Eure	Katzen (mv)	schwimmen	viel Futter.

- 1 Mein Hund geht gern spazieren.
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

B Lees elkaar de zinnen voor. Hebben jullie allebei andere zinnen gemaakt? Of hebben jullie dezelfde zinnen?
Onderstreep de zinnen die anders zijn.

TRAINERS	Leer de woorden en grammatica van <i>Lektion 4</i> met behulp van de trainers.	
Ik heb geoefend met	☐ Wordtrainer	☐ Grammaticatrainer

ERK

- Je kunt korte zinnen begrijpen bij het luisteren naar een gesprek.

- Je kunt een eenvoudige songtekst begrijpen.
- Je kunt in korte teksten informatie over gebouwen begrijpen.

- Je kent woorden over wonen in het Duits.

besuchen – möchten – Haustiere – kaufen – brauchen – sauber machen – bis – Futter – wichtig

S	K	N	C	J	I	S	O	A	N	K	B
T	O	T	N	W	U	N	K	F	E	U	G
J	I	U	V	E	O	O	J	E	R	S	R
N	Y	W	B	Z	P	D	I	K	E	R	A
K	E	U	E	E	R	I	R	B	I	Y	A
N	J	P	Z	E	R	G	G	J	D	V	G
H	S	T	O	W	O	H	N	L	S	G	W
T	R	V	E	K	U	E	A	U	I	D	I
Y	C	C	K	D	L	B	L	C	U	A	L
M	S	A	E	H	H	B	E	I	H	B	L
V	A	D	N	J	I	E	B	F	N	E	E
Z	S	C	H	O	O	N	M	A	K	E	N

auf dem Land – Fenster – ~~Garten~~ – Gebäude – teuer – traurig – umziehen – Wochenende – zum Beispiel

- 1 Unser Haus hat keinen Balkon. Es hat einen Garten. tuin
- 2 Ich möchte _____ wohnen. _____
- 3 Das Chile-Haus ist ein _____ in Hamburg. _____
- 4 Meine Eltern kaufen ein neues Haus. Sie möchten _____.
- 5 Wie _____ ist diese Wohnung? _____

- 6 Kannst du bitte das ..... öffnen? .....
- 7 Am Samstag und Sonntag habe ich .....
- 8 In Hamburg gibt es viele Gebäude, ... die Elbphilharmonie. ....

B Vertaal de woorden van A in het Nederlands.

HÖREN

Wohnen in der Stadt oder auf dem Land?

Hamburg ist die Lieblingsstadt der Deutschen. Viele Deutsche möchten hier leben. Hamburg hat viele Parks und liegt am Wasser. Man kann hier zum Beispiel tolle Geschäfte, Cafés und Museen besuchen. Das Leben in der Großstadt hat aber auch **Nachteile**. Hamburg ist nämlich teuer. **Vor allem** Familien mit Kindern möchten darum auf dem Land wohnen. Sie ziehen um. Auf dem Land wohnen sie auf einem großen **Bauernhof**. Sie können hier **Hühner**, **Ziegen** oder Pferde haben.

eine Villa an der Elbe, in Hamburg

ein Bauernhof auf dem Land, bei Hamburg

WORTHILFE	
Nachteile	nadelen
vor allem	vooral
Bauernhof	boerderij
Hühner	kippen
Ziegen	geiten

48 Lees de tekst *Wohnen in der Stadt oder auf dem Land?* Vul de juiste woorden in.

Veel mensen wonen graag in Hamburg, omdat de stad veel ..... heeft. Hamburg ligt aan ..... . Het leven in een grote stad heeft ook ..... . Daarom willen vooral gezinnen met kinderen op ..... wonen. Zij kopen daar een grote .....

- 49 A Luister naar de audio *Wir ziehen um!* Beantwoord de vraag.
Waarom is Nika verdrietig?

☐ A Haar ouders willen geen dieren.

☐ B Zij krijgt geen grotere kamer.

☐ C Zij wil niet verhuizen.

B Lees de zinnen per fragment. Luister nog een keer naar de audio. Kies de juiste optie.

Fragment 1

- 1 De moeder / vader van Nika wil dieren hebben.
- 2 Nika woont in / verhuist naar Hamburg.
- 3 Nika moet nu / straks 45 minuten met de bus om op school te komen.

Fragment 2

- 4 Het nieuwe huis heeft een groot balkon / grote tuin.
- 5 Nika krijgt een kat / een kat en een hond.
- 6 Nika wil met Omar de kippenstal / paardenstal uitmesten.

LESEN

SONG ▼

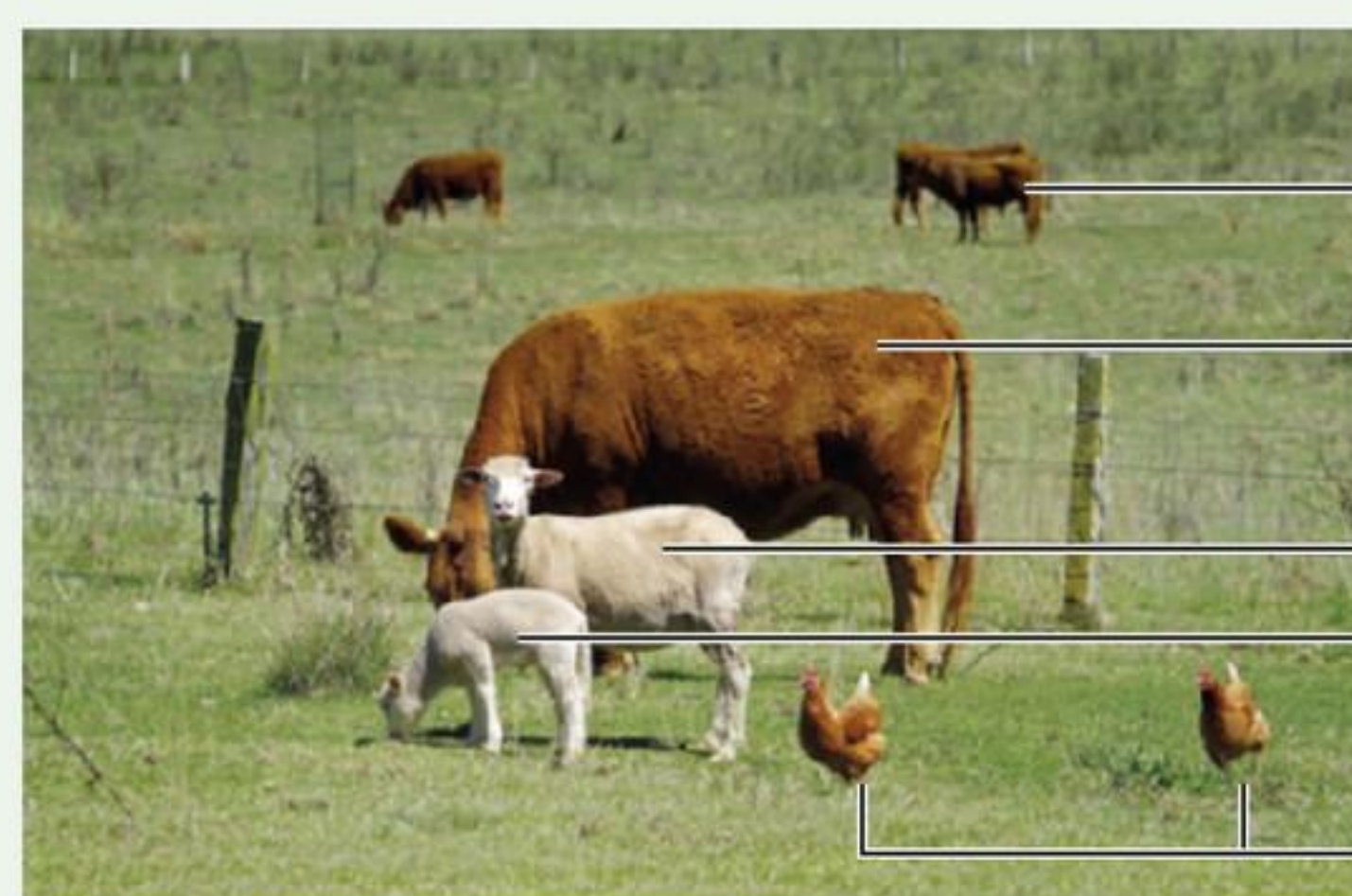
MC Jeremy: Mein Dorf

Meine Kühe
Meine Schafe
Meine Hühner
Meine Schweine
Meine Scheune
Mein Traktor
Mein Dorf

Meine Felder
Meine Äcker
Meine **Wiesen**
Meine Weiden
Dafür finde ich spontan nur ein Wort (**geil!**)

Ich wohne auf dem Land, mit so 3 000 anderen
Gegen **Langeweile** gehe ich in den Wald raus zum Wandern
Keine **Staus**, keine Hektik, keine Kompromisse
Und wenn ich hier mal wegmuss, werde ich mein Dorf vermissen

In meinem Dorf, wo der Bus nur jede Stunde abfährt
In meinem Dorf, wo dich immer nur **das Hundebellen** nervt
In meinem Dorf, wo man morgens vom Hahn aufwacht
In meinem Dorf – yeah

Kühe

WORTHILFE

Wiesen	weilanden
geil	tof
Langeweile	verveling
Staus	files
das Hundebellen nervt	het geblaf van de hond vervelend is

50 A Lees de raptekst *Mein Dorf* op blz. 125. Bekijk ook de afbeeldingen. Vul de juiste Duitse woorden bij de afbeeldingen in. Gebruik de songtekst.

B Beantwoord de vragen.

- 1 Waar woont de ik-persoon?

☐ A in de stad

☐ B op het platteland
- 2 Wat vindt de ik-persoon leuk aan zijn woonplaats?

☐ A Er komen nooit bussen.

☐ B Er zijn geen files.

☐ C Er zijn veel honden.

Gebäude in Hamburg

(1) Die Elbphilharmonie

Die Elbphilharmonie ist ein Konzerthaus. Es wurde von 2007 bis 2016 gebaut. Die Hamburger **nennen** es die Elphi. Dieses besondere Gebäude steht im Hamburger Hafen. In der Elbphilharmonie gibt es zwei **Säle** für Musikkonzerte. In dem großen Saal können mehr als zweitausend Menschen sitzen. In der Elbphilharmonie gibt es ein Hotel und sehr teure Wohnungen. Das Hotel hat 244 Zimmer. Das teuerste Zimmer kostet 3 000 Euro pro Nacht. Die Elbphilharmonie ist über 100 Meter hoch. Sie steht auf einem alten Lagerhaus. Die Architekten haben auf dem Lagerhaus ein Haus mit viel Glas gebaut. Das Glashauss ist so groß wie zwei Fußballfelder. Es hat mehr als 1 100 Fenster. Alle Fenster haben eine andere Form.

(2) Das Chile-Haus

Das Chile-Haus steht im Zentrum von Hamburg. Es wurde 1924 gebaut. In dem Gebäude gibt es **Büros**. Das Chile-Haus ist so groß wie fünf Fußballfelder. Es hat 2 800 Fenster. Das Chile-Haus hat einen **Innenhof**. Hier gibt es viele Geschäfte, Restaurants und Cafés. Aber warum heißt das Gebäude das Chile-Haus? Henry B. Sloman war früher der reichste Mann in Hamburg. Er ging 1869 nach Chile. Er kam 1898 als reicher Mann nach Hamburg zurück. Dann ließ er das Chile-Haus bauen.

WORTHILFE	
nennen	noemen
Säle	zalen
Büros	kantoren
Innenhof	binnenhof

51 A Lees de tekst *Gebäude in Hamburg* op blz. 126. Bekijk de afbeeldingen bij de tekst. Welk gebouw zie je op de foto? Vul de juiste naam bij de foto in.

B Lees de zinnen. Over welk gebouw gaat het? Kies het juiste gebouw.

	Elbphilharmonie	Chile-Haus
1 De ramen van dit gebouw hebben verschillende vormen.	☐	☐
2 Dit gebouw staat midden in de stad.	☐	☐
3 Het gebouw heeft bijna drieduizend ramen.	☐	☐
4 Het gebouw is meer dan 100 meter hoog.	☐	☐
5 Het gebouw is zo groot als twee voetbalvelden.	☐	☐
6 Aan het gebouw werd bijna tien jaar gebouwd.	☐	☐
7 In dit gebouw kun je heel duur wonen.	☐	☐
8 In dit gebouw zijn ook winkels en restaurants.	☐	☐

SCHREIBEN

52 A Schrijf een eigen songtekst over jouw stad of dorp. Gebruik de *Lernbox* op blz. 138. Gebruik de tekst *MC Jeremy: Mein Dorf* als voorbeeld. Vul eerst de zinnen aan. Kies dan de woorden die passen.

Mein(e) .....

Mein(e) .....

Mein(e) .....

Mein(e) .....

Mein(e) .....

Mein(e) .....

Mein Dorf / Meine Stadt

Ich wohne *auf dem Land* / *in der Stadt*, mit so 3 000 / 300 000 anderen.

Gegen Langeweile gehe ich *in das Kino und zum Shoppen* / *in den Wald raus zum Wandern*.

Keine / *Viele* Staus, *keine* / *viel* Hektik, *keine* / *viele* Kompromisse.

Und wenn ich hier mal wegmuss, werde ich *mein Dorf* / *meine Stadt* vermissen.

B Lees elkaar jullie songteksten voor. Welke tekst vinden jullie het best?

TRAINERS

Leer de woorden en grammatica van Lektion 5 met behulp van de trainers.

Ik heb geoefend met

☐ Wordtrainer

☐ Grammaticatrainer

LEKTION 6 Schreib mal

LERNZIELE ERK

SCHREIBEN

- Je kunt eenvoudige zinnen over jezelf, je woonsituatie en huisdieren schrijven.

LERNZIELE

WORTSCHATZ

- Je kunt huizen beschrijven.
- Je kunt huisdieren benoemen.

WIEDERHOLUNG LERNBOX LEKTION 5, SEITE 138

53 Lees de zinnen. Schrijf de vetgedrukte woorden in het Nederlands.

- 1 Im Zentrum von Hamburg gibt es viele **Geschäfte**. winkels
- 2 Nabil und ich gehen in einen **Park**.
- 3 Dein Haus hat einen großen **Garten**!
- 4 Wohnt ihr in der Stadt oder **auf dem Land**?
- 5 Der Marco-Polo-Tower ist ein **Gebäude** in Hamburg.
- 6 Die Wohnungen in der Elbphilharmonie sind sehr **teuer**.

Der Marco-Polo-Tower

WORTSCHATZ LERNBOX LEKTION 6, SEITE 139

1

2

3

4

5

6

54 A Bekijk de afbeeldingen. Vul bij elke afbeelding het juiste woord in.

- 1 die Katze
- 2 der
- 3 die
- 4 die
- 5 der
- 6 die

B Schrijf het woord in de juiste zin. Kies uit:

Bauernhof – Dorf – Einfamilienhaus – Hochhaus – Stadt – ~~Zimmer~~

- 1 Unsere Wohnung hat drei Zimmer.
- 2 Hamburg ist eine große ..... im Norden.
- 3 Susie wohnt auf einem ..... auf dem Land.
- 4 Das ..... ist 95 Meter hoch.
- 5 In diesem ..... wohnt nur eine Familie.
- 6 Wohnst du in einer Stadt oder einem ..... ?

 55 Luister naar de audio *Redemittel*. Lees de *Redemittel* in de *Lernbox* bij *Lektion 6* op blz. 139 mee.

56 Vertaal de zinnen in het Duits.

- 1 Ik woon in een stad. ....
- 2 We wonen in een appartement. ....
- 3 Ons huis heeft vijf kamers. ....
- 4 Ik heb een eigen kamer. ....
- 5 Ik woon samen met mijn vader en mijn zus. ....
- 6 We hebben twee honden. ....
- 7 Mijn konijn is drie jaar oud. ....
- 8 Ik wil graag nog een cavia. ....

SCHREIBEN

BLOG ▼

So wohne ich

Moin Moin!

Mein Name ist Paul und ich bin zwölf Jahre alt. Ich wohne in einer Stadt. Die Stadt heißt Pinneberg. Pinneberg liegt im Nordwesten von Hamburg. In Pinneberg wohnen 43 000 Menschen.

Ich wohne zusammen mit meiner Mutter und meinem Bruder. Mein Bruder Theo ist zehn Jahre alt. Wir wohnen in einem Reihenhaushaus. Unser Haus hat drei Zimmer und einen Garten. Ich habe **leider** kein eigenes Zimmer.

Ich habe eine Katze als Haustier. Sie heißt Frieda. Frieda ist sechs Jahre alt. Mein Bruder hat ein Meerschweinchen. Es heißt Molly. Molly ist ein Jahr alt.

Und wie wohnt ihr?

WORTHILFE

leider

helaas

57 Lees de tekst *So wohne ich* op blz. 129. Beantwoord de vragen. Onderstreep in de tekst waar de antwoorden staan.

- 1

Waar woont Paul?

in de stad Pinneberg
- 2

Met hoeveel personen woont Paul samen?
- 3

Hoeveel kamers heeft het huis van Paul?
- 4

Welke huisdieren wonen in het huis van Paul?

 58 Hoe schrijft Paul de volgende zinnen in het Duits? Gebruik de tekst *So wohne ich*.

- 1

We wonen in een rijtjeshuis.
- 2

Ons huis heeft drie kamers en een tuin.
- 3

Ik heb een kat als huisdier.
- 4

Mijn broer heeft een cavia.

 59 Zet de woorden in de juiste volgorde. Let op hoofdletters. Het eerste woord is vetgedrukt. Het laatste woord van de zin heeft een afsluitende punt.

- 1

in einer – **ich** – Stadt. – wohne

Ich wohne in einer Stadt.
- 2

Wohnung. – **wir** – in einer – wohnen
- 3

Zimmer. – **unser** Haus – fünf – hat
- 4

ich – ein eigenes – Zimmer. – habe
- 5

meiner Schwester. – **ich** – mit – wohne
zusammen – meinem Vater – und
- 6

Hunde. – zwei – **wir** – haben
- 7

drei – ist – Jahre alt. – **mein** Kaninchen
- 8

ein Meerschweinchen. – möchte – noch – **ich**

	TRAINERS		Leer de woorden en Redemittel van Lektion 6 met behulp van de trainers.	
	Ik heb geoefend met		☐ Wordtrainer	☐ Flitskaarten (Redemittel)

	TEST JEZELF					Leer de woorden, Redemittel en grammatica van Lektion 4, 5 en 6 en maak de Test jezelf online.				
		Woorden		Redemittel		Grammatica		Lezen		Kijken-luisteren
	Dit kan ik al									

FINALE

Lees eerst alle opdrachten. Kies dan de opdracht die jij gaat maken. Controleer of je alle punten hebt verwerkt. Lever de opdracht in. Vink daarna aan wat je al kunt in *Das kann ich schon!*

SCHOOLKRANT Je schrijft een kort bericht voor je schoolkrant.

- ▶ Je schrijft:
  - over je stad,
  - in welk soort huis je woont,
  - met wie je samenwoont.
- ▶ Schrijf ten minste vijftig woorden.

E-MAIL Je schrijft een e-mail.

- ▶ Je schrijft:
  - over huisdieren,
  - welke huisdieren je hebt of
  - welke huisdieren je graag zou willen hebben.
- ▶ Schrijf ten minste vijftig woorden.

QUIZ Je maakt in tweetallen een quiz met foto's en tekst.

- ▶ Je maakt acht quizvragen over huisdieren én over huizen.
- ▶ Je beantwoordt schriftelijk de quizvragen van een medeleerling.
- ▶ Je Finale-opdracht bestaat dus uit twee producten:
  - de vragen van je eigen quiz en
  - je antwoorden op de quizvragen van iemand anders.
- ▶ Gebruik foto's van huizen, van kamers of van dieren.

Das kann ich schon!

	-	-/+	+	++
woorden en Redemittel	☐ Ik gebruik regelmatig niet-Duitse woorden en zinnen.	☐ Ik kan veel woorden en zinnen in het Duits gebruiken.	☐ Ik kan bijna alle woorden en zinnen in het Duits gebruiken.	☐ Ik kan alle woorden en zinnen in het Duits gebruiken.
spelling	☐ Ik kan meer dan de helft van de woorden niet correct spellen.	☐ Ik kan de meeste woorden correct spellen.	☐ Ik kan bijna alle woorden correct spellen.	☐ Ik kan alle woorden correct spellen.
grammatica	☐ Ik kan meer dan de helft van de regelmatige werkwoorden en de vormen van <i>haben/sein</i> niet correct vervoegen.	☐ Ik kan de meeste regelmatige werkwoorden en de vormen van <i>haben/sein</i> juist vervoegen.	☐ Ik kan bijna alle regelmatige werkwoorden en de vormen van <i>haben/sein</i> juist vervoegen.	☐ Ik kan alle regelmatige werkwoorden en de vormen van <i>haben/sein</i> juist vervoegen.

Kijk naar je antwoorden bij opdracht 35 van dit hoofdstuk. Heeft het je bij het leren geholpen dat je weet wat je eindopdracht is? Waarom wel/niet?

GRAMMATIK

1 Lees de tekst. Vertaal de woorden tussen haakjes.

Ich (1 *heb*) habe einen Hund. (2 *Mijn*) ..... Hund (m)
steht am Nachmittag immer bei der Tür. Wenn ich wieder zu Hause
(3 *ben*) ....., (4 *is*) ..... er ganz froh! Er kommt
morgens immer in (5 *mijn*) ..... Zimmer (o). Ich brauche
keinen Wecker 😊. Wir (6 *zijn*) ..... gerne zusammen.
(7 *Een*) ..... Haustier (o) kostet auch Geld. Man muss zum Beispiel jeden Monat Futter kaufen.
(8 *Mijn*) ..... Eltern (mv) bestellen das Futter online. (9 *Een*) ..... Besuch (m)
beim Tierarzt (10 *is*) ..... aber auch teuer. (11 *Onze*) ..... Tierärztin (v) (12 *is*) .....
zum Glück sehr nett. (13 *Geen*) ..... Tier (o) mag die Untersuchung beim Tierarzt. Aber
(14 *onze*) ..... Hund (m) macht das alles sehr brav.

SCHREIBEN

Mein Traumhaus

Mein Traumhaus ist groß. Es hat acht Zimmer und einen schönen Garten.
Ich mag Pflanzen. Ich finde es auch toll, im Garten zu **grillen**! Es gibt viele
Fenster und eine Dachterrasse.

Im Erdgeschoss gibt es die Küche und das Wohnzimmer. Im Wohnzimmer steht mein Fernseher. Ich habe
auch noch ein Gaming-Zimmer. **Im ersten Stock** gibt es vier Schlafzimmer. Im Badezimmer gibt es eine
Regendusche und natürlich eine Badewanne. Aus dem Badezimmer hat man eine schöne Aussicht.

Das Haus liegt am Waldrand. Die Umgebung ist sehr grün. **In der Nähe** ist ein See. Im Garten gibt es auch
einen Pool. Jedes Wochenende kommen meine Freunde zu einer Poolparty!

WORTHILFE

grillen	barbecueën
im Erdgeschoss	op de begane grond
im ersten Stock	op de eerste verdieping
in der Nähe	in de buurt

2 Lees de tekst *Mein Traumhaus*. Hoe zeg je de volgende zinnen in het Duits?

- 1 Mijn droomhuis is groot. ....
- 2 Het heeft acht kamers. ....
- 3 Op de begane grond is de keuken en de woonkamer. ....
- 4 Op de eerste verdieping zijn er vier slaapkamers. ....
- 5 In de tuin is er een zwembad. ....

3 A Vertaal de zinnen in het Duits.

- 1 Laura heeft een hond. ....
- 2 Katharina en Maya hebben een cavia. ....
- 3 Zijn parkiet heet Paco. ....
- 4 Cheng heeft een konijn. ....
- 5 Maaïke heeft een goudvis als huisdier. ....
- 6 De muis van Aljona heet Rambo. ....

B Denk aan drie vrienden of familieleden die een huisdier hebben. Schrijf over deze mensen drie zinnen. Schrijf bijvoorbeeld wat voor huisdier(en) ze hebben, hoe het dier heet en hoe oud het is.

- 1 .....
- 2 .....
- 3 .....

 HÖREN

- **4** Maak online de luisteropdracht.

 FORSCHUNG

- **5** **A** De band MEUTE komt uit Hamburg en bestaat uit elf muzikanten. Je gaat over deze band een ‘pechakucha’ voorbereiden. Een pechakucha is een presentatie die alleen uit afbeeldingen bestaat.
Zoek online naar antwoorden op de volgende vragen.
- 1 Bekijk (een stukje van) de video. Waar staan de muzikanten? Welk gebouw is dat?
  - 2 Welke instrumenten zie je?
  - 3 Wat voor type/stijl muziek spelen ze?
  - 4 In welk jaar is de band begonnen?
  - 5 In welke landen heeft MEUTE al opgetreden?
  - 6 Treedt de band ook in Nederland op? Bekijk de speellijst.
  - 7 Zou jij graag naar een concert van MEUTE willen gaan?
- B** Zoek afbeeldingen voor je pechakucha. De afbeeldingen zijn slechts twintig seconden in beeld. Gebruik maximaal acht dia's. Je kunt per dia meerdere afbeeldingen laten zien.

 AKTUELL

- **6** **A** Vraag je docent naar de actuele opdracht. Maak die opdracht alleen of met een groepje.
Welke opdracht heb je gemaakt?

- B** Wat heb je geleerd over Duitsland, Oostenrijk of Zwitserland dat je hiervoor nog niet wist?

K KREATIV

7 Je maakt een filmpje over je school en schoolvakken. Jullie werken in tweetallen. Je hebt een tablet of mobieltje nodig waarmee je kunt filmen. Wat ga je doen?

Stap 1: Verzamel samen informatie over jullie school. Maak aantekeningen in het Duits over:

- de naam van de school;
- wat voor soort school het is (alleen vmbo of ook havo/vwo);
- hoeveel leerlingen er op je school zitten;
- hoeveel docenten er werken.

Stap 2: Kies samen drie schoolvakken waarover je wilt vertellen. Schrijf voor elk schoolvak minstens twee zinnen in het Duits op, bijvoorbeeld:

- op welke dagen je het vak hebt;
- hoe de docent heet die het vak geeft;
- of het je lievelingsvak is of niet.

Stap 3: Verdeel de rollen. De een filmt. De ander vertelt in het Duits over de school en schoolvakken. Maak een opname voor of in je school. Vraag je docenten of je ook opnames mag maken van het leslokaal waar het vak gegeven wordt. Als je personen wilt filmen, moet je vooraf toestemming aan hen vragen.

Stap 4: Zet je filmpje in elkaar en presenteer het aan de klas.

LEKTION 1 DU ► NL

Satz (zin)	Deutsch	Niederländisch
Die Lehrerin bekommt einen Preis.	bekommen	krijgen
Filip wohnt in Deutschland .	Deutschland	Duitsland
Es gibt 1 000 Schüler an unserer Schule.	es gibt	er is, er zijn
Wir lernen heute Deutsch.	heute	vandaag
Frau Müller ist immer sehr nett.	immer	altijd
Ich gehe in die achte Klasse .	die Klasse die Klassen	de klas
Du bist lustig . Ich muss immer viel lachen.	lustig	grappig
Es ist schon spät. Ich muss gehen.	schon	al
Meine Schule heißt Picasso College.	die Schule die Schulen	de school
Der Schüler ist aus der Klasse 7c.	der Schüler die Schüler	de leerling
Die Schülerin geht in die Klasse 8a.	die Schülerin die Schülerinnen	de leerlinge
Mathe ist ein Schulfach .	das Schulfach die Schulfächer	het schoolvak
Die erste Stunde beginnt um halb neun.	die Stunde die Stunden	het uur, het lesuur

WOCHENTAGE UND TAGESZEITEN (WEEKDAGEN EN DAGDELEN) NL ◀ ▶ DU

Niederländisch	Deutsch
op maandag	am Montag
op dinsdag	am Dienstag
op woensdag	am Mittwoch
op donderdag	am Donnerstag
op vrijdag	am Freitag
op zaterdag	am Samstag
op zondag	am Sonntag

Niederländisch	Deutsch
's ochtends	morgens / am Morgen
's middags (12 uur)	mittags / am Mittag
's middags (na 12 uur)	nachmittags / am Nachmittag
's avonds	abends / am Abend
's nachts	nachts / in der Nacht

LEKTION 2 DU ► NL

Satz	Deutsch	Niederländisch
Wir machen eine Tour durch den Hafen.	durch	door
Wir fahren nach Hamburg.	fahren	gaan, rijden
Heute haben wir keine Hausaufgaben .	die Hausaufgaben (<i>mv</i>)	het huiswerk
Meine Note in Biologie ist eine Eins.	die Note die Noten	het cijfer
Heute habe ich nur Deutsch und Biologie.	nur	alleen
Ich schicke dir Fotos.	schicken	sturen
Hamburg ist sehr schön .	schön	mooi
Wir schreiben heute einen Test in Deutsch.	schreiben	schrijven
Es ist schon 12 Uhr! Ich komme zu spät .	spät	laat
Ich habe keinen Stift . Ich kann nicht mitschreiben.	der Stift die Stifte	de pen
Auf dem Stundenplan steht heute nur Mathe.	der Stundenplan die Stundenpläne	het lesrooster
Hast du morgen Zeit ?	die Zeit die Zeiten	de tijd

DIE ZAHLEN BIS 100 (DE GETALLEN TOT 100) NL ◀ ▶ DU

Zahl	Deutsch
20	zwanzig
21	einundzwanzig
22	zweiundzwanzig
23	dreiundzwanzig
24	vierundzwanzig
25	fünfundzwanzig
26	sechszwanzig
27	siebenundzwanzig
28	achtundzwanzig
29	neunundzwanzig
30	dreißig
40	vierzig
50	fünfzig
60	sechzig
70	siebzig
80	achtzig
90	neunzig
100	hundert

LEKTION 3 NL ▶ DU

Niederländisch	Deutsch	Satz
makkelijk	einfach	Mathe finde ich sehr einfach .
het vmbo	die Hauptschule die Hauptschulen	Stefan geht auf die Hauptschule.
het huiswerk	die Hausaufgaben	Ich habe viele Hausaufgaben .
het schrift	das Heft die Hefte	Emilia schreibt die Antworten in das Heft .
de klas	die Klasse die Klassen	Meine Klasse ist sehr groß.
de mentor	der Klassenlehrer die Klassenlehrer	Wie heißt dein Klassenlehrer ?
het lievelingsvak	das Lieblingsfach die Lieblingsfächer	Mein Lieblingsfach ist Biologie.
moeilijk	schwierig	Mathe finde ich schwierig .
biologie	Biologie	Biologie haben wir immer montags.
Duits	Deutsch	Deutsch ist neu für uns.
Engels	Englisch	Englisch ist einfach.
aardrijkskunde	Erdkunde	In der ersten Stunde haben wir Erdkunde .
geschiedenis	Geschichte	Geschichte ist mein Lieblingsfach.
wiskunde	Mathe, Mathematik	Herr Akkabi unterrichtet Mathe .
muziek	Musik	In Musik singen wir viele Lieder.
Nederlands	Niederländisch	Niederländisch ist schwierig.
natuurkunde	Physik	Nächstes Jahr habe ich Physik .
gym	Sport	Sport macht Spaß!

Redemittel • Gespräche führen / Sprechen

Niederländisch	Deutsch
Wat is je lievelingsvak? • Mijn lievelingsvak is Duits.	Was ist dein Lieblingsfach? • Mein Lieblingsfach ist Deutsch.
Wanneer heb je biologie? • Ik heb biologie op dinsdag en op donderdag.	Wann hast du Biologie? • Ich habe Biologie am Dienstag und am Donnerstag.
Wat vind je van wiskunde? • Ik vind wiskunde moeilijk/makkelijk.	Wie findest du Mathe? • Ich finde Mathe schwierig/einfach.
Welke vakken heb je op woensdag? • Op woensdag heb ik gym en Engels.	Welche Fächer hast du am Mittwoch? • Am Mittwoch habe ich Sport und Englisch.
In welke klas zit jij? • Ik zit in 1A/2B.	In welche Klasse gehst du? • Ich gehe in die 7a/8b.
Naar welke school ga je? • Ik ga naar het vmbo.	Auf welche Schule gehst du? • Ich gehe auf die Hauptschule.
Heb je veel huiswerk? • Ja, heel veel. / Nee, niet zo veel.	Hast du viele Hausaufgaben? • Ja, sehr viele. / Nein, nicht so viele.

LEKTION 4 DU ► NL

Satz	Deutsch	Niederländisch
Am Sonntag besuchen wir unsere Oma.	besuchen	bezoeken
Die Schule dauert heute bis 14 Uhr.	bis	tot
Brauchen Sie noch etwas, Frau Keit?	brauchen	nodig hebben
Welches Futter ist gut für meinen Hund?	das Futter	het voer
Ein Haus am Meer finde ich schön.	das Haus die Häuser	het huis
Ein Hund ist ein Haustier und eine Katze auch.	das Haustier die Haustiere	het huisdier
Meine Eltern kaufen ein Aquarium.	kaufen	kopen
Die Kinder möchten eine Katze.	möchten	graag willen
Die Kinder machen den Stall sauber .	sauber machen	schoonmaken
Wir gehen mit unserem Hund spazieren .	spazieren gehen	gaan wandelen
Ich lerne für den Test, wenn ich zu Hause bin.	↻ wenn	als
Es ist wichtig , dass Haustiere viel Platz haben.	↻ wichtig	belangrijk

LEKTION 5 DU ► NL

Satz	Deutsch	Niederländisch
Unsere Wohnung ist schön, aber sie ist nicht so groß.	↻ aber	maar
Viele Familien wollen auf dem Land wohnen.	auf dem Land	op het platteland
Es ist warm hier. Öffne bitte das Fenster .	das Fenster die Fenster	het raam
In unserem Garten gibt es viele Blumen.	der Garten die Gärten	de tuin
Der Supermarkt ist in einem modernen Gebäude .	das Gebäude die Gebäude	het gebouw
In diesem Geschäft kaufe ich eine Sonnenbrille.	das Geschäft die Geschäfte	de winkel
Der Park <i>Planten un Blomen</i> in Hamburg ist sehr schön.	der Park die Parks	het park
Das neue Handy ist sehr teuer !	teuer	duur

Satz	Deutsch	Niederländisch
Luna ist traurig . Sie hat eine schlechte Note in Geschichte.	☹ traurig	verdrietig
Wir wollen in ein anderes Haus umziehen .	umziehen	verhuizen
Heute ist keine Schule. Ich habe Wochenende !	das Wochenende die Wochenenden	het weekend
Ich esse gerne Früchte, zum Beispiel Bananen.	zum Beispiel	bijvoorbeeld

LEKTION 6 NL ► DU

Niederländisch	Deutsch	Satz
de boerderij	der Bauernhof die Bauernhöfe	Der Bauernhof ist schon sehr alt.
het dorp	das Dorf die Dörfer	In unserem Dorf leben zweihundert Leute.
de eengezinswoning	das Einfamilienhaus die Einfamilienhäuser	Meine Eltern kaufen ein Einfamilienhaus .
het flatgebouw	das Hochhaus die Hochhäuser	Das Hochhaus ist dreißig Meter hoch.
de stad	die Stadt die Städte	Hamburg ist eine Stadt in Norddeutschland.
het appartement	die Wohnung die Wohnungen	Die Wohnung ist nicht so groß.
de kamer	das Zimmer die Zimmer	Ich lerne in meinem Zimmer .
de goudvis	der Goldfisch die Goldfische	Der Goldfisch schwimmt im Aquarium.
de hamster	der Hamster die Hamster	Mein Hamster rennt in seinem Rad.
de hond	der Hund die Hunde	Der Hund bellt oft.
het konijn	das Kaninchen die Kaninchen	Das Kaninchen frisst eine Karotte.
de kat	die Katze die Katzen	Eine Katze kann gut hören.
de muis	die Maus die Mäuse	Die Maus ist klein und piepst laut.
de cavia	das Meerschweinchen die Meerschweinchen	Mein Meerschweinchen hat ein weiches Fell.
de parkiet	der Wellensittich die Wellensittiche	Unser Wellensittich fliegt durch das Haus.

Redemittel • Schreiben

Niederländisch	Deutsch
Zo kun je over je woonsituatie schrijven	
Ik woon in een dorp / in een stad.	Ich wohne in einem Dorf / in einer Stadt.
Het dorp / De stad heet ...	Das Dorf / Die Stadt heißt ...
Ik woon met mijn moeder / mijn vader / mijn ouders en mijn broer / mijn zus samen.	Ich wohne mit meiner Mutter / meinem Vater / meinen Eltern und meinem Bruder / meiner Schwester zusammen.
We wonen in een appartement / in een flatgebouw / op een boerderij.	Wir wohnen in einer Wohnung (v) / in einem Hochhaus (o) / auf einem Bauernhof.
Ons huis / Ons appartement heeft drie kamers.	Unser Haus (o) / Unsere Wohnung (v) hat drei Zimmer.
Ik heb een/geen eigen kamer.	Ich habe ein/kein eigenes Zimmer.
Zo kun je over je huisdier(en) schrijven	
Ik heb een kat / een hond als huisdier. / twee goudvissen als huisdieren.	Ich habe eine Katze (v) / einen Hund (m) als Haustier. / zwei Goldfische (mv) als Haustiere.
Wij hebben twee honden en drie katten.	Wir haben zwei Hunde und drei Katzen.
Mijn hamster is vijf jaar oud.	Mein Hamster ist fünf Jahre alt.
Ons konijn / Onze muis heet Koko.	Unser Kaninchen (o) / Unsere Maus (v) heißt Koko.
Ik wil graag nog een hond / een kat / een cavia.	Ich möchte noch einen Hund (m) / eine Katze (v) / ein Meerschweinchen (o).

GRAMMATIK A ONREGELMATIGE WERKWOORDEN: HABEN, SEIN

Onregelmatige werkwoorden: *haben, sein*

In *Kapitel 1* heb je geleerd dat regelmatige werkwoorden de uitgangen *e-st-t-en-t-en* krijgen. De werkwoorden *haben* (hebben) en *sein* (zijn) onregelmatig, net als in het Nederlands. De vormen van *haben* en *sein* moet je uit je hoofd leren.

		haben (hebben)	sein (zijn)
ik	ich	habe	bin
jij	du	hast	bist
hij/zij/het	er/sie/es	hat	ist
wij	wir	haben	sind
jullie	ihr	habt	seid
zij/u	sie/Sie	haben	sind

Bijvoorbeeld:

Ich habe Deutsch.	<i>Ik heb Duits.</i>
Du hast Englisch.	<i>Jij hebt Engels.</i>
Er ist Lehrer.	<i>Hij is leraar.</i>
Wir sind Schüler*innen.	<i>Wij zijn leerlingen.</i>

GRAMMATIK B HET ONBEPAALD LIDWOORD EN KEIN

Het onbepaald lidwoord en *kein*

In *Kapitel 1* heb je de bepaalde lidwoorden *der, die* en *das* (‘de’ en ‘het’) geleerd. In *Kapitel 2* leer je de onbepaalde lidwoorden en het woord *kein* (‘geen’).

Ein en *eine* zijn **onbepaalde lidwoorden**. Ze betekenen **een**. Je gebruikt ze vóór een zelfstandig naamwoord in het enkelvoud.

Bijvoorbeeld: Dat is **een** boek. – Das ist **ein** Buch.

Kein en *keine* betekenen **geen**. Dit woord kan voor een zelfstandig naamwoord staan in het enkelvoud én in het meervoud.

Ezelsbruggetje: het lidwoord *die* krijgt een *-e*. Dus *eine* en *keine* krijgen die *-e* ook mee.

der-woord mannelijk (m)	die-woord vrouwelijk (v)	das-woord onzijdig (o)	die-woord meervoud (mv)
der Mann	die Frau	das Kind	die Kinder
ein Mann	eine Frau	ein Kind	–
kein Mann	keine Frau	kein Kind	keine Kinder

Bijvoorbeeld:

Der Lehrer ist nett.	Ist das ein Lehrer?	Herr Fischer ist kein Lehrer.
Die Schule ist groß.	Ist hier eine Schule?	Das ist keine Schule.
Das Buch ist lustig.	Hier liegt ein Buch.	Das ist kein Buch.
Die Schüler sind freundlich.	Schüler sind fleißig.	Hier sind keine Schüler.

GRAMMATIK C HET BEZITTELIJK VOORNAAMWOORD

Het bezittelijk voornaamwoord

De woorden *mein*, *dein*, *sein*, *ihr*, *Ihr*, *unser* en *euer* zijn bezittelijke voornaamwoorden.

Bezittelijke voornaamwoorden laten zien van wie iets is.

Het bezittelijk voornaamwoord krijgt bij *die*-woorden (vrouwelijke woorden) en bij woorden in het meervoud een -e. Het woord *euer* verandert in die situatie in *eure*.

	enkelvoud					meervoud		
Nederlands	mijn	jouw	zijn	haar	Uw	ons/onze	jullie	hun
Duits	mein-	dein-	sein-	ihr-	Ihr-	unser-	euer/eure	ihr-

De vorm *ihr* heeft drie betekenissen: ‘haar’, ‘hun’ of ‘uw’.

Bijvoorbeeld:

Das ist **ihr** Auto.

*Dat is **haar** auto.*

Das ist **ihr** Haus.

*Dat is **hun** huis.*

Das ist **Ihr** Lehrer.

*Dat is **uw** leraar.*

<i>der</i> -woorden mannelijk (m) ♂	<i>die</i> -woorden vrouwelijk (v) ♀	<i>das</i> -woorden onzijdig (o) ø	woorden in het meervoud (mv) ∞
der Lehrer	die Schule	das Zimmer	die Bücher
mein	meine	Mein	meine
dein	deine	dein	deine
sein	seine	sein	seine
ihr	ihre	ihr	ihre
unser	unsere	unser	unsere
euer	eure	euer	eure
ihr	ihre	ihr	ihre
Ihr	Ihre	Ihr	Ihre

CHECKLIST

Ben ik klaar voor de toets?

- ☐ Ik ken de woorden van **Lektion 1** tot en met **6**.
- ☐ Ik heb de woorden geleerd met de *Lernbox*.
  - ☐ Ik heb geoefend met de online woordtrainer.
  - ☐ Ik heb geoefend met een ander online programma, namelijk ...

.....

.....

- ☐ Ik kan de grammatica van **Lektion 1, 2, 4 en 5** gebruiken in zinnen.
- ☐ Ik heb de grammatica geleerd met de *Lernbox*.
  - ☐ Ik heb geoefend met de online grammaticatrainer.

- ☐ Ik kan de **Redemittel** gebruiken in een gesprek of als ik iets opschrijf.
- ☐ Ik kan teksten en gesprekken over **Hamburg, school, wonen en huisdieren** begrijpen.
- ☐ Ik heb de Test jezelfs online gemaakt.
- ☐ Ik heb de Finale-opdrachten voldoende afgerond.
- ☐ Ik heb de volgende extra's gedaan uit de **Differenzierung**:

.....

.....

.....

- ☐ Ik heb goed meegedaan in de lessen.

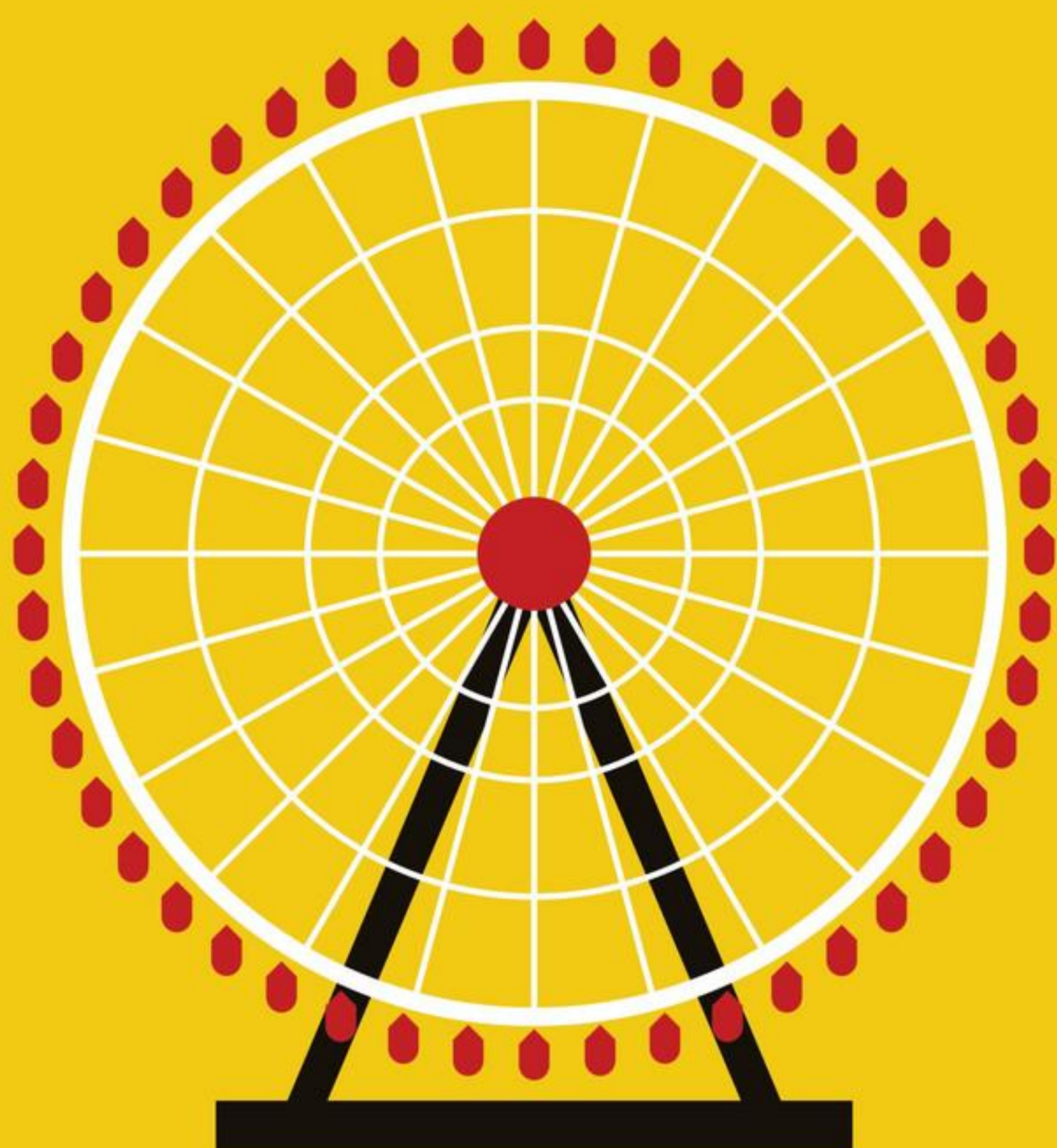

KAPITEL 3

MÜNCHEN

die Brezel

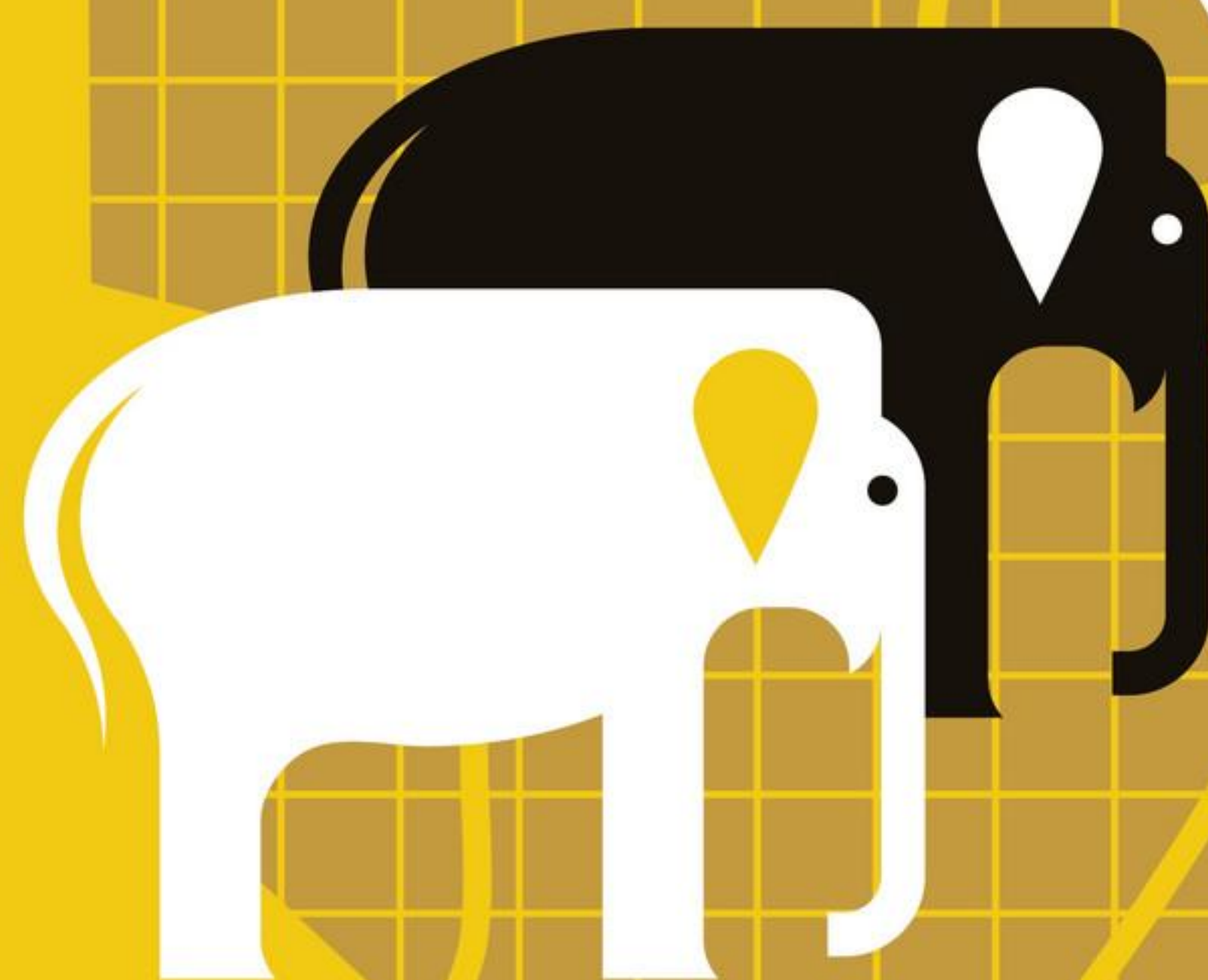
das Oktoberfest

das Hofbräuhaus

die Frauenkirche

der Tierpark Hellabrunn

1 2 3 D 4 5 6 D L

München

Dit hoofdstuk gaat over de stad München, sport, hobby's, feesten en feestdagen.

Lernziele Kapitel

- ▶ Je kunt vragen beantwoorden en vragen stellen over vrije tijd, hobby en sport.
- ▶ Je kunt iemand feliciteren en een korte wenskaart of groet schrijven.
- ▶ Je kunt een uitnodiging schrijven en op uitnodigingen reageren.

Finale Lektion 3

- Je interviewt een bekende sporter of je interviewt mensen over hun hobby's. Of je houdt een presentatie over jouw sport en hobby's.

Finale Lektion 6

- Je schrijft uitnodigingen voor een feestje en je reageert hierop. Of je maakt een poster voor een schoolfeest.

LEKTION 1 Sieh und lies mal

LERNZIELE ERK

SEHEN

- Je kunt informatie begrijpen in een video over een stadsrondleiding.

LESEN

- Je kunt belangrijke informatie vinden en begrijpen in een toeristische folder.

LERNZIELE

WORTSCHATZ

- Je kent de kloktijden in het Duits.

GRAMMATIK

- Je kunt de tegenwoordige tijd van werkwoorden met de stam op -d of -t gebruiken.

ORIENTIERUNG

- 1 A** Lees de tekst in het vakje *Darum Deutsch* op blz. 143 en bekijk het filmpje dat erbij hoort. Veel sportwedstrijden kun je ook op de Duitse televisie bekijken. Zo leer je nog meer Duits. Welke sport(en) zou je graag op de Duitse televisie willen zien? Kruis aan.

☐ A schaatsen

☐ C voetbal

☐ B tennis

☐ D zwemmen

- B** Ben je al een keer in München geweest? Zo ja, wat heb je daar allemaal gezien?

.....

.....

- C** Bekijk de ontdekkingsplaat van *Kapitel 3* op blz. 142 en 143. Beantwoord de vragen.

1 Wat is de Isar? .....

2 Hoe heet het grote park midden in München? .....

3 Hoe heet het voetbalstadion van FC Bayern München? .....

- D** Beantwoord de vragen. Gebruik eventueel internet.

1 In 1972 werd in München nog een ander stadion gebouwd. Hoe heet dit stadion? .....

2 Hoe heet het park waarin het stadion ligt? .....

3 Wat kun je in het Olympiapark allemaal doen? Noem drie activiteiten. ....

.....

- E** **FINALE** Aan het eind van *Lektion 3* stel je je hobby of je sport voor.

1 Kijk naar de Finale van *Lektion 3* op blz. 169. Als je nu een keuze zou maken, welke opdracht kies je dan?

.....

2 Over welke hobby of sport zou je graag iets in de afsluitende opdracht willen vertellen?

.....

WORTSCHATZ LERNBOX LEKTION 1, SEITE 200

2 Vertaal de vetgedrukte woorden in het Nederlands.

- 1 Ich besuche **oft** meine Freundinnen in München.
- 2 **In der Nähe von** München sind die Alpen.
- 3 Wir lieben Fußball, **darum** gehen wir in die Allianz Arena.
- 4 Bayern ist ein **Bundesland** in Süddeutschland.
- 5 Dieser **Baum** ist 300 Jahre alt.
- 6 Wir gehen **jede** Woche im Olympiapark spazieren.

vaak

3 Vertaal het vetgedrukte woord in het Nederlands. Kies uit:

boom – buiten – plaatsvinden – samen – weer – wereld – zelfs
Eén woord blijft over.

- 1 Anna und Therese gehen **zusammen** zum Oktoberfest.
- 2 Bei schlechtem **Wetter** gehen wir ins Münchner Stadtmuseum.
- 3 Mein Bruder joggt **draußen**.
- 4 Im Olympiastadion können auch Konzerte **stattfinden**.
- 5 Im Englischen Garten kannst du **sogar** surfen.
- 6 In München wohnen Menschen aus der ganzen **Welt**.

TIPP

WORTSCHATZ Bij kloktijden gebruik je het woord **um** (om).

Bijvoorbeeld:

Ich gehe **um** neun Uhr nach Hause.

*Ik ga **om** negen uur naar huis.*

4 A Verbind het tijdstip met de juiste zin.

Wie spät ist es?

A Es ist halb neun.

☐ 1

B Es ist Viertel vor zwölf.

☐ 2

C Es ist zehn nach vier.

☐ 3

D Es ist Viertel nach zwölf.

☐ 4

E Es ist fünf nach halb fünf.

☒ 5

F Es ist sieben Uhr.

☐ 6

B Bekijk de afbeeldingen. Vul de kloktijden voluit in.
Wie spät ist es?

1

Es ist acht Uhr

.

2

Es ist

.

3

Es ist

.

4

Es ist

.

C Lees de tip. Vertaal de woorden. Vul de kloktijden voluit in.

- 1

Wir fahren (om kwart over 3) um Viertel nach drei

nach München.
- 2

Das Training findet (om 15)

Uhr statt.
- 3

Meine Großeltern kommen am Montag (om half 9)

an.
- 4

(Om 10)

Uhr gehen wir zum Olympiapark.
- 5

Das Geschäft schließt (om 18)

Uhr.
- 6

Oliver und ich gehen (om 14)

Uhr spazieren.

SEHEN

Willkommen in München

München ist bekannt für den Fußballklub FC Bayern München und das Oktoberfest. Das Oktoberfest ist die größte Kirmes der Welt. Jedes Jahr besuchen Millionen Menschen dieses Fest. Viele Besucher*innen tragen auf dem Oktoberfest traditionelle Kleidung: ein Dirndl oder eine Lederhose.
München ist die Hauptstadt von Bayern. Bayern ist das größte Bundesland von Deutschland! Die Alpen liegen in der Nähe von München.

Mitten in der Stadt liegt der Englische Garten. Das ist der größte Stadtpark in Deutschland! Er ist 3,7 **Quadratkilometer** groß. Das ist so groß wie 640 **Fußballfelder**! Durch den Park fließt die Isar. Die Isar ist ein Fluss. Man kann dort sogar surfen! Im Englischen Garten gibt es viele **Wiesen**, Bäume und **Hügel**. Das ist bei englischen Parks auch oft so. Darum heißt dieser Park auch Englischer Garten.

WORTHILFE	
Quadratkilometer	vierkante kilometer
Fußballfelder	voetbalvelden
Wiesen	grasvelden
Hügel	heuvels

5 A Lees de tekst *Willkommen in München*. Beantwoord de vragen.

1 Waar staat München om bekend? voetbal en

2 Van welke deelstaat is München de hoofdstad? .....

3 Hoeveel voetbalvelden passen in de *Englischer Garten*? .....

4 Waarom heet het park de *Englischer Garten*? Kruis aan.

- ☐ A Een Engelsman heeft het park ontworpen.
☐ B Het park lijkt op een Engelse tuin.
☐ C In het park kun je Engels praten.

B Bekijk de afbeeldingen. Wat zie je? Schrijf de Duitse namen op. Gebruik de tekst *Willkommen in München*.

Dirndl und Lederhose

6**A Lees eerst de opdracht. Bekijk dan de video *München in 5 Minuten*.**

In welke volgorde komen de bezienswaardigheden in de video voor? Zet het juiste nummer erachter.

BMW Welt & Museum .....

Marienplatz

1

Deutsches Museum .....

Olympiapark .....

Frauenkirche .....

Viktualienmarkt .....

Hofbräuhaus .....

B Lees eerst de zinnen. Bekijk dan de video *München in 5 Minuten* nog een keer. Kies *richtig* of *falsch*.

	richtig	falsch
1 De Viktualienmarkt is de grootste markt van München.	☐	☐
2 München lijkt een beetje op Spanje.	☐	☐
3 Op de Eisbachwelle kun je altijd surfen.	☐	☐
4 Het Deutsche Museum is van (von) 8 tot (bis) 17 uur geopend.	☐	☐
5 Het Oktoberfest duurt één week.	☐	☐
6 Je kunt in het BMW-Museum in alle auto's gaan zitten.	☐	☐

LESEN

FLYER ▼

Sportlich in München

Für die Münchner*innen ist Sport sehr wichtig. Sie fahren viel mit dem Rad und joggen. In München kannst du viele **Sportarten** machen.

(1) Fit im Park

Vom 1. Mai bis zum 30. September findet das kostenlose ‚Fit im Park‘-Programm statt. In vielen Münchner Parks kannst du jeden Tag Fitness, Yoga, Pilates, Zumba und vieles mehr machen. Du musst dich nicht anmelden! Beginn ist um 18 Uhr.

(2) Tanzen

Tanzt du gerne? Dann besuche den Hofgartentempel. Bei schönem Wetter kannst du hier draußen gratis tanzen! Jeden Freitag gibt es Tango. Am Mittwoch wird Salsa getanzt. Am Sonntag ist Swing-Stunde. Beginn ist **zwischen** 17 und 20 Uhr.

(3) Klettern

In München steht die größte **Kletterhalle** der Welt. Bei schönem Wetter kannst du sogar draußen klettern. Sie ist von Montag bis Sonntag **von 7 bis** 23 Uhr geöffnet.

(4) Skaten

München ist die perfekte Stadt zum Skaten. Skater*innen fahren montags um 21 Uhr zusammen durch München. Der Start ist vor dem Deutschen Museum. Von Mitte Mai bis Mitte September. Nicht bei Regen. Hast du keine Inlineskates? Du kannst sie gratis **ausleihen**.

(5) Lederhosentraining

Das Lederhosentraining ist das größte Outdoor-Fitness-Training der Welt! Es findet im Englischen Garten statt. Montags von 19 bis 20 Uhr machen hier 1 000 Menschen Sport. Das Training ist kostenlos. Du musst keine Lederhose tragen. 😊

WORTHILFE	
Sportarten	sportsoorten
zwischen	tussen
Kletterhalle	klimhal
von ... bis	van ... tot
ausleihen	lenen

7 A Beantwoord de vragen in het Nederlands.

- 1 Wat is je favoriete sport? .....
- 2 Wanneer en waar sport jij? .....

B Lees de tekst *Sportlich in München* op blz. 148.

- 1 Vul de tabel in het Nederlands aan.

ALINEA	1	2	3	4	5
sport	fitness, yoga, pilates, zumba				fitness
dag				maandag	
tijd		tussen 17 en 20 uur			
plaats			klimhal		

- 2 Lees de zinnen. Kies de juiste alinea. Twee zinnen horen bij meerdere alinea's.

Alinea	1	2	3	4	5
1 Deze sport kun je van mei t/m september doen.	☐	☐	☐	☐	☐
2 Deze sport kun je ook in het weekend doen.	☐	☐	☐	☐	☐
3 Deze sport gaat bij slecht weer niet door.	☐	☐	☐	☐	☐
3 Welke sport zou jij graag willen doen in München? Waarom?					

- 4 Waarom heet de *Lederhosentraining* zo, denk je?

GRAMMATIK A LERNBOX, SEITE 205**Regelmatige werkwoorden met de stam op een -d of -t**

basisregel: -e, -st, -t, -en, -t, -en

bij stam op -d of -t: -e, -est, -et, -en, -et, -en

**8 A Vertaal de werkwoorden en schrijf de stam van de werkwoorden op.
werkwoorden met stam op -t**

- 1 antwoorden antwoorden antw
- 2 huren .....
- 3 werken .....
- 4 wachten .....

werkwoorden met stam op -d

- 5 praten .....
- 6 melden .....

B Vul de juiste uitgang in.

baden

ich	bad .....
du	bad .....
er/sie/es	bad .....
wir	bad .....
ihr	bad .....
sie/Sie	bad .....

arbeiten

ich	arbeit .....
du	arbeit .....
er/sie/es	arbeit .....
wir	arbeit .....
ihr	arbeit .....
sie/Sie	arbeit .....

9 A Onderstreep eerst het onderwerp. Vul dan de juiste uitgang in.

- 1 Fanya mietet eine Wohnung in München.
- 2 Julius meld ..... sich beim Direktor.
- 3 Die Häuser kost ..... viel Geld.
- 4 Wir bad ..... gerne im See.
- 5 Wart ..... ihr auf den Bus?
- 6 Warum antwort ..... du nicht?

B Onderstreep eerst het onderwerp. Vul dan het werkwoord met de juiste uitgang in.

- 1 arbeiten Arbeiten Sie in München?
- 2 skaten Er ..... im Park.
- 3 reden Mein Bruder ..... viel mit seinen Freunden.
- 4 chatten Du ..... schon drei Stunden.
- 5 melden Ich ..... mich bei unserer Klassenlehrerin.
- 6 warten Wie lange ..... du schon?

10 A Zet het werkwoord in de juiste zin. Let op de juiste uitgang. Gebruik elk werkwoord één keer. Kies uit:
antworten – arbeiten – baden – mieten – reden – warten

- 1 Der Mann arbeitet auf dem Oktoberfest.
- 2 Frau Hamzali ..... ein Auto.
- 3 Ihr ..... auf den Bus.
- 4 Heike ..... auf meine Frage.
- 5 Wir ..... über unsere Hobbys.
- 6 Ich ..... gerne im See.

B Vertaal de werkwoorden in het Duits. Vul dan het werkwoord in de zin in. Let op de juiste uitgang.

- 1 *werken* Ich arbeite im Englischen Garten.
- 2 *huren* Das Mädchen ..... Inlineskates.
- 3 *chatten* Esra und Enes ..... miteinander.
- 4 *skaten* Die Schüler ..... im Park.
- 5 *antworten* Er ..... nicht.
- 6 *praten* ..... ihr über Sport?
- 7 *wachten* Wir ..... schon so lange, Herr Herber!

GESPRÄCHE FÜHREN

11 A Beantwoord eerst de vragen. Gebruik de tekst *Sportlich in München* op blz. 148. Gebruik eventueel de uitleg over vraagwoorden op blz. 76.

- 1 Um wie viel Uhr beginnen Pilates und Zumba? Pilates und Zumba beginnen um 18 Uhr.
- 2 Wann beginnt die Swing-Stunde? Die Swing-Stunde beginnt zwischen ..... und ..... Uhr.
- 3 Wann ist die Kletterhalle geöffnet? Die Kletterhalle ist von ..... bis ..... Uhr geöffnet.
- 4 Um wie viel Uhr beginnt das Skaten? Das Skaten beginnt abends .....
- 5 Um wie viel Uhr beginnt das Lederhosentraining? Das Lederhosentraining beginnt .....
- 6 Bis wann geht das Lederhosentraining? Das Lederhosentraining geht bis .....

B Werk in tweetallen. De een stelt de vragen. De ander geeft antwoord. Wissel daarna van rol.

TRAINERS		
Leer de woorden en grammatica van Lektion 1 met behulp van de trainers.		
Ik heb geoefend met	☐ Woordtrainer	☐ Grammaticatrainer

LEKTION 2 Hör und lies mal

LERNZIELE ERK

HÖREN

- Je kunt informatie begrijpen over jongeren en over München.

LESEN

- Je kunt een test met vragen over jouw hobby's begrijpen.

LERNZIELE

GRAMMATIK

- Je kent de tegenwoordige tijd van *können*, *müssen* en *wollen*.

AUSSPRACHE

- Je kunt de harde -g en de zachte -g uitspreken.

WIEDERHOLUNG LERNBOX GRAMMATIK A, SEITE 205

12 Vertaal het werkwoord in het Duits. Let op de juiste uitgang.

CHATNACHRICHT ▼

Hi, Susi! Du (1 *warten*) wartest bestimmt schon auf eine Nachricht von mir. Ich bin mit meinen Eltern in München! 😊

Mein Bruder Josua zieht nach München um. Er hat hier Arbeit gefunden. Er (2 *arbeiten*) _____ ab April im BMW-Museum.

Josua (3 *mieten*) _____ eine Wohnung in der Nähe vom Englischen Garten. Am Samstag gibt er eine große Party am Strand. Ich (4 *baden*) _____ dann in der Isar! 🌊

Am Sonntag bin ich wieder zurück. Wir (5 *reden*) _____ dann über alles. Ich (6 *melden*) _____ mich später wieder. Tschüs! 👋

WIEDERHOLUNG LERNBOX LEKTION 1, SEITE 200**13 A** Vertaal de woorden in het Nederlands. Schrijf de vertaling in de puzzel.

verticaal ↓

1 draußen

2 zusammen

3 sogar

5 oft

8 darum

9 Welt

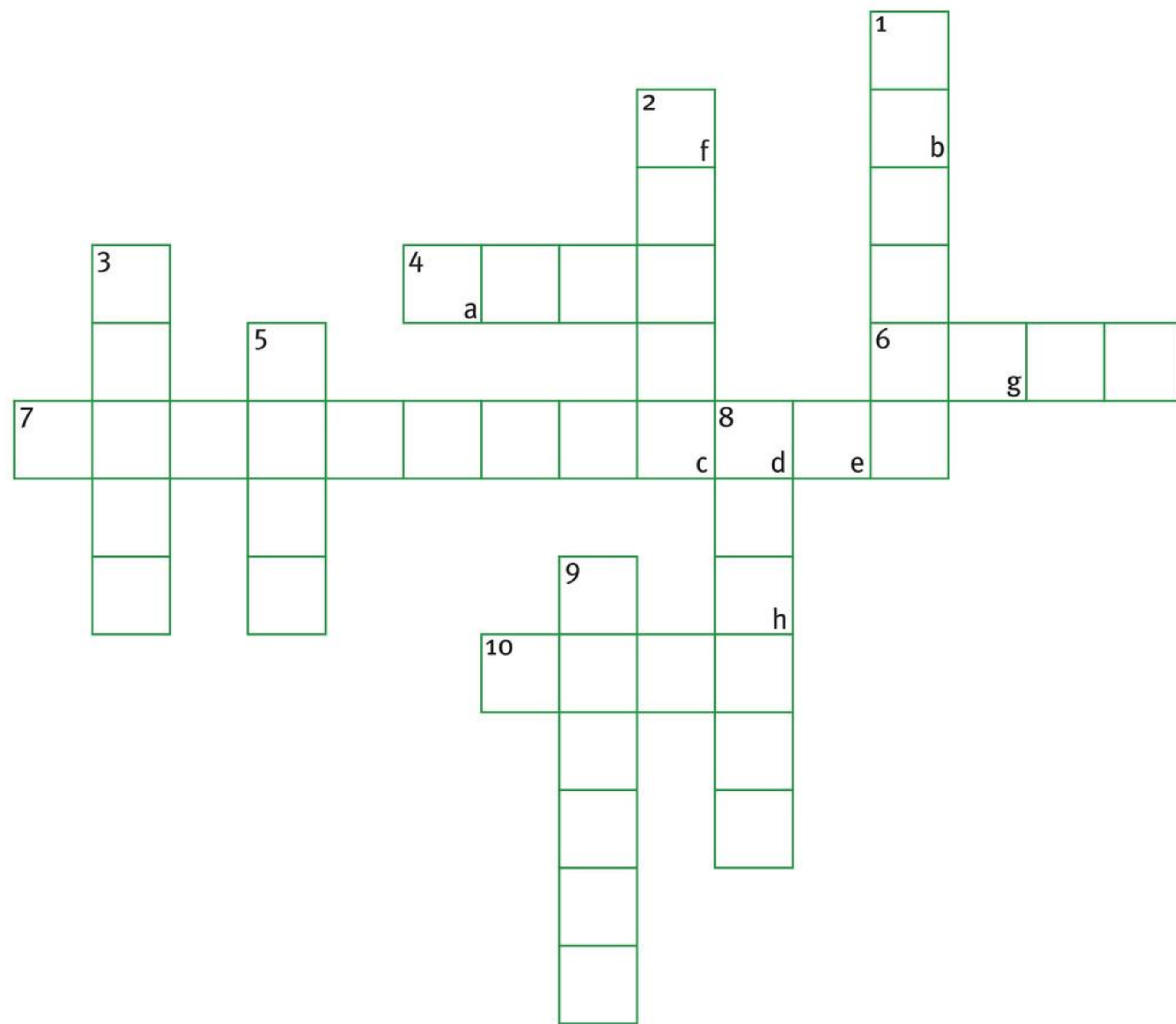
horizontaal →

4 Baum

6 jede

7 stattfinden

10 Wetter

B Met de letters a tot en met h kun je een Duits woord maken. Schrijf het Duitse woord op.
Vertaal het ook in het Nederlands.

a	b	c	d	e	f	g	h	c	d

Nederlandse vertaling: .....

AUSSPRACHE**14 A** Kijk eerst naar de illustratie. Luister dan naar het fragment *Aussprache 3.1*. Lees mee.Hoe spreek je de *ach*-klank uit? Kruis aan.

1 brauchen

2 Woche

3 doch

4 Buch

Je spreekt de *ach*-klank uit als een:☐ harde -g☐ zachte -g**AUTO:** + CH = harde 'g'**B** Luister naar het fragment *Aussprache 3.2*. Lees mee.Hoe spreek je de *ich*-klank uit? Kruis aan.

1 frech

2 gemütlich

3 zwanzig

4 München

Je spreekt de *ich*-klank uit als een:☐ harde -g☐ zachte -g**C** Luister naar het fragment *Aussprache 3.3*. Lees mee. Spreek de woorden met je klas na.

1 langweilig

2 Hochhaus

3 manchmal

4 Nacht

5 zeichnen

6 lachen

7 manche

8 machen

D Luister naar het fragment *Aussprache 3.4*. Lees mee.

- 1 Ich möchte in München bleiben.
- 2 Nachmittags braucht Herr Koch auch das Buch.
- 3 Das Mädchen ist freundlich und glücklich.
- 4 Nachts macht Frau Lach Kuchen.
- 5 Das Schulfach ist doch wichtig.
- 6 Wir dachten das ehrlich nicht!

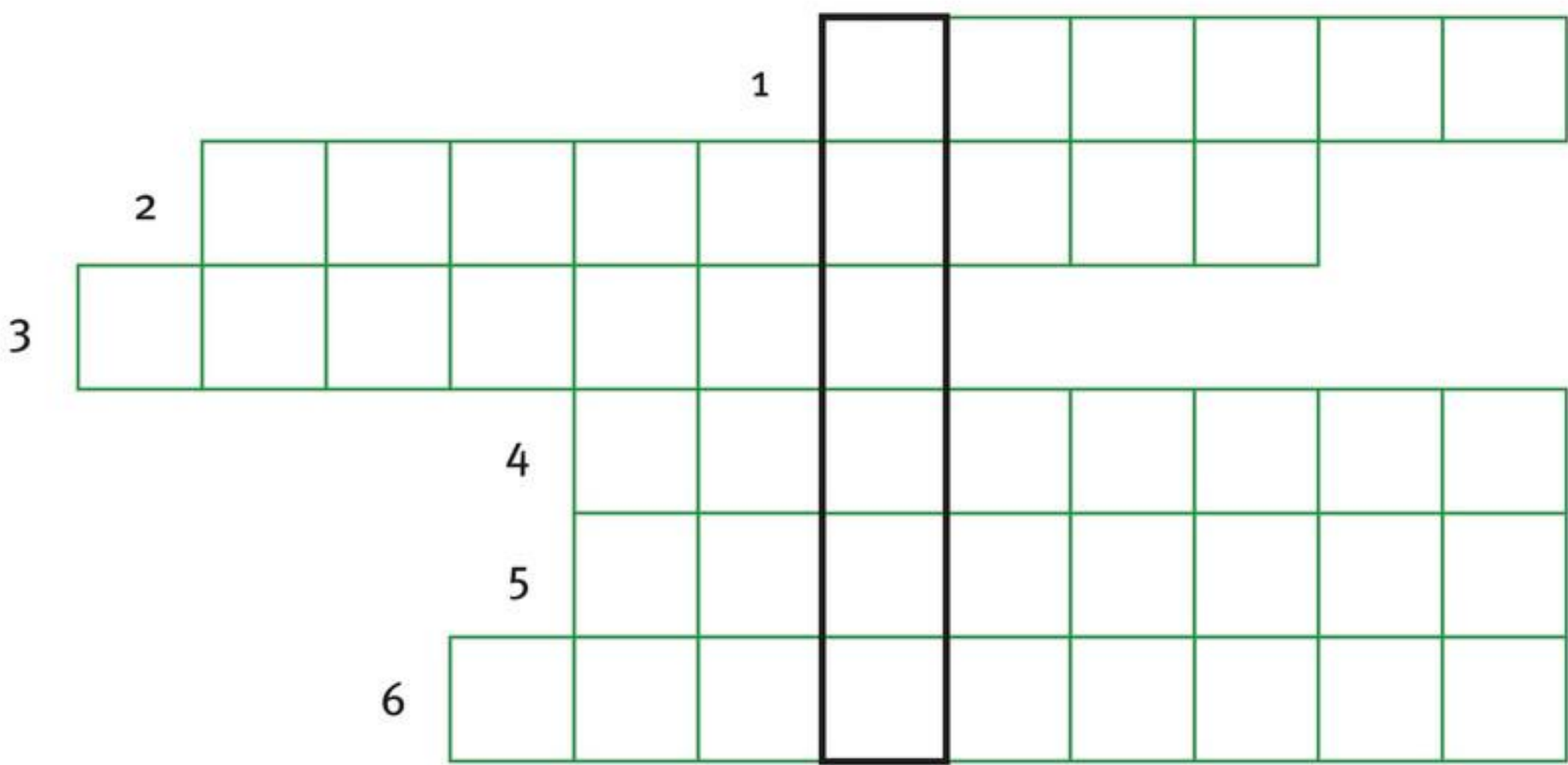

E Werk in tweetallen. Lees elkaar om de beurt een zin van opdracht D voor.

WORTSCHATZ LERNBOX LEKTION 2, SEITE 201

15 A Vertaal de woorden in het Nederlands. Schrijf ze in de puzzel.

- 1 drinnen
- 2 Wettkampf
- 3 manche
- 4 gemütlich
- 5 schwierig
- 6 am liebsten

B Welk woord ontstaat er in de gekleurde vakken? .....

C Vertaal de vetgedrukte woorden in het Nederlands.

- 1 Am Samstag gehe ich **manchmal** in die Allianz Arena. ....
- 2 Findest du Tennis **langweilig**? .....
- 3 Ich mache **jetzt** meine Hausaufgaben. ....
- 4 Meine Freunde **lieben** das Lederhosentraining. ....
- 5 Omar wohnt in der **Umgebung** von München. ....
- 6 Ich finde deine Schwester **frech**. ....

HÖREN

Sport in der Umgebung von München

In der Umgebung von München kannst du viel Sport machen.

- (1) SURFTOWN® MUC ist ein Surf-Paradies bei München. Die **Wellen** sind 30 cm bis 2 m hoch. Perfekt für Beginner und **Fortgeschrittene**. 60 Sportler*innen können hier **gleichzeitig** surfen.
- (2) Die Zugspitze ist der **höchste** Berg Deutschlands. Der Berg ist 2 962 m hoch. Die Pisten sind nicht schwierig. Darum fahren hier viele Beginner gerne Ski und Snowboard.
- (3) In der Umgebung von München kannst du gut klettern. Sehr beliebt ist das Gebiet am Kochelsee. Die Routen sind hier schwierig. Du brauchst viel Erfahrung!

WORTHILFE

Wellen	golven
Fortgeschrittene	gevorderden
gleichzeitig	tegelijk
höchste	hoogste

- Alinea .....
- ☐ voor beginners
- ☐ voor gevorderden

- Alinea .....
- ☐ voor beginners
- ☐ voor gevorderden

- Alinea 1 .....
- ☐ voor beginners
- ☐ voor gevorderden

- 16 Lees de tekst *Sport in der Umgebung von München*. Beantwoord de vragen.
- 1 Welke afbeelding hoort bij welke alinea? Schrijf het nummer op.
- 2 Welke sporten uit de tekst zijn voor beginners? Welke zijn voor gevorderden? Markeer het antwoord bij de afbeelding. Soms zijn beide antwoorden juist.

17 Lees de zinnen. Welke smiley past bij de zin? Kies uit: 😊 (leuk) – ☹️ (niet leuk)

- 1

Ich liebe Rugby.

😊

☹️
- 2

Ich surfe nicht gern.

😊

☹️
- 3

Ich spiele gerne Tennis.

😊

☹️
- 4

Ich finde Fußball langweilig.

😊

☹️
- 5

Schwimmen mag ich nicht so.

😊

☹️

18 A Bekijk eerst de afbeeldingen en lees de gegevens bij Lara, Sinan en Ella. Luister dan naar de audio *Meine Hobbys*. Kies de juiste informatie bij Lara, Sinan en Ella.

LARA

Naam: Lara

Type: creatief / muzikaal / sportief

Hobby's: gamen / gitaarspelen / in een band spelen / kunst

Mijn sport: basketbal / handbal / klimmen / skiën

Minder leuk: gamen / sport / voetbal

SINAN

Naam: Sinan

Type: creatief / muzikaal / sportief

Hobby's: gamen / gitaarspelen / in een band spelen / kunst

Mijn sport: basketbal / handbal / klimmen / skiën

Minder leuk: gamen / sport / voetbal

ELLA

Naam: Ella

Type: creatief / muzikaal / sportief

Hobby's: gamen / gitaarspelen / in een band spelen / kunst

Mijn sport: basketbal / handbal / klimmen / skiën

Minder leuk: gamen / sport / voetbal

B Luister nog een keer naar de audio *Meine Hobbys*. Controleer je antwoorden.

19

A Bekijk eerst de vier afbeeldingen. Luister dan naar de audio *Im Olympiapark*. In welke volgorde hoor je de afbeeldingen? Schrijf het juiste nummer op.

.....

1 .....

.....

.....

B Luister nog een keer naar de audio *Im Olympiapark*. Beantwoord de vragen.

- 1 Hoelang duurt de tour?
- 2 Wat vond er in 1972 in het *Olympiapark* plaats?
- 3 Hoelang heeft de bouw van de *Olympiaturm* geduurd?
- 4 Wat kun je vanaf de *Olympiaberg* zien?

.....

.....

.....

.....

LESEN

TEST ▼

Welches Hobby passt zu mir?

1 Bist du gerne draußen?

- a Ja! Ich bin gerne draußen. 😊
- b Ich gehe nur nach draußen, wenn das Wetter schön ist. ➡
- c Nein. Zu Hause ist es am schönsten. 👍

2 Was möchtest du jetzt machen?

- a Nach draußen gehen. 😊
- b Lesen. ➡
- c Gamen. 👍

3 Was magst du überhaupt nicht?

- a Wenn ich keine Zeit für mich habe. ➡
- b Wenn ich meine Freundinnen und Freunde nicht sehe! 😊
- c Wenn ich nicht gamen kann. 👍

4 Was passt zu dir?

- a Ich weiß viel über Technik! 👍
- b Ich brauche viel Bewegung. 😊
- c Ich habe immer tolle Ideen. ➡

5 Magst du Wettkämpfe?

- a Ich mag keine Sport-Wettkämpfe! 👍
- b Ja! 😊
- c Nein, ich mag keine Sport-Wettkämpfe! ➡

20 A Lees de tekst *Welches Hobby passt zu mir?* en maak de test. Markeer de antwoorden die bij jou passen.

B Beantwoord de vragen over de test.

1 Hoe vaak heb je deze symbolen (➡, 😊 of 👍) aangekruist? Tel de aangekruiste symbolen en vul in.

➡ ..... 😊 ..... 👍 .....

2 Welk symbool komt bij jou het meest voor?

Bij mij komt het symbool ..... het meest voor.

C Lees nu de tekst *Das Ergebnis* op de volgende bladzijde. Beantwoord de vragen.

1 Welk type ben jij? Ik ben type .....

2 Welke hobby's passen bij jou? .....

Das Ergebnis

Am meisten ⇨? Dann bist du Typ A.
Am meisten ☺? Dann bist du Typ B.
Am meisten 👉? Dann bist du Typ C.

Typ A - Du bist kreativ

Du bist lieber drinnen. Du hast viele neue Ideen. Vielleicht ist **Zeichnen** das richtige Hobby für dich? Bei schönem Wetter kannst du das auch draußen machen.

Typ B – Du bist sportlich

Du bist oft und gerne draußen. Hast du es schon mal mit Fußball probiert? Dann kannst du auch mit deinen Freund*innen spielen. Du kannst auch etwas in der Natur machen. Warum nicht mal Mountainbiken oder Skateboarden?

Typ C – Du magst Technik

Du **magst** Internet und Spiele-Konsolen. Gamen ist dein Hobby! Spielst du nicht gerne allein? Dann kannst du auch mit deinen Freund*innen oder online mit anderen Menschen spielen.

WORTHILFE

Ergebnis	resultaat
zeichnen	tekenen
magst	houdt van

★ 21 Lees de tekst *Das Radio für junge Leute*. Beantwoord de vragen.

Das Radio für junge Leute

Seit 30 Jahren gibt es *Radio Feierwerk* in München. Es wird nur das gesendet, was Kinder, **Jugendliche** und junge Erwachsene selbst interessiert: eine gute **Mischung** aus **Unterhaltung**, Information und Musik. Das Programm ist nicht **kommerziell**.

Junge Leute können hier auch mitmachen und viel lernen: Wie kann ich neue Ideen entwickeln? Wie muss ich ins Mikrofon sprechen? Wie kann ich einen kreativen Text schreiben? Echte Profis helfen dabei! Schulklassen können *Radio Feierwerk* besuchen und dort an Workshops **teilnehmen**. Hast du eine Idee für ein Programm? Oder Interesse an einem Training oder einem Workshop? Dann schreibe eine E-Mail an die Redaktion.

FEIERWERK RADIO

WORTHILFE

Jugendliche	jongeren
Mischung	mix
Unterhaltung	entertainment
kommerziell	commercieel; als je winst wilt maken
teilnehmen	deelnemen

1 Wat kun je bij *Radio Feierwerk* allemaal leren? Noem nog twee dingen.

hoe je nieuwe ideeën ontwikkelt,

2 De radio biedt workshops aan. Wie kunnen daaraan deelnemen?

3 Wat moet je doen als je een idee hebt voor een programma?

GRAMMATIK B LERNBOX, SEITE 206

Modale hulpwerkwoorden können, müssen, wollen

22 A Vertaal de werkwoorden in het Nederlands.

können =
müssen =
wollen =

B Vul de juiste vorm van können, müssen en wollen in.

	KÖNNEN	MÜSSEN	WOLLEN
ich	kann	m	w
du	k	m	willst
er/sie/es	k	muss	w
wir	k	m	w
ihr	k	m	w
Sie/sie	k	m	w

C Lees de zinnen. Welke zinnen gelden voor können, müssen of wollen? Kruis aan.

- ☐ A Bij ich krijg je geen uitgang -e.
- ☐ B Bij er/sie/es krijg je de uitgang -t.
- ☐ C Bij ich en er/sie/es krijg je geen uitgang.
- ☐ D Bij ich, du en er/sie/es verandert de klinker van de stam.

D Bekijk de afbeeldingen. Vul de juiste vorm van können, müssen en wollen in.

Das ist Zora. Zora (1 moet) Hausaufgaben machen.
Zora (2 wil) aber lieber zeichnen. Sie (3 kan)
nämlich sehr gut zeichnen.

Das sind Mehmed und Zara. Mehmed und Zara (4 moeten)
jetzt zum Training. Mehmed und Zara (5 wollen)
am liebsten jeden Tag Tennis spielen! Darum
(6 kunnen) sie auch so gut Tennis spielen.

23 A **Onderstreep eerst het onderwerp. Schrijf dan de juiste vorm van het werkwoord op. Let op de hoofdletters aan het begin van de zin.**

- 1 können Er kann gut klettern.
- 2 wollen Wir draußen trainieren.
- 3 müssen Ich heute zum Training!
- 4 wollen du in die Kletterhalle gehen?
- 5 müssen ihr immer draußen spielen?
- 6 können Leonidas sehr gut zeichnen.

B **Schrijf de juiste vorm van het werkwoord op. Let op de hoofdletters aan het begin van de zin.**

- 1 wollen Willst du Fußballer werden?
- 2 müssen Warum er mit dem Trainer reden?
- 3 können Frau Hausmann, Sie uns bitte helfen?
- 4 müssen Wir für morgen noch Hausaufgaben machen.
- 5 können Du gut surfen!
- 6 wollen ihr am Wochenende nach München fahren?

C **Vertaal de woorden in het Duits en vul ze in de zin in. Denk aan de juiste uitgang. Let op de hoofdletters aan het begin van de zin.**

- 1 *wil jij* Willst du mit mir zum Oktoberfest gehen?
- 2 *wij kunnen* morgen an der Isar joggen.
- 3 *jullie willen* nach München fahren.
- 4 *moeten* Sifan und Dafne oft trainieren.
- 5 *willen* die Jungs zusammen gamen?
- 6 *ik kan* gut Gitarre spielen.

D **Kies eerst het werkwoord dat in de zin past. Zet het dan in de juiste vorm in de zin.**

- 1 *können / müssen* Wir müssen auf die Toilette gehen.
- 2 *müssen / wollen* Er noch eine Brezel essen.
- 3 *können / wollen* Du gut Volleyball spielen!
- 4 *können / müssen* Sie mir bitte helfen?
- 5 *müssen / wollen* wir in der Isar schwimmen?
- 6 *können / müssen* Ich heute noch eine E-Mail schreiben.

GESPRÄCHE FÜHREN

24 A Vertaal de kloktijden en de werkwoorden in het Duits. Vul de kloktijden voluit in. Let bij de werkwoorden op de juiste vorm. Let ook op de hoofdletters aan het begin van de zin.

- 1

(kunnen) Kannst du (om 15 uur) um drei Uhr / um fünfzehn Uhr kommen?

Nein, ich (kunnen) _____ erst (om kwart over 3) _____ kommen.
- 2

(willen) _____ du auch (om 19 uur) _____ eine Serie sehen?

Nein, ich (willen) _____ (om 18 uur) _____ eine Serie sehen.
- 3

(moeten) _____ du morgen früh (om 8 uur) _____ zum Training?

Nein, ich (moeten) _____ erst (om half negen) _____ zum Training.
- 4

(kunnen) _____ ihr am Samstag (om kwart voor elf) _____ zum Sportplatz fahren?

Nein, wir (kunnen) _____ erst (om tien over elf) _____ zum Sportplatz fahren.

 B Werk in tweetallen. Controleer eerst samen jullie antwoorden. Speel het gesprek. De een stelt de vragen, de ander geeft antwoord. Wissel ook van rol.

 C Lees de woorden. Maak vragen in het Duits. Let op de hoofdletters aan het begin van de zin. Het eerste woord is vetgedrukt.

- 1

om 12 uur / jij / **kunnen** / komen

Kannst du um zwölf Uhr kommen?
- 2

om 11:15 uur / jullie / **willen** / zwemmen

_____
- 3

om 9:30 uur / jij / **moeten** / gaan

_____

 D Beantwoord nu de vragen van C. Het eerste woord is vetgedrukt.

- 1

om 13 uur / **ik** / kunnen / komen

Nein, ich kann um _____.
- 2

om 11:45 uur / **wij** / willen / zwemmen

Nein, _____.
- 3

om 9:35 uur / **ik** / moeten / gaan

Nein, _____.

	TRAINERS		Leer de woorden en grammatica van Lektion 2 met behulp van de trainers.	
Ik heb geoefend met		☐ Woordtrainer	☐ Grammaticatrainer	

LEKTION 3 Sprich mal

LERNZIELE

GESPRÄCHE FÜHREN

- Je kunt zeggen welke sporten en hobby's je (niet) leuk vindt.

SPRECHEN

- Je kunt in eenvoudige zinnen je dagelijks leven beschrijven.

LERNZIELE

WORTSCHATZ

- Je kent de woorden voor sporten en hobby's in het Duits.

WIEDERHOLUNG GRAMMATIK A UND B, SEITE 205 UND 206

25 A Zet het werkwoord in de juiste vorm.

- 1 wollen Er will jeden Tag fünf Kilometer joggen.
- 2 melden ..... du dich morgen bei unserem Lehrer?
- 3 können ..... ihr zum Viktualienmarkt kommen?
- 4 mieten Herr Müller ..... ein Auto.
- 5 müssen Silke ..... oft trainieren.
- 6 arbeiten ..... du in einem Supermarkt?

B Vertaal de woorden in het Duits. Let op de juiste vorm.

- 1 *Hij kann* Er kann sehr gut tanzen.
- 2 *Moeten jullie* ..... morgen zum Training gehen?
- 3 *Praat u* ..... mit Kai, Frau Sadelfeld?
- 4 *Hij wacht* ..... immer noch auf den Bus.
- 5 *antwoord jij* Warum ..... nicht?
- 6 *kost het* Wie viel ..... ?

C Onderstreep eerst het onderwerp. Vul dan het juiste werkwoord in. Let op de juiste vorm. Kies uit: *baden – können – mieten – müssen – warten – wollen*

- 1 Ich kann nicht so gut Judo.
- 2 Es ist sehr spät. Meine Eltern sagen: „Du ..... jetzt ins Bett!“
- 3 Ich ..... den Wettkampf gewinnen.
- 4 ..... deine Schwester gerne im Fluss?
- 5 Warum ..... du eine Wohnung in München?
- 6 Ich ..... vor der Schule auf dich.

WIEDERHOLUNG LERNBOX LEKTION 2, SEITE 201

26 Lees de tekst *FC Bayern München*. Vertaal de schuingedrukte woorden in het Nederlands.

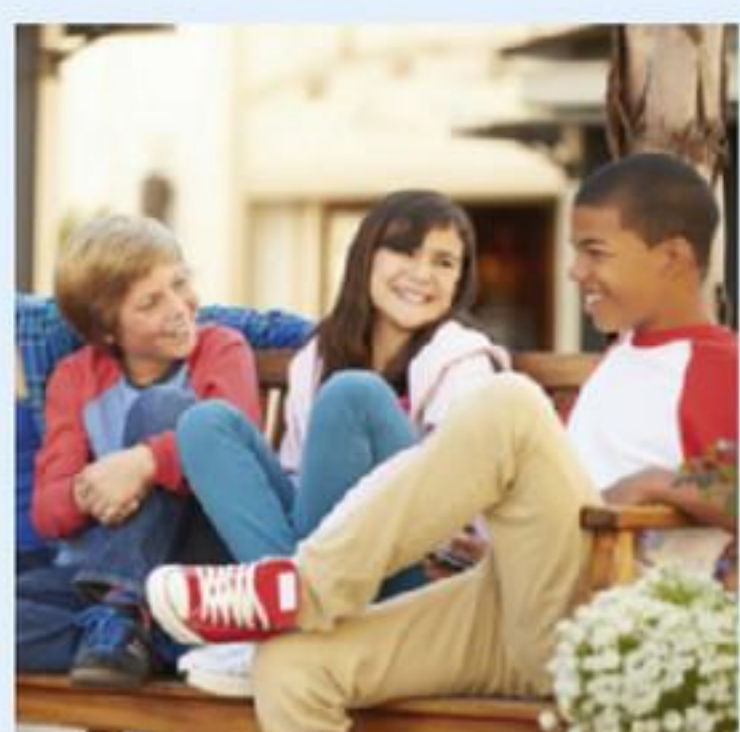
FC Bayern München

Ich (1) *liebe* Fußball. (2) *Am liebsten* mag ich den FC Bayern München. Diesen Fußballclub gibt es schon mehr als hundert Jahre. Er ist der größte Sportverein der Welt. Ich gehe sehr gerne in die Allianz Arena! (3) *Kein* anderes Stadion finde ich so schön wie dieses Stadion! Meine Mutter kauft (4) *manchmal* Karten für ein Spiel. Mein Bruder Finn findet Fußball (5) *langweilig*. Mein Vater und Finn spazieren lieber in der (6) *Umgebung* von München.

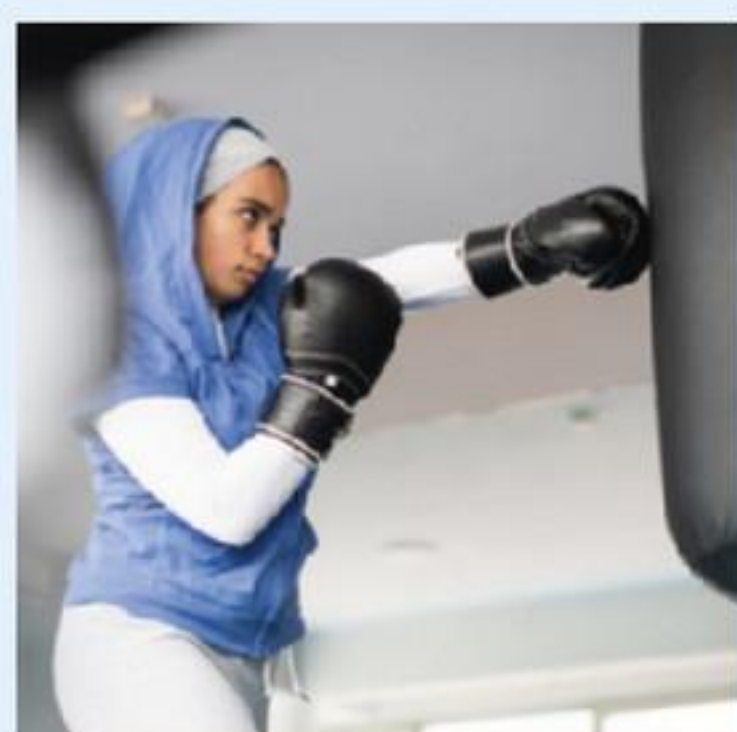

- 1 houd van .....
- 2 .....
- 3 .....
- 4 .....
- 5 .....
- 6 .....

WORTSCHATZ LERNBOX LEKTION 3, SEITE 201

*Freundinnen/
Freunde treffen.*

Ich kickboxe.

Ich zeichne.

Ich reite.

Ich spiele Fußball.

Ich tanze.

Ich spiele Gitarre.

*Ich spiele
Schlagzeug.*

Ich spiele Tennis.

Ich game.

27
A
Waar hoort welke hobby? Schrijf de hobby's uit het *Bildwörterbuch* op.

• Gitarre spielen

•

•

•

•

•

ein Instrument spielen

Sport machen

•

•

•

am Computer

andere Hobbys

B
Vertaal de woorden in het Duits. Vul ze in. Let op hoofdletters aan het begin van een zin.

- 1
series kijken
Abends möchte ich mit meiner Schwester Serien schauen.
- 2
trainen
Am Freitag _____ wir in der Sporthalle.
- 3
lezen
Selma liebt Bücher! _____ ist ihr Hobby.
- 4
drummen
Florian möchte _____.
- 5
vrije tijd
In seiner _____ macht Viktor viel Sport.
- 6
tekenen
Dennis und Luisa können sehr schön _____.

28
A
Vertaal de werkwoorden in het Duits. Vul ze in.

1	Anastasia	trainen	
2	Eva	series kijken	
3	Frau Scholz	kickboksen	
4	Herr Erol	naar muziek luisteren	
5	Karin	tekenen	zeichnen
6	Lilly	voetballen	

B
Werk in tweetallen. Eén persoon stelt de vraag. De andere geeft antwoord zoals in het voorbeeld.

- 1
Was will Anastasia machen?
Anastasia will trainieren.
- 2
Was will Eva machen?
Eva will
- 3
Was will Frau Scholz machen?
Frau Scholz
- 4
Was will Herr Erol machen?
- 5
Was will Karin machen?
- 6
Was will Lilly machen?

REDEMITTEL LERNBOX LEKTION 3, SEITE 202

- 29

A

Luister naar de audio *Redemittel*. Lees mee in de *Lernbox* van *Lektion 3* op blz. 202.
- B

Vertaal de woorden in het Duits. Vul de zinnen aan. Let op hoofdletters aan het begin van een zin.
- 1

Wat is

Was ist

dein Sport?
- 2

Hoe vaak

trainierst du?
- 3

twee keer per week

Ich trainiere
- 4

kun jij goed

Was

?
- 5

Kijk je graag naar

Serien?
- 6

Naar welke muziek luister

du gern?

GESPRÄCHE FÜHREN

GESPRÄCH ▼

Kickboxen und Eishockey

Clara:

Hallo, Hugo! Wie geht's?

Hugo:

Hallo Clara! Gut, danke! Was machst du hier?

Clara:

Ich mache Kickboxen und habe **gleich** einen Wettkampf.

Hugo:

Wie cool! Wie oft trainierst du?

Clara:

Ich trainiere zweimal pro Woche. Immer am Dienstag und Donnerstag. Was ist dein Sport?

Hugo:

Ich spiele Eishockey!

Clara:

Auch cool! Wie oft trainierst du?

Hugo:

Ich trainiere jeden Freitag, von 18 bis 19 Uhr.

Clara:

Hast du noch andere Hobbys? Du bist sehr musikalisch, oder?

Hugo:

Ja. Ich spiele Gitarre. Und du?

Clara:

Ich kann kein Instrument spielen. Aber ich höre gern Musik. Und ich schaue gern Serien. Aber jetzt muss ich zum Wettkampf!

Hugo:

Okay. **Viel Erfolg!** Bis morgen in der Schule.

Clara:

Bis dann!

Eishockey

WORTHILFE

gleich	zo meteen
Viel Erfolg!	Veel succes!

30 A Luister naar de audio *Kickboxen und Eishockey*. Lees mee.

B Kies *richtig* of *falsch*.

	richtig	falsch
1 Clara doet aan ijshockey.	☐	☐
2 Clara traint op donderdag en vrijdag.	☐	☐
3 Hugo heeft nu een wedstrijd.	☐	☐
4 Hugo traint één keer per week.	☐	☐
5 Hugo traint van 8 tot 9 uur.	☐	☐
6 Hugo speelt ook gitaar.	☐	☐

C Werk in tweetallen. Speel het gesprek. De een is Hugo. De ander is Clara. Wissel daarna van rol.

31 A Vertaal de vragen in het Nederlands.

1 Was ist dein Hobby?	Wat is je hobby?
2 Welche Musik hörst du gern?	
3 Wie oft trainierst du?	
4 Was kannst du gut?	
5 Wie findest du Fußball?	
6 Spielst du ein Instrument?	

B Beantwoord de vragen.

1	
2	
3	
4	
5	
6	

C Werk in tweetallen. De een leest de vragen. De ander geeft antwoord. Wissel daarna van rol.

STECKBRIEF

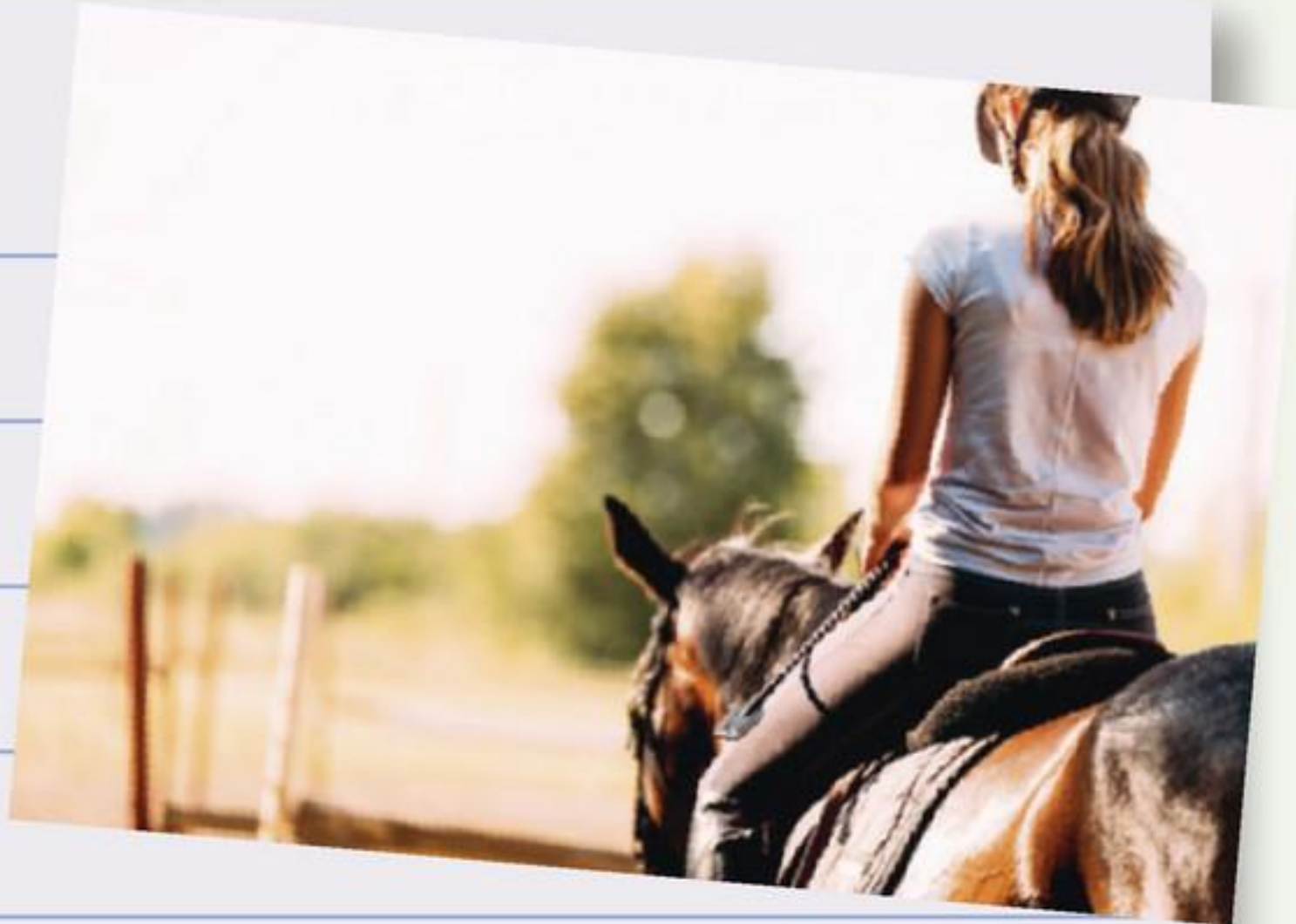
Name: Helena

Hobby: reiten

Wie oft?: zweimal pro Woche

Wann? Montag und Freitag

Gut in?: zeichnen

32 A Lees de *Steckbrief* op blz. 167. Beantwoord de vragen over Helena. Schrijf hele zinnen op. Let op de hoofdletters.

- 1

Was sind Helenas Hobbys?

Helena reitet.
- 2

Wie oft trainiert sie?
- 3

Wann trainiert sie?
- 4

Was kann Helena gut?

B Vul nu je eigen gegevens in.

STECKBRIEF

Name:

Hobbys:

Wie oft?:

Wann?:

Gut in?:

C Werk in tweetallen. De een stelt vijf vragen over de gegevens van B. De ander leest de antwoorden over zichzelf voor. Wissel daarna van rol.
Beispiel: Wie heißt du? – Ich heiße Lanah.

G

33 Vertel wat jij in het weekend doet. Gebruik de volgende informatie:
am Wochenende ... / Sport / Wettkampf / andere Hobbys / Hausaufgaben oder lernen

TRAINERS	Leer de woorden en grammatica van Lektion 3 met behulp van de trainers.	
Ik heb geoefend met	☐ Woordtrainer	☐ Grammaticatrainer

TEST JEZELF	Leer de woorden, Redemittel en grammatica van Lektion 1, 2 en 3 en maak de Test jezelf online.				
	Woorden	Redemittel	Grammatica	Lezen	Kijken/luisteren
Dit kan ik al					

FINALE

Lees eerst alle opdrachten. Kies dan de opdracht die jij gaat maken. Lees de Duitse zinnen niet voor. Spreek vrij. Controleer of je alle punten hebt verwerkt. Lever dan de opdracht in. Vink daarna aan wat je al kunt in *Das kann ich schon!*

PRESENTATIE Je houdt een presentatie over jouw sport en hobby's.

- ▶ Vertel over je sport en je hobby's.
- ▶ Vertel:
  - hoe vaak je sport of hoe vaak je jouw hobby doet;
  - wanneer je sport of wanneer je jouw hobby doet.
- ▶ Maak een PowerPoint bij je presentatie.

INTERVIEW Jullie houden in tweetallen een interview met een sporter uit Duitsland, Oostenrijk of Zwitserland.

- ▶ Kies samen een sporter.
- ▶ Zoek informatie over de sporter op internet.
- ▶ Schrijf minimaal vijf vragen op die je aan de sporter wilt stellen.
- ▶ Bereid ook mogelijke antwoorden voor.
- ▶ Houd dan het interview. De een stelt vragen. De ander is de sporter en geeft antwoord.

INTERVIEW Je gaat interviews houden over hobby's.

- ▶ Stel vijf mensen vragen over hun hobby's.
- ▶ Stel elke persoon minimaal vijf vragen.
- ▶ Maak notities en noteer alleen losse woorden. Noteer geen hele zinnen. Presenteer de antwoorden.

Das kann ich schon!

	-	-/+	+	++
woorden en Redemittel	☐ Ik gebruik soms niet-Duitse woorden en zinnen.	☐ Ik kan veel woorden en zinnen in het Duits gebruiken.	☐ Ik kan bijna alle woorden en zinnen in het Duits gebruiken.	☐ Ik kan alle woorden en zinnen in het Duits gebruiken.
uitspraak en spreektempo	☐ Ik kan veel woorden nog niet goed uitspreken. Ik spreek nog erg langzaam.	☐ Ik kan veel woorden goed uitspreken. Ik spreek soms nog wat langzaam in het Duits.	☐ Ik kan de meeste woorden goed uitspreken. Ik kan best wel snel in het Duits spreken.	☐ Ik kan alle woorden goed uitspreken. Ik kan snel in het Duits spreken.
gesprek voeren	☐ Ik vind het nog moeilijk om in het Duits te reageren. Ik reageer vaak heel kort.	☐ Ik kan meestal in het Duits reageren. Ik wacht af en neem niet zo snel de leiding in een gesprek.	☐ Ik kan al goed in het Duits reageren. Ik neem steeds vaker de leiding in het gesprek.	☐ Ik kan al heel goed in het Duits reageren. Ik neem meestal de leiding in het gesprek.

Kijk naar je antwoorden bij opdracht 1E op blz. 144 van dit hoofdstuk. Heeft het je bij het leren geholpen dat je weet wat je eindopdracht is? Waarom wel/niet?

LESEN

Eisbach

Der Eisbach ist ein **Nebenfluss** von der Isar. Er fließt bis zum Englischen Garten in **unterirdischen** Tunneln. In den Tunneln entstehen Wellen. Darum kannst du im Eisbach surfen. Auch bei schlechtem Wetter. Menschen können hier sogar schon seit vierzig Jahren surfen. Tourist*innen aus der ganzen Welt besuchen München. Sie kommen oft zum Englischen Garten. Sie sehen, wie die Surferinnen und Surfer draußen trainieren. Im Eisbach kannst du **also** surfen, aber das Schwimmen ist verboten.

WORTHILFE

Nebenfluss	zijrivier
unterirdischen	ondergrondse
also	dus

1 A Lees de tekst *Eisbach*. Zoek de vertaling van de onderstreepte woorden in de woordslang. Streep ze door.

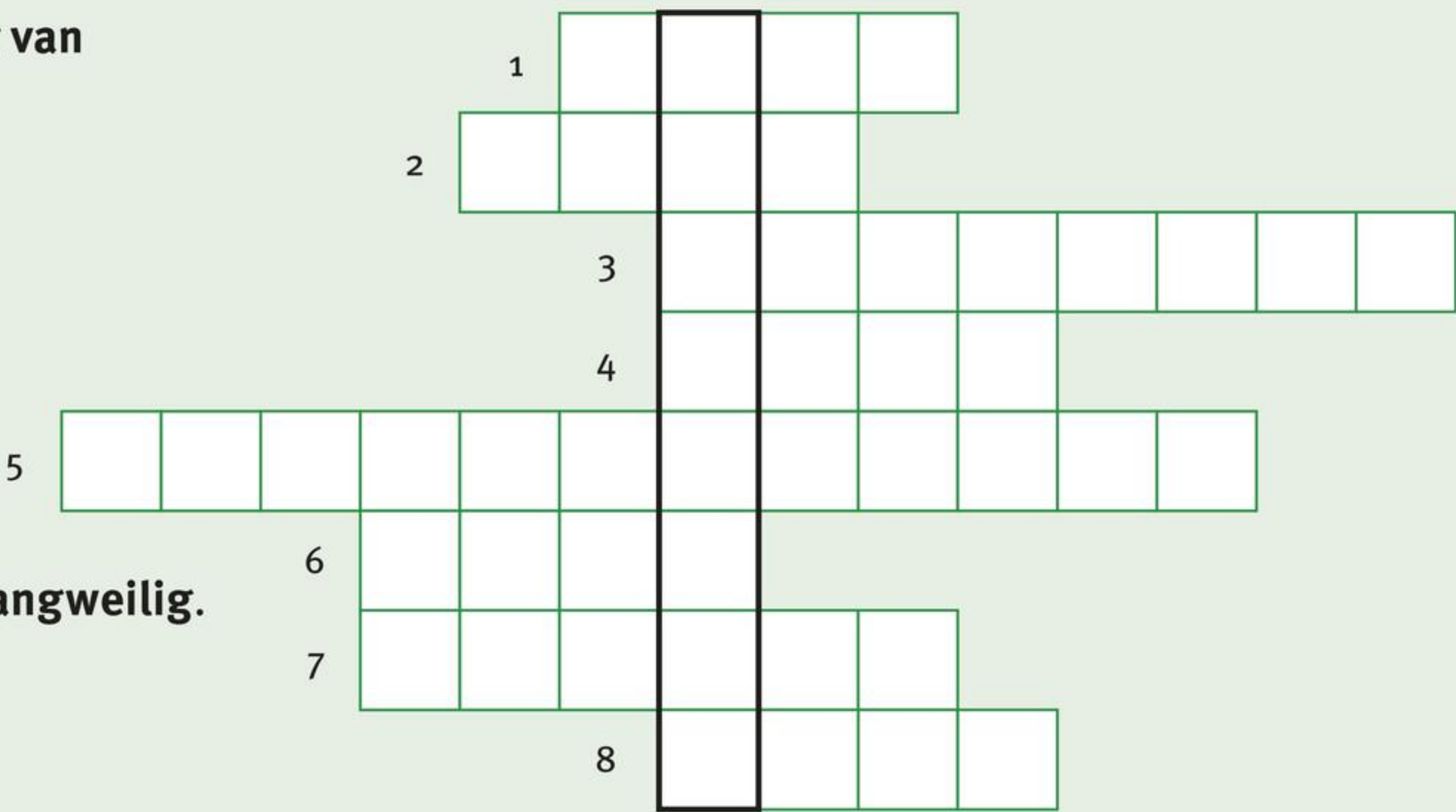

B Zou jij in de Eisbach willen surfen? Waarom wel of waarom niet?

WORTSCHATZ

2 A Lees de zinnen. Vul de Nederlandse vertaling van het vetgedrukte woord in de puzzel in.

- 1 Vor unserer Schule steht ein alter **Baum**.
- 2 Ich trainiere **manchmal** am Mittwoch.
- 3 Bei Oma und Opa ist es sehr **gemütlich**.
- 4 **Jede** Stunde denke ich an dich!
- 5 Im Sommer können die Konzerte **stattfinden**.
- 6 Ich game gern, aber mein Bruder findet das **langweilig**.
- 7 Warum sitzt du den ganzen Tag **drinnen**?
- 8 Lädst du mich ein? Ich habe **kein** Geld mehr.

B Welk woord lees je van boven naar beneden? .....

C Zoek in de puzzel de Duitse vertaling van de woorden op en streep ze door.

dansen – gitaarspelen – instrument – naar muziek luisteren – paardrijden – tennissen – training – voetballen

I	N	☺	M	T	E	I	N	E	R	☺	F	R	E	N
G	I	Z	E	R	I	T	☺	T	R	E	F	F	E	E
I	R	E	☺	A	☺	I	C	H	☺	S	E	L	H	R
T	E	N	N	I	S	S	P	I	E	L	E	N	R	Ö
A	I	☺	G	N	E	R	N	I	☺	I	M	E	I	H
R	T	N	E	I	☺	F	R	N	P	E	U	N	D	K
R	E	E	☺	N	U	N	D	S	☺	A	M	☺	W	I
E	N	O	C	G	H	E	L	T	N	E	N	D	E	S
S	☺	H	A	B	E	L	N	R	☺	W	I	R	☺	U
P	Z	U	S	A	A	M	M	U	E	N	N	☺	I	M
I	M	M	E	B	R	☺	S	M	E	E	H	R	☺	V
E	I	E	ß	L	☺	S	P	E	A	Z	ß	☺	U	N
L	D	U	☺	W	A	S	☺	N	M	N	A	C	H	S
E	F	T	☺	D	U	☺	I	T	N	A	☺	D	E	I
N	N	E	R	☺	F	R	E	I	Z	T	E	I	T	?

D Schrijf nu alle overgebleven letters van opdracht C op. Tussen de woorden staan smileys. Welke zinnen ontstaan er?

.....

.....

.....

SPRECHEN

- 4 Je organiseert een sportdag op jouw school.
- A Vul bij alle tijden een activiteit of sport in het Duits in.

ZEITPLANNER

9:00		12:00	
10:00		13:00	
11:00		14:00	

B Vertel aan de andere leerlingen hoe de dag eruitziet. Noem de tijd en de sport.

Hallo! Heute haben wir Sporttag. Um neun Uhr beginnen wir mit .....

.....
Uhr

.....
Uhr

.....
Uhr haben wir Pause und Mittagessen.

.....
Uhr

Und .....

.....
Uhr

 SEHEN

- **5** Ga naar de online leeromgeving. Daar vind je een video met opdrachten.

 LESEN**GESPRÄCH ▼**

Freizeit

- Aurora:** Hi Dustin! Was machst du?
Dustin: Ich spiele ein Computerspiel.
Aurora: Wie heißt es?
Dustin: Ich spiele gerade *Minecraft*. Ich game viel in meiner Freizeit. Auch am Computer.
Aurora: Und schaust du auch gerne mal Serien?
Dustin: Ja, ich habe einen Account bei *Netflix* und *Amazon Prime*. Und du?
Aurora: Ich sehe nicht viel fern. Ich lese gern. Ich mag Thriller.
Dustin: Wirklich? Ich lese nicht so gern. Ich schaue aber oft Fußball.
Aurora: Machst du auch Sport?
Dustin: Nein, ich bin nicht sehr sportlich. Ich zeichne aber manchmal. Ich bin ziemlich kreativ.
Aurora: Ach so. Ich mache Theater, das ist auch kreativ!
Dustin: Ja! Und, machst du Sport?
Aurora: Ich spiele manchmal Tennis.
Dustin: Cool! Ich gehe am Wochenende mit Bouchra und Alex ins Kino. Willst du mitkommen?
Aurora: Ja, warum nicht!

6 Lees het gesprek. Kies het juiste antwoord.

- 1 Dustin zit te *gamen* / *lezen*.
- 2 Dustin heeft *geen* / *meerdere* accounts bij streamingdiensten.
- 3 Dustin *kijkt* / *speelt* voetbal.
- 4 Aurora *speelt toneel* / *tekent* in haar vrije tijd.
- 5 Aurora doet *niet* / *soms* aan sport.
- 6 Aurora gaat *niet* / *wel* mee naar de bioscoop.

★ SONG

- **7** Ga naar de online leeromgeving. Daar vind je een video met opdrachten.

K KIOSK

- **8** Kies online uit de Kiosk een leeskaart die je leuk vindt. Maak de opdrachten. Welke leeskaart heb je gekozen? Wat vond je ervan? Kies zoveel kaarten als je wilt.

.....

.....

.....

K SPIELE

-   **9** Ga naar de online leeromgeving. Download het spel *Speeddating* of vraag het spel aan je docent.

LEKTION 4 Sieh und lies mal

LERNZIELE ERK

SEHEN

- Je kunt woorden en korte zinnen in een video over verjaardagen herkennen.

LESEN

- Je kunt eenvoudige informatie over plaatsen in München begrijpen.
- Je kunt de tekst van een verjaardagsliedje begrijpen.

LERNZIELE

WORTSCHATZ

- Je kent de maanden in het Duits.

GRAMMATIK

- Je kunt de tegenwoordige tijd van werkwoorden met de stam op een s-klank gebruiken.

34 **FINALE** Bekijk de Finale-opdracht. Beantwoord de vragen.

- 1 Aan het einde van Lektion 6 kies je een Finale-opdracht. In de Lektionen 4 tot en met 6 werk je naar deze opdracht toe. Lees de drie keuzeopdrachten van *Lektion 6* op blz. 195. Als je nu een keuze zou maken, welke opdracht kies je dan? Leg ook uit waarom.

.....

.....

- 2 Over welk feest / welke feesten zou je graag willen schrijven?

.....

WIEDERHOLUNG LERNBOX GRAMMATIK A UND B, SEITE 205 UND 206

35 **A** Vertaal de werkwoorden. Vul de juiste vorm in. Kies uit:

antworten – kosten – melden – mieten – reden – warten

- 1 *antwoorden* Warum ..... Farid nicht?
- 2 *praten* ..... ihr nicht mit Sandra?
- 3 *melden* ..... du dich morgen bei unserer Lehrerin?
- 4 *kosten* Ein Ticket ..... 5 Euro.
- 5 *wachten* ..... du auf den Bus?
- 6 *huren* Meine Eltern ..... ein Appartement in München.

B Vertaal de werkwoorden. Vul de juiste vorm in.

- 1 *moeten* Ich ..... um 18 Uhr bei der Sporthalle sein.
- 2 *willen* Wir ..... am Wochenende schwimmen.
- 3 *kunnen* Du ..... sehr gut Ski fahren.
- 4 *kunnen* ..... ihr gut singen?
- 5 *willen* Corinna ..... den Wettkampf gewinnen.
- 6 *moeten* Ihr ..... heute noch zum Training.

WORTSCHATZ LERNBOX LEKTION 4, SEITE 202

36 Vertaal de vetgedrukte woorden in het Nederlands.

- 1 Heute ist mein **Geburtstag**.
- 2 Ich möchte viele Freunde **einladen**.
- 3 Meine Eltern und Geschwister **gratulieren** mir.
- 4 Ich warte auf meine **Geschenke**.
- 5 Mittags gehen wir **vielleicht** mit Oma und Opa in den Park.
- 6 Meine Oma backt immer eine leckere Torte mit **Kerzen** darauf.
- 7 Abends gibt es noch eine **Überraschung**.
- 8 Von meiner Freundin **bekomme** ich ein Buch.

verjaardag

37 A Zoek alle Duitse maanden in de puzzel. Zoek in alle richtingen.

J	E	S	Q	S	T	J	U	L	I	V
D	H	A	P	R	I	L	B	U	L	A
E	P	M	O	E	L	E	H	N	T	U
Z	O	K	T	O	B	E	R	O	T	G
E	E	X	I	Q	D	O	C	V	M	U
M	S	E	P	T	E	M	B	E	R	S
B	J	A	N	U	A	R	G	M	Z	T
E	U	J	F	M	M	A	I	B	L	X
R	N	M	Ä	R	Z	G	U	E	E	I
R	I	S	X	L	G	M	Q	R	G	X
S	C	C	J	F	E	B	R	U	A	R

B Zet de Duitse maanden in de tabel bij de juiste tijd van het jaar.

Frühling (lente)	Sommer (zomer)	Herbst (herfst)	Winter (winter)
März			

C Beantwoord de vragen. Vul in: *im* + de passende maand.

- 1

Wann hast du Geburtstag?

Ich habe im Geburtstag.
- 2

Wann beginnt der Sommer?

Der Sommer beginnt .....
- 3

Wann beginnt der Herbst?

Der Herbst beginnt .....
- 4

Wann endet der Winter?

Der Winter endet .....
- 5

Wann endet der Frühling?

Der Frühling endet .....

SEHEN

Herzlichen Glückwunsch zum Geburtstag!

In vielen Ländern feiern Menschen ihren Geburtstag. Das Geburtstagskind bekommt Geschenke und es gibt ein Fest. Familie und Freund*innen singen Geburtstagslieder und gratulieren dem Geburtstagskind. In Deutschland gratulierst du nur dem Geburtstagskind. Man gratuliert nicht der Familie.

Willst du dem Geburtstagskind gratulieren? Dann nur am Geburtstag – nicht **vorher**. Die Deutschen glauben nämlich, dass dies Unglück bringt. Zu einem deutschen Geburtstag **gehört** auch eine Torte mit Kerzen: Für jedes Lebensjahr gibt es eine Kerze. Das Geburtstagskind muss alle Kerzen **auf einmal auspusten**. Das bringt Glück.

Geburtstagsorte mit Kerzen

WORTHILFE	
vorher	vooraf
gehört	hoort
auf einmal	in één keer
auspusten	uitblazen

38 A Vertaal eerst de titel van de tekst *Herzlichen Glückwunsch zum Geburtstag!* in het Nederlands.

B Lees nu de hele tekst *Herzlichen Glückwunsch zum Geburtstag!* Beantwoord de vragen in het Nederlands.

- 1

Wie feliciteer je allemaal op een verjaardagsfeest?

.....
- 2

Wat brengt volgens de tekst ongeluk?

.....
- 3

Wat brengt volgens de tekst geluk?

.....

C Hoe vier jij je verjaardag? .....

39 Lees eerst de zinnen per fragment. Bekijk dan de video *Warum feiert man Geburtstag?* Kies *richtig* of *falsch*.

	richtig	falsch
Fragment 1		
1 De jarige man is erg blij met het verrassingsfeest.	☐	☐
Fragment 2		
2 Gewone burgers wisten niet wanneer ze jarig waren.	☐	☐
Fragment 2		
3 De verjaardag van een volwassene wordt groots gevierd	☐	☐

LESEN

Tolle Geburtstage in München

In München gibt es tolle Möglichkeiten, wie du deinen Geburtstag feiern kannst.

(1) Magst du Musik und bist kreativ? Dann willst du deinen Geburtstag vielleicht beim Radio feiern! Du kannst zwölf Freund*innen einladen. Im Studio könnt ihr eure eigene CD aufnehmen! Danach könnt ihr noch ein Fotoshooting machen. Diese Geburtstagsparty dauert drei Stunden und kostet 200 Euro.

(2) Möchtest du mehr über die Geschichte von München **wissen**? Mit dieser Rallye ist Stadtgeschichte nicht langweilig! Du gehst durch München und musst kreative Aufgaben **lösen**. Informationen suchen macht Spaß! Eine Rallye für maximal 25 Personen kostet 185 Euro.

(3) Bist du ein Fußballfan? Dann kannst du deinen Geburtstag in der Allianz Arena feiern. Du und deine Freund*innen bekommt eine **Führung** durch das Fußballstadion! Danach besucht ihr noch das FC Bayern Museum. Diese Geburtstagsparty dauert zwei Stunden. Für elf Kinder oder Jugendliche kostet sie 279 Euro.

(4) Ist Technik dein Hobby? Im FabLab kannst du einen kreativen Geburtstag feiern. Das FabLab ist eine Hightech-**Werkstatt**. Was kannst du hier alles machen? Zum Beispiel 3D-Objekte oder Roboter! Du kannst auch eine 3D-Minecraft-Welt zeichnen! Alle Workshops dauern drei Stunden. Für maximal zehn Personen bezahlst du 415 Euro.

(5) Willst du einen fantastischen Geburtstag haben? Eine Stunde lang? Besuche dann zusammen mit fünf Freund*innen unseren Escape-Room. Du und deine Freund*innen löst Rätsel. Zusammen müsst ihr den Weg nach draußen finden. Für dich ist der Besuch gratis! Deine Freundinnen und Freunde bezahlen 17 Euro pro Person.

WORTHILFE

wissen	weten
lösen	oplossen
Führung	rondleiding
Werkstatt	werkplaats

STRATEGIE

LESEN
Moet je titels met alinea's combineren? Lees eerst de titels en vertaal de woorden die je niet kent. Lees dan de alinea's van de tekst een voor een door. Kies daarbij de titel die het best bij elke alinea past.

- 40
- A

Lees eerst de titel en de inleiding van de tekst *Tolle Geburtstage in München*. Bekijk ook de afbeeldingen. Waar gaat de tekst over, denk je? Beantwoord de vraag in het Nederlands.
- B

Lees nu de strategie *Lesen*. Lees eerst de opdracht en dan de tekst *Tolle Geburtstage in München*. Welk tussenkopje hoort bij welke alinea? Schrijf de titel bij de juiste alinea.
Tussenkopjes: *Geburtstag im FabLab* – *Geburtstag beim Radio* – *Geburtstagsparty im Fußballstadion* – *Party im Escape-Room* – *Stadtrallye zum Geburtstag*
- C

Lees eerst de uitspraken. Lees dan de tekst *Tolle Geburtstage in München* nog een keer. Kies *richtig* of *falsch*.

	richtig	falsch
1 Bij de radio kun je samen met je vrienden op de foto.	☐	☐
2 Tijdens de rallye moet je informatie over München zoeken.	☐	☐
3 Het feestje in de Allianz Arena is gratis voor kinderen die jarig zijn.	☐	☐
4 Als je van Minecraft houdt, kun je je verjaardag in het FabLab vieren.	☐	☐
5 Naar de Escape-Room kunnen maximaal 17 personen.	☐	☐
- D Werk in tweetallen. Bespreek waar jullie je verjaardag zouden willen vieren. Waarom?

STRATEGIE

LESEN
In een tekst kun je onbekende woorden tegenkomen. Dit is niet erg, want je kunt niet alle woorden kennen. Bovendien zijn niet alle woorden belangrijk om een tekst te begrijpen. Je hoeft dus niet alle woorden te kennen om een tekst te begrijpen.

SONG ▼

Alles Gute zum Geburtstag!

Schon wieder ist ein ..... vorbei, wie schnell die Zeit vergeht
365 Tage – wie vom Wind verweht.
Fühlst du dich reifer, glücklich, **schlauer**? Nur du weißt das genauer,
was auch immer kommen mag, lebe heute, genieß den Tag
und sei dankbar für die Freude, die du findest ..... für Tag,
denn was auch immer kommen mag, bleibe dir treu und bleibe stark.

Alles Gute zum Geburtstag,
ich wünsche dir so viel,
viele gute ..... und stets ein schönes **Ziel**.
Ich wünsche dir ....., die es nicht zu aufen gibt,
ein **Funkeln** in den Augen, ein Lachen im Gesicht.
Es ist schön, dass es dich gibt.

Ich wünsche dir **Gelassenheit** und **Zuversicht**,
fühle dich geborgen, fühle dich geliebt.
Gesundheit – das ist klar und auch ganz viel Glück
von der ..... stets das größte Stück.
Siehst du all dein Glück in diesem Augenblick,
fühlst du all dein Glück in diesem Augenblick.
[...]

WORTHILFE

schlauer	slimmer
Ziel	doel
Funkeln	twinkeling
Gelassenheit	rust
Zuversicht	vertrouwen

41 A Lees eerst de strategie *Lesen*. Lees dan de tekst *Alles Gute zum Geburtstag!* Vul de woorden in de songtekst in. Kies uit:

Freunde – Geburtstagstorte – Geschenke – Jahr – Tag

B Zoek de vertaling van de volgende zinnen in de songtekst op.

- 1 Geniet van de dag. ....
- 2 Van harte gefeliciteerd met je verjaardag. ....
- 3 Het is mooi dat jij er bent. ....
- 4 Ik wens je zo veel. ....

C Wat wenst de zanger de jarige toe?

- ☐ A veel cadeaus die je niet kunt kopen ☐ D gezondheid en geluk
- ☐ B een lach op je gezicht ☐ E een nieuwe auto
- ☐ C veel geld

D Beluister het liedje in de online omgeving. Controleer je antwoorden.

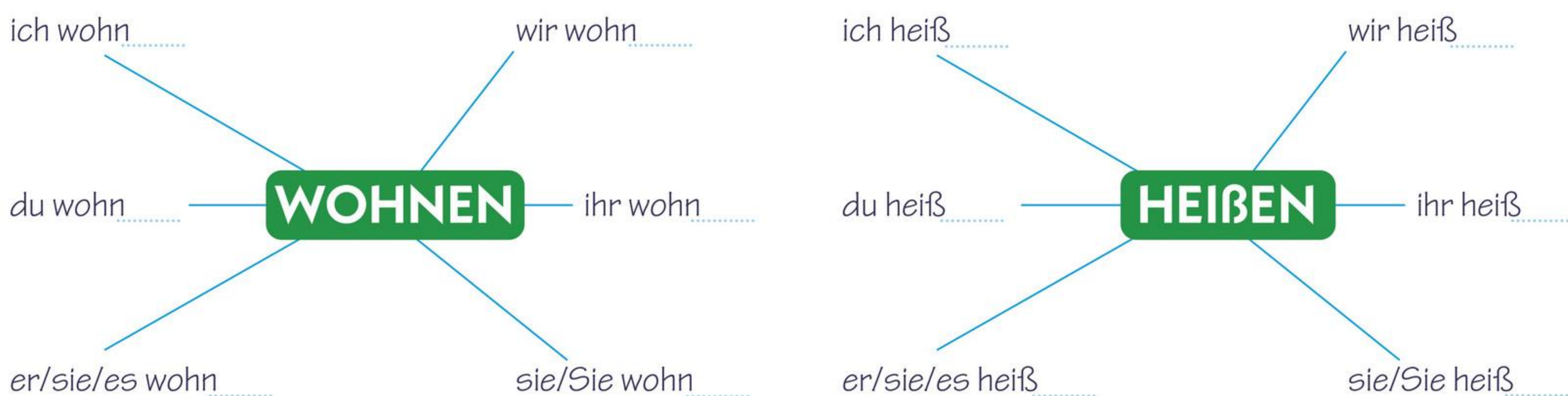
E Welke wensen heb je zelf voor je volgende verjaardag?

GRAMMATIK C LERNBOX, SEITE 206

Werkwoorden met de stam op een s-klank, zoals *heißen, reisen, tanzen*

TIPP GRAMMATIK De stam is het hele werkwoord zonder -en. De stam van *tanzen* is bijvoorbeeld *tanz*. De stam *tanz* eindigt op 'z'. Dat is een s-klank.

42 Lees Grammatik C. Vul de juiste uitgangen van het werkwoord in.

B Lees de tip. Vul de juiste uitgang in.

Werkwoorden zoals *heißen, reisen* en *tanzen* krijgen bij *du* niet de uitgang -st, maar alleen .....

C Welke werkwoorden horen bij de afbeeldingen? Schrijf de werkwoorden onder de juiste afbeeldingen.

Kies uit:

hassen – küssen – reisen – schließen – sitzen – ~~tanzen~~

tanzen

43 A Onderstreep eerst het onderwerp in de zin. Vul dan de juiste vorm van het werkwoord in.

- 1 heißen Du heißt Emir?
- 2 reisen Ihr _____ nach München.
- 3 hassen Ich _____ Regen.
- 4 sitzen Du _____ im Park.
- 5 tanzen _____ du gerne?
- 6 küssen Ich _____ meinen besten Freund.

B Onderstreep eerst het onderwerp in de zin. Vertaal dan het werkwoord in het Duits. Vul de juiste vorm in.

- 1 *dansen* Wollen wir zusammen tanzen ?
- 2 *zitten* Ich _____ im Bus.
- 3 *heten* Wie _____ ihr?
- 4 *reizen* Wohin _____ du?
- 5 *sluiten* Herr Demir _____ das Fenster.
- 6 *zoenen* Mein Bruder _____ seine Freundin.

★ 44 Lees de tekst *Weihnachten*. Vul de juiste vorm van het werkwoord in.

Weihnachten

Hallo! Viele Grüße aus München! Zu Weihnachten (1 *reisen*) reist meine Familie immer nach München. Hier wohnt meine Oma.

In Deutschland beginnt Weihnachten abends am 24. Dezember: Das ist der Geburtstag von Jesus.

Wir schmücken zusammen den Weihnachtsbaum. Ich singe Weihnachtslieder und meine Schwester

(2 *tanzen*) _____. Nach dem Essen gibt es Geschenke. Meine Oma (3 *sitzen*) _____ gemütlich auf ihrem Stuhl. Sie schenkt uns immer tolle Geschenke.

Ich (4 *küssen*) _____ meine Oma und bedanke mich.

SCHREIBEN

45 Gebruik de *Lernbox* van *Lektion 3* op blz. 201. Gebruik ook de opdrachten en teksten van *Lektion 4*.

Schrijf vier verschillende maanden onder elkaar in je schrift. Schrijf bij elke maand een zin. Schrijf wat er in die maand gebeurt of wat je graag doet.

Voorbeelden: Im Januar habe ich Geburtstag. / Im Januar fahre ich gern Ski.

TRAINERS		
Leer de woorden en grammatica van <i>Lektion 4</i> met behulp van de trainers.		
Ik heb geoefend met	☐ Woordtrainer	☐ Grammaticatrainer

LEKTION 5 Hör und lies mal

LERNZIELE ERK

HÖREN

- Je kunt informatie begrijpen in korte luisterfragmenten over carnaval.

LESEN

- Je kunt informatie over personen, plaatsen en feesten in Beieren begrijpen.

LERNZIELE

WORTSCHATZ

- Je kunt de rangtelwoorden en de datum in het Duits gebruiken.

WIEDERHOLUNG LERNBOX LEKTION 4, SEITE 202

46 A Welk woord past in de zin? Kies het juiste woord.

- 1 Die Geschwister ~~gratulieren~~ / *wünschen* sich einen Besuch im FabLab.
- 2 Wir *bekommen* / *feiern* im Januar ein Haustier.
- 3 Ich backe morgen eine *Kerze* / *Torte*.
- 4 Meine Freundinnen *einladen* / *gratulieren* mir zum Geburtstag.
- 5 Ich lade viele Freunde zu meinem *Fest* / *Geschenk* ein.
- 6 Wie viele *Kerzen* / *Überraschungen* brennen hier?

wensen

B Vertaal nu de woorden in het Nederlands.

WORTSCHATZ LERNBOX LEKTION 5, SEITE 203

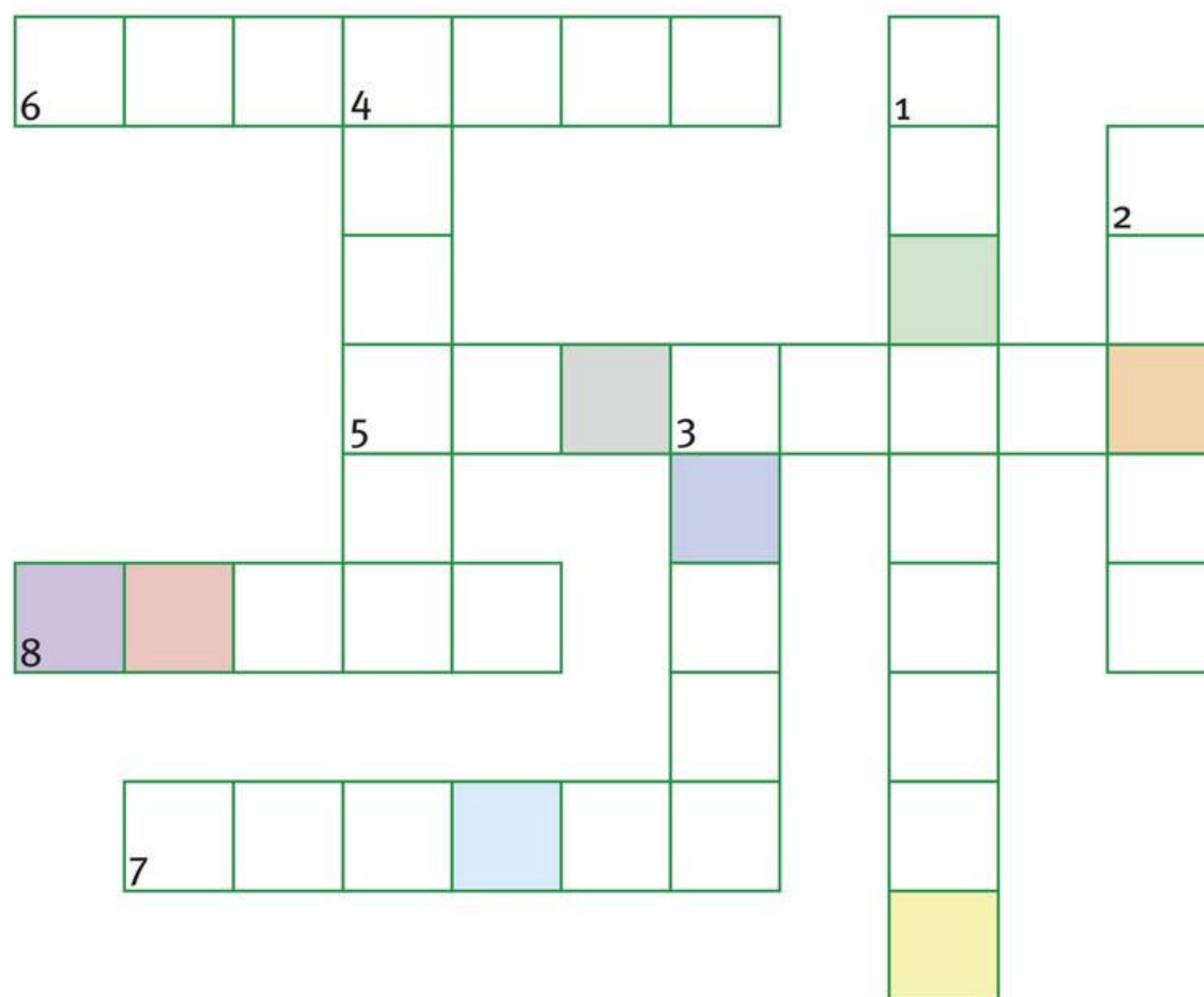
47 A Vul de woorden in de juiste zin in. Kies uit:

Besucher – billig – dauern – fast – heute – kaufen – nennen – tragen

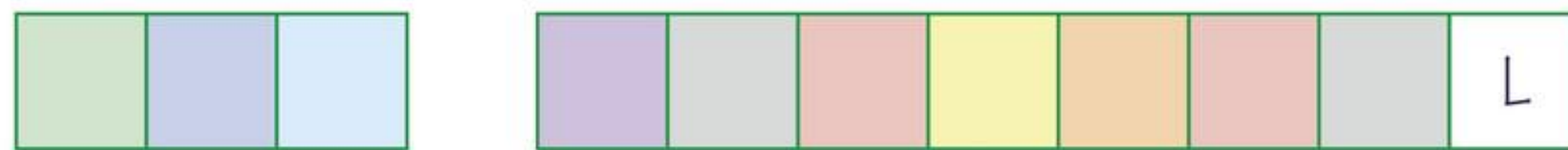
- 1 Jeden Tag kommen viele Besucher in das BMW-Museum.
- 2 Kannst du auf dem Markt bitte noch Brezeln ..... ?
- 3 Die Sommerferien ..... sechs Wochen.
- 4 In Bayern ..... manche Männer Lederhosen.
- 5 Die Tickets für die Allianz Arena sind nicht .....
- 6 ..... besuchen wir die Frauenkirche in München.
- 7 Leute aus Bayern ..... das Oktoberfest *Die Wiesn*.
- 8 Der Viktualienmarkt findet ..... jeden Tag statt.

B Schrijf de Nederlandse vertaling van de woorden van A in de puzzel.

C Welk Duits woord ontstaat er in de gekleurde vakjes? Schrijf ook de Nederlandse vertaling op.

Nederlandse vertaling: .....

48 A Schrijf de rangtelwoorden voluit.

1. <u>erste</u>	8. ....
3.	16. ....
7.	21. ....

B Wanneer zijn de personen jarig? Vul de juiste gegevens in.

1 Amir hat am 1. Januar Geburtstag.

2 Jesper hat ..... Geburtstag.

3 Nele hat ..... Geburtstag.

4 Daan hat ..... Geburtstag.

5 Zoey hat ..... Geburtstag.

6 Omar hat ..... Geburtstag.

C Lees de informatie over deze bekende mensen uit Beieren. Schrijf de dag en de maand van hun verjaardag voluit.

1. Sisi (Kaiserin von Österreich),
geboren am 24. Dezember 1837 in München.

2. **Adi Dassler (Gründer (oprichter) von Adidas),**
geboren am 3. November 1900 in
Herzogenaurach.

3. Levi Strauss (Erfinder des Levi's Jeans),
geboren am 26. Februar 1929 in Buttenheim.

4. Arijon Ibrahimovic (Fußballspieler),
geboren am 11. Dezember 2005 in Nürnberg.

- 1 Sisi ist am vierundzwanzigsten Dezember geboren.
- 2 Adi Dassler ist _____ geboren.
- 3 Levi Strauss ist _____ geboren.
- 4 Arijon Ibrahimovic ist _____ geboren.

D Werk in tweetallen. Voer een gesprek over de bekende personen uit C. De een stelt vragen over twee personen. De ander geeft antwoord. Wissel daarna van rol en stel vragen over de andere twee personen.

Voorbeelden:

1	Wann hat Sisi Geburtstag?	Sie hat am vierundzwanzig sten Dezember Geburtstag.
	Wo ist sie geboren?	Sie ist in München geboren.
	Was war sie von Beruf?	Sie war Kaiserin von Österreich.
2	Wann hat Arijon Geburtstag?	Er hat am ... Geburtstag.
	Wo ist er geboren?	Er ist in ... geboren.
	Was ist er von Beruf?	Er ist ...

E Beantwoord nu de vragen over jezelf. Vul de zinnen aan.

- 1** Wann hast du Geburtstag? Ich habe am ..... Geburtstag.
- 2** In welcher Stadt bist du geboren? Ich bin in ..... geboren.

HÖREN

Karneval

Der Karneval hat eine lange Tradition. Am 11.11. um 11 Uhr 11 beginnt der Karneval. Er dauert rund drei Monate. Am **Rosenmontag** gibt es in Deutschland viele **Umzüge** – sehr bekannt ist der Umzug in Köln. Aber auch in Bayern gibt es Karnevalsumzüge. Viele selbstgebaute Wagen fahren durch die Straßen. Die **Narren** feiern, tanzen und singen. Sie tragen bunte Kleidung, Kostüme und Masken. Manche Masken sind **aus Holz**. Am **Aschermittwoch** ist dann alles wieder vorbei.

WORTHILFE

Rosenmontag	carnavalsmaandag
Umzüge	optochten
Narren	dwazen
aus Holz	van hout
Aschermittwoch	Aswoensdag (de laatste dag van carnaval)

die Narren

der Umzug in Köln

49 A Lees de tekst *Karneval*. Bekijk ook de afbeeldingen. Beantwoord de vragen in het Nederlands.

- 1 Wanneer begint het carnaval? – op ..... om .....
- 2 Wanneer eindigt het? – op .....
- 3 Wat dragen de dwazen? – .....

B Heb je zelf al eens carnaval gevierd? Zo ja, als wie of wat was je verkleed? Hoe heb je het gevierd?

50 A Je gaat twee keer luisteren naar een audiofragment. Lees eerst de zinnen per fragment. Luister dan naar de audio *Fasching, Fastnacht oder Karneval*? Kies tijdens het luisteren het juiste woord.

Fragment 1

- 1 Meneer Fuchs komt uit *Freiburg* / *Keulen* / *München*.
- 2 Aan de optocht in Keulen doen 1 000 / 10 000 / 100 000 mensen mee.
- 3 Naar de optocht in Keulen komen ruim 1 / 1,5 / 2 miljoen mensen.
- 4 Het carnaval in München noem je *Fasching* / *Fastnacht* / *Karneval*.

Fragment 2

- 5 Tijdens de *Fastnacht* dragen de dwazen *geen maskers* / *maskers van hout* / *maskers van papier-maché*.
- 6 De *Guggenmusiker* dragen zelf *geen* / *soms* / *wel* maskers.
- 7 De *Guggenmusiker* maken *harde muziek* / *mooie muziek* / *muziek met bijzondere instrumenten*.

B Luister nog een keer naar de audio *Fasching, Fastnacht oder Karneval*? Controleer jouw antwoorden.

LESEN

Das Oktoberfest

Das Oktoberfest in München ist das größte Volksfest der Welt. Fast sechs Millionen Menschen besuchen dieses Fest jedes Jahr. Der **Eintritt** kostet nichts.

(1) Das Oktoberfest in München beginnt schon Mitte September und dauert zwei Wochen, bis Anfang Oktober. In Bayern heißt das Oktoberfest auch *Die Wiesn*. Warum? Das Oktoberfest findet auf einer **Wiese** statt. Schon vor mehr als zweihundert Jahren haben hier Prinz Ludwig und Prinzessin Therese ihre **Hochzeit** gefeiert. Das große Fest hat fünf Tage gedauert. Auf der Wiese gab es Essen und Trinken. Und am fünften Tag fand ein Pferderennen statt. Später hat man diese Wiese „Theresienwiese“ genannt.

(2) Heute stehen auf diesem großen Platz fünfzehn kleine und vierzehn große **Festzelte**. In den Zelten spielen Musiker*innen bayerische Volksmusik. Viele Besucher*innen trinken auch Bier. In die Gläser passt ein Liter Bier. Jedes Jahr trinken die Besucher*innen sechs Millionen Liter Bier. Auf diesem Fest gibt es auch überall leckeres Essen. Von Montag bis Freitag bieten die Zelte mittags für wenig Geld leckeres Essen an.

(3) Heute besuchen auch viele Tourist*innen aus anderen Ländern das Fest. Die Zelte sind oft voll. Darum ist es besser, in den Zelten Plätze zu reservieren. Vor allem abends und am Wochenende sind die Zelte sehr voll. Die Besucher*innen müssen oft vor den Zelten warten.

(4) Zum Oktoberfest gehört auch eine große Kirmes mit vielen Attraktionen. Das Riesenrad und die Achterbahn sind zum Beispiel beliebte Attraktionen. Dienstags sind bis 18 Uhr die Attraktionen billiger. Viele Besucher*innen kaufen auf dem Oktoberfest auch typische Souvenirs: Lebkuchenherzen.

Lebkuchenherzen

ein Festzelt auf dem Oktoberfest

Frauen in Dirndl'n mit Brezeln

WORTHILFE	
Eintritt	entree
Wiese	weide, grasveld
Hochzeit	huwelijk
Festzelte	feesttenten

51 A Lees eerst de inleiding van de tekst *Das Oktoberfest*. Kies *richtig* of *falsch*.

	richtig	falsch
1 Er komen zestien miljoen mensen naar het <i>Oktoberfest</i> .	☐	☐
2 Het <i>Oktoberfest</i> vindt elk jaar plaats.	☐	☐
3 Je moet entree betalen als je naar het <i>Oktoberfest</i> wilt.	☐	☐

B Lees nu de hele tekst *Das Oktoberfest*. Bekijk ook de afbeeldingen. Beantwoord de vragen.

1 In welke maand begint het <i>Oktoberfest</i> ?	.....
2 Hoelang duurt het <i>Oktoberfest</i> ?	.....
3 Wat heeft op deze plaats ruim tweehonderd jaar geleden plaatsgevonden?	.....
4 Hoeveel tenten staan er tijdens het <i>Oktoberfest</i> ?	.....
5 Hoeveel liter bier past er in de speciale glazen?	.....
6 Op welke dagen kun je goedkoop eten op het <i>Oktoberfest</i> ?	.....
7 Wanneer zijn de feesttenten vol?	.....
8 Wanneer zijn de attracties op de kermis goedkoper?	.....

★ C Welke traditionele Nederlandse feesten ken je? Wanneer worden deze feesten gevierd?

.....

.....

G 52 Lees de tekst en de zinnen. Kies *richtig* of *falsch*.

●	Liebe Paula,
●	
●	am kommenden Samstag habe ich Geburtstag.
●	Dann gebe ich eine Party. Ich wmöchte dich einladen!
●	Das Fest beginnt um 20 Uhr. Es kommen viele Leute.
●	Kannst du vielleicht etwas zu essen mitbringen? Zum Beispiel einen Salat?
●	Wir feiern draußen im Garten. Es gibt auch tolle Musik.
●	
●	Tschüs!
●	Diego
●	

	richtig	falsch
1 Diego hat am Wochenende Geburtstag.	☐	☐
2 Diego hat nur zwei oder drei Leute eingeladen.	☐	☐
3 Die Party findet draußen statt.	☐	☐

SCHREIBEN

53 A Zet de woorden in de juiste volgorde. Schrijf de zinnen op. Let op de hoofdletters aan het begin van de zin. Het eerste woord is vetgedrukt. Schrijf de maanden voluit.

- 1 Name – ist – **mein** – Huber. – Franziska
Mein Name ist Franziska Huber.
- 2 habe – am – Geburtstag. – 27.8. – **ich**
- 3 **ich** – in – bin – Ingolstadt – geboren.
- 4 ist – eine – Stadt – in – **Ingolstadt** – Bayern.
- 5 **am** – gebe – 5.9. – ich – ein – Fest.
- 6 du – zu – **kommst** – auch – Party? – meiner

B Schrijf de zinnen 1 tot en met 3 op en gebruik je eigen gegevens.

- 1 Mein Name ist
- 2 Ich
- 3 Ich

TRAINERS			Leer de woorden en grammatica van Lektion 5 met behulp van de trainers.
Ik heb geoefend met		☐ Woordtrainer	☐ Grammaticatrainer

LEKTION 6 Schreib mal

LERNZIELE

SCHREIBEN

- Je kunt iemand feliciteren en een korte wenskaart of groet schrijven.
- Je kunt een uitnodiging schrijven en op uitnodigingen reageren.

LERNZIELE

WORTSCHATZ

- Je kent woorden voor feesten en feestdagen in het Duits.

WIEDERHOLUNG LERNBOX LEKTION 5, SEITE 203

54 Vertaal de vetgedrukte woorden in het Nederlands

Zuckerfest

- 1 Das Zuckerfest **nennen** wir auch Ramadanfest.
- 2 Dieses islamische Fest ist sehr **beliebt**.
- 3 Das Fest **dauert** drei Tage.
- 4 Am ersten Tag **tragen** wir schöne Kleidung.
- 5 Für das Fest **kaufen** wir viele süße Sachen zum Essen.
- 6 Das Essen ist nicht **billig**.
- 7 Wir essen **zum Beispiel** Baklava und Bonbons.
- 8 Kinder bekommen auch Geschenke und **Geld**.

Silvester

- 9 **Heute** ist Silvester und darum feiern wir.
- 10 Wir **laufen** zum Supermarkt und holen leckeres Essen und Trinken.
- 11 Es ist **fast** Mitternacht! Wir warten auf das neue Jahr.

WORTSCHATZ LERNBOX LEKTION 6, SEITE 204

55 A Schrijf onder de afbeeldingen de juiste Duitse woorden.

1 Silvester

4

2

5

3

6

B Vertaal de woorden in het Duits en vul ze in de zin in.

- 1 *pastasalade* Der _____ ist ein beliebtes deutsches Partyessen.
- 2 *drank* Kann ich bitte noch ein _____ haben?
- 3 *Sinterklaas* In Deutschland gibt es an _____ keine großen Geschenke.
- 4 *zijn jarig* Wann _____ die Zwillinge _____?
- 5 *carnaval* Zu _____ verkleide ich mich als Clown.
- 6 *gebak* Der _____ ist sehr lecker. Ich nehme noch ein Stück!

REDEMITTEL LERNBOX LEKTION 6, SEITE 205

 56 Luister naar de audio *Redemittel* en lees mee. Lees mee in de *Lernbox* van *Lektion 6* op blz. 205.

57 A Vul de ontbrekende woorden in de zinnen in.

- 1 Ik wil je graag voor mijn feestje uitnodigen. Ich möchte dich zu meiner Party einladen.
- 2 Op 4 januari vier ik mijn verjaardag. _____ feiere ich _____.
- 3 Het feest begint om 19 uur. Die Party _____ 19 _____.
- 4 Bedankt voor de uitnodiging. Danke für die _____.
- 5 Ik kom graag. Ich _____.
- 6 Het spijt me, maar ik kan niet komen. Es _____, _____ ich _____ kommen.

B Vertaal de wensen in het Duits.

- 1 Hartelijk gefeliciteerd met je verjaardag! Herzlichen
- 2 Vrolijk Suikerfeest! _____
- 3 Gelukkig nieuwjaar! _____
- 4 Fijne feestdagen! _____

SCHREIBEN

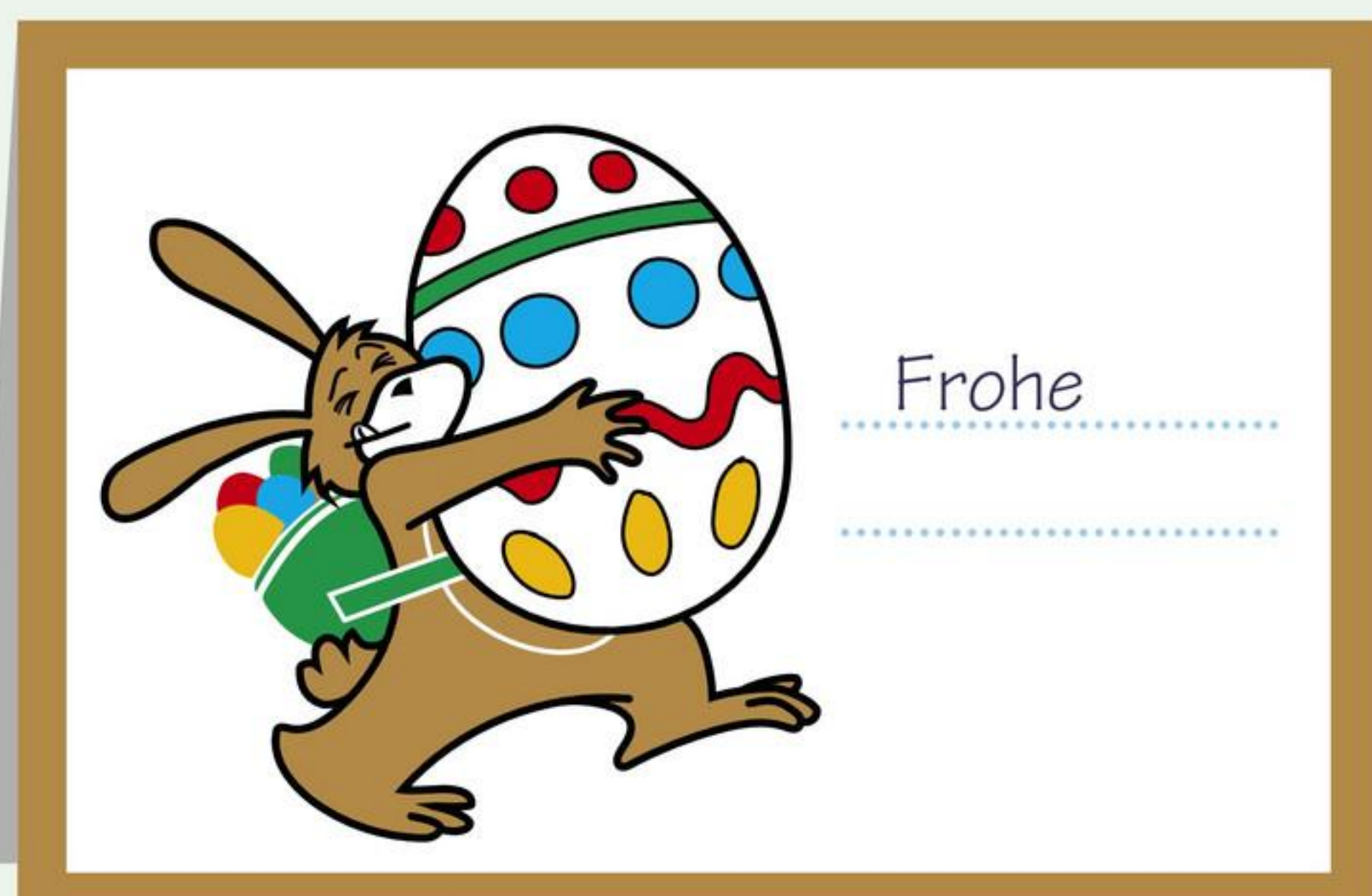
GRUSSKARTEN ▼

A

B

C

D

58 A Lees de tekst bij *Grußkarte A* op blz. 191. Wanneer stuur je dit kaartje?

- ☐ A Als iemand jarig is.
 ☐ C Met Nieuwjaar.
 ☐ B Met Kerst.
 ☐ D Met Pasen.

B Bekijk de *Grußkarten B, C en D*. Schrijf op deze *Grußkarten* een passende groet in het Duits.

CHATNACHRICHT ▼

Hallo Melle,
am 12. März habe ich Geburtstag. Darum
gebe ich am Freitag eine Party. Ich möchte
dich einladen. Die Party beginnt um 18 Uhr.
Kannst du vielleicht etwas zu essen oder zu
trinken mitbringen?
Bis dann!
Liebe Grüße
Myriam

Hi Myriam,
vielen Dank für die Einladung. Ich komme
gern!
Ich nehme eine Schokoladentorte mit. 😊
Bis Freitag!
Melle

CHATNACHRICHT ▼

Lieber Philip,
am 31. Dezember gebe ich eine
Silvesterparty. Ich möchte dich zu meiner
Party einladen. Die Party beginnt um 20 Uhr.
Es gibt Kartoffelsalat und Nudelsalat. Kannst
du vielleicht Getränke mitbringen?
Viele Grüße
Jessica

Hallo Jessica!
Danke für deine Einladung. Es tut mir leid,
aber ich kann nicht kommen. Wir feiern
Silvester bei meinen Großeltern in München.
Wir bleiben dort bis zum 1. Januar.
Liebe Grüße
Philip

TIPP

SCHREIBEN Als je een berichtje naar een mannelijke persoon stuurt, gebruik je *Lieber* (Thomas).
 Als je een berichtje naar een vrouwelijke persoon of naar meer mensen stuurt, gebruik *Liebe* (Maria),
Liebe (Freunde).
 Ezelsbruggetje: *der* – *lieber*, *die* – *liebe*.

- 59** **A** Lees eerst de tip. Vertaal de woorden en zinnen in de uitnodiging. Gebruik de berichtjes op blz. 192. Gebruik ook de *Lernbox* van *Lektion 6* op blz. 204.

EINLADUNG ▼

(Beste) ..... Sem,

am (23 november ben ik jarig) .....

Ich (wil je graag voor mijn feestje uitnodigen) .....

(Het feest is op zaterdag om 20 uur) .....

Kannst du vielleicht etwas zu essen oder zu trinken mitbringen?

(Tot dan) .....

Feline

- B** Vertaal de woorden en zinnen in het berichtje. Gebruik de berichtjes op blz. 192. Gebruik ook de *Lernbox* van *Lektion 6* op blz. 204.

CHATNACHRICHT ▼

(Beste) ..... Feline,

herzlichen (gefeliciteerd met je verjaardag) ..... !

(Bedankt voor de uitnodiging) .....

(Het spijt me, maar ik kan niet komen) .....

(Groetjes) .....

Sem

60   **Gebruik de berichtjes van opdracht 58 op blz. 192. Gebruik ook de *Lernbox* van *Lektion 6* op blz. 204.**

Feline heeft ook jou uitgenodigd voor haar verjaardagsfeestje. Je wilt graag komen. Schrijf een reactie op haar uitnodiging.

Verwerk in je reactie:

- een aanhef;
- bedank voor de uitnodiging;
- schrijf dat je graag komt;
- schrijf wat je meeneemt;
- groet en je naam.

	TRAINERS			Leer de woorden en Redemittel van Lektion 6 met behulp van de trainers.
	Ik heb geoefend met		☐ Wordtrainer	☐ Grammaticatrainer

	TEST JEZELF					Leer de woorden, Redemittel en grammatica van Lektion 4, 5 en 6 en maak de Test jezelf online.
		Woorden	Redemittel	Grammatica	Lezen	Kijken/luisteren
	Dit kan ik al					

FINALE

Lees eerst alle opdrachten. Kies dan de opdracht die jij gaat maken. Controleer of je alle punten hebt verwerkt. Lever de opdracht in. Vink daarna aan wat je al kunt in *Das kann ich schon!*

UITNODIGING Je schrijft een uitnodiging voor een feest.

- Bedenk eerst over welk feestje je wilt schrijven.
- Je schrijft in je uitnodiging minstens over welk feest het gaat en wanneer het feest is (dag, datum, tijd).
- Denk aan een aanhef en afsluiting.
- Schrijf minimaal 50 woorden.
- Maak de uitnodiging mooi op (kleuren, afbeeldingen).

POSTER Je werkt in tweetallen. Je maakt een (digitale) poster voor een schoolfeest.

- Je schrijft op je poster minstens wanneer het feest is (dag, datum, tijd), welke kleding/kostuums mensen moeten dragen (dresscode), entreprijs, wat er te eten en drinken is.
- Schrijf minimaal 50 woorden.
- Maak de poster mooi op (kleuren, afbeeldingen).

UITNODIGING Je werkt in tweetallen. Je maakt uitnodigingen voor een feest in Duitstalige landen en reageert hierop.

Werk eerst alleen.

- Bedenk over welk feest je wilt schrijven en zoek passende foto's bij dit feest.
- Je schrijft voor het feest een uitnodiging. Je mag kiezen of je een kaart of een e-mail schrijft. Noteer ook de naam van het feest en wanneer en waar het plaatsvindt.

Werk in tweetallen.

- Wissel de uitnodigingen uit.
- Reageer op de uitnodiging van je klasgenoot. Stuur een kaart of een mail terug.

Das kann ich schon!

	-	-/+	+	++
woorden en Redemittel	☐ Ik gebruik regelmatig niet-Duitse woorden en zinnen.	☐ Ik kan veel woorden en zinnen in het Duits gebruiken.	☐ Ik kan bijna alle woorden en zinnen in het Duits gebruiken.	☐ Ik kan alle woorden en zinnen in het Duits gebruiken.
spelling	☐ Ik kan meer dan de helft van de woorden niet goed spellen.	☐ Ik kan de meeste woorden goed spellen.	☐ Ik kan bijna alle woorden goed spellen.	☐ Ik kan alle woorden goed spellen.
grammatica	☐ Ik kan meer dan de helft van de regelmatige werkwoorden niet goed vervoegen.	☐ Ik kan de meeste regelmatige werkwoorden goed vervoegen.	☐ Ik kan bijna alle regelmatige werkwoorden goed vervoegen.	☐ Ik kan alle regelmatige werkwoorden goed vervoegen.

Kijk naar je antwoorden bij opdracht 34 van dit hoofdstuk. Heeft het je bij het leren geholpen dat je weet wat je eindopdracht is? Waarom wel/niet?

GRAMMATIK**1** Lees de tekst. Vertaal de woorden tussen haakjes.

Hi! Ich (1 *heet*) heiße Demi. Ich bin dreizehn Jahre alt und ich habe viele Hobbys. Ich (2 *dans*) ..... und singe gerne.

Ich wohne bei meinem Vater. Er (3 *werkt*) ..... in München.

Manchmal (4 *moet*) ..... er auch abends arbeiten.

Aber am Wochenende (5 *wil*) ..... er immer etwas mit mir machen. Wir (6 *reizen*) ..... viel durch Bayern. Oft fahren wir zu einem See. Mein Vater liebt Wasser. Am liebsten (7 *zwemt*) .....

er im Lußsee in München. Ich (8 *zit*) ..... am Strand und höre Musik. Zu Hause telefoniere ich mit meiner besten Freundin Crystal. Wir (9 *kunnen*) ..... stundenlang telefonieren. Mein Vater fragt dann: „Worüber (10 *praten*) ..... ihr immer so lange?“

SCHREIBEN**E-MAIL ▼**

Hallo!

In der Schule organisieren wir ein Fest. Das Thema ist ‚Halloween‘. Du bist herzlich eingeladen.

Das Fest ist am 31. Oktober bei uns in der Schule. Um 18 Uhr machen wir den Grill an. Danach können wir zusammen essen. Nach dem Essen gibt es noch viele Spiele. Von 21 Uhr bis 23 Uhr macht ein DJ Musik. Es wird eine tolle Party!

Bis dann!

Liebe Grüße
Lana und Zoran

2 **A** Je bent op een camping in Duitsland. De camping organiseert een themafeest. Samen met andere kinderen help je bij de voorbereiding. Jij moet de uitnodiging schrijven. Lees eerst de e-mail voor het *Halloweenfest*.

- wanneer jullie een feest organiseren;
- wat het thema van het feest is;
- wat het programma is (bijvoorbeeld: hoe laat eten, hoe laat spelletjes, hoe laat muziek).

3 Vertaal de zinnen.

- ✓✓

- 5 Hoi Diyar .....
- 6 Vrolijk Suikerfeest! .....
- 7 Het spijt me. ....
- 8 Ik kan niet komen. ....

 HÖREN

- **4** Ga naar de online leeromgeving. Daar vind je een video met opdrachten.

 FORSCHUNG

- **5** Je gaat een poster maken over het wapen van München. Veel (oude) steden hebben een eigen wapen. Een wapen van een stad zegt iets over de geschiedenis van die stad.
- A** Zoek online het wapen van de stad München op (*Wappen - München*).
- B** Zoek online naar informatie bij de volgende vragen:
- 1 Wat voor persoon staat er op het wapen?
  - 2 Wat heeft die persoon in de hand?
  - 3 Er is ook een groot wapen. Dit wapen wordt bij officiële momenten gebruikt. Welke verschillen zie je op de twee wapens?
  - 4 Wat is het rode gebouw op het grote wapen?
  - 5 Op de daken van het rode gebouw zie je de stadskleuren. Wat zijn de stadskleuren van München?
- C** Maak een poster waarop je de gevonden informatie schrijft (in het Nederlands).

 AKTUELL

- **6** Vraag je docent naar de actuele opdracht. Maak die opdracht alleen of met een groepje.

A Welke opdracht heb je gemaakt?

B Wat heb je geleerd over Duitsland, Oostenrijk of Zwitserland dat je hiervoor nog niet wist?

K KREATIV

 7 Je maakt een poster in het Duits over je favoriete sport of hobby én een bekende persoon die aan deze sport of hobby doet. Je werkt alleen. Hoe pak je het aan?

Stap 1: • Bedenk over welke sport of hobby je iets wilt vertellen.

- Bedenk dan wat je erover zou kunnen vertellen.
- Schrijf vier zinnen in het Duits, bijvoorbeeld over:
  - hoelang je de sport of hobby al doet;
  - wanneer (op welke dagen van de week, op welk dagdeel) je dit doet;
  - hoe vaak je dit doet;
  - bijzonderheden: bijvoorbeeld prijzen die je hebt gewonnen.

Stap 2: • Zoek op internet een bekende persoon die ook aan jouw favoriete sport of hobby doet.

- Schrijf vier zinnen in het Duits over deze persoon, bijvoorbeeld:
  - hoe hij/zij heet;
  - wanneer hij/zij geboren is en hoe oud hij/zij is;
  - de prijzen die hij/zij heeft gewonnen.

Stap 3: • Zoek voldoende foto's op internet of gebruik eigen foto's.

- Maak de poster. Combineer de vier zinnen van stap 1 en stap 2 met de foto's.

 Stap 4: • Maak een korte digitale quiz met vijf meerkeuzevragen in het Nederlands voor je klasgenoten. Gebruik hiervoor Kahoot of www.testedich.de.

- Presenteer je poster aan de klas.
- Doe de quiz met je klasgenoten.

LEKTION 1

DU ▶ NL

Satz	Deutsch	Niederländisch
Im Park steht ein sehr alter Baum .	der Baum die Bäume	de boom
Bayern ist ein deutsches Bundesland .	das Bundesland die Bundesländer	de deelstaat
Anna ist sehr aktiv. Darum macht sie viel Sport.	darum	daarom
Wir trainieren draußen auf dem Sportplatz.	draußen	buiten
In der Nähe von München sind die Alpen.	in der Nähe von	in de buurt van
Jede Woche habe ich ein Spiel.	jede	elke
Wie oft machst du Sport?	oft	vaak
Du kannst hier sogar surfen!	sogar	zelfs
Die Party kann am Wochenende stattfinden !	stattfinden	plaatsvinden
Die Welt ist groß!	die Welt die Welten	de wereld
Am Sonntag ist das Wetter gut.	das Wetter	het weer
Wir machen gern zusammen Sport.	zusammen	samen

UHRZEITEN (KLOKTIJDEN)

NL ◀ ▶ DU

In het Duits zeg je de kloktijden op dezelfde manier als in het Nederlands. Je kunt zeggen:
Es ist halb neun.   *Het is half negen.*

analog	digital	Wie spät ist es?	Hoe laat is het?
	14:00	Es ist zwei Uhr.	Het is twee uur.
	14:05	Es ist fünf nach zwei.	Het is vijf over twee.
	14:15	Es ist Viertel nach zwei.	Het is kwart over twee.
	14:23	Es ist sieben vor halb drei.	Het is zeven voor half drie.
	14:30	Es ist halb drei.	Het is half drie.
	14:39	Es ist neun nach halb drei.	Het is negen over half drie.
	14:45	Es ist Viertel vor drei.	Het is kwart voor drie.

Als je een **tijdstip** wilt noemen, gebruik je **um** (om).
Die Schule beginnt **um** halb neun. *School begint **om** half negen.*

LEKTION 2 DU ► NL

Satz	Deutsch	Niederländisch
Am liebsten spiele ich Tennis.	am liebsten	het liefst
Heute trainieren wir drinnen in der Sporthalle.	drinnen	binnen
Asram ist nett, aber auch frech .	frech	brutaal
Bei uns ist es sehr gemütlich .	gemütlich	gezellig
Ich muss jetzt nach Hause gehen.	jetzt	nu
Er will kein Wasser. Er will Tee trinken.	kein	geen
Alva findet Sport langweilig .	langweilig	saaï
Die Fans lieben den FC Bayern!	lieben	houden van
Manche Menschen sind sehr sportlich.	manche	sommige
Am Wochenende spiele ich manchmal Tennis.	manchmal	soms
Skateboarden finde ich schwierig .	schwierig	moeilijk
Die Umgebung von München ist schön.	die Umgebung die Umgebungen	de omgeving
Der Wettkampf beginnt um acht Uhr.	der Wettkampf die Wettkämpfe	de wedstrijd

LEKTION 3 NL ► DU

Niederländisch	Deutsch	Satz
de vrije tijd	die Freizeit	In meiner Freizeit mache ich gern Sport.
met vrienden afspreken	Freunde treffen	Wir treffen am Wochenende unsere Freunde .
voetballen	Fußball spielen	Wir wollen morgen Fußball spielen .
gamen	gamen	Zora und Zlatan gamen zusammen online.
gitaarspelen	Gitarre spielen	Gideon kann gut Gitarre spielen .
het instrument	das Instrument die Instrumente	Felix kann mehrere Instrumente spielen.
kickboksen	kickboxen	Ahmed und Sander wollen kickboxen .
lezen	lesen	Die Kinder lesen spannende Bücher.
naar muziek luisteren	Musik hören	Manche Leute hören Musik nur über das Internet.
paardrijden	reiten	Lisa und Tabea reiten oft.
drummen	Schlagzeug spielen	Sie will jeden Tag Schlagzeug spielen .
series kijken	Serien schauen	Meine Freundinnen schauen gerne Serien .
dansen	tanzen	Pengyu und Timo tanzen gern.
tennissen	Tennis spielen	Teun und Joyce spielen zusammen Tennis .
trainen	trainieren	Wir trainieren am Montag und Mittwoch.
de training	das Training die Trainings	Das Training am Freitag beginnt um sechs Uhr.
tekenen	zeichnen	Tsveta kann sehr gut Personen zeichnen .

Redemittel • Gespräche führen / Sprechen

Niederländisch	Deutsch
Wat is je hobby/sport? • Ik spreek graag met vrienden af. • Ik luister graag naar muziek. • Ik voetbal.	Was ist dein Hobby/Sport? • Ich treffe mich gern mit Freunden. • Ich höre gern Musik. • Ich spiele Fußball.
Wat vind je van tennis? • Ik vind tennis leuk / niet zo leuk.	Wie findest du Tennis? • Ich finde Tennis toll / nicht so toll.
Wat kun je goed? • Ik kan goed tekenen/zwemmen/dansen.	Was kannst du gut? • Ich kann gut zeichnen/schwimmen/tanzen.
Speel jij een instrument? • Ja, ik speel gitaar / ik drum.	Spielst du ein Instrument? • Ja, ich spiele Gitarre/Schlagzeug.
Hoe vaak train je? • Ik train twee keer per week.	Wie oft trainierst du? • Ich trainiere zweimal pro Woche.
Wanneer train jij? • Ik train op maandag en donderdag.	Wann trainierst du? • Ich trainiere am Montag und Donnerstag.
Kijk je graag naar series? • Ja, ik kijk graag naar series. • Nee, ik luister liever naar muziek.	Schaust du gern Serien? • Ja, ich schaue gern Serien. • Nein, ich höre lieber Musik.
Naar welke muziek luister je graag? • Ik luister graag naar pop/hiphop.	Welche Musik hörst du gern? • Ich höre gern Pop/Hip-Hop.

LEKTION 4 DU ► NL

Satz	Deutsch	Niederländisch
Die Kinder bekommen viele Geschenke.	🔄 bekommen	krijgen
Sie brauchen viel Bewegung.	🔄 brauchen	nodig hebben
Thomas will uns zu seinem Geburtstag einladen .	einladen	uitnodigen
Wir feiern , dass wir gewonnen haben.	feiern	vieren
Zu diesem Fest kommen viele Menschen.	das Fest die Feste	het feest
Machst du eine Party an deinem Geburtstag ?	der Geburtstag die Geburtstage	de verjaardag
Ihr kauft ein Geschenk für eure Eltern.	🔄 das Geschenk die Geschenke	het cadeau
Wir gratulieren dir! Alles Gute!	gratulieren	feliciteren
Auf der Torte sind dreizehn Kerzen .	die Kerze die Kerzen	de kaars
Ich backe eine Torte zu deinem Geburtstag.	die Torte die Torten	de taart
Überraschung! Damit hast du nicht gerechnet!	die Überraschung die Überraschungen	de verrassing
Heute kann ich nicht. Hast du vielleicht morgen Zeit?	vielleicht	misschien
Wir wünschen dir alles Gute!	wünschen	wensen

MONATE (MAANDEN) NL ◀ ▶ DU

Alle maanden zijn **der**-woorden.

Als je wilt zeggen in welke maand iets gebeurt, gebruik je **im** + de maand.

Bijvoorbeeld: In september ben ik jarig. *Im September habe ich Geburtstag.*

der Januar	januari
der Februar	februari
der März	maart
der April	april
der Mai	mei
der Juni	juni

der Juli	juli
der August	augustus
der September	september
der Oktober	oktober
der November	november
der Dezember	december

LEKTION 5 DU ▶ NL

Satz	Deutsch	Niederländisch
Das Oktoberfest ist sehr beliebt .	beliebt	populair
Viele Besucher kommen jedes Jahr zum Oktoberfest.	der Besucher die Besucher	de bezoekers
Die Attraktion ist billig . Sie kostet nur zwei Euro.	billig	goedkoop
Das Fest dauert zwei Stunden.	dauern	duren
In München wohnen fast 1,5 Millionen Menschen.	fast	bijna
Du brauchst kein Geld . Alles ist gratis.	das Geld	het geld
Heute ist Montag und morgen ist Dienstag.	☺ heute	vandaag
Könnt ihr Chips und Popcorn kaufen ?	☺ kaufen	kopen
Die Musiker laufen durch die Straßen.	laufen	lopen
Wir nennen unsere Katze Milou.	nennen	noemen, heten
Wir tragen gern Lederhosen.	tragen	dragen
Ich finde Feste toll, zum Beispiel Halloween.	zum Beispiel	bijvoorbeeld

ORDINALZAHLEN (RANGTELWOORDEN) NL ◀ ▶ DU

Rangtelwoorden geven een volgorde aan (*eerste, tweede, derde*). Rangtelwoorden zijn getallen met de uitgang **te** of **-ste**:

Bij de rangtelwoorden tot en met 19 zet je **-te** achter het uitgeschreven getal.

der **zweite** Platz *de tweede plaats*

Uitzonderingen: eerste, dritte, siebte, achte

Bij de rangtelwoorden vanaf 20 zet je **-ste** achter het uitgeschreven getal.

das zwanzig**ste** Spiel *het twintigste spel*

Je kunt de rangtelwoorden ook in cijfers schrijven. In het Duits zet je een **punt** achter het cijfer. In het Nederlands zet je een **-e** achter het cijfer.

zweite → 2.   *tweede* → *2e*
die 2. Spielerin / der 2. Spieler   *de 2e speelster/speler*

1.	erste	11.	elfte	21.	einundzwanzigste
2.	zweite	12.	zwölfte	22.	zweiundzwanzigste
3.	dritte	13.	dreizehnte	23.	dreiundzwanzigste
4.	vierte	14.	vierzehnte	24.	vierundzwanzigste
5.	fünfte	15.	fünfzehnte	25.	fünfundzwanzigste
6.	sechste	16.	sechzehnte	26.	sechszwanzigste
7.	siebte	17.	siebzehnte	27.	siebenundzwanzigste
8.	achte	18.	achtzehnte	28.	achtundzwanzigste
9.	neunte	19.	neunzehnte	29.	neunundzwanzigste
10.	zehnte	20.	zwanzigste	30.	dreißigste
				31.	einunddreißigste

DAS DATUM (DE DATUM)

NL ◀ ▶ DU

De rangtelwoorden gebruik je ook in de datum.
Als je wilt zeggen op welke datum iets gebeurt, gebruik je **am** + een rangtelwoord. Je zet dan een **-n** achter het uitgeschreven rangtelwoord. In het Duits kun je de datum als volgt schrijven:

Lena hat am 7. Mai Geburtstag.   *Lena is op 7 mei jarig.*
Lena hat am siebten Mai Geburtstag.

LEKTION 6

NL ▶ DU

Niederländisch	Deutsch	Satz
jarig zijn	Geburtstag haben	Ich habe im Dezember Geburtstag .
de drank	das Getränk die Getränke	Wasser, Cola und Limonade sind Getränke .
de aardappelsalade	der Kartoffelsalat die Kartoffelsalate	Für den Kartoffelsalat brauche ich Kartoffeln und Mayonnaise.
het gebak	der Kuchen die Kuchen	Ich möchte bitte ein Stück Kuchen .
de pastasalade	der Nudelsalat die Nudelsalate	Mateo hat den Nudelsalat selber gemacht.
de chocoladetaart	die Schokoladentorte die Schokoladentorten	Mein Opa backt eine leckere Schokoladentorte .

FEIERN (FEESTEN)

NL ◀ ▶ DU

Niederländisch	Deutsch	Satz
het carnaval	der Karneval	Zu Karneval verkleiden wir uns.
de Sinterklaas	der Nikolaus	Am 6. Dezember kommt der Nikolaus .
Pasen	Ostern	Zu Ostern suchen wir die versteckten Eier.
oudjaar	Silvester	An Silvester ist das Jahr zu Ende.
Kerstmis	Weihnachten	Weihnachten ist ein Familienfest.
het Suikerfeest	das Zuckerfest	Ich wünsche euch ein frohes Zuckerfest !

Redemittel • Schreiben

Niederländisch	Deutsch
Zo kun je iemand iets toewensen	
Hartelijk gefeliciteerd met je verjaardag !	Herzlichen Glückwunsch zum Geburtstag !
Fijne feestdagen!	Frohe Feiertage!
Vrolijk Suikerfeest!	Frohes Zuckerfest!
Gelukkig nieuwjaar!	Ein frohes neues Jahr!
Zo kun je een uitnodiging schrijven	
Op 4 januari vier ik mijn verjaardag.	Am 4. Januar feiere ich meinen Geburtstag.
Het feest is op zaterdag .	Die Party ist am Samstag .
Het feest begint om 19 uur .	Die Party beginnt um 19 Uhr .
Ik wil je graag voor mijn feestje uitnodigen.	Ich möchte dich zu meiner Party einladen.
Zo kun je op een uitnodiging reageren	
Bedankt voor de uitnodiging.	Danke für die Einladung.
Ik kom graag.	Ich komme gern.
Ik neem een taart , een pastasalade en chips mee.	Ich nehme eine Torte , einen Nudelsalat und Chips mit.
Het spijt me, maar ik kan niet komen.	Es tut mir leid, aber ich kann nicht kommen.

GRAMMATIK A REGELMATIGE WERKWOORDEN MET DE STAM OP -D OF -T

In *Kapitel 1* heb je al geleerd hoe je regelmatige werkwoorden vervoegt. Denk aan de regel: *e-st-t-en-t-en*. Werkwoorden met een stam op *-d* of *-t* krijgen bij *du*, *er/sie/es* en *ihr* een extra **-e**.

Stappenplan

- Stap 1** Neem het hele werkwoord.
Stap 2 Haal **-en** weg. Zo houd je de stam van het werkwoord over.
Stap 3 Zet achter de stam de juiste uitgang: *-e*, **-est**, **-et**, *en*, **-et**, *-en*

	stam uitgang	basisregel wohnen (<i>wonen</i>) wohn- <i>-e, -st, -t, -en, -t, -en</i>	stam op <i>-d</i> reden (<i>praten</i>) red- <i>-e, -est, -et, -en, -et, -en</i>	stam op <i>-t</i> arbeiten (<i>werken</i>) arbeit-
ik	ich	woh ne	rede e	arbeite e
jij	du	wohn st	rede est	arbeit est
hij/zij/het	er/sie/es	woh t	rede t	arbeit t
wij	wir	wohn en	reden en	arbeiten en
jullie	ihr	woh t	rede t	arbeit t
zij/u	sie/Sie	wohn en	reden en	arbeiten en

Regelmatige werkwoorden met stam op *-d* of *-t*

Leer deze werkwoorden Nederlands → Duits én Duits → Nederlands.

Niederländisch	Deutsch
werken	arbeiten
antwoorden	antworten
baden, zwemmen	baden
kosten	kosten

Niederländisch	Deutsch
melden	melden
huren	mieten
praten	reden
wachten	warten

GRAMMATIK B   MODALE HULPWERKWOORDEN KÖNNEN, MÜSSEN, WOLLEN

De werkwoorden *können*, *müssen*, *wollen* zijn modale hulpwerkwoorden. Zij drukken uit of iets mogelijk (*können*), noodzakelijk (*müssen*) of wenselijk (*wollen*) is.

Voor deze werkwoorden geldt:

- 1 Ze krijgen bij *ich* en *er/sie/es* **geen uitgang**: *ich kann*, *er kann*; *ich muss*, *er muss*; *ich will*, *er will*
- 2 Bij *ich*, *du* en *er/sie/es* verandert de stamklinker.

		können (kunnen)	müssen (moeten)	wollen (willen)
ik	ich	k <u>a</u> nn	m <u>u</u> ss	w <u>i</u> ll
jij	du	k <u>a</u> nnst	m <u>u</u> sst	w <u>i</u> llst
hij/zij/het	er/sie/es	k <u>a</u> nn	m <u>u</u> ss	w <u>i</u> ll
wij	wir	könn <u>e</u> n	müss <u>e</u> n	woll <u>e</u> n
jullie	ihr	könn <u>t</u>	müss <u>t</u>	woll <u>t</u>
zij/u	sie/Sie	könn <u>e</u> n	müss <u>e</u> n	woll <u>e</u> n

Als je wilt weten of iets mogelijk is, gebruik je *können* (kunnen).

Kannst du morgen zu mir kommen?   **Kun** je morgen bij mij komen?

Als je wilt weten of iets noodzakelijk is, gebruik je *müssen* (moeten).

Ich **muss** auf die Toilette.   Ik **moet** naar de wc.

Als je wilt zeggen dat iets wenselijk is, gebruik je *wollen* (willen).

Ich **will** München besuchen.   Ik **wil** München bezoeken.

GRAMMATIK C   WERKWOORDEN MET STAM OP S-KLANK

Stappenplan

- Stap 1**   Neem het hele werkwoord.
- Stap 2**   Haal **-en** weg. Zo houd je de stam van het werkwoord over.
- Stap 3**   Zet achter de stam de juiste uitgang: **-e**, **-t**, **-t**, **en**, **-t**, **-en**
- Let op!** Bij *du* krijg je alleen maar de uitgang **-t**.

		basisregel wohnen (wonen) wohn- -e, -st, -t, -en, -t, -en	stam op s-klank heißen (heten) heiß- -e, -t, -t, -en, -t, -en
ik	ich	wohn <u>e</u>	heiß <u>e</u>
jij	du	wohn <u>st</u>	heiß <u>t</u>
hij/zij/het	er/sie/es	wohn <u>t</u>	heiß <u>t</u>
wij	wir	wohn <u>e</u> n	heiß <u>e</u> n
jullie	ihr	wohn <u>t</u>	heiß <u>t</u>
zij/u	sie/Sie	wohn <u>e</u> n	heiß <u>e</u> n

Voorbeelden van werkwoorden met de stam op een s-klank

Leer deze werkwoorden Nederlands → Duits én Duits → Nederlands.

Niederländisch	Deutsch
haten	hassen
heten	heißen
zoenen	küssen
reizen	reisen
sluiten	schließen
zitten	sitzen
dansen	tanzen

CHECKLIST

Ben ik klaar voor de toets?

- ☐ Ik ken de woorden van **Lektion 1** tot en met **6**.

☐ Ik heb de woorden geleerd met de *Lernbox*.
 ☐ Ik heb geoefend met de online woordtrainer.
 ☐ Ik heb geoefend met een ander online programma, namelijk ...
- ☐ Ik kan de grammatica van **Lektion 1, 2, 4 en 5** gebruiken in zinnen.

☐ Ik heb de grammatica geleerd met de *Lernbox*.
 ☐ Ik heb geoefend met de online grammaticatrainer.
- ☐ Ik kan de **Redemittel** gebruiken in een gesprek of als ik iets opschrijf.
 ☐ Ik kan teksten en gesprekken over **München, sport, hobby's, feesten en feestdagen** begrijpen.
 ☐ Ik heb de Test jezelfs online gemaakt.
 ☐ Ik heb de Finale-opdrachten voldoende afgerond.
 ☐ Ik heb de volgende extra's gedaan uit de **Differenzierung**:
- ☐ Ik heb goed meegedaan in de lessen.

KLASSENTAAL

Docent

Begin van de les

Ruhe bitte! / Seid bitte leise.

Setz dich / Setzt euch bitte.

Leg dein Buch/Heft/deinen Stift auf den Tisch.

Mach bitte das Fenster auf/zu.

Mach bitte die Tür zu.

Den Kaugummi bitte in den Mülleimer.

Stilte alsjeblieft! / Wees alsjeblieft stil.

Ga zitten / Gaan jullie zitten, alsjeblieft.

Leg je boek/schrift/pen op tafel.

Open/Sluit het raam, alsjeblieft.

Sluit de deur, alsjeblieft.

De kauwgom graag in de prullenbak.

Leerling

Begin van de les

Entschuldigung! Ich bin zu spät.

Entschuldigung! Ich habe mein Buch / mein Heft / meine Hausaufgaben vergessen.

Excuses! Ik ben te laat.

Excuses! Ik ben mijn boek / mijn schrift / mijn huiswerk vergeten.

Begin van de les

Hört gut zu!

Öffnet das Buch auf Seite X.

Lest/Lies den Text / die Aufgabe.

Macht Aufgabe X.

Arbeitet alleine / zu zweit.

Ihr habt hierfür zehn Minuten Zeit.

Danach besprechen wir die Antworten.

Was hast du bei Aufgabe X, Nummer X?

Ja, das ist richtig! / Nein, das ist leider falsch.

Luister goed!

Open het boek op bladzijde X.

Lees de tekst / de opdracht.

Maak opdracht X.

Werk alleen / in tweetallen.

Jullie hebben hiervoor tien minuten de tijd.

Daarna gaan we de antwoorden bespreken.

Wat heb je bij opdracht X, nummer X?

Ja, dat is juist! / Nee, dat is helaas fout!

Einde van de les

Notiert die Hausaufgaben.

Ihr habt heute gut gearbeitet/geleert!

Noteer het huiswerk.

Jullie hebben vandaag goed gewerkt/geleerd!

Leerling

Tijdens de les

Ich habe eine Frage.
Ik heb een vraag.

Können Sie das bitte wiederholen?
Kunt u dat alstublieft herhalen?

Können Sie bitte langsamer sprechen?
Kunt u langzamer spreken, alstublieft?

Können Sie das noch einmal erklären?
Kunt u dat nog eens uitleggen?

Ich habe das nicht verstanden.
Ik heb dat niet begrepen.

Können Sie mir helfen?
Kunt u me helpen?

Wie heißt das [Nederlands woord] auf Deutsch?
Hoe heet dat [Nederlands woord] in het Duits?

Wie spricht man das aus?
Hoe spreek je dat uit?

Wie schreibt man das?
Hoe schrijf je dat?

Darf ich auf die Toilette gehen?
Mag ik naar het toilet gaan?

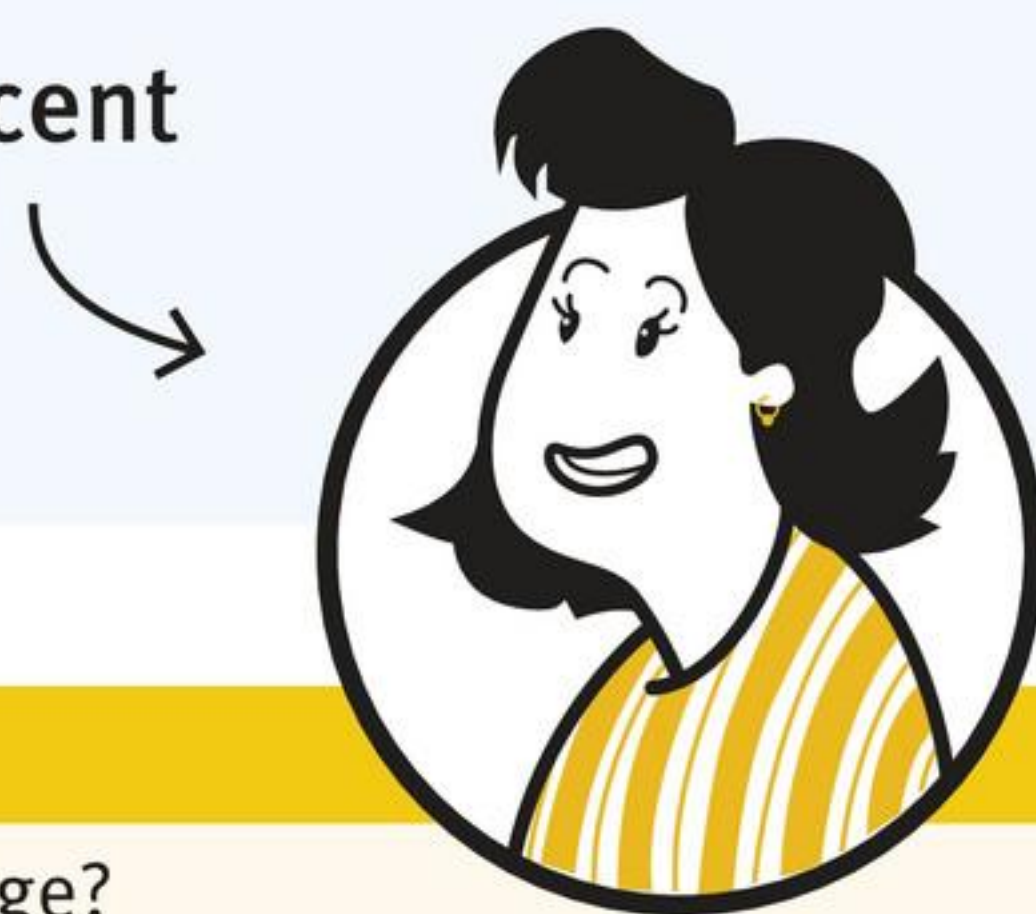

Tijdens de les

Beantworte bitte die Frage.
Beantwoord alsjeblieft de vraag.

Das hast du / habt ihr gut gemacht!
Dat heb je / hebben jullie goed gedaan!

Docent

Tijdens de les

Und was ist deine Frage?
En wat is je vraag?

Ja, natürlich.
Ja, zeker.

Was hast du (genau) nicht verstanden?
Wat heb je (precies) niet begrepen?

Wie kann ich dir helfen?
Hoe kan ik je helpen?

Ich komme gleich/später zu dir.
Ik kom zo/later bij je.

Das heißt ... auf Deutsch.
Dat heet ... in het Duits.

Wer von euch weiß das?
Wie van jullie weet dat?

Hör gut zu: ...
Luister goed: ...

Sieh gut zu: ...
Kijk goed: ...

Ja, das darfst du. / Nein. / Nein, jetzt nicht.
Ja, dat mag. / Nee. / Nee, nu niet.

Tijdens de les

Gerne, das ist ...
Graag, dat is ...

Ich weiß es nicht.
Ik weet het niet.

Danke schön.
Bedankt.

THEMATISCHE WOORDENSCHAT
Dagen van de week en dagdelen

op maandag	am Montag
op dinsdag	am Dienstag
op woensdag	am Mittwoch
op donderdag	am Donnerstag
op vrijdag	am Freitag
op zaterdag	am Samstag
op zondag	am Sonntag
's ochtends	morgens / am Morgen
's middags (12 uur)	mittags / am Mittag
's middags (na 12 uur)	nachmittags / am Nachmittag
's avonds	abends / am Abend
's nachts	nachts / in der Nacht

Eigenschappen

lui	faul
ijverig	fleißig
vriendelijk	freundlich
creatief	kreativ
grappig	lustig
muzikaal	musikalisch
aardig	nett
netjes	ordentlich
erg	schlimm
sportief	sportlich
verdrietig	traurig

Familie

de broer	der Bruder die Brüder
de neef	der Cousin die Cousins
de nicht	die Cousine die Cousinen
de ouders	die Eltern
de familie	die Familie die Familien
de vriend	der Freund die Freunde
de vriendin	die Freundin die Freundinnen
de broers en zussen	die Geschwister
de grootouders	die Großeltern
de grootmoeder	die Großmutter die Großmütter
de grootvader	der Großvater die Großväter
de jongen	der Junge die Jungen
het meisje	das Mädchen die Mädchen
de moeder	die Mutter die Mütter
de oom	der Onkel die Onkel
de zus	die Schwester die Schwestern
de tante	die Tante die Tanten
de vader	der Vater die Väter

Feestdagen en feesten

de verjaardag	der Geburtstag
de carnaval	der Karneval
Sinterklaas	der Nikolaus
Pasen	Ostern
oudjaar	Silvester
Kerstmis	Weihnachten
het Suikerfeest	das Zuckerfest

Hobby en sport

de vrije tijd	die Freizeit
met vrienden afspreken	Freunde treffen
voetballen	Fußball spielen
gamen	gamen
gitaar spelen	Gitarre spielen
het instrument	das Instrument die Instrumente
kickboksen	kickboxen
lezen	lesen
naar muziek luisteren	Musik hören
paardrijden	reiten
drummen	Schlagzeug spielen
zwemmen	schwimmen
series kijken	Serien schauen
dansen	tanzen
tennissen	Tennis spielen
trainen	trainieren
de training	das Training die Trainings
tekenen	zeichnen

Hoofdtelwoorden

0	null
1	eins
2	zwei
3	drei
4	vier
5	fünf
6	sechs
7	sieben
8	acht
9	neun
10	zehn
11	elf
12	zwölf
13	dreizehn
14	vierzehn

15	fünfzehn
16	sechzehn
17	siebzehn
18	achtzehn
19	neunzehn
20	zwanzig
21	einundzwanzig
22	zweiundzwanzig
23	dreiundzwanzig
24	vierundzwanzig
25	fünfundzwanzig
26	sechsendzwanzig
27	siebenundzwanzig
28	achtundzwanzig
29	neunundzwanzig
30	dreißig
40	vierzig
50	fünfzig
60	sechzig
70	siebzig
80	achtzig
90	neunzig
100	hundert

Huisdieren

de goudvis	der Goldfisch die Goldfische
de hamster	der Hamster die Hamster
de hond	der Hund die Hunde
het konijn	das Kaninchen die Kaninchen
de kat	die Katze die Katzen
de muis	die Maus die Mäuse
de cavia	das Meerschweinchen die Meerschweinchen
de parkiet	der Wellensittich die Wellensittiche

Kloktijden

Het is twee uur.	Es ist zwei Uhr.
Het is vijf over twee.	Es ist fünf nach zwei.
Het is kwart over twee.	Es ist Viertel nach zwei.
Het is zeven voor half drie.	Es ist sieben vor halb drei.
Het is half drie.	Es ist halb drei.
Het is negen over half drie.	Es ist neun nach halb drei.
Het is kwart voor drie.	Es ist Viertel vor drei.

Maanden

januari	der Januar
februari	der Februar
maart	der März
april	der April
mei	der Mai
juni	der Juni
juli	der Juli
augustus	der August
september	der September
oktober	der Oktober
november	der November
december	der Dezember

Rangtelwoorden

1.	erste
2.	zweite
3.	dritte
4.	vierte
5.	fünfte
6.	sechste
7.	siebte
8.	achte
9.	neunte
10.	zehnte
11.	elfte
12.	zwölfte
13.	dreizehnte
14.	vierzehnte
15.	fünfzehnte
16.	sechzehnte
17.	siebzehnte
18.	achtzehnte
19.	neunzehnte
20.	zwanzigste
21.	einundzwanzigste
22.	zweiundzwanzigste
23.	dreiundzwanzigste
24.	vierundzwanzigste
25.	fünfundzwanzigste
26.	sechsendzwanzigste
27.	siebenundzwanzigste
28.	achtundzwanzigste
29.	neunundzwanzigste
30.	dreißigste
31.	einunddreißigste

School

makkelijk	einfach
het vmbo	die Hauptschule die Hauptschulen
het huiswerk	die Hausaufgabe die Hausaufgaben
het schrift	das Heft die Hefte
de klas	die Klasse die Klassen
het lievelingsvak	das Lieblingsfach die Lieblingsfächer
het cijfer	die Note die Noten
moeilijk	schwierig

Schoolvakken

biologie	Biologie
Duits	Deutsch
Engels	Englisch
aardrijkskunde	Erdkunde
geschiedenis	Geschichte
wiskunde	Mathe, Mathematik
muziek	Musik
Nederlands	Niederländisch
natuurkunde	Physik
gym	Sport

Vieren

jarig zijn	Geburtstag haben
de drank	das Getränk die Getränke
de aardappelsalade	der Kartoffelsalat die Kartoffelsalate
het gebak	der Kuchen die Kuchen
de pastasalade	der Nudelsalat die Nudelsalate
de chocoladetaart	die Schokoladentorte die Schokoladentorten

Vraagwoorden

Wie?	Wer?
Wat?	Was?
Waar?	Wo?
Wanneer?	Wann?
Hoe?	Wie?
Waarom?	Warum?
Waarvandaan?	Woher?

Wonen

de boerderij	der Bauernhof die Bauernhöfe
het dorp	das Dorf die Dörfer
de eengezinswoning	das Einfamilienhaus die Einfamilienhäuser
het flatgebouw	das Hochhaus die Hochhäuser
de stad	die Stadt die Städte
het appartement	die Wohnung die Wohnungen
de kamer	das Zimmer die Zimmer

HANDIGE ZINNEN

Nederländisch	Deutsch
Je stelt jezelf voor	
Hallo, hoe heet je? Ik heet Laura. Mijn naam is Laura.	Hallo, wie heißt du? Ich heiße Laura. Mein Name ist Laura.
Je maakt kennis met elkaar	
Wie ben jij? Ik ben Lily. Hoe gaat het met jou? Het gaat (niet) goed met mij. Hoe oud ben je? Ik ben twaalf/dertien/veertien jaar oud. Waar woon je? Ik woon in Utrecht. Ik zit in de tweede/derde klas. Ik zit op vmbo/havo/gymnasium. Ik woon in een dorp / een stad. Ik kom uit Nederland. Ik heb een broer en een zus. Ik heb geen broers en zussen.	Wer bist du? Ich bin Lily. Wie geht es dir? Es geht mir (nicht) gut. Wie alt bist du? Ich bin zwölf/dreizehn/vierzehn Jahre alt. Wo wohnst du? Ich wohne in Utrecht. Ich gehe in die achte/neunte Klasse. Ich gehe in die Hauptschule / in die Realschule / aufs Gymnasium. Ich wohne in einem Dorf / einer Stadt. Ich komme aus den Niederlanden. Ich habe einen Bruder und eine Schwester. Ich habe keine Geschwister.
Je kunt iemand feliciteren / iets toewensen	
Van harte gefeliciteerd met je/uw verjaardag! Vrolijk kerstfeest en fijne vakantie! Gelukkig nieuwjaar! Ik wens je het beste toe! Beterschap!	Herzlichen Glückwunsch zum Geburtstag! Frohe Weihnachten und schöne Ferien! Ein glückliches neues Jahr! Ich wünsche dir alles Gute! Gute Besserung!
Dit kun je zeggen als je iemand niet begrijpt	
Het spijt me, maar ik begrijp je/u niet. Ik weet helaas niet hoe je dat in het Duits zegt. Wat zeg je / zegt u? Kun je / Kunt u dat herhalen, alsjeblieft/alstublieft? Zou je/u dat nog eens kunnen zeggen, alsjeblieft/alstublieft? Zou je/u misschien een voorbeeld kunnen geven?	Es tut mir leid, aber ich verstehe dich/Sie nicht. Ich weiß leider nicht, wie man das auf Deutsch sagt. Wie bitte? Kannst du / Können Sie das bitte noch mal wiederholen? Kannst du / Könnten Sie das bitte noch mal sagen? Kannst du / Könnten Sie vielleicht ein Beispiel geben?
Dit kun je zeggen als je het juiste Duitse woord niet kent	
Wat betekent dat? Hoe zeg je dat in het Duits? Zou je/u dat kunnen beschrijven? Wat bedoel je / bedoelt u precies? Hoe noem je dat? Hoe zeg je dat in het Duits? Je hebt het nodig om te bellen. Het ziet eruit als een peer en geeft licht.	Was bedeutet das? Wie heißt das auf Deutsch? Kannst du / Könnten Sie das beschreiben? Was meinst du / meinen Sie genau? Wie nennt man das? Wie sagt man das auf Deutsch? Man braucht es zum Telefonieren. Es sieht aus wie eine Birne und gibt Licht.
Je kunt een presentatie geven	
Vandaag wil ik graag iets vertellen over ... Mijn presentatie gaat over ... Het onderwerp van mijn presentatie is ... Als onderwerp heb ik gekozen: ... Eerst ..., dan ... Dat was mijn presentatie. Hebben jullie / Heeft u nog vragen? Hartelijk dank voor jullie/uw aandacht!	Heute möchte ich gerne etwas erzählen über ... Meine Präsentation / Mein Vortrag handelt von ... Das Thema meiner Präsentation ist ... Als Thema habe ich ... gewählt. Zuerst ..., dann ... Das war meine Präsentation / mein Vortrag. Habt ihr / Haben Sie noch Fragen? Vielen Dank für eure/Ihre Aufmerksamkeit!

BEGRIPPENLIJST GRAMMATICA

Wat is ook alweer een persoonlijk voornaamwoord? Hoe vind je de persoonsvorm? In dit overzicht vind je een korte uitleg over de Nederlandse grammatica die je nodig kunt hebben om de grammatica in dit boek beter te begrijpen.

A ► WOORDSOORTEN

Woordsoorten benoemen

Zinnen zijn opgebouwd uit losse woorden. Woorden met dezelfde kenmerken behoren tot dezelfde woordsoort. Lidwoorden en zelfstandige naamwoorden zijn voorbeelden van woordsoorten.

Lidwoord

Het Nederlands heeft drie **lidwoorden**: *de*, *het* en *een*. Een lidwoord staat nooit alleen, het hoort bij een zelfstandig naamwoord: *de pen*, *het potlood*, *een papiertje*.

De lidwoorden *de* en *het* zijn **bepaalde lidwoorden**.

Mag ik nu het potlood even?

Het lidwoord *een* is een **onbepaald lidwoord**.

Mag ik even een potlood?

Zelfstandig naamwoord

Zelfstandige naamwoorden zijn woorden voor mensen, dieren, planten, dingen, namen en begrippen: *fietzers*, *mama*, *hondje*, *telefoon*, *bultjes*, *Daan*, *Kerkstraat*, *wraak*, *dromen* ...

Vaak kun je *de*, *het* of *een* voor een zelfstandig naamwoord zetten: *de fietsers*, *het hondje*, *een telefoon*.

Zelfstandige naamwoorden kun je meestal in het meervoud zetten: *mama* – *mama's*, *hondje* – *hondjes*, *droom* – *dromen*.

Bijvoeglijk naamwoord

Een **bijvoeglijk naamwoord** zegt iets over een zelfstandig naamwoord. Meestal staat het bijvoeglijk naamwoord voor een zelfstandig naamwoord, maar soms staat het er ook los van: *De leuke klas*, *de klas is leuk*.

Werkwoord

Werkwoorden zijn woorden als *bellen*, *regenen*, *springen* en geven een handeling, een situatie of een gebeurtenis aan. Een werkwoord kun je aanpassen:

- aan de persoon die iets doet: *hij belt*, *de kinderen tekenen*;
- aan de tijd (tegenwoordige of verleden tijd): *ik werkte*, *hij moest gaan*, *het heeft gesneeuwd*.

Dit noem je vervoegen.

Het hele werkwoord heet ook wel **infinitief**. Het eindigt op *-(e)n*.

Er zijn **regelmatige en onregelmatige werkwoorden**. Regelmatige werkwoorden zoals *wandelen* en *werken* vervoeg je volgens bepaalde regelmaat. Bij onregelmatige werkwoorden – het woord zegt het al – is die regelmaat er niet. Voorbeelden van onregelmatige werkwoorden zijn *hebben* en *zijn*.

Er zijn ook **zwakke en sterke werkwoorden**. Zwakke werkwoorden veranderen in de verleden tijd niet van klank: *ik leer – ik leerde*. Sterke werkwoorden veranderen in de verleden tijd wel van klank: *ik slaap – ik sliep*.

Voltooid deelwoord

Het **voltooid deelwoord** is nooit het enige werkwoord in de zin. Bij een voltooid deelwoord staat meestal een vorm van *hebben*, *zijn* of *worden*. Het voltooid deelwoord staat vaak achteraan in de zin: *We hebben de wedstrijd gewonnen*.

Een voltooid deelwoord begint vaak met *ge-*: *ge-lopen – heeft gelopen*.

Voltooide deelwoorden van zwakke werkwoorden eindigen op *-d* of *-t*: *heeft bedankt, heeft verteld*. Voltooide deelwoorden van sterke werkwoorden eindigen meestal op *-(e)n*: *heeft geslapen, heeft gezwommen*.

Voorzetsel

Voorbeelden van **voorzetsels** zijn: *op, achter, naast, in, gedurende, na*. Voor het vinden van een voorzetsel kun je het ezelsbruggetje *de kast of de vakantie* gebruiken. Als je het voor een van deze woorden kunt zetten, dan is het een voorzetsel:

- *op de kast, achter de kast, naast de kast*
- *in de vakantie, gedurende de vakantie, na de vakantie*

Persoonlijk voornaamwoord

Een **persoonlijk voornaamwoord** is een woord als *ik, jou, hem, jullie* en *hen*. Het verwijst naar een zelfstandig naamwoord.

Boris is onze puppy. Hij is nu veertien weken oud.

Boris heeft een nieuw hok gekregen. Het staat in de tuin.

Bezittelijk voornaamwoord

Een **bezittelijk voornaamwoord** geeft aan van wie iets is. Het staat altijd voor een zelfstandig naamwoord.

mijn etui   onze klas   jouw boek   jullie foto's

Vragend voornaamwoord

Een **vragend voornaamwoord** vraagt naar personen of dingen. Vragende voornaamwoorden zijn: *waar, wat, wie, hoe, wanneer, hoeveel, welk(e), wat voor (een)*.

B ► ONTLEDEN VAN ZINNEN

Zinsdelen benoemen

Een zin kun je verdelen in zinsdelen. Een zinsdeel bestaat uit één woord of een paar woorden die bij elkaar horen. Elk zinsdeel heeft een bepaalde functie in de zin, bijvoorbeeld die van onderwerp of gezegde.

Persoonsvorm

De **persoonsvorm (pv)** is een vorm van het werkwoord en bestaat meestal uit één woord.

De pv kan in het enkelvoud of het meervoud staan:

De docent komt op tijd.   De leerlingen komen altijd te laat.

Je vindt de persoonsvorm door de tijd van de zin te veranderen. Het woord dat je verandert, is de persoonsvorm.

De leerling komt elke dag te laat.   De leerling kwam elke dag te laat.

Zinsdeelproef

Wat een zinsdeel is, ontdek je met de **zinsdeelproef**:

- Onderstreep de pv.
- Probeer steeds een woordgroep of een enkel woord voor de pv te zetten.
- Kan dit deel voor de pv staan, dan is het een zinsdeel.

De mentor herkent de leerlingen van de brugklas meteen.

De leerlingen van de brugklas herkent de mentor meteen.

Meteen herkent de mentor de leerlingen van de brugklas.

Het is handig om tussen de zinsdelen strepen te zetten:

De mentor | herkent | de leerlingen van de brugklas | meteen.

Het werkwoordelijk gezegde

Eén van de zinsdelen van een zin heet het **werkwoordelijk gezegde (wg)**. Het werkwoordelijk gezegde is de persoonsvorm plus de andere werkwoorden van de zin.

Als er maar één werkwoord is, zijn de persoonsvorm en het werkwoordelijk gezegde dus gelijk:

wg

Volgende week verhuizen we.

In de volgende zin staan drie werkwoorden. Samen vormen ze het werkwoordelijk gezegde: *zal moeten inpakken*.

wg

wg

wg

Deze week zal ik al mijn spullen moeten inpakken.

Onderwerp

Het **onderwerp (o)** van de zin zegt *wie* of *wat* de handeling van de zin uitvoert. We zeggen ook wel: het is de hoofdrolspeler van de zin.

o

De nieuwe leerling zegt zijn naam.

o

Elke ochtend begint de les Nederlands met een dictee.

Onderwerp en persoonsvorm hebben een sterke relatie. Ze horen bij elkaar:

- Beide staan in het enkelvoud of in het meervoud.

Iedere leerling gaat daarna aan de slag.

Alle leerlingen gaan daarna aan de slag.

- Onderwerp en pv staan naast elkaar.

Ondertussen loopt de docent langs de banken.

Lijdend voorwerp

In sommige zinnen kun je naast het onderwerp ook een **lijdend voorwerp (lv)** aanwijzen. Het onderwerp doet iets met het lijdend voorwerp:

o   pv   lv

Hij repareert zijn fiets.

Je vindt het lijdend voorwerp door de vraag te stellen: wie/wat + wg + o?

o   wg

wg

Thomas heeft zijn huiswerk gemaakt.

Wie/wat heeft Thomas gemaakt? Antwoord: zijn huiswerk. Lv = *zijn huiswerk*.

DACH-LÄNDER

Ontwerp binnenwerk

Kimmic Concept & Design

Ontwerp omslag

Kimmic Concept & Design

Uitvoering binnenwerk

Crius Group

Bureauredactie

Josien Moerman, Bureau am Rhein

Foto's en illustraties

AdobeStock, WavebreakmediaMicro: pag. 69; André Rieu Productions: pag. 10 (2.A.D); ANP / ANP Kippa, Bas Czerwinski: pag. 10 (2.A.A); ANP / Imago Stock & People GmbH, Herbert Bucco: pag. 64; ANP / Imago, Hanno Bode: pag. 124 (b.); ANP, Imago Sportfotodienst GmbH: pag. 177 (m.); Edwin Verbaal / Verbaal Visuele Communicatie, Nijmegen: pag. 12 (5.B), 17, 18, 24 (24), 30 (1.A), 31, 32 (4.A), 35, 36 (12.A), 37 (0.), 38, 42, 48, 50 (1.A), 51, 54 (32.A), 67 (55.A), 76, 80, 81, 82, 96 (14.A, 14.B), 97, 98 (18.B), 100, 102, 105 (28.A), 106 (30.A, 30.B), 109, 113, 115 (9), 123 (46), 145, 153 (13.A, 14.A), 154 (15.A.o.), 165 (27.A.1, 27.A.3, 27.A.4), 170 (1.A, 2.A), 171, 175 (37.A), 179, 180 (42.A), 183 (47.B, 47.C, 48.B), 191, 200; FEIERWERK e.V., München: pag. 159; Getty Images, Mathis Wienand: pag. 32 (0.1); Getty Images, Ullstein Bild: pag. 32 (4.B); Imageselect / Alamy Stock Photo, Panther Media GmbH: pag. 63 (l.); Imageselect / imageBROKER RF, Thomas Robbin: pag. 128 (53); Imageselect / imageBROKER, Lisa Bahnmüller: pag. 184 (48.C.3); Imageselect / imageBROKER, Wilfried Wirth: pag. 155 (l.); Imageselect / Imago Images, Horst Galuschka: pag. 63 (r.); Imageselect / Imago, Guido Schiefer: pag. 185 (o.); Imageselect / Imago, Mladen Lackovic: pag. 184 (48.C.4); Imageselect / mauritius images GmbH, Hans P. Szyzka: pag. 124 (o.); Imageselect, Imago Sportfotodienst GmbH: pag. 184 (48.C.2); Imageselect, Mint Images: pag. 122 (45.A), 128 (54.2); Jeannette Steenmeijer, Zwolle: pag. 10 (1.B), 12 (4), 24 (26.A), 27, 87, 98 (18.C); Leendert Masselink - Studio Illurama: pag. 4 (r.b., r.o., l.m.), 5 (r.o.), 6 (3x boven, l.o.), 7 (3x boven, l.o.), 8/9, 16 (r.o.), 28/29, 30 (r.b.), 36, 37 (r.b.), 44, 54 (r.b.), 56, 60 (b., o.), 65, 66, 67 (r.b.), 84/85, 86 (r.b.), 91, 96 (r.b.), 105 (r.b.), 110, 116 (r.b.), 123 (r.b.), 128 (r.b.), 135, 142/143, 144, 152, 154 (r.o.), 162, 163, 173 (r.o.), 174, 182, 188, 189, 194; Nienke Latten: pag. 10 (2.A.E); Paul Bellaart: pag. 10 (2.A.C); Picture Alliance / Imageselect, Philipp Szyza: pag. 112; Publiek Domein, Franz Ruß d. Ä / Kaiserin Elisabeth von Österreich / Süddeutscher Privatbesitz: pag. 184 (48.C.1); Shutterstock, 1eyeshut: pag. 25 (29.1); Shutterstock, 3dmitruk: pag. 16 (11.3); Shutterstock, A. Solano: pag. 39 (18.D.2); Shutterstock, Africa Studio: pag. 133 (3.A.l.); Shutterstock, AGIF: pag. 50 (b.); Shutterstock, Aleksandr Lupin: pag. 166; Shutterstock,

Native speaker check

Leonie Krzistetzko

Beeldresearch

B en U international picture service

Tekstverwerving

Pink Raspberry, 's-Hertogenbosch

Illustraties

Edwin Verbaal/Verbaal Visuele Communicatie, Nijmegen; Jeannette Steenmeijer, Zwolle; Leendert Masselink - Studio Illurama, Amsterdam

Aleksandra Suzi: pag. 148; Shutterstock, Alex Andrei: pag. 74 (o.); Shutterstock, Alexander Rath: pag. 26 (30.A.2); Shutterstock, AllesSuper: pag. 147 (5.B.2); Shutterstock, Andrey Shcherbukhin: pag. 170 (b.); Shutterstock, Anna Gratys: pag. 39 (18.D.4); Shutterstock, AnnaStills: pag. 181, 190 (55.A.5); Shutterstock, Aprilphoto: pag. 133 (3.A.r.); Shutterstock, Artizarus: pag. 180 (42.C.6); Shutterstock, AS Foodstudio: pag. 103; Shutterstock, AtlasStudio: pag. 164 (Wortschatz.3); Shutterstock, BarthFotografie: pag. 26 (30.A.5); Shutterstock, BearFotos: pag. 46, 92 (o.), 108; Shutterstock, bergamont: pag. 16 (11.7); Shutterstock, Bigc Studio: pag. 190 (55.A.2); Shutterstock, Boris15: pag. 157 (19.A.4); Shutterstock, canadastock: pag. 126 (l.); Shutterstock, Cast Of Thousands: pag. 88 (3.A); Shutterstock, Chi_Chirayu: pag. 99 (m.); Shutterstock, Chris Redan: pag. 146 (o.); Shutterstock, clearviewstock: pag. 125 (b.); Shutterstock, David Tadevosian: pag. 176; Shutterstock, Dejan Dundjerski: pag. 72 (1.A-1.C); Shutterstock, dencg: pag. 106 (Wortschatz.4); Shutterstock, dencg: pag. 113; Shutterstock, Dimedrol68: pag. 146 (4.B.1); Shutterstock, Dragon Images: pag. 156 (18.A.3); Shutterstock, Dubova: pag. 45; Shutterstock, Ekaterina_Minaeva: pag. 117 (37.2); Shutterstock, Elenabkb: pag. 180 (42.C.1); Shutterstock, Erik Lam: pag. 39 (18.D.6); Shutterstock, ESB Professional: pag. 45; Shutterstock, Firn: pag. 26 (30.A.4); Shutterstock, flwcmp: pag. 86 (1.B.2); Shutterstock, FooTToo: pag. 116 (34); Shutterstock, FotoAndalucia: pag. 45; Shutterstock, Framarzo: pag. 26 (30.A.1), 190 (55.A.6); Shutterstock, frantico: pag. 40 (19.C.C); Shutterstock, Gorodenkoff: pag. 43; Shutterstock, Gorynvd: pag. 34 (o.); Shutterstock, grebeshkovmaxim: pag. 23 (23.1-23.4); Shutterstock, Ground Picture: pag. 88 (3.E); Shutterstock, Gunnar Pippel: pag. 128 (54.5); Shutterstock, hbw_pictures: pag. 155 (m.); Shutterstock, Hyejin Kang: pag. 106 (Wortschatz.2), 113; Shutterstock, imageBROKER.com: pag. 157 (19.A.3); Shutterstock, InFocus.ee: pag. 40 (19.C.B); Shutterstock, Inspired Vectorizator: pag. 32 (o.2); Shutterstock, Interact_30: pag. 39 (18.D.3); Shutterstock, irina2511: pag. 26 (30.A.6); Shutterstock, irinakaz: pag. 190 (55.A.3); Shutterstock, issaro prakalung: pag. 164 (Wortschatz.10); Shutterstock,

Jason Stitt: pag. 160 (22.D.o.); Shutterstock, Jesus Cervantes: pag. 16 (11.4); Shutterstock, Jiri Hera: pag. 121, 128 (54.1); Shutterstock, JohanMorin: pag. 86 (1.B.4), 99 (b.); Shutterstock, Juice Flair: pag. 58; Shutterstock, KarepaStock: pag. 190 (55.A.4); Shutterstock, katjen: pag. 186 (b.), 190 (55.A.1); Shutterstock, kenkuza: pag. 146 (4.B.3); Shutterstock, Kiselev Andrey Valerevich: pag. 164 (Wortschatz.6); Shutterstock, Ko Zatu: pag. 147 (5.B.3); Shutterstock, Korvit: pag. 146 (4.B.2); Shutterstock, Krakenimages.com: pag. 45, 177 (b.); Shutterstock, Kundra: pag. 106 (Wortschatz.6), 113; Shutterstock, Kurit afshen: pag. 106 (Wortschatz.8), 113; Shutterstock, Larisa Y: pag. 39 (18.D.5); Shutterstock, Lena_Graphic Artist: pag. 118 (b.); Shutterstock, LightField Studios: pag. 132 (1); Shutterstock, LiliGraphie: pag. 106 (Wortschatz.3), 113; Shutterstock, Lipatova Maryna: pag. 119 (o.); Shutterstock, Litvalifa: pag. 128 (54.6); Shutterstock, Luis Molinero: pag. 156 (18.A.1); Shutterstock, Luis Viegas: pag. 132 (o.); Shutterstock, Lupe Rodriguez: pag. 196; Shutterstock, Magnus Binnerstam: pag. 119 (b.); Shutterstock, Maji Design: pag. 165 (27.A.2); Shutterstock, MaraZe: pag. 62 (b.); Shutterstock, MariaKovaleva: pag. 154 (15.A.b.); Shutterstock, Marko Aliaksandr: pag. 92 (b.); Shutterstock, Martin Meining: pag. 86 (1.B.3); Shutterstock, Max Engine: pag. 180 (42.C.3); Shutterstock, Merla: pag. 74 (b.); Shutterstock, michaeljung: pag. 88 (3.B); Shutterstock, Mirko Kuzmanovic: pag. 86 (1.B.1), 126 (r.); Shutterstock, Mitch Hutchinson: pag. 115 (b.); Shutterstock, Monkey Business Images: pag. 34 (b.), 39 (18.D.1), 57, 106 (Wortschatz.9), 113, 164 (Wortschatz.1); Shutterstock, Nastyaofly: pag. 160 (22.D.b.); Shutterstock, NDAB Creativity: pag. 167; Shutterstock, Nejron Photo: pag. 164 (Wortschatz.8); Shutterstock, nelea33: pag. 26 (30.A.3); Shutterstock, NIKS ADS: pag. 156 (18.A.2); Shutterstock, Noppasin Wongchum: pag. 25 (27); Shutterstock, Norb_KM: pag. 53 (l.b.); Shutterstock, Oksana Klymenko: pag. 164 (Wortschatz.7); Shutterstock, Oksana Turkmenbaeva: pag. 101; Shutterstock, OMIA silhouettes: pag. 180 (42.C.2); Shutterstock, P Gregory: pag. 125 (o.); Shutterstock, PeopleImages.com - Yuri A: pag. 88 (3.D), 164 (Wortschatz.5); Shutterstock, Phovoir: pag. 164 (Wortschatz.4); Shutterstock, Piotr Wawrzyniuk: pag. 128 (54.4); Shutterstock, Pixel-Shot: pag. 106 (Wortschatz.1), 113; Shutterstock, Prostock-studio: pag. 53 (r.o.), 88 (3.C); Shutterstock, r.classen: pag. 186 (o.); Shutterstock,

RainiKandi: pag. 146 (4.B.4); Shutterstock, Ralf Geithe: pag. 90; Shutterstock, Rawpixel.com: pag. 106 (Wortschatz.10); Shutterstock, RemarkEliza: pag. 16 (11.2); Shutterstock, Ritu Manoj Jethani: pag. 99 (o.); Shutterstock, Romariolen: pag. 158; Shutterstock, Roselynn: pag. 117 (37.3); Shutterstock, S. Kuelcue: pag. 185 (b.); Shutterstock, S_Photo: pag. 147 (5.B.1); Shutterstock, saiko3p: pag. 33; Shutterstock, SALMONNEGRO-STOCK: pag. 55 (o.); Shutterstock, Sandra Huber: pag. 117 (37.1); Shutterstock, sebra: pag. 45; Shutterstock, SeventyFour: pag. 92 (m.); Shutterstock, Shaiith: pag. 106 (Wortschatz.7), 113; Shutterstock, silverkblackstock: pag. 62 (m.); Shutterstock, stockcreations: pag. 25 (29.3); Shutterstock, stockphoto-graf: pag. 106 (Wortschatz.5); Shutterstock, StockTom: pag. 40 (19.C.A); Shutterstock, streetflash: pag. 147 (5.B.4); Shutterstock, Studio Empreinte: pag. 122 (44.A); Shutterstock, SubstanceTproductions: pag. 157 (19.A.1); Shutterstock, Svetlana Khutornaia: pag. 62 (o.); Shutterstock, Tang Yan Song: pag. 55 (b.); Shutterstock, Technicsorn Stocker: pag. 180 (42.C.4); Shutterstock, Thomas Francois: pag. 25 (29.2); Shutterstock, tichr: pag. 186 (m.); Shutterstock, Tim UR: pag. 16 (11.6); Shutterstock, Torgado: pag. 53 (l.o.); Shutterstock, trabantos: pag. 157 (19.A.2); Shutterstock, Traveller70: pag. 16 (11.5); Shutterstock, Uliya Krakos: pag. 128 (54.3); Shutterstock, Vector Tradition: pag. 98 (18.A), 180 (42.C.5); Shutterstock, Vector-3D: pag. 16 (11.1); Shutterstock, Victoria Domingo: pag. 177 (o.); Shutterstock, ViDI Studio: pag. 68; Shutterstock, Vilpeg: pag. 118 (o.); Shutterstock, wavebreakmedia: pag. 164 (Wortschatz.9); Shutterstock, Wawx: pag. 164 (26); Shutterstock, Yuri Arcurs / peopleimages.com: pag. 45; Shutterstock, Zmiter: pag. 175 (37.B); Shutterstock, ZouZou: pag. 53 (r.b.); Shutterstock, Zurijeta: pag. 164 (Wortschatz.2); Sittrop Grafisch Realisatiebureau, Rotterdam: pag. 216; SURFTOWN®: pag. 155 (o.); War Child: pag. 10 (2.A.B).

Omslagfoto's

iStock / Juergen Sack (boven) en iStock / FooTToo (onder)

Songteksten/teksten

Goethe-Institut Mailand/www.muckemacher.de: pag. 14; CONCORDE Home Entertainment/Matthias Sodtke: pag. 62; Mellowvibes/MC Jeremy: pag. 125; Soundmixschmiede-BerlinSound/Sonido Berlin/Susann Schönfeld: pag. 179

ISBN 978 94 020 8196-1

Release 5.0, eerste oplage

MALMBERG

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471, en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden. © Malmberg, 's-Hertogenbosch Ondanks vele inspanningen is het de uitgever misschien niet gelukt alle rechthebbenden te achterhalen. Wie denkt rechthebbende te zijn, kan zich wenden tot de uitgever.

Eindredactie
Anke Poschmann

Auteurs
Zdena ten Veen
Maria Glybowskaja
Anke Poschmann

Je mag dit boek houden.
Handig als naslagwerk.

Je mag in dit boek schrijven
en aantekeningen maken.

Je hebt ook toegang tot
de online leeromgeving.

Release 5.0

ISBN 978 94 020 8196 1

9 789402 081961

604703-01